

ΔΙΑΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ 14^{ης} Γενικής Συνέλευσης της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας

Αστανά, 20 – 23 Ιουνίου 2007

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

ΑΛΒΑΝΙΑ

κ. PEÇI, Spiro, βουλευτής

Μέλος της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Δ.Σ.Ο.

κ. SOLIS, Leonard, βουλευτής

Μέλος της Επιτροπής Παιδείας της Δ.Σ.Ο.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

κ. SLAVOV, Plamen

βουλευτής

ΕΛΛΑΔΑ

κ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ, Νικόλαος, βουλευτής

Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας της Δ.Σ.Ο.

κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Δημήτριος, βουλευτής

Ταμίας της Δ.Σ.Ο.

Μέλος της Επιτροπής Οικονομικών της Δ.Σ.Ο.

κ. ΔΕΙΚΤΑΚΗΣ, Γεώργιος, βουλευτής

Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονισμού της Δ.Σ.Ο.

κ. ΤΣΙΟΚΑΣ, Θεοχάρης

βουλευτής

ΙΟΡΔΑΝΙΑ

Δρ. QUAWAS, Audeh, βουλευτής

Μέλος της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο.

κ. ZUREIKAT, Abdullah

βουλευτής

ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ

κ. KOTOVICH, Valery

βουλευτής

κ. MILIUTIN, Aleksandr, βουλευτής

Μέλος της Επιτροπής Διεθνούς Πολιτικής της Δ.Σ.Ο.

ΚΥΠΡΟΣ

κ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ, Ελευθέριος, βουλευτής
Μέλος της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο.

κ. ΒΟΤΣΗΣ, Άγγελος
βουλευτής
κα ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ, Εύη
Γραμματέας

ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ

κ. ASTARCHENKO, Yurie, βουλευτής
Μέλος της Επιτροπής Διεθνούς Πολιτικής της Δ.Σ.Ο.

ΛΕΤΟΝΙΑ

κ. KLEMENTIEV, Andrei, βουλευτής
Μέλος της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο.
κ. MIRSKIS, Sergejs
βουλευτής

ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

κ. OREKHOV, Vladimir, βουλευτής
Μέλος της Επιτροπής ΜΜΕ της Δ.Σ.Ο.

ΟΥΚΡΑΝΙΑ

κ. BOLDYRIEV, Yuriy
βουλευτής

ΟΥΓΚΑΝΤΑ

κ. SSEKIKUBO, Theodore, βουλευτής
Πρόεδρος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Δ.Σ.Ο.

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

κ. ANDEA, Petru, βουλευτής
Μέλος της Επιτροπής Κανονισμού της Δ.Σ.Ο.
κ. IGNAT, Miron, βουλευτής
Μέλος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Δ.Σ.Ο.

ΡΩΣΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

κ. ΡΟΡΟΒ, Sergei, βουλευτής
Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης της Δ.Σ.Ο.
κ. ΡΛΟΚΗΟΤΝΙΟΥΚ, Boris, βουλευτής,
Μέλος της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο.
Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών της Δ.Σ.Ο.
κα ΚΟΥΖΜΙΝΑ, Irina
Γραμματέας
κα ΤΡΙΓΟΥΒ, Anna
Γραμματέας
κα ΤΣΕΜΚΑ, Svetlana
Γραμματέας

ΣΟΥΔΑΝ

Δρ. FANOUSH META, Safwat Sobhi
βουλευτής

Παρατηρητές

- κ. ΖΙΖΙĆ, Zoran, Μέλος του Κοινοβουλίου του Μαυροβουνίου
- κ. ΒΙΓΟΒΙĆ, Milos, Μέλος του Κοινοβουλίου του Μαυροβουνίου

Προσκεκλημένοι

- κ. Kassym-Jomart Tokayev, Επικεφαλής της Γραμματείας του Παγκόσμιου Φόρουμ Θρησκευτικών ηγετών και παραδοσιακών θρησκειών
- κ. R.S. Zhoshybaev, Υφυπουργός Εξωτερικών της Δημοκρατίας του Καζακστάν
- κ. Absattar Derbisali, Πρόεδρος της πνευματικής διοίκησης των Μουσουλμάνων της Δημοκρατίας του Καζακστάν
- κ. Eshaia Kogen, Αρχιεπίσκοπος της Δημοκρατίας του Καζακστάν
- κ. Yuriy Novgorodov, Επίσκοπος της Ευαγγελικής και Λουθηρανικής Εκκλησίας της Δημοκρατίας του Καζακστάν
- Αρχιεπίσκοπος της Αστανά κ. Tomash Peta
- κ. K.S. Soultanov, Μέλος του Κοινοβουλίου της Δημοκρατίας του Καζακστάν
- κα Z. ZH. Kadyrova, Μέλος της Γερουσίας της Δημοκρατίας του Καζακστάν
- κ. E.L. Togzhanov, Πρόεδρος της Επιτροπής Θρησκευτικών Υποθέσεων του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Δημοκρατίας του Καζακστάν

Ομιλητές

- καθ. κ. Γρηγόρης Ζιάκας, Ομότιμος καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
- καθ. κα Olga Vasilieva, Καθηγήτρια Διδάκτωρ Ιστορίας, Επικεφαλής της Έδρας για τις σχέσεις κράτους – θρησκειών στη Ρωσική Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης

Σύμβουλοι της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο.

- καθ. ALEXEEV, Valery
- Δρ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ, Κώστας

Γραμματεία της Δ.Σ.Ο.

- κα. ΜΗΛΙΟΥ, Νάγια
- κα. ΜΠΑΚΑΛΗ, Μαρία
- κα. ΒΑΡΝΤΑΝΙΑΝ, Λίλη

Διερμηνείς

- κ. ΠΑΤΕΛΗΣ, Δημήτριος
- κ ΠΑΥΛΙΔΗΣ, Περικλής

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τετάρτη, 20 Ιουνίου 2007

- Άφιξη συμμετεχόντων στην Αστανά. Τακτοποίηση στο ξενοδοχείο Okan Intercontinental.
- 13:00 - Γεύμα στο εστιατόριο του ξενοδοχείου.
- 17:00 - Αναχώρηση από το ξενοδοχείο για την Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης (παλαιό κτίριο του Κοινοβουλίου της Δημοκρατίας του Καζακστάν Δ/νση: Λεωφ. Abai 33).
- 17:30 - **Εναρκτήρια Συνεδρίαση**
 - Κήρυξη έναρξης των εργασιών της 14^{ης} Γενικής Συνέλευσης της Δ.Σ.Ο.
 - Χαιρετισμός και ανάγνωση μηνύματος του Προέδρου της Δημοκρατίας του Καζακστάν κ. N. Nazarbaev από τον Επικεφαλής της Γραμματείας του Παγκόσμιου Φόρουμ Θρησκευτικών ηγετών και παραδοσιακών θρησκειών κ. Kassym-Jomart Tokayev.
 - Εναρκτήρια ομιλία από τον Πρόεδρο της Γενικής Συνέλευσης της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας (Δ.Σ.Ο.), μέλος της Ρωσικής Κρατικής Δούμα κ. Sergei Popov.
 - Ανάγνωση χαιρετιστήριου μηνύματος του Πατριάρχη Μόσχας και πάσης Ρωσίας κ.κ. Αλέξιου Β'.
 - Ανάγνωση χαιρετιστήριου μηνύματος του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου.
 - Λοιπά χαιρετιστήρια μηνύματα.
 - Εναρκτήρια ομιλία από τον Γενικό Γραμματέα της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας (Δ.Σ.Ο.), βουλευτή κ. Στυλιανό-Άγγελο Παπαθεμελή.
- 19:15 - Πέρασ εναρκτήριας συνεδρίασης.
 - Αναμνηστική φωτογράφιση.
- 19:30 - Αναχώρηση από την Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης.
- 20:00 - Παράθεση δεξίωσης από τον Επικεφαλής της Γραμματείας του Παγκόσμιου Φόρουμ Θρησκευτικών ηγετών και παραδοσιακών θρησκειών κ. Kassym-Jomart Tokayev προς τιμή των συνέδρων. (Ξενοδοχείο Intercontinental, αίθουσα Abai).

Πέμπτη, 21 Ιουνίου 2007

- 09:30 - Αναχώρηση από το ξενοδοχείο για την Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης.
- 10:00 - Έναρξη των εργασιών.
- 10:00 – 11:15 - Εισηγήσεις επί του κεντρικού θέματος. Τοποθετήσεις.
- Εισήγηση από τον Ομότιμο Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Γρηγόρη Ζιάκα με θέμα: *«Οι θρησκείες στον διάλογο για την γνώση και την αξιοπρέπεια του ανθρώπου».*
 - Εισήγηση από την Καθηγήτρια Διδάκτωρ Ιστορίας, Επικεφαλής της Έδρας για τις σχέσεις κράτους – θρησκειών στη Ρωσική Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης κα Olga Vasilieva με θέμα: *«Ο Διαθρησκειακός διάλογος στην σύγχρονη Ρωσία».*
 - Συνέντευξη Τύπου.
- 11:15 – 11:30 - Διάθεση καφέ.
- 11:30 – 13:30 - Συζήτηση - παρεμβάσεις.
- 14:00 - Γεύμα εργασίας στο εστιατόριο της Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης.
- Επιστροφή στο ξενοδοχείο.
- 17:00 - Αναχώρηση από το ξενοδοχείο για την Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης.
- 17:30 – 20:00 - Συνέχεια των εργασιών.
- 20:00 - Αναχώρηση από την Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης.
- 20:30 - Παράθεση δεξίωσης από τον Πρόεδρο της Γενικής Συνέλευσης της Δ.Σ.Ο. βουλευτή κ. Sergei Ρορον και τον Γενικό Γραμματέα της Δ.Σ.Ο. βουλευτή κ. Στυλιανό-Άγγελο Παπαθεμελή προς τιμή των συνέδρων (Εστιατόριο LA RIVIERE , Δ/νση: Λεωφ. Kabanbai Batyr 2, Αστανά).
- Επιστροφή στο ξενοδοχείο.

Παρασκευή, 22 Ιουνίου 2007

- 09:30 - Αναχώρηση από το ξενοδοχείο για την Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης.
- 10:00 - Έναρξη των εργασιών.
- 10:00 – 11:15 - Απολογισμός πεπραγμένων της Δ.Σ.Ο για το έτος 2006-2007 από τον Γενικό Γραμματέα, βουλευτή κ. Στυλιανό-Άγγελο Παπαθεμελή.

- Οικονομικός απολογισμός για το έτος 2006 – 2007 και οικονομικός προϋπολογισμός για το έτος 2007 – 2008 από τον ταμία και μέλος της Επιτροπής Οικονομικών της Δ.Σ.Ο, βουλευτή κ. Δημήτριο Γεωργακόπουλο. Έγκριση οικονομικού απολογισμού για το έτος 2006 – 2007 και οικονομικού προϋπολογισμού για το έτος 2007 – 2008.
 - Προγραμματισμός – Συζήτηση – Έγκριση δραστηριοτήτων της Δ.Σ.Ο για το έτος 2007-2008.
 - Συζήτηση, για τον τόπο διεξαγωγής της 15^{ης} Γενικής Συνέλευσης της Δ.Σ.Ο το 2008.
- 11:15 – 11:30 - Διάθεση καφέ.
- 11:30 – 13:30 - Ψηφίσματα: Παρουσίαση – Συζήτηση – Υιοθέτηση.
- 13:30 - Ολοκλήρωση των εργασιών.
- 14:00 - Γεύμα εργασίας στο εστιατόριο της Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης.
- 14:40 - Αναχώρηση από την Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης.
- 15:00 – 17:00 - Ξενάγηση στην πόλη της Αστανά
 - Προεδρικό Πολιτιστικό Κέντρο
 - Εθνικό Μνημείο «Χάρτης του Καζακστάν ‘Atameken’».
 - Μνημείο «Baiterek»
- 17:00 - Επίσκεψη – δέηση στην Ορθόδοξη Εκκλησία.
- Παράθεση δεξίωσης από τον Μητροπολίτη Αστανά και Αλμάτυ κ. Μεθόδιο.
- Επιστροφή στο ξενοδοχείο.

Σάββατο, 23 Ιουνίου 2007

- Αναχωρήσεις των συμμετεχόντων.

**ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ 14^{ΗΣ} ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ
ΔΙΑΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ
“Ο ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΙΑΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΕΙΡΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΚΑΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΛΑΩΝ”**

**ΤΕΤΑΡΤΗ 20 ΙΟΥΝΙΟΥ 2007
Αστανά, Καζακστάν**

Προεδρεύει ο ΣΕΡΓΚΕΙ ΠΟΠΟΦ – Αξιότιμοι κύριοι βουλευτές και προσκεκλημένοι της 14^{ης} Ολομέλειας της Διακοινοβουλευτικής Συνελεύσεως της Ορθοδοξίας,

Επιτρέψτε μου να κηρύξω την έναρξη των εργασιών του Forum μας και να δώσω το λόγο για να απευθύνει χαιρετισμό, στον επικεφαλής της Γερουσίας της Δημοκρατίας του Καζακστάν, κ. Tokayev, εκ μέρους του κ. Προέδρου Nazarbaev.

Κ.-J. ΤΟΚΑΥΕΒ: Αξιότιμοι συμμετέχοντες στη 14^η Ολομέλεια της Δ.Σ.Ο, πρωτίστως θα ήθελα να σας χαιρετίσω, να σας καλωσορίσω στην πρωτεύουσά μας. Σήμερα, έχω την τιμή να αναγνώσω ενώπιόν σας το χαιρετιστήριο μήνυμα του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. N. Nazarbaev.

«Προς τους συμμετέχοντες στη 14^η Ολομέλεια της Δ.Σ.Ο, Αξιότιμοι συμμετέχοντες στην Ολομέλεια,

Εγκαρδίως σας χαιρετίζω όλους και σας καλωσορίζω όλους στην πρωτεύουσα του Καζακστάν, την Αστανά. Χαίρομαι ιδιαίτερος διότι ένα forum τέτοιου κύρους και τέτοιας εκπροσώπησης, διεξάγεται στην επικράτεια του Καζακστάν.

Οι αντιφάσεις και οι συρράξεις του σύγχρονου κόσμου, καταδεικνύουν την αναγκαιότητα ενίσχυσης του πολιτισμού του διαλόγου και της συνεργασίας, ως βασικών αρχών της διεθνούς πολιτικής. Είμαι πεπεισμένος ότι στη βάση αυτών των αρχών, θα πρέπει να υπάρχουν επίσης οι πνευματικές ηθικές αξίες.

Μία από τις βασικότερες πηγές ανθρωπιστικών αξιών ήταν ανέκαθεν η θρησκεία. Σήμερα, το βασικό αξίωμα της ανθρωπιστικής σχέσεως προς τον άνθρωπο είναι σημαντικότερο όσο ποτέ για τη διεθνή πολιτική. Η Δ.Σ.Ο. συνεισφέρει σημαντικό έργο στην υπόθεση της ενισχύσεως της ειρήνης, στην υπέρβαση των διομολογιακών αντιφάσεων, στην αναζήτηση αποδοτικών μέσων πολιτισμικής και

πνευματικής συνεργασίας. Είναι μεγάλη η σημασία που έχει γι' αυτή την ενότητα η Ορθοδοξία.

Σε συνδυασμό με τα παραπάνω, ειλικρινώς θα ήθελα να συγχαρώ τους συμμετέχοντες στο Forum για την πρόσφατη επανένωση του Πατριαρχείου της Μόσχας με την Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία της αλλοδαπής. Πρόκειται για ένα αδιαμφισβήτητα ιστορικό γεγονός στη ζωή όχι μόνο των Ορθοδόξων αλλά και ολόκληρου του κόσμου. Το Καζακστάν ανέκαθεν στήριζε τις αρχές της εμπιστοσύνης, του σεβασμού του διαλόγου στην εσωτερική και εξωτερική πολιτική. Λάβαμε την πρωτοβουλία σημαντικών Forum για την ενοποίηση, όπως η συνεργασία για την ειρήνη στην Ασία, το Συνέδριο των Ηγετών των Παγκόσμιων και Παραδοσιακών Θρησκειών.

Ανέκαθεν είμεθα έτοιμοι να υποστηρίξουμε οποιοσδήποτε πρωτοβουλίες απευθύνονται στην επίτευξη αρμονικής ανάπτυξης της ανθρώπινης κοινωνίας.

Χαιρετίζουμε τη διεξαγωγή της Ολομέλειάς σας στο Καζακστάν. Οι προσπάθειές σας, αδιαμφισβήτητα, συνεισφέρουν στην παγκόσμια διαδικασία διαλόγου μεταξύ των ομολογιών, καθώς επίσης και στην ενίσχυση της αρχής της συνεργασίας στη διεθνή πολιτική. Εύχομαι γόνιμο έργο. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας του Καζακστάν Ν. Nazarbaev». Το πρωτότυπο κείμενο θα το διαβιβάσω στη γραπτή του εκδοχή.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ο Πρόεδρός μας, μέλος μας Ρωσικής Κρατικής Δούμα κ. Sergei Popov καλείται να απευθύνει την εναρκτήρια ομιλία του.

Σ. ΠΟΠΟΦ: Αξιότιμε κ. Tokayev, αξιότιμοι πνευματικοί ηγέτες διαφόρων ομολογιών, αξιότιμοι συμμετέχοντες στη διάσκεψή μας,

Η ηγεσία μας και εγώ προσωπικώς, ειλικρινώς εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας στη Δημοκρατία του Καζακστάν και πρωτίστως στον κ. Πρόεδρο Ν. Nazarbaev, για την υψηλή τιμή που μας έκανε, να υποδεχθεί στη χώρα του τη Διακοινοβουλευτική μας Συνέλευση. Θα ήθελα εγκαρδίως να χαιρετίσω όλους τους συμμετέχοντες στις εργασίες της 14^{ης} Ολομέλειας που αφορά το θέμα του Διαθρησκευτικού Διαλόγου ως Παράγοντα Ειρήνης και Δίκαιων Σχέσεων Μεταξύ των Λαών. Είναι θέματα τα οποία τίθενται αυτή τη στιγμή ενώπιον μιας παγκόσμιας κοινωνίας.

Θα θέλαμε να εκφράσουμε προσωπικώς στον κ. Ν. Nazarbaev τις ευχαριστίες μας για την ιδιαίτερη προσοχή που μας έχει δείξει, καθώς και τις ευχαριστίες μας σε

όλους τους Καζάχους συναδέλφους, οι οποίοι ενεργώς συνετέλεσαν, ούτως ώστε η συνάντησή μας να διεξαχθεί σε τόσο ευνοϊκούς όρους, ούτως ώστε να καταστεί γόνιμος και αποδοτική.

Ο τόπος δεν επελέγη τυχαίως, διότι η Δημοκρατία του Καζακστάν επί σειρά ετών ασκεί μία ενεργό πολιτική που κατευθύνεται στην εδραίωση μιας συνεργασίας μεταξύ των εκπροσώπων διαφόρων θρησκειών και ιδιαίτερη πρωτοβουλία αναλαμβάνει σε όλα αυτά ο κ. Πρόεδρος. Θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στα Κοινοβούλια, τις ηγεσίες των Κοινοβουλίων των χωρών που συμμετέχουν στη Διακοινοβουλευτική μας Συνέλευση, για την υποστήριξη που είχαμε εκ μέρους σας.

Εξχωριστή ευγνωμοσύνη θα ήθελα να εκφράσω στη Γραμματεία μας Δ.Σ.Ο. για το μεγάλο έργο που έχει κάνει για την προετοιμασία των εργασιών μας. Σκοπός μας είναι να συνενώσουμε τις προσπάθειες των Κοινοβουλίων και διαφόρων Διακοινοβουλευτικών δομών, οι οποίες συνεισφέρουν στην ειρήνευση και στην αλληλοκατανόηση στο διαθρησκευτικό τομέα, να εκτιμήσουν τις διάφορες απειλές και προκλήσεις του καιρού μας, καθώς και να εμπλουτίσουν την εμπειρία που έχει συσσωρευτεί μεταξύ των χωρών μας, να διατηρήσουν τα μάλλα την παράδοση η οποία έχει συσσωρευτεί.

Κατά τις προηγούμενες Ολομέλειες έχουμε υπογραμμίσει επανειλημμένα την ιστορία της Ορθοδοξίας, η οποία δεν γνωρίζει Σταυροφορίες και διώξεις. Ανέκαθεν, η Ορθοδοξία αναζητούσε ειρηνική συνύπαρξη με τις υπόλοιπες ομολογίες. Γι' αυτό, με ιδιαίτερη υπερηφάνεια, μπορούμε να πούμε ότι ο πολιτισμός της Ορθοδοξίας είναι πολιτισμός διαλόγου. Οι Βιβλικές αρχές, οι ηθικές αρχές, βρίσκονται στη βάση της κοινωνικοπολιτισμικής δομής για την ανάπτυξη μιας ανεκτικής υφής πολιτισμικής αντίληψης του κόσμου.

Αποσκοπούμε λοιπόν να χρησιμοποιήσουμε τη θρησκεία, όχι βάσει των τάσεων αυτών της αντιπαράθεσης, της όξυνσης, των αντιθέσεων. Γι' αυτό, οφείλουμε να μελετήσουμε εις βάθος την εμπειρία που έχουν συσσωρεύσει ποικίλες χώρες: το Καζακστάν, η Ελλάδα, η Ρωσία και άλλες χώρες. Να γιατί πρέπει να προσπαθήσουμε να ενώσουμε τις προσπάθειές μας, ούτως ώστε να ενισχύσουμε το διάλογο μεταξύ των θρησκειών, να ενισχύσουμε την ανεκτικότητα και την ανεξιγνωμία, την ενίσχυση των θεσμών που οδηγούν σε ειρήνευση και αλληλοκατανόηση.

Κοινό καθήκον μας πρέπει να είναι η υπέρβαση των κοινωνικών και πολιτικών προκλήσεων, πριν αυτές προσλάβουν θρησκευτική απόχρωση. Από τις

πρώτες ημέρες η Δ.Σ.Ο., προσπαθούσε να διευρύνει το διάλογο μεταξύ των θρησκείων για την κατανόηση των σύγχρονων θρησκευτικών φαινομένων, για την αποτροπή των συρράξεων και για την ανάδειξη εκείνων των στοιχείων τα οποία συνεισφέρουν στην αλληλοκατανόηση των ανθρώπων. Σε αυτό ακριβώς στρέφεται όλη η προσπάθειά μας και τα έγγραφα και οι αποφάσεις που έχουμε λάβει στις Ολομέλειές μας.

Με τη δραστηριότητά μας ιδιαίτερα επιδιώκουμε τον εποικοδομητικό διάλογο με εκπροσώπους του κόσμου του Ισλάμ, θεωρώντας ότι ο διάλογος είναι μία από τις βασικότερες προτεραιότητες της δραστηριότητάς μας. Θα ήθελα να επισημάνω ότι η Δημοκρατία του Καζακστάν, επιτυχώς εφαρμόζει στην πρακτική τη διεθνή πρακτική και το διομολογιακό διάλογο, γεγονός που συνεισφέρει στην ανάπτυξη της ειρήνης, της συναίνεσης και της σταθερότητας. Η επιτυχής διεξαγωγή δύο παγκοσμίων Forum είναι μία πολύ σημαντική συνεισφορά του Καζακστάν σ' αυτή την κατεύθυνση συνεργασίας.

Ολοκληρώνοντας, επιτρέψτε μου να διαβιβάσω εκ μέρους του Προέδρου της Κρατικής Δούμα, κ. Μπορίς Γκρισλόφ, τις ευχές του προς τους συμμετέχοντες στη Συνέλευσή μας, για γόνιμο έργο, νέες επιτυχίες και θαυμάσιες εντυπώσεις από το Καζακστάν.

N. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ για την εμπνευσμένη εισήγηση του Προέδρου μας. Και παρακαλούμε τον Πρόεδρο της Πνευματικής Διοίκησης των Μουσουλμάνων της Δημοκρατίας του Καζακστάν, κ. Absattar Derbisali, να μας δώσει το μήνυμά του.

A. DERBISALI: Αξιότιμοι κύριοι συμμετέχοντες στη 14^η Ολομέλεια της Δ.Σ.Ο., κυρίες και κύριοι,

Η Πνευματική Διοίκηση του Ισλάμ του Καζακστάν, εξ ονόματός της και εξ ονόματος των εκατομμυρίων Μουσουλμάνων του Καζακστάν, σας υποδέχονται, σας καλωσορίζουν και σας ευχόμεθα γόνιμες εργασίες. Με μεγάλο σεβασμό χαιρετίζουμε την Ορθοδοξία, η οποία είναι η δεύτερη ομολογία ως προς τον αριθμό των πιστών στη Δημοκρατία μας. Η Ορθοδοξία συνεισφέρει στην αναβάθμιση της πνευματικότητας στη κοινωνία μας. Ανέκαθεν προέβαλε στη ζωή το διάλογο, την αλήθεια, την καλοσύνη και το κάλλος. Αυτή η αδιαμφισβήτητη συνεισφορά της Ορθοδοξίας στην ηθική και πνευματική διαπαιδαγώγηση της Δημοκρατίας του Καζακστάν, ήταν η βάση για τη διεξαγωγή της επισκέψεως του Αλεξίου του Β' της

Μόσχας και πασών των Ρωσιών, ο οποίος επισκέφθηκε τις πόλεις Αλμάτου και Καραγκαντύ το 1995.

Οι ηγέτες των θρησκευτικών ομολογιών συμμετείχαν στο Α' και Β' Συνέδριο των Παγκόσμιων και Παραδοσιακών Θρησκείων στην πόλη της Αστανά, και συνεισέφεραν τα μάλλα στην υπόθεση της ανάπτυξης του διαθρησκειακού διαλόγου και της ενίσχυσης της παγκοσμίου ασφαλείας. Νομίζω ότι κατά τη διάρκεια των εργασιών σας στην πόλη της Αστανά, τα ζητήματα αυτά θα είναι στο επίκεντρο των εποικοδομητικών σας διαλόγων και μία σαφής εκδήλωση αυτής της επιδίωξης προς διάλογο, είναι η συνάντηση του Πατριάρχη Μόσχας Αλεξίου Β' με τον επικεφαλής της Ρωσικής Εκκλησίας Διασποράς κατά το τρέχον έτος για την ιστορική ένωση των δύο εκκλησιών, της Διασποράς και του Πατριαρχείου της Μόσχας.

Το 2006 έλαβα μέρος στη Συνάντηση Κορυφής, των Ηγετών των Παγκοσμίων Θρησκείων που διεξήχθη στη Μόσχα όπου ο Πατριάρχης εξετίμησε ιδιαίτερος τη σχέση μεταξύ Ρωσίας και Καζακστάν. Έχουμε τις θερμότερες σχέσεις με τον Δέσποτα Μεθόδιο, το σεβασμό μου στον οποίο εκφράζω με κάθε ευκαιρία. Υποστηρίζουμε πάντοτε την πολιτική του επικεφαλής της πολιτείας μας, του Ν. Nazarbaev, για τη διατήρηση και ανάπτυξη της συναινέσεως, της ενότητας και της διομολογιακής φιλίας των λαών του Καζακστάν.

Μας συνενώνει δογματική κοινότητα, το Ισλάμ και η Ορθόδοξη κατεύθυνση της Ορθοδοξίας. Ως γνωστόν το Ισλάμ υποστηρίζει την αξία όλων των οδών των προφητών. Διότι πιστεύουμε σε ένα Θεό. Ο Προφήτης Μωάμεθ εστάλη από το Θεό και στο Άγιο Κοράνι αναφέρεται για τον Ισμαήλ, τον Ισαάκ, τον Ιακώβ και τους άλλους Προφήτες. Το Ισλάμ πιστεύει ότι όλοι οι Προφήτες και ο Ιησούς, είναι Προφήτες που πρέπει να αναγνωρίζονται από τους Μουσουλμάνους.

Εκείνο που μας ενώνει δεν είναι μόνο τα παγκόσμια προβλήματα. Μας ενώνει και η πίστη ότι μόνο με κοινές προσπάθειες μπορούμε να επιτύχουμε τα προβλήματα της ειρήνης σε όλο τον κόσμο.

Αξιότιμοι συμμετέχοντες,

Για άλλη μία φορά σας καλωσορίζω και εύχομαι επιτυχή διεξαγωγή της 14^{ης} Διακοινοβουλευτικής Συνελεύσεώς σας.

Σ. ΠΟΠΟΦ: Δίνω το λόγο για την ανάγνωση του μηνύματος του Πατριάρχη Μόσχας Αλεξίου Β', στον κ. V. Alexeev, Σύμβουλο της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο.

V. ALEXEEV: Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Γερουσίας του Κοινοβουλίου του Καζακστάν, αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Γενικής Συνέλευσης και κύριε Γενικό Γραμματέα της Δ.Σ.Ο. Σεβασμιώτατε, αξιότιμοι εκπρόσωποι του Ισλαμικού Κλήρου.

Όλοι που έχουν συγκεντρωθεί σήμερα εδώ, στην πόλη αυτή, είναι μάρτυρες ενός σημαντικού πολιτικού και διαθρησκευτικού γεγονότος. Είναι πολύ σημαντικό ότι η Γ.Σ. αυτή λαμβάνει χώρα στο Καζακστάν. Το Καζακστάν είναι μία νεαρή δημοκρατία της Ασίας, στη οποία διαβιούν εκπρόσωποι διαφορετικών θρησκειών. Είναι μία χώρα γόνιμου διαθρησκευτικού διαλόγου.

Στο σημείο αυτό επιτρέψτε μου να αναγνώσω το μήνυμα του Αλεξίου Β', Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσιών και θα το αναγνώσω ως Πρόεδρος του Ιδρύματος για την Ενότητα των Ορθοδόξων Λαών.

«Προς όλα τα μέλη της Γ.Σ.

Με ιδιαίτερη χαρά θα ήθελα να χαιρετίσω όλους εσάς, πρώτα απ' όλα την ηγεσία του Καζακστάν, τους Αρχιερείς και τον κλήρο του Καζακστάν, τον Ισλαμικό Κλήρο του Καζακστάν και επίσης να χαιρετίσω τους κοινοβουλευτικούς διαφόρων χωρών που έχουν συγκεντρωθεί εδώ, για να συμμετάσχουν στη 14^η Γενική Συνέλευση της Δ.Σ.Ο, ούτως ώστε να συζητήσουν ένα κρίσιμο ζήτημα που αγγίζει το θέμα της ειρηνικής συνύπαρξης των λαών και αναφέρεται στο διαθρησκευτικό διάλογο.

Το θέμα που επιλέξατε αποκτά μεγαλύτερη σημασία, δεδομένου ότι είμαστε όλοι μάρτυρες παγκόσμιων προβλημάτων, όπως η απειλή της παγκόσμιας ασφάλειας, διάφορες συρράξεις θρησκευτικού περιεχομένου, είμαστε μάρτυρες της παρακμής των ηθών και της πνευματικότητας του ανθρώπου, προβλήματα που απαιτούν τις απαραίτητες προσεγγίσεις και λύσεις.

Η σύγχρονη ανθρωπότητα αντιμετωπίζει την πρόκληση να δημιουργήσει έναν κόσμο χωρίς συγκρούσεις, ένα κόσμο ειρηνικής συνύπαρξης λαών και θρησκειών. Εμείς οι Ορθόδοξοι θα πρέπει να επιδιώκουμε την διαθρησκευτική κατανόηση. Η θρησκεία θα πρέπει, βάσει της θεϊκής της προέλευσης, να λειτουργεί ως συνεκτικός δεσμός και όχι ως αφορμή συγκρούσεων. Ο Χριστιανισμός έχει πλούσια εμπειρία ειρηνοποιού δράσης. Ο Χριστιανισμός βοηθά τους ανθρώπους αν επιθυμούν να λάβουν απαντήσεις, τους βοηθά να βρουν τις απαντήσεις και τις λύσεις στα σύγχρονα προβλήματα.

Ο Ιησούς Χριστός μας άφησε τον κόσμο αυτό, με την εντολή να αγαπάμε αλλήλους. Είναι σημαντικό το γεγονός ότι στη κίνησή σας, η οποία προτάσσει τις ηθικές

αξίες της Ορθοδοξίας στην παγκόσμια πολιτική σκηνή, η κίνηση αυτή αναζητά λύσεις σε κρίσιμα ζητήματα και προβλήματα του σύγχρονου κόσμου. Και είναι σημαντικό να επισημάνουμε την εύστοχη επιλογή του τόπου και του θέματος. Το Καζακστάν είναι μία χώρα στην οποία διαβιούν εκπρόσωποι διαφορετικών θρησκειών. Είναι μία χώρα που έχει εμπειρία διεξαγωγής διαθρησκειακών συναντήσεων.

Το Καζακστάν είναι μία από τις επαρχίες της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, γι' αυτό και είμαστε υπέρ της ανάπτυξης του διαθρησκειακού διαλόγου σ' αυτή τη χώρα, είμαστε υπέρ της συνεργασίας όλων των ανθρώπων καλής θέλησης.

Εύχομαι σε όλους σας κάθε επιτυχία στο έργο σας, με στόχο την πνευματική συνεργασία, συναδέλφωση των λαών και στο όνομα ενός καλύτερου κόσμου, Πατριάρχης Μόσχας – Αλέξιος Β'».

Σ. ΠΟΠΟΦ: Δίνουμε το λόγο για την ανάγνωση μηνύματος του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου, στον δρα Κώστα Μυγδάλη, ο οποίος είναι Σύμβουλος της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: «Προς τον Πρόεδρο της Γ.Σ. της Δ.Σ.Ο., τον Γενικό Γραμματέα της Δ.Σ.Ο. τους εν κυρίω αγαπητούς, χάριν και ειρήνην παρά Θεού,

Μετ' ιδιαιτέρας χαράς, η μετριότης ημών επληροφορήθημεν εκ της υμετέρας ευγενούς επιστολής την εν Καζακστάν σύγκλησιν της ετησίου Γενικής Συνελεύσεως της Δ.Σ.Ο., δια δε του παρόντος Πατριαρχικού ευχετικού γράμματος, επιθυμούμεν ίνα απευθύνωμεν θερμόν χαιρετιστήριον μήνυμα εις άπαντα τα εκλεκτά και προσφιλή μέλη αυτής.

Η επιλογή του θέματος του Διαθρησκειακού Διαλόγου, θεωρουμένου ως παράγοντος συμβάλλοντος στην ανάπτυξη ειρηνικών και δίκαιων σχέσεων μεταξύ των λαών, πιστεύουμε ότι θα παράσχει υμίν αφορμάς νομίμου προβληματισμού, εις μίαν περίοδο κατά την οποίαν αι εντάσεις των λαών εις παγκόσμιον επίπεδον κλιμακώνονται, λαμβάνουσαι πολλάκις και μορφάς θρησκευτικής αντιπαλότητας.

Η Ορθόδοξος Εκκλησία και μάλιστα το Οικουμενικόν Πατριαρχείον, ουδέποτε εφοβήθη τον διαθρησκειακόν διάλογον, αλλά αντιθέτως η διαχρονική πορεία αυτής ανέπτυξεν τούτον γονίμως. Ο διάλογος είναι ο φυσικός καρπός της επιθυμίας της Εκκλησίας και των ποιμένων της, να γνωρίσουν όλοι οι άνθρωποι την αλήθειαν, δια την οποίαν αύτη ουδέποτε αμφέβαλλεν. Διότι, η αλήθεια δια την Ορθόδοξον Εκκλησίαν δεν είναι ο καρπός μίας διανοητικής και ανθρώπινης συλλογιστικής, αλλά εν

πρόσωπον, το πρόσωπον του Θεανθρώπου Αρχηγου αυτής Ιησού Χριστού, όστις μόνον είπεν και εδίδαξεν «Εγώ ειμί η Οδός και η Αλήθεια και η Ζωή».

Δια τούτο και η Αλήθεια εν τη Εκκλησία, δεν γνωρίζεται δια της εξ αντικειμένου παρατηρήσεως, αλλά δια της εν Πνεύματι Αγίω κοινωνίας μετά του Ζώντος Κυρίου. Και είναι φυσικόν να θέλουμε πάντες οι άνθρωποι να επικοινωνήσωμεν της αυταληθείας, του λόγου του Θεού «ος πάντας ανθρώπους θέλει σωθήναι και εις επίγνωσιν αληθείας ελθείν». Αυτή η κίνηση της Εκκλησίας είναι απηλλαγμένη παντός καταναγκασμού και προσηλυτιστικής διαθέσεως, μηδεμίαν βίαν επάγουσα, νικώσα δε μάλλον την αντεπαγομένην βίαν εκάστοτε.

Ούτω βλέπομεν τον Άγιον Γρηγόριον τον Παλαμά, Αρχιεπίσκοπον Θεσσαλονίκης και την αιχμαλωσίαν να συζητά αφόβως και ειρηνικώς μετ' εκπροσώπων της Ισλαμικής θρησκείας, λέων «ό,τι αν δω ό του Θείου Λόγου, λόγος εν ανοίξει του στόματος αυτού».

Είναι δυνατή όμως η συμφωνία αλληλοδιαλόγου μεταξύ εκπροσώπων διαφόρων θρησκευμάτων; Οπωσδήποτε υπάρχουν κοινά σημεία τα οποία ημπορούν να αποτελέσουν σημεία επαφής και αφορμάς ενάρξεως διαλόγου. Οπωσδήποτε υπάρχουν κοιναι αντιλήψεις και δυνατότητες συμφωνίας. Όμως, οι δυνατότητες συγκλίσεως δεν οδηγούν εμάς τους Ορθοδόξους εις μίαν σχετικοποίησιν της αληθείας, ούτε εις αυταπάτες δια την αναζήτησιν μιας επιπλάστου ενότητος εν τη ανομοιότητι, η οποία ασφαλώς θα κατέληγε εις κενότητα.

Παρά τα υπάρχοντα σημεία επαφών και τον σεβασμόν προς τας πεποιθήσεις και την προσωπικότητα εκάστου ανθρώπου, ανεξαρτήτως θρησκευματος, δεν αναμένομεν κατά τον εν κλίματι φιλίας και συνεργασίας διάλογον μετά των άλλων θρησκευμάτων, πλήρη συμφωνίαν, καθότι ή γε κατά τους λόγους συνεφωνούμεν ενός αν ήμεν και δόγματος. Η Εκκλησία τοποθετεί την πλήρη αυτή συμφωνία στον μέλλοντα αιώνα, ότε επί τω ονόματι Ιησού Χριστού παν γόνυ κάμψη και πάσα γλώσσα ομολογήσεται ότι Κύριος Ιησούς Χριστός εις δόξαν Θεού Πατρός.

Παρά ταύτα, αι ισχύουσαι εν τω συγχρόνω κόσμω οικονομικαι και πολιτικαι δομαί, συγκλίνουν εις μίαν κατάστασιν οικουμενικής και πολιτικής ενοποιήσεως. Η Εκκλησία και τα πιστά μέλη της, τα οποία ως υμεις, εκ της θέσεώς των επηρρεάζουν το πολιτικόν γίνεσθαι, δύνανται να εκμεταλλευθούν ταύτην εις την προσπάθειάν των προς αποκατάστασιν της πνευματικής ενότητος της Ευρώπης, της διασπασθείσης από της

εποχής του Καρλομάγνου, ιδίως δε μετά το Σχίσμα των Εκκλησιών, ότε ο Ευρωπαϊκός πολιτισμός εχωρίσθη εις Ανατολικόν και Δυτικόν.

Διότι εάν σήμερα η Ευρώπη δεν κατορθώσει να επανασυστήσει την απωλεσθείσα πνευματικήν ενότητα, δεν θα δυνηθεί να κατανοήσει την θέσιν αυτής εις τον σύγχρονον κόσμον και θα παραδοθεί εις μίαν συνεχή κίνησιν φθοράς και διαιρέσεως.

Εις το σημείον τούτο η Ορθοδοξία, και μάλιστα η Πρωτόθρονος Αγιοτάτη Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως, δύναται να έχει έναν αποφασιστικόν ρόλον, προσφέρουσα επιστροφήν εις τας αυθεντικάς πηγάς της Χριστιανικής ζωής και Παραδόσεως, και παρέχουσα εις τον σύγχρονον κόσμον την δυνατότητα της θεώσεως, δια της συμμετοχής αυτού ήδη από του παρόντος αιώνος εις τας ακτίστους ενεργείας του Θεού. Ούτως, ο άνθρωπος, καίτοι διαβιεί εις ένα διαπεποτισμένον κόσμον, αποκτά μίαν εσωτερικήν ενότητα, η οποία αντανακλάται και εις τους πέλλας και αν δεν επιτυγχάνεται η παγκόσμιος ενότης, όμως πας άνθρωπος, πας Ορθόδοξος Χριστιανός, δύναται να επιτύχει την εσωτερικήν ταύτην ενότητα, καρπών Θεοκοινωνίας.

Ωστόσο, παραμένει απαραίτητος η ανάπτυξις της ενότητος μεταξύ των Ορθοδόξων λαών, δια της συμμετοχής τους στο ίδιον πολιτιστικόν περιβάλλον, δια της εκκλησιαστικής μυστηριακής κοινωνίας, δια μιας κοινής συλλογικής ζωής, διαπεποτισμένης υπό του Χριστιανικού πνεύματος. Παρά την καταγωγή των από διαφόρους πατρίδας, οι Ορθόδοξοι λαοί δύναται να υπερβούν τας αποσχισματικάς τάσεις και τας εθνικάς ιδιαιτερότητας και να ζήσουν συμφιλιωμένοι και εις μίαν πολιτικήν κοινότητα, χριστιανικώς και αληθώς.

Όθεν, πιστεύοντες ότι προς την κατεύθυνσιν ταύτην δύναται να συμβάλει αποφασιστικώς το έργον της Δ.Σ.Ο., εκφράζομεν προς άπαντα τα μέλη αυτής την Πατριαρχικήν ημών ευαρέσκεϊαν και τα πατρικά συγχαρητήρια ημών. Εκ καρδίας ευχόμεθα τω Κυρίω των Φώτων, όπως ευοδώσει τας αρχομένας εργασίας της Γενικής Συνελεύσεως, κατευθύνων τα διαβήματα υμών εις την οδόν του θελήματός Του και όπως ευλογεί πλουσιოდώς το ευθυνόφορον έργον υμών, ως κοινοβουλευτικών εκπροσώπων του λαού. Έτι δεόθημα του Κυρίου, ίνα διαφυλλάσσει πάντας υμάς, εις έτη πολλά και δημιουργικά, ώστε να συνεχίσετε εξίσου καρποφόρως και επιτυχώς δια της ωραίας ταύτης κοινής προσπαθείας, την προσφοράν υμών προς την Ορθόδοξον Εκκλησίαν, εις τον σύγχρονον κόσμον, με στόχον την ανάπτυξιν ενός Πανευρωπαϊκού

και οικουμενικού κλίματος φιλίας, συνεργασίας, ανεκτικότητας και αλληλοσεβασμού μεταξύ των ανθρώπων.

Η δε Χάρις, ειρήνη και το έλεος του Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού, ομού μετά της πατρικής ημών ευχής και ολοθύμου Πατριαρχικής ευλογίας, είησαν μετά πάντων υμών. Ο Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οικουμενικός Πατριάρχης, Διάπυρος προς Θεόν ευχέτης Βαρθολομαίος».

Σ. ΠΟΠΟΦ: Θα δώσουμε τώρα το λόγο για την ανάγνωση χαιρετιστήριου μηνύματος του Μητροπολίτη Αστανά και Αλμάτυ κ. Μεθόδιου στον Αρχιεπίσκοπο Ουράλ και Γκούριεφ κ. Αντώνιο.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ κ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ: *«Χαιρετιστήριο μήνυμα του Μητροπολίτη Αστανά και Αλμάτυ Μεθόδιου, προς τα μέλη της 14^{ης} Γενικής Συνέλευσης της Δ.Σ.Ο.*

Εκ βάθους καρδιάς σας χαιρετίζω όλους εσάς, αζιότιμα μέλη της 14^{ης} Γ.Σ. της Δ.Σ.Ο., στην ευλογημένη γη του Καζακστάν. Το θέμα που καθορίζει και το περιεχόμενο της συναντήσεώς σας, ο διαθρησκευτικός διάλογος και η ειρηνική συνύπαρξη των λαών, είναι εξαιρετικά επίκαιρα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά. Είναι συνδεδεμένο πρώτα απ' όλα με το γεγονός ότι πολλοί άνθρωποι στο σύγχρονο κόσμο, επιστρέφουν στα θρησκευτικά θεμέλια του βίου, συνειδητοποιώντας την ύπαρξή τους ως μέρος μεγάλων θρησκευτικών παραδόσεων. Και η θρησκεία αφ' εαυτής, παίζει σημαντικό ρόλο στη σύγχρονη κοινωνική ζωή.

Ταυτόχρονα, υπάρχουν πολλά εμπόδια στη διαδικασία της θρησκευτικής αναγέννησης των λαών. Υπάρχουν πολλές απειλές στο σύγχρονο κόσμο και βεβαίως, πολύ συχνά, ορισμένοι ηγέτες πολιτικών ομάδων επιδιώκουν να συγκαλύψουν πίσω από θρησκευτικές ιδέες, τους ιδιοτελείς σκοπούς τους, επιδιώκοντας την προώθηση των δικών τους συμφερόντων, δια μέσου των διαφόρων συρράξεων.

Έτσι λοιπόν, στρεβλώνουν το περιεχόμενο της πίστης και προκαλούν μεγάλο κακό, προσβάλλοντας το μεγαλείο του Θεού. Παράδειγμα αντίστασης σε αυτούς τους κινδύνους και τις απειλές, μπορεί να αποτελέσει η εμπειρία του Καζακστάν. Στη χώρα στην οποία υπάρχει ένας εποικοδομητικός διομολογιακός διάλογος και έχει αναπτυχθεί ένας αποτελεσματικός μηχανισμός συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων θρησκευτικών κοινοτήτων και στα πλαίσια της κοινωνίας των πολιτών.

Η ηγεσία της χώρας, στο πρόσωπο του Προέδρου της, κ. N. Nazarbaev, καταβάλει κάθε προσπάθεια για την αναγέννηση του πνευματικού δυναμικού της χώρας, κάτι που αποτέλεσε και το θεμέλιο λίθο της ανάπτυξης του Καζακστάν. Και

βεβαίως, ήδη από το Φεβρουάριο του 1992 είχε τεθεί σε ισχύ ένας νέος νόμος που αφορούσε την ελευθερία της πίστωσης. Και ένας από τους πλέον δημοκρατικούς νόμους σε όλο τον ευρασιατικό χώρο. Στην εκπόνηση αυτού του νόμου είχαν συμμετάσχει τότε εκπρόσωποι όλων των ομολογιών.

Το 2006 στην Αστανά, διεξήχθη το Β' Συνέδριο των Ηγετών των Παγκόσμιων και Παραδοσιακών Θρησκειών. Είναι ένα forum υψηλού κύρους, στο οποίο συναντήθηκαν εκπρόσωποι των παγκόσμιων θρησκειών και του πολιτικού κόσμου, και είχαν τη δυνατότητα να ακούσουν ο ένας τον άλλον, να συζητήσουν κρίσιμα προβλήματα και να αναζητήσουν τρόπους επίλυσής τους. Θα θυμάστε πόσο η σύγκρουση στη Μ. Ανατολή επηρέασε την περιοχή μας.

Ο λόγος των θρησκευτικών ηγετών, ο οποίος ήταν υπέρ της ειρήνης και των ειρηνικών σχέσεων μεταξύ των λαών, έδωσε στους λαούς την ελπίδα να αποτραπεί η εξάπλωση της σύγκρουσης στον ευρύτερο ευρασιατικό χώρο. Έτσι λοιπόν, σήμερα παρευρίσκονται εδώ εκπρόσωποι πολλών χωρών, θα ήθελα να αναφέρω ότι το 1995, κατόπιν πρωτοβουλίας του Προέδρου μας του κ. Ν. Nazarbaev δημιουργήσαμε μία Γ.Σ. των λαών, των εθνοτήτων του Καζακστάν, ως ένα συμβουλευτικό όργανο παρά το Πρόεδρο. Στη Συνέλευση αυτή συμμετέχουν εκπρόσωποι πολλών πολιτισμικών, εθνικών, θρησκευτικών κοινοτήτων.

Στο διάστημα που πέρασε, αυτό το Forum Λαϊκού Κοινοβουλευτισμού, το μοναδικό αυτό Forum, αποτέλεσε ένα αποτελεσματικό όργανο για την διασφάλιση της διομολογιακής ειρηνικής συνύπαρξης.

Αξιότιμα μέλη της Γ.Σ., για αιώνες στη γη του Καζακστάν ζούσαν και συνεργάζονταν οι γιοι και οι θυγατέρες πολλών διαφορετικών λαών. Αναπτύχθηκαν οικονομικοί και πολιτισμικοί δεσμοί, που οδήγησαν στον αμοιβαίο εμπλουτισμό και στην ευημερία όλων αυτών των λαών, κάτι που απορρέει από τις υπέροχες ιδιαιτερότητες του λαού του Καζακστάν, από το γεγονός δηλαδή ότι ο λαός του Καζακστάν σέβεται όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως θρησκείας και πολιτισμικών παραδόσεων.

Αυτή η πολύτιμη ιστορική εμπειρία, η εμπειρία ενός πολυεθνικού κράτους, αποτελεί ένα αποτελεσματικό εμβόλιο κατά των ασθενειών του φανατισμού και του εξτρεμισμού. Η εμπειρία μας αυτή, μας δίνει τη δυνατότητα να αντιστεκόμαστε επιτυχώς στα σχέδια αυτών που θέλουν να υποδαυλίσουν τις διαθρησκειακές

συγκρούσεις και αντιθέσεις. Οι προσπάθειές τους δεν βρίσκουν απήχηση στην κοινωνία μας.

Οι εκπρόσωποι όλων των ομολογιών, άοκνα εργάζονται με στόχο την προαγωγή των ηθικών πνευματικών θεμελίων της κοινωνίας μας. Και βεβαίως, για τη διασφάλιση και την υλοποίηση στόχων πανεθνικής σημασίας. Φρονώ ότι οι φωνές μας θα εισακουστούν, κάτι που θα επιτρέψει στο λαό του Καζακστάν να συμβάλλει στην επίτευξη της κατανόησης μεταξύ εθνών και λαών, ούτως ώστε στον κοινό μας οίκο να θριαμβεύσει η αλήθεια, η δικαιοσύνη, η αγάπη και η ελευθερία.

Μεθόδιος, Μητροπολίτης Αστανά και Αλμάτυ, στη Δημοκρατία του Καζακστάν».

Σ. ΠΟΠΟΦ: Αξιότιμοι Συνάδελφοι, θα έχουμε ως τελευταίο μήνυμα σ' αυτό το πρώτο μέρος, το επίσημο μέρος των εργασιών μας, το μήνυμα του Γενικού Γραμματέα της Δ.Σ.Ο. κ. Στυλιανού-Άγγελου Παπαθεμελή. Θα το αναγνώσει ο Αναπληρωτής Γ. Γ., κ. Νικόλαος Νικολόπουλος.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: «Εντιμότατοι άρχοντες, κύριοι Πρόεδροι, κυρίες και κύριοι Συνάδελφοι,

Στη ζωή οφείλουμε να μοιραζόμαστε με τους άλλους τις πνευματικές βεβαιότητες και τα εμπειρικά βιώματά μας. Ως Ορθόδοξοι Χριστιανοί, αυτό είναι καθήκον μας. Ανήκει στα καθήκοντα και των άλλων μονοθεϊστικών θρησκειών. Κατά καιρούς οι θρησκείες χρησιμοποιήθηκαν ως τροφοδότες εντάσεων και πολέμων. Σήμερα, άλλο είναι το χρέος των πιστών. Να οικοδομήσουμε ένα κόσμο πιο δίκαιο και πιο ανθρώπινο. Να συμφιλιώσουμε τους λαούς, να εξορκίσουμε τα μίσση, να αποδιώξουμε την καχυποψία και το φόβο.

Ο αμοιβαίος σεβασμός ανάμεσα στους ανθρώπους και τις κοινότητες που ανήκουν σε διαφορετικές παραδόσεις και πολιτισμούς, εγγυάται την ειρήνη και εκβάλλει τους πολέμους, περιφερειακούς και γενικότερους, ψυχρούς και θερμούς. Σήμερα, οι κοινωνίες, πρωτίστως οι δυτικές κοινωνίες, είναι εκκοσμικευμένες και εμπράκτως αθεϊστικές. Σε πολλές το φαινόμενο της αποϊέρωσης, δηλαδή της απουσίας διάστασης ιερού, φυσικά και αγίου, είναι κυρίαρχο. Εν τούτοις, μεγάλες ομάδες πληθυσμών εντός των κοινωνιών αυτών, τόσο Χριστιανικών δογμάτων αλλά και του Ισλάμ, απορρίπτουν αυτές τις πρακτικές και εμμένουν στα πρότυπα της πίστεώς τους.

Η θρησκεία είναι πρωτογενές φαινόμενο, ανήκει στα εξερχόμενα και όχι στα εισερχόμενα της ανθρώπινης υπάρξεως. Εκ του περισσεύματος της καρδιάς παράγεται και εναρμονίζεται μαζί της ο νους. Η ψυχή του ανθρώπου διαθέτει δύο μεγάλες

δυνάμεις. Τη δύναμη του γινώσκειν και τη δύναμη του πιστεύειν. Η πρώτη έχει πεπερασμένα όρια, η δεύτερη αγγίζει το άπειρο του Θεού. Έξω από κάθε ορολογία θρησκευτικού συγκριτισμού, η θρησκευτική διάσταση βίου συνιστά στάση ζωής, που αναζητεί το υπέρτατο νόημά της.

Η συμφιλίωση είναι δώρο Θεού στους ανθρώπους και πηγή νέας ζωής γι' αυτούς. Ο διάλογος με τους πολιτισμούς και τις θρησκείες είναι προϋπόθεση για ένα κόσμο δικαιοσύνης, ειρήνης, αγάπης και ελευθερίας. Η ενεργοποίηση όλων των ανθρώπων καλής θελήσεως για την κοινωνική δικαιοσύνη, τη συνοχή και την αλληλεγγύη, και η στράτευσή τους σε έναν αγώνα κατά της φτώχειας, της περιθωριοποίησης και όλων των άλλων μορφών διακρίσεων που τραυματίζουν την αξιοπρέπεια του ανθρώπου, μπορεί να είναι οι πνευματικοί καρποί ενός τίμιου και ειλικρινούς διαλόγου των θρησκειών, που δεν αφήνει αδιάφορες τις κυβερνήσεις.

Η αντιμετώπιση του φαύλου κύκλου της βίας με τη μορφή της υπερτρομοκρατίας και όχι μόνο, και η παραίτηση από τη χρήση βίας για την επίλυση των διακρατικών και εθνοφυλετικών διαφορών, είναι, πρέπει να είναι, στις κύριες επιδιώξεις του διαθρησκειακού διαλόγου. Η εν τω μεταξύ εφιαλτική διαπίστωση της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας για τις δραματικές εξελίξεις στο κλίμα του πλανήτη, προσφέρει ένα στάδιο λαμπρό κοινής δράσης των θρησκειών.

Το όραμα για τη διακονία στην Ευρώπη και τις στρατηγικές της, που επεξεργάστηκαν Ορθόδοξοι και Προτεστάντες το 1944 στη Μπρατισλάβα, είναι πάντα επίκαιρο, καθώς αποσαφηνίζει τις ουσιώδεις έννοιες της διακονίας: Αγάπη, πίστη, ελπίδα, μέριμνα, θεραπεία, συμφιλίωση, επανάκτηση, συναδελφικότητα, οικουμενική αλληλεγγύη, κοινωνία, δικαιοσύνη, μοίρασμα, διάθεση θυσίας και αντίσταση.

Ο κορυφαίος συμπατριώτης μου και οικουμενικός συγγραφέας Νίκος Καζαντζάκης, σκιαγράφησε τον Άγιο Φραγκίσκο της Ασίζης, τον Φτωχούλη του Θεού, όπως και επιγράφει το βιβλίο του γι' αυτόν. Αυτό που ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, εξαίροντας το ρόλο και τη δύναμη του πιστού ανθρώπου, το συνοψίζει στη ρήση «Αρκεί εις άνθρωπος ζήλω πεπυρωμένος, ολόκληρον διορθώσει δήμον». Είναι δηλαδή αρκετός ένας πολύ πιστός άνθρωπος, να διορθώσει όλο το λαό.

Ο Καζαντζάκης το διατυπώνει ως εξής: «Για μένα, ο Άγιος Φραγκίσκος είναι το πρότυπο του στρατευόμενου ανθρώπου, που με ακατάπαυστο, σκληρότατο αγώνα, κατορθώνει να επιτελεί το ανώτατο χρέος του ανθρώπου, ανώτερο και από την ηθική

και από την αλήθεια και από την ωραιότητα. Να μετουσιώνει την ύλη που του εμπιστεύθηκε ο Θεός και να την κάνει πνεύμα».

Σε εμπνευσμένο λόγο του στην Ακαδημία Αθηνών, ο Αρχιεπίσκοπος Τιράνων και Πάσης Αλβανίας Αναστάσιος, τονίζει εύστοχα: Σε μία κοσμική πλουραλιστική κοινωνία, πρωταρχική συμβολή τόσο των Χριστιανών, όσο και των Μουσουλμάνων, είναι να επισημάνουν ότι η θρησκευτική πίστη κατέχει ζωτική σημασία στη ζωή του ανθρώπου.

Στη Διαθρησκευτική Συνάντηση των Βρυξελλών στις 19/12/2001, ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, ζήτησε από τους συνομιλητές του Χριστιανούς, Μουσουλμάνους και Ιουδαίους, να εργαστούν όλοι, να αποκαλύψουν στους λαούς τους το ειρηνικό και φιλειρηνικό πρόσωπο του Θεού, ώστε να διασκεδάσουν την εντύπωση ότι ο Θεός ευλογεί τις ανθρωποθυσίες. Ο πόλεμος εν ονόματι της θρησκείας είναι εναντίον της θρησκείας, τόνισε ο Οικουμενικός Πατριάρχης. Υπάρχει, συνέχισε, και δι' ημάς σήμερα χώρος αναπτύξεως ειλικρινούς αλληλοσεβασμού και ειρηνικής συνεργασίας, δια την προώθησιν της ειρήνης του Θεού, ειρήνης πρώτον των καρδιών εις τον κόσμον.

Η αυτονόμηση και η αποκοπή του δυτικού ανθρώπου από τη ζώσα σχέση του με το Θεό, τον αποστερούν από την προσωπική του σχέση με εκείνον, με όλες τις συνέπειες και τις παράπλευρες ζημιές. Το ουσιώδες κοινό σημείο, επισημαίνει εύστοχα ο Πατριάρχης, των τριών μονοθεϊστικών θρησκειών, είναι η προς τον Θεόν αγάπη και η προσωπική μετ' αυτού σχέσις. Είναι εύγλωττη η διακήρυξη των συναντηθέντων, η οποία συνοψίζεται σε 13 κρίσιμα σημεία.

Κλείνουμε τις σκέψεις μας με δύο απ' αυτά. Το 7^ο σημείο: Υπογραμμίζουμε την ανάγκη αντιμετώπισης των τοπικών και περιφερειακών εντάσεων, ειδικότερα δε στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Αδικίες υπάρχουν πράγματι και εκτιμούμε τις προσπάθειες εκείνων που αγωνίζονται για την επανόρθωσή τους. Αυτό όμως, δεν δικαιώνει το κακό, το οποίο θα μπορούσε να καταστρέψει αθώες ανθρώπινες ψυχές.

Το 8^ο: Απορρίπτουμε ομόφωνα τον ισχυρισμό ότι η θρησκεία συμβάλλει σε μία αναπόφευκτη σύγκρουση πολιτισμών. Αντίθετα, επιβεβαιώνουμε τον εποικοδομητικό και διδακτικό ρόλο της θρησκείας στο διάλογο μεταξύ των πολιτισμών.

Εντιμότατοι άρχοντες,

Η δική μας Διακοινοβουλευτική Συνέλευση, είναι και παραμένει ανοιχτή στο διαθρησκευτικό διάλογο. Πρέπει να συνεχίσουμε τις προσπάθειές μας, παρά τις εγγενείς

και εν πολλοίς αναπόφευκτες δυσκολίες, όπως άλλωστε μας προτρέπει ο Απόστολος των Εθνών Παύλος, στην προς Ρωμαίους Επιστολή: Δια της υπομονής και της παρακλήσεως των Γραφών, την ελπίδα έχομεν.»

Σ. ΠΟΠΟΦ: Αξιότιμα μέλη της Γ.Σ., επιτρέψτε μου για μία ακόμη φορά να ευχαριστήσω τον Γενικό Γραμματέα για τους θερμούς χαιρετισμούς που μας απηύθυνε, και να παρακαλέσω τον Πρόεδρο της Γερουσίας της Δημοκρατίας του Καζακστάν, κ. Tokayev, να μεταφέρει εξ ονόματος της Διακοινοβουλευτικής μας Συνελεύσεως, τις ευχαριστίες μας στον Πρόεδρο του Καζακστάν, κ. N. Nazarbaev.

Τώρα λοιπόν, αγαπητοί φίλοι, θα έχουμε ένα μικρό διάλειμμα για καφέ και θα σας παρακαλούσα να έχουμε μία αναμνηστική φωτογραφία.

N. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Συνεχίζουμε την διακοπείσα συνεδρίαση με χαιρετισμούς εκ μέρους των Προεδρείων των Εθνικών Κοινοβουλίων και παρακαλώ τον Συνάδελφο από τη Βουλγαρία, να μεταφέρει τον χαιρετισμό του Προέδρου του Κοινοβουλίου της Βουλγαρίας.

P. SLAVOV: Αξιότιμοι διοργανωτές, προσκεκλημένοι και φίλοι της 14^{ης} Γενικής Συνέλευσης της Δ.Σ.Ο., Σεβασμιώτατε,

Εξ ονόματος του Γεωργίου Πιρίνσκι, Προέδρου του Κοινοβουλίου της Βουλγαρίας και των Συναδέλφων μου βουλευτών, των μελών της Αντιπροσωπείας στη Δ.Σ.Ο., χαιρετίζω όλους εσάς, όλους τους συμμετέχοντες και προσκεκλημένους του Forum μας και εύχομαι γόνιμες εργασίες.

Το πρόβλημα του διαθρησκευτικού διαλόγου, ως παράγων για την εδραίωση σχέσεων δικαιοσύνης και αλληλοκατανόησης στον κόσμο μας, είναι ένα επικαιρότατο θέμα. Η Βουλγαρία και ο Βουλγαρικός λαός, καθ' όλη τη διάρκεια της υπάρξεώς του, πραγμάτωσε τη θρησκευτική ανεξιγνωμία, ως άγουσα αρχή της ανάπτυξης του πολιτισμού μας. Ακριβώς γι' αυτό το λόγο, η χώρα μας θεωρεί μεγάλο κεκτημένο το διάλογο μεταξύ των θρησκευτικών κοινοτήτων όπως άλλωστε ιστορικά έχει διαμορφωθεί στην επικράτεια της Βουλγαρίας και στη γειτονική περιοχή. Ποτέ δεν είχε διαρραγεί η ενότητα, ο διάλογος, η αλληλοκατανόηση μεταξύ των διαφόρων θρησκευτικών κοινοτήτων στη χώρα μας.

Το Κοινοβούλιο της Βουλγαρίας εκτιμά ιδιαίτερος το ρόλο της Δ.Σ.Ο. στην υπόθεση του διαλόγου μεταξύ των Κοινοβουλίων και των λαών του σύγχρονου κόσμου και εξακολουθεί να συνεργάζεται στα πλαίσια της δραστηριότητας της

αντιπροσωπείας μας σ' αυτή την κατεύθυνση. Εύχομαι επιτυχείς εργασίες σε όλους εσάς.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ και παρακαλούμε τον Συνάδελφο από τη Δημοκρατία της Κύπρου.

Λ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Συνάδελφοι,

Μεταφέρω τις ολόθερμες ευχές όλων των μελών του Κυπριακού Κοινοβουλίου και θέλω για μία ακόμη φορά να μεταφέρω την πίστη και τη θέληση να στηριχθεί με όλες μας τις δυνάμεις η Δ.Σ.Ο. γιατί εμείς είμαστε εξ εκείνων οι οποίοι πιστεύουμε ότι αν αυτή η Δ.Σ.Ο. προϋπήρχε πριν πολλά χρόνια, ίσως και η Κύπρος ποτέ μα ποτέ να μη βρισκόταν σ' αυτή τη δυσμενή και δυσάρεστη θέση που βρίσκεται σήμερα. Εάν ο διαθρησκειακός διάλογος, όπως τον στηρίζει και τον υποστηρίζει η Δ.Σ.Ο., πραγματικά αναγόταν ως πρώτη προτεραιότητα και ως πρώτιστο θέμα, το οποίο θα διέπνεε τόσο τα Κοινοβούλια, όσο και τα έθνη και τους λαούς, είμαστε πεπεισμένοι ότι ποτέ μα ποτέ δεν θα μπορούσαν οι ξένες δυνάμεις πραγματικά να εισέλθουν και να εισβάλλουν στην πατρίδα μας και να δημιουργήσουν το σημερινό πρόβλημα.

Η Κύπρος είναι το σταυροδρόμι των λαών και των πολιτισμών. Βρέθηκε σε ένα γεωγραφικό σημείο που αυτή η τύχη της έφερε και τις μεγάλες συμφορές και τις μεγάλες ατυχίες. Κατορθώσαμε επί αιώνες να διατηρήσουμε και να διαφυλάξουμε τη θρησκεία μας, τον πολιτισμό μας, 9.000 χρόνια Ελληνοχριστιανικής παράδοσης και δεν μπόρεσε να αλλοιωθεί και να αλλοτριωθεί μέσα από το πέρασμα διαφόρων θρησκειών γιατί ο λαός μας ήταν αυτός που πάντοτε επεδείκνυε απεριόριστο σεβασμό και απεριόριστη κατανόηση σε όλες τις θρησκείες.

Απλώς για λόγους ιστορίας, να αναφέρω ότι το δικό μας Κοινοβούλιο, όταν πρωτοδημιουργήθηκε το 1960 ήταν διαθρησκειακό Κοινοβούλιο, είχαμε μέσα Τουρκοκύπριους οι οποίοι ήταν Μουσουλμάνοι, Μαρωνίτες, Λατίνους, Αρμένιους, που δυστυχώς οι Τουρκοκύπριοι εξ αιτίας των ξένων παρεμβάσεων και της εισβολής και της κατοχής από την ξένη δύναμη που είναι η Τουρκία, υποχρεώθηκαν να βρίσκονται εκτός του δικού μας Κοινοβουλίου.

Εμείς θεωρούμε και πιστεύουμε ότι ακόμα και σήμερα, έχουμε τη δυνατότητα να διαδραματίσουμε σημαντικό ρόλο και διαμέσου της Δ.Σ.Ο. Γιατί αν πραγματικά περάσουμε το μήνυμα και προς τους φίλους μας Τουρκοκύπριους, με τους οποίους θέλουμε να ξανασυνυπάρξουμε, ότι τίποτε δεν μας χωρίζει και ιδιαίτερα σε

θρησκευτικό επίπεδο, που αυτό μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι συνυπάρχει ούτως ή άλλως στις ελεύθερες περιοχές, πιστεύω ότι και τα άλλα τα πολιτικά προβλήματα, θα μπορούσαν να είχαν επιλυθεί.

Τελειώνοντας, θέλω να επαναδιαβεβαιώσω τη θέληση και την αποφασιστικότητα μας να στηρίζουμε τέτοιες πρωτοβουλίες, τέτοια ζητήματα, τέτοιες προτεραιότητες, που πραγματικά προάγουν την ειρήνη. Άλλωστε, ο Χριστιανισμός και ιδιαίτερα η Ορθοδοξία, δεν είναι τίποτε άλλο παρά μόνο αγάπη, ειρήνη, αλληλοκατανόηση και σεβασμός στη δημοκρατία και στην ελευθερία όλων των λαών. Γι' αυτό εμείς είμαστε, παραμένουμε και θα συνεχίσουμε να ενισχύουμε με όλες μας τις δυνάμεις τη Δ.Σ.Ο.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ. Ο Συνάδελφος από την Ελλάδα, κ. Γεώργιος Δεικτάκης.

Γ. ΔΕΙΚΤΑΚΗΣ: Πέραν του δικού μου χαιρετισμού προς την πνευματική ηγεσία, τον Πρόεδρο και τους αδελφούς βουλευτές Ορθόδοξους του κόσμου, θέλω να μεταφέρω το θερμό χαιρετισμό της Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων, κας Άννας Μπενάκη – Ψαρούδα, η οποία χαιρετίζει και ελπίζει και προσδοκά ότι οι εργασίες αυτής της Συνέλευσης θα αποδώσουν εις όφελος όλου του κόσμου.

Πρώτα απ' όλα στην προσέγγιση, γιατί ο διαθρησκευτικός διάλογος θα βοηθήσει στην προσέγγιση των θρησκειών, θα επιβάλει απόψεις προς τις πολιτικές ηγεσίες, για να σταματήσουν επιτέλους οι πόλεμοι, οι λαοί να ζήσουν ειρηνικά και επ' ωφελεία όλων.

Θέλω με αυτά τα λίγα λόγια, να ευχαριστήσω τόσο τους Συναδέλφους του Κοινοβουλίου του Καζακστάν όσο και την ηγεσία του Καζακστάν για τη θερμή φιλοξενία που μας επιφύλαξαν και να βρούμε μία ευκαιρία να σας το ανταποδώσουμε, όταν και εσείς έρθετε στην Ελλάδα.

Ευχαριστούμε και ελπίζουμε ο Θεός πάντα να μας βοηθά να συμπλέουμε, να συμβαδίζουμε, εις ωφέλεια όλου του κόσμου.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ και παρακαλείται ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιεπίσκοπος Αστανά, εκπρόσωπος της Καθολικής Εκκλησίας, να απευθύνει χαιρετισμό προς τη Συνέλευσή μας.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΣΤΑΝΑ κ. TOMASH ΡΕΤΑ: Αξιότιμοι κ.κ. συμμετέχοντες και προσκεκλημένοι,

Είναι μεγάλη τιμή για μένα να συμμετέχω σε ένα τόσο σημαντικό forum στην πρωτεύουσα του κράτους μας. Θα επιθυμούσα να σας ευχηθώ γόνιμες εργασίες, να ευχηθώ ώστε αυτή η συνάντηση στην πρωτεύουσα του πολυεθνικού Καζακστάν, όπου διαβιούν εκπρόσωποι πέραν των 103 εθνοτήτων, να παραμείνει όχι μόνο ως μία καλή ανάμνηση, αλλά ως μία ανάμνηση εμπνευσμένης εκ Θεού εργασίας, με τις ευλογίες του Θεού.

Μόνο εχθές και σήμερα, τα ειδησεογραφικά πρακτορεία σε όλο τον κόσμο, ανέφεραν ότι ο Χρυσόστομος Β', Αρχιεπίσκοπος της Κύπρου, επισκέφθηκε τον Πάπα Βενέδικτο και τον προσεκάλεσε να επισκεφθεί την Κύπρο. Και ο ίδιος θα πάει στη Μόσχα να καλέσει τον Πατριάρχη σ' αυτή τη συνάντηση. Δεν έχω το δικαίωμα να απευθύνω τέτοιου επιπέδου προσκλήσεις προκαθημένων των Εκκλησιών μας στο Καζακστάν, μπορώ όμως να παρακαλέσω τον Ύψιστο, τον Ιησού Χριστό, ούτως ώστε να έχουμε και εδώ μία τέτοια συνάντηση. Διότι εδώ, στο Καζακστάν, ο Ιωάννης Παύλος ο Β' παρευρέθη, ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος, όλοι μας έχουν επισκεφθεί, και ο Αλέξιος, αλλά ξεχωριστά.

Ας δώσει ο Θεός κάποτε να συναντηθούν όλοι μαζί στην επικράτεια του Καζακστάν.

Είθε ο Σωτήρας μας, ο Ιησούς Χριστός, να ευλογεί αυτή τη Συνέλευσή σας, το έργο σας, τις προσευχές σας, και είμαι ιδιαίτερος ευτυχής να βρίσκομαι μεταξύ σας και να ακούω τις επιθυμίες, τις ανησυχίες σας, τις φροντίδες σας, τα σχέδιά σας.

Εύχομαι να έχετε τις ευλογίες του Ιησού.

N. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστούμε θερμά για τις ευχές και τις ευλογίες και παρακαλούμε τον εκπρόσωπο της Ιορδανίας, τον Συνάδελφο, να μεταφέρει το χαιρετισμό του Προέδρου του Κοινοβουλίου της Ιορδανίας.

A. QUAWAS: Αξιότιμοι συνάδελφοι, θα ήθελα να σας χαιρετίσω σ' αυτό το Forum και να πω ότι εκπροσωπώ την Ιορδανία εδώ και προσπαθούμε εμείς στην Ιορδανία να προωθήσουμε το διάλογο μεταξύ των θρησκειών. Έχουμε πολλούς θεσμούς και οργανώσεις που δραστηριοποιούνται προς αυτή την κατεύθυνση και ασχολούνται με τα ζητήματα του διαθρησκευτικού διαλόγου. Έχουμε πολλές ΜΚΟ.

Επίσης, δράττομαι της ευκαιρίας για να αναφερθώ στη σημασία του διαλόγου. Είμαστε Χριστιανοί και έχουμε ανάγκη από έναν τέτοιο διάλογο και θα πρέπει να υποστηρίζουμε το διάλογο μεταξύ διαφορετικών θρησκειών και πρωτίστως με τους Συνάδελφους μας τους Μουσουλμάνους. Και ίσως επειδή απουσιάζει ένας τέτοιος

διάλογος, είμαστε μάρτυρες των γεγονότων που συμβαίνουν σήμερα στην Παλαιστίνη.

Θα πρότεινα μία επόμενη συνάντησή μας να γίνει στη Μέση Ανατολή. Έχουμε αναφερθεί στο παρελθόν στην ιδέα αυτή. Εκφράζω την ελπίδα η επόμενη Γ.Σ. μας να γίνει στη Μέση Ανατολή.

N. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Θα το λάβουμε σοβαρά υπόψη, άλλωστε ξέρετε ότι ήταν απόφασή μας να πραγματοποιήσουμε συνεδρίαση της Διεθνούς Γραμματείας και ημερίδα.

Παρακαλούμε τον καλό Συνάδελφο από την Ουγκάντα, όπου είχαμε και την ευκαιρία πριν λίγο καιρό να συναντηθούμε εκεί με Συναδέλφους Ορθοδόξους βουλευτές της Μαύρης Ηπείρου και η φιλοξενία του Θεόδωρου ήταν υποδειγματική. Να μεταφέρει λοιπόν το μήνυμα του Προέδρου του Κοινοβουλίου της Ουγκάντα.

T. SSEKIKUBO: Σας ευχαριστώ κ. Πρόεδρε. Κυρίες και κύριοι, Σεβασμιώτατε, θα ήθελα να αδράξω την ευκαιρία και να αξιοποιήσω την παρούσα δυνατότητα, για να σας μεταφέρω τους χαιρετισμούς και τα συγχαρητήρια του λαού της Ουγκάντα, αναφορικά με τη Γ.Σ. που θα ασχοληθεί με το ζήτημα του διαθρησκειακού διαλόγου.

Ο διάλογος είναι μεγάλης σημασίας στη σχέση μεταξύ διαφορετικών θρησκειών. Η Ουγκάντα αποτελεί ένα σημαντικό παράδειγμα τέτοιου διαλόγου. Έχουμε 56 διαφορετικές φυλές που συνθέτουν την Ουγκάντα ως χώρα. Επίσης, έχουμε μεγάλη πολυμορφία ομολογιών και θρησκειών, όπως το Χριστιανισμό, το Ισλάμ και άλλες θρησκείες.

Θα πρέπει να πω ότι στην ιστορία μας έχουμε πολλές μαύρες σελίδες. Στη δεκαετία του 1970 για παράδειγμα, είχαμε φρικτά γεγονότα. Θα γνωρίζετε ότι υπήρξε βίαιη εισαγωγή του Ισλάμ στη χώρα μας και βεβαίως ανετράπη ο άνθρωπος που επιχείρησε να το πράξει αυτό. Ωστόσο, έχουμε πολύ θλιβερά παραδείγματα ιστορίας, τα οποία θα πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπόψη.

Στην Ουγκάντα έχουμε ένα Συμβούλιο επί θεμάτων Χριστιανισμού, στο οποίο συμμετέχουν όλοι οι εκπρόσωποι των Χριστιανών. Επίσης, προωθούμε το διάλογο στον οποίο θα θέλαμε να συμμετάσχουν και οι Μουσουλμάνοι αδελφοί μας. Θα ήθελα να επισημάνω ακόμα ένα ζήτημα, το πρόβλημα συνίσταται στο γεγονός ότι απουσιάζει η πίστη, απουσιάζουν οι πεποιθήσεις σήμερα από τους ανθρώπους και αυτό οδηγεί σε πολλές δυσάρεστες καταστάσεις σε άλλες χώρες, όπως για παράδειγμα στη Μέση Ανατολή, στο Ιράκ, στην Παλαιστίνη.

Βεβαίως, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη τις διαφορετικές μορφές που αποκτάει η θρησκεία. Αν όλοι δεχθούν την αρχή της ενότητας, τότε όλες οι χώρες θα ζήσουν εν ειρήνη.

Εν κατακλείδι, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους συμμετέχοντες για την εύστοχη επιλογή του θέματος της Γ.Σ., που θα οδηγήσει σε έναν πολύ εποικοδομητικό διάλογο.

Να σας ευλογεί ο Κύριος. Και επίσης, να σας μεταφέρω τους θερμούς χαιρετισμούς του Προέδρου της Ουγκάντα.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ο Συνάδελφος από το Μαυροβούνιο να πάρει το λόγο.

Ζ. ΖΙΖΙĆ: Σας ευχαριστώ κυρίες και κύριοι, έχω την τιμή να είμαι σήμερα εδώ, εκπροσωπώ το Μαυροβούνιο, εγώ και άλλοι δύο συνάδελφοί μου είμαστε μέλη του Κοινοβουλίου του Μαυροβουνίου. Στο προσεχές μέλλον το Μαυροβούνιο θα γίνει πλήρες μέλος της Δ.Σ.Ο.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Αφού σας υπενθυμίσω ότι στη συνέχεια θα πάμε στο ξενοδοχείο, όπου θα παρατεθεί δεξίωση εκ μέρους του Προέδρου της Γερουσίας, του Tokayev και αύριο το πρωί να είμαστε στο ξενοδοχείο έτοιμοι στις 9:30, γιατί στις 10:00 θα αρχίσουν οι εργασίες, θα δώσω το λόγο στον συνάδελφο από την Ουκρανία.

Υ. BOLDYRIEV: Σεβασμιώτατε, Αγαπητοί αδελφοί και αδελφές, εκπροσωπώ το Κοινοβούλιο της Ουκρανίας, για το οποίο δεν είμαι σε θέση να πω αν υπάρχει ακόμα ή δεν υπάρχει, αν λειτουργεί ή δεν λειτουργεί. Διότι το ήμισυ του πληθυσμού θεωρεί ότι λειτουργεί, το άλλο ήμισυ θεωρεί ότι έχει σταματήσει να λειτουργεί.

Στην αντιπροσωπεία μας θα έπρεπε να είναι σήμερα έξι μέλη, τρεις εξ αυτών έχουν παραιτηθεί από τη θέση τους στο Κοινοβούλιο, από την ιδιότητά τους ως μέλη του Κοινοβουλίου, και έχασαν βεβαίως αυτόματα τη δυνατότητα να έρθουν εδώ. Από τα άλλα τρία μέλη, δύο ήταν απασχολημένα με συγκεκριμένες υποθέσεις και σήμερα είμαι ο μόνος που εκπροσωπώ την Ουκρανία.

Θα πρέπει να πω ότι στην δεδομένη πολιτική συγκυρία που υπάρχει στην Ουκρανία και διατηρείται για 2-2,5 χρόνια, όλα τα πολιτικά κόμματα έχουν διατυπώσει τη στάση τους απέναντι στις διάφορες ομολογίες. Το κόμμα των Περιφερειών, υποστηρίζει τη μόνη νόμιμη ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία είναι μέλος της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και έχει κανονική επικοινωνία με όλες τις άλλες Ορθόδοξες Εκκλησίες.

Οι άλλες πολιτικές δυνάμεις, τα άλλα πολιτικά κόμματα, είτε είναι αθεϊστικά, είτε υποστηρίζουν άλλες ομολογίες. Και θα πρέπει να πω ότι κατά τη διάρκεια της περιβόητης Πορτοκαλί Επανάστασης, τον Δεκέμβριο του 2004, αυτή η στάση των κομμάτων επιβεβαιώθηκε πολλαπλώς. Στην κεντρική πλατεία του Κιέβου οι ηγέτες της Πορτοκαλί Επανάστασης ήταν μαζί με εκπροσώπους όλων των άλλων ομολογιών, εκτός της μόνης νόμιμης Ορθόδοξης Εκκλησίας, της κανονικής Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ουκρανίας.

Θα ήταν λογικό σε ένα τέτοιο forum τόσο υψηλού επιπέδου, όπως είναι αυτό της Δ.Σ.Ο., να υπάρξει κάποια ανακοίνωση - την οποία θα μπορούσαμε από κοινού να εκπονήσουμε - υποστήριξης προς το Κοινοβούλιο της Ουκρανίας, διότι δεν έχει νόημα να περιμένουμε κάποια βοήθεια από την εκκοσμικευμένη Ευρώπη, ή κάποια βοήθεια από τις προτεσταντικές ΗΠΑ. Βεβαίως, η πιθανότητα βοήθειας από την ομόδοξη Ρωσία θα προκαλούσε αρνητικές αντιδράσεις εκ μέρους των αντιπάλων μας.

Για το λόγο αυτό, μία δήλωση υποστήριξης εξ ονόματος των Κοινοβουλευτικών που εκπροσωπούν όλο τον Ορθόδοξο κόσμο προς το Κοινοβούλιο μας, θα βοηθούσε στην περαιτέρω ανάπτυξη της Ορθόδοξης Κοινότητας στην Ουκρανία.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Η αποψινή δεξίωση είναι από τον Πρόεδρο της Γερουσίας, κ. Tokayev και ισχύει η ώρα, όπως είπαμε, στις 20:00. Θέλω να σας παρακαλέσω κλείνοντας, να εξουσιοδοτήσετε το Προεδρείο να στείλουμε τις ευχές μας στον ασθενούντα Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλο και να σας παρακαλέσω να ευχηθεί ο καθένας μας και όλοι μαζί, ο Θεός να του δώσει γρήγορη ανάρρωση, για να αναλάβει και πάλι το πηδάλιο της Εκκλησίας της Ελλάδος. Έχουμε την έγκρισή σας; Ευχαριστούμε.

ΠΕΜΠΤΗ 21 ΙΟΥΝΙΟΥ 2007

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΟΦ: Καλημέρα σας, αξιότιμοι συνάδελφοι. Για άλλη μία φορά καλημέρα σε όλους τους συμμετέχοντες, ξεκινούμε τη συνεδρίαση της Ολομέλειάς μας. Λίγα λόγια για τη διαδικασία των σημερινών εργασιών μας. Σήμερα ξεκινούμε τη συζήτηση επί του κεντρικού θέματος της Ολομέλειας «Ο Διαθρησκευτικός διάλογος ως παράγων ειρήνης μεταξύ των λαών». Υπάρχουν δύο βασικές εισηγήσεις, κατόπιν των οποίων θα υπάρξει συζήτηση. Εδώ έχουμε μία κατάσταση των συναδέλφων που εξέφρασαν την επιθυμία να μιλήσουν. Όσοι δεν πρόλαβαν, παρακαλώ να μας ενημερώσουν, όσοι επιθυμούν να μιλήσουν επ' αυτού του θέματος. Θεωρούμε ότι μέχρι τις 13:30 θα μπορέσει να έχει ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία, στις 14:00 θα έχουμε γεύμα. Προ του γεύματος, εδώ στην αίθουσα, θα συγκεντρωθεί η Διεθνής Γραμματεία και η δεύτερη Ολομέλεια θα αρχίσει στις 17:30.

Στην πορεία της δεύτερης Ολομέλειας θα υπάρχει ο απολογισμός της Διεθνούς Γραμματείας, η συζήτηση του προϋπολογισμού για το απελθόν έτος και για το επερχόμενο, καθώς και για την εκτέλεση του παρελθόντος προϋπολογισμού, που εγκρίναμε στη Βενετία. Και το βράδυ στις 20:00 θα υπάρξει δεξίωση που διοργανώνει η Διοίκηση της Δ.Σ.Ο. Επί του παρόντος αυτά, αλλά στην πορεία θα συζητήσουμε και για το τι θα πράξουμε αύριο. Αλλά θεωρούμε ότι σήμερα πρέπει να έχουμε αρκετά συμπυκνωμένη εργασία, ούτως ώστε να προλάβουμε τα πάντα.

Και τώρα περνούμε άμεσα στο θέμα της σημερινής μας Ολομέλειας. Αξιότιμοι Συνάδελφοι, η 14^η Ολομέλεια της Δ.Σ.Ο. διεξάγεται στο Καζακστάν, σε μία χώρα η οποία έχει μακράιωνη ιστορία συμβίωσης διαφόρων ομολογιών και θρησκειών, ο Ισλαμικός κόσμος εδώ συνυπάρχει με την Ορθοδοξία, με τον Καθολικισμό, και άλλες θρησκείες. Η βάση του εσωτερικού δυναμικού είναι ακριβώς αυτή η ειρηνική συνύπαρξη, γεγονός που ακούσαμε και στη χθεσινή ομιλία του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Nazarbaev, που αφορά την ανάπτυξη αυτής της Κεντροασιατικής Δημοκρατίας, για το διάστημα της επόμενης 10ετίας. Οι αντιλήψεις αυτές συνάδουν και με τη θεώρηση του Βλαντιμίρ Πούτιν, του Προέδρου της Ρωσικής Ομοσπονδίας, ο οποίος θεωρεί ότι η πολιτισμική και πνευματική αυθυπαρξία επ' ουδενί λόγω δεν αποτρέπει από την προσέγγιση με άλλους λαούς, από την είσοδο στον παγκόσμιο πολιτισμό.

Τη βάση της πνευματικότητας του Ρωσικού πολιτισμού, συνιστά προ αιώνων η ιδέα του κοινού κόσμου, της ενότητας των ανθρώπων ανεξαρτήτως εθνικότητας και ομολογίας. Αυτές οι ιδέες διέπουν και τη δική μας προσέγγιση, βάσει των αρχών της συνεργασίας, της ειρηνικής συνυπάρξεως διαφόρων θρησκευτικών παραδόσεων. Η συνένωση βουλευτών διαφόρων χωρών στη βάση της Ορθοδοξίας στη χώρα μας, είναι μία δομή η οποία έχει το δικό της κύρος μεταξύ άλλων διεθνών οργανισμών και επιτρέπει τη συνεργασία με άλλους οργανισμούς, όπως η Κοινοβουλευτική Ένωση του Οργανισμού των Κρατών Μελών της Ισλαμικής Διάσκεψης, το Συμβούλιο της Ευρώπης, ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη και άλλοι οργανισμοί.

Στις συνθήκες της σύγχρονης παγκοσμιοποίησης, τα προβλήματα του διαλόγου μεταξύ διαφόρων θρησκειών και πολιτισμών, τίθενται διαρκώς στο προσκήνιο και θέτουν πολλά ζητήματα που αφορούν τις προοπτικές αυτών των κοινωνικών διαδικασιών. Πολλοί επιστήμονες θεωρούν ότι σήμερα στις διαθρησκειακές σχέσεις παρατηρούνται τρεις τάσεις, τρία μοντέλα εκσυγχρονισμού τα οποία εν πολλοίς καθορίζουν το χαρακτήρα της ανάπτυξης όλου του συστήματος της θρησκευτικότητας της κοινωνίας.

Το ένα απ' αυτά θεωρεί ότι πρέπει να υπάρχει μία εξίσωση, είναι μία αυστηρά προσωπική υπόθεση η θρησκεία, συνεπώς είναι επωφελής για την κοινωνία μία συνθετική προσέγγιση στα πλαίσια του πολιτικώς ορθού και της πληροφορικής επαναστάσεως. Μία θα λέγαμε, ψευδοθρησκεία.

Μία δεύτερη τάση είναι η ακραία συντηρητική, που προσπαθεί να ανταποκριθεί στις συνθήκες της παγκοσμιοποίησης, με έμφαση στη θρησκευτική ταυτότητα, με την υπαγόρευση της θρησκευτικότητας υπεράνω όλων των υπολοίπων πτυχών. Συχνά αυτό οδηγεί σε έναν θεμελιωτισμό, φονταμενταλισμό και στη συνέχεια σε μία ξενοφοβία και σωβινισμό.

Μία Τρίτη αντίληψη θεωρεί ότι πρέπει να υπάρχει ισότιμη σχέση, εταιρική σχέση πολιτείας και Εκκλησίας, βάσει της οποίας η Εκκλησία δεν παρεμβαίνει στα της πολιτείας. Διευθετούμε από κοινού τα ζητήματα της πνευματικότητας, την παροχή αρωγής στους έχοντες ανάγκη μιας αρωγής, αναγέννηση της ιστορικής παράδοσης. Σαφές παράδειγμα είναι αυτό του Καζακστάν.

Διακρίνοντας λοιπόν αυτή την τάση θεωρούμε ότι οι θρησκευτικές οργανώσεις για διάφορους θεσμούς παρέχουν ένα τεράστιο πεδίο δραστηριότητας.

Να διευθετήσουμε διάφορες συρράξεις ή συγκρουσιακές καταστάσεις σ' αυτόν τον τομέα, το οποίο είναι εφικτό μόνο με από κοινού προσπάθειες μέσω του διαλόγου και της συνεργασίας. Υπάρχει πληθώρα θετικών παραδειγμάτων τέτοιου είδους συνεργασίας και σε διακοινοβουλευτικό επίπεδο.

Θα επιθυμούσα να πω δυο λόγια για τη δική μας συνεργασία, αλληλεπίδραση με την Κοινοβουλευτική Ένωση του Οργανισμού των Κρατών Μελών της Ισλαμικής Διάσκεψης. Ως γνωστόν, οι αρχές ετέθησαν κατά τη διάρκεια της επίσκεψης της αντιπροσωπείας της ως άνω διασκέψεως στην Αθήνα στη δική μας Ολομέλεια. Στη συνέχεια, έλαβαν μέρος σε διάφορες εκδηλώσεις μας, προετοιμάσαμε κοινό ανακοινωθέν το οποίο ενεκρίθη, καθώς επίσης και ένα έγγραφο το οποίο προσδιορίζει το σύστημα των αμοιβαίων σχέσεων μας για το μέλλον.

Δυστυχώς, δεν μπορέσαμε επί του παρόντος να προσυπογράψουμε αυτό το έγγραφο, προέκυψαν διάφορες δυσκολίες και επιπλοκές. Ευελπιστούμε όμως ότι αυτή η κατεύθυνση της συνεργασίας μας είναι ορθή, συναντηθήκαμε με τον κ. Γενικό Γραμματέα πριν από 2 εβδομάδες στην Αγ. Πετρούπολη – με τον κ. Auf - αν τον θυμάστε - είχαμε μία πολύ σοβαρή συζήτηση. Με παρακάλεσε να διαβιβάσω τους θερμούς χαιρετισμούς του σε όλους εσάς και να σας διαβιβάσω ότι συνεχίζουν να εργάζονται, αλλά βάσει της ημερησίας διατάξεως που έχουν και βάσει του κανονισμού που έχουν, η υπογραφή μπορεί να επιτευχθεί μόνο με πλήρη συμφωνία όλων των χωρών που συμμετέχουν. Εφόσον υπάρχουν δύο χώρες οι οποίες εκφράζουν κάποιες επιφυλάξεις, αμφιβολίες, δεν μπορούν να λάβουν απόφαση. Θα συνεχίσουν όμως να δουλεύουν στην κατεύθυνση της διασφάλισης πλήρους συναινέσεως.

Βασική κατεύθυνση της δραστηριότητάς μας είναι η διάδοση της εποικοδομητικής εμπειρίας συνεργασίας πολιτείας και θρησκευτικών οργανώσεων στις χώρες της Ανατολικής Χριστιανικής Παραδόσεως. Σ' αυτό τον τομέα είναι σοβαρή η εμπειρία που διαθέτει η Ελληνική Δημοκρατία, που έχει συνεισφέρει τα μάλλα στο γίνεσθαι αυτού του διαθρησκειακού διαλόγου. Και το γεγονός ότι επί σειρά ετών επανερχόμεθα σ' αυτό το θέμα, είναι αδιαμφισβήτητα ένα επίτευγμα που οφείλεται στην ελληνική αντιπροσωπεία, διότι το διεθνές πολιτικό συνέδριο «Έθνος, Θρησκείες – Ορθοδοξία και τα νέα Ευρωπαϊκά Δεδομένα» του 2005, από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συνεισέφερε σημαντικά, αδιαμφισβήτητα, και από την άποψη την επιστημονική, θεωρητική, της θεμελιώσεως του ρόλου της Ορθοδοξίας,

και από την άποψη της κατάρτισης νέων συστάσεων για τις εργασίες των Κοινοβουλίων μας.

Κατά τη δραστηριότητά μας ορμώμεθα από την αντίληψη ότι η βασική συνιστώσα του πολιτισμού είναι το συνειδητό στοιχείο και η αναστοχαστική προσέγγιση. Εδώ, η θέση του Μιχαήλ Μπαχτίν, θεωρεί ότι το αντίθετο του διαλόγου, ο μονόλογος, κλείνει πόρτες γι' αυτή την επικοινωνία. Ο διάλογος είναι μία μέθοδος διοργανώσεως του πνευματικού πολιτισμού του ανθρώπου στη σύγχρονη βαθμίδα της ιστορίας, όπου η πολιτισμική βάση είναι αυτή που καθιστά το διάλογο στοιχείο της καθημερινότητας των ανθρώπων. Προσδιορίζει την κοινότητα των ανθρώπων και θέτει την ιεράρχηση των σημειώντων στόχων.

Εδώ μεγάλο ρόλο μπορούν να διαδραματίσουν οι αξίες των παραδοσιακών θρησκειών. Δεν έχουμε άλλη διέξοδο από την ενοποίηση των πολιτισμικών θρησκευτικών παραδόσεων σε κοινή αρμονία, αν θέλουμε να δούμε τον οίκο μας να αναπτύσσεται με ασφάλεια και να ευημερεί. Φρονώ λοιπόν ότι σήμερα δεν θα αποτιμήσουμε μόνο την εμπειρία που διαθέτουν και έχουν αποκομίσει οι χώρες, αλλά θα συνεισφέρουμε με τη σειρά μας στην εκπόνηση της έννοιας του διαλόγου των ημερών μας, της πρακτικής του διαλόγου, των ιδιαιτεροτήτων της διαλογικότητας σήμερα.

Και επιτρέψτε μου να δώσω το λόγο για τη βασική εισήγηση, στον καθηγητή της Θεολογίας κ. Γρηγόριο Ζιάκα, Ομότιμο Καθηγητή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με θέμα «Η Ορθοδοξία και οι θρησκείες, στο διάλογο για τη γνώση και την αξιοπρέπεια του ανθρώπου».

Γ. ΖΙΑΚΑΣ: Σεβασμιώτατε, Αγαπητοί εκπρόσωποι των Ευρωπαϊκών Κοινοβουλίων, και των λοιπών Κοινοβουλίων εκτός Ευρώπης, φίλες και φίλοι, βλέπετε εγώ είμαι λίγο έξω από τα Κοινοβούλια και δεν γνωρίζω πολλά, θα με συγχωρείτε αν κάνω τέτοια λάθη.

Το θέμα μου είναι η Ορθοδοξία και οι θρησκείες στο διάλογο για τη γνώση και την αξιοπρέπεια του ανθρώπου. Και πρώτα-πρώτα, ποια είναι η θρησκευτική όψη της ανθρωπότητας σήμερα. Μια σύντομη ματιά στη θρησκευτική όψη της ανθρωπότητας σήμερα, θα μας δείξει ότι η θρησκεία είναι ανέκαθεν ουσιώδες μέρος της πανανθρώπινης κοινωνίας, και μία δύναμη πνευματική για τα δίκαια του ανθρώπου στον κόσμο. Σε αυτό το σημείο βρίσκεται και η θέση του διαθρησκειακού διαλόγου για την αλληλοκατανόηση και φιλία. Στη σύγχρονη όμως βορειοδυτική

έρευνα και στα μέσα ενημέρωσης, υπάρχει μία τάση να δίνεται έμφαση στη σύγκρουση μάλλον παρά στην αξία και τη συμφιλιωτική δύναμη των θρησκειών και των πολιτισμών.

Λίγο πριν από την αυγή του 21^{ου} αιώνα και ιδιαίτερα μετά τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου στις ΗΠΑ, τόσο στα μέσα ενημέρωσης όσο και σε ένα μέρος της επιστημονικής έρευνας, άρχισαν μελέτες για τη σύγκρουση θρησκειών και ιδεολογιών, ή μελέτες για την ειρήνη και σύγκρουση (conflict studies ή peace and conflict studies). Αλλά πώς μπορούμε να διαρθρώσουμε τέτοια προγράμματα; Με τα προγράμματα αυτά ασχολούνται οι επιστήμες της στρατηγικής και των διεθνών σπουδών του management και των πολιτικών επιστημών. Και ποιος αναμένουμε να είναι ο αντίκτυπός τους, τόσο στην Ευρωπαϊκή όσο και στη Βορειοαμερικανική κοινωνία; Κυρίως όμως, ποια η συνεισφορά τους στην ορθή κατανόηση άλλων κοινωνιών, όπως οι ζωτικές περιοχές της Μέσης και Άπω Ανατολής, της Αφρικής, της Λατινικής Αμερικής, των Βαλκανίων, της Ρωσίας, του Καζακστάν κλπ.;

Μήπως πρόκειται για ένα κατασκευάσμα σπουδών και πρακτικών στην κατεύθυνση της θεωρίας του Χάντινγκτον περί συγκρούσεως πολιτισμών και θρησκειών; Βεβαίως, συγκρούσεις υπάρχουν στις θρησκείες, αλλά η θρησκεία στην ουσία της δεν είναι σύγκρουση, επομένως η αντίθεση των όρων θρησκεία και σύγκρουση (religion & conflict) μπορεί να φέρει αρνητικά αποτελέσματα και δυσπιστίες και στο τέλος να καταλήξουμε σε θέσεις επικίνδυνες, όπως ότι όντως η θρησκεία είναι μία σύγκρουση, ένα conflict. Υπάρχει επίσης μία τάση να δίνουμε έμφαση μόνο στις καταστρεπτικές δυνάμεις της θρησκείας. Η θρησκεία όμως, στην ουσία της, παρά τις εσωτερικές της αντιθέσεις, παραμένει δύναμη ενωτική. Επομένως, η εμμονή στη χρήση των όρων σύγκρουση (conflict), δημιουργεί διαχωριστικά όρια και σημεία τριβής. Η υπέρβαση των διαχωριστικών ορίων οδηγεί στην αλληλοκατανόηση και στη συμφιλίωση λαών και πολιτισμών.

Γι' αυτό, η πιο κατάλληλη προετοιμασία τόσο της Ορθόδοξης Ανατολικής Εκκλησίας, όσο και των άλλων θρησκειών της ανθρωπότητας για την εκτόνωση των δυσμενών καταστάσεων στον κόσμο και τη βελτίωση της ζωής, είναι ο διάλογος φιλίας και αλληλοκατανόησης. Ο διάλογος σμικραίνει τις αποστάσεις και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για αλληλοσεβασμό και ειρηνική συνύπαρξη των λαών. Γι' αυτό, στην εποχή μας, στην οποία το αίτημα για ειρήνη και συνύπαρξη στον κόσμο είναι επιτακτικό, θεωρούμε σπουδαίο οι Χριστιανικές Εκκλησίες να συναντηθούν σε μία

οικουμενική κοινωνία μεταξύ τους και με τους άλλους λαούς, να ανταλλάξουν γνώμες και να συζητήσουν από κοινού τα διαφορετικά ρεύματα θρησκευτικής σκέψης και τα φλέγοντα προβλήματα του κόσμου.

Η επικοινωνία θα δώσει πολλή γνώση και πολλή κατανόηση και θα ανοίξει το νου και τις καρδιές των ανθρώπων. Υπό το πνεύμα αυτό, ο διαθρησκειακός διάλογος και η μελέτη των θρησκείων του κόσμου έχουν μεγάλη σημασία για τη σύγχρονη ανθρωπότητα. Με τον διαθρησκειακό διάλογο, ο κόσμος γίνεται πιο γνώριμος, πιο φιλικός. Καθώς εμβαθύνουμε στη θρησκευτική ζωή της ανθρωπότητας, βρίσκουμε κάτι από τη γοητεία της, από τη σκέψη των παλιών και των σύγχρονων κοινωνιών και μαθαίνουμε να αγαπούμε τους διαφορετικούς λαούς και τόπους, να σεβόμαστε τους ανθρώπους με τις ιδιαίτερες θρησκευτικές και πνευματικές τους αναζητήσεις και να θαυμάζουμε τα μνημεία του πολιτισμού τους. Έτσι, ο διαθρησκειακός διάλογος υπηρετεί έναν ύψιστο σκοπό της ανθρωπότητας. Την βαθύτερη γνώση του ανθρώπου, την αλληλογνωριμία και την αλληλοκατανόηση των λαών του κόσμου και την εδραίωση μιας παγκόσμιας ειρήνης και αγάπης.

Η εποχή μας έχει ανάγκη από τον δοκιμασμένο και αξιόπιστο λόγο της θρησκείας. Αλλά τι είναι στην ουσία της η θρησκεία; Μια αναδρομή στην παγκόσμια θρησκευτική εμπειρία θα μας δείξει ότι η θρησκεία είναι το πιο σημαντικό κεφάλαιο της πνευματικής και της κοινωνικής ζωής της ανθρωπότητας. Στη στροφή του ανθρώπου προς το θείο, βλέπουμε το νόημα της ζωής και της ανθρώπινης ύπαρξης. Όλες οι θρησκείες έχουν λίγο ή πολύ στενό δεσμό με την αναζήτηση της γνώσης, με την ηθική διαμόρφωση της ζωής και την αισθητική και καλλιτεχνική δημιουργία και απόλαυση του ωραίου.

Τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της ανθρωπότητας που θαυμάζουμε σήμερα, τα λαμπρότερα αρχιτεκτονικά μνημεία της θρησκευτικής λατρείας, τα πιο υψηλά δημιουργήματα του έμμετρου και του πεζού λόγου της ανθρωπότητας, που συνιστούν τον θησαυρό της παγκόσμιας λογοτεχνίας, είναι έργα θρησκευτικά, εμπνευσμένα από την πνοή του θρησκευτικού πνεύματος και προορισμένα να υπηρετήσουν την παγκόσμια θρησκευτική ανάγκη του ανθρώπου.

Έτσι, γίνεται σαφές ότι κάθε μεγάλο, ευγενικό και ωραίο, βρίσκει την τελειώσή του και το στεφάνωμά του στη ζωή του πνεύματος, στη φιλοσοφική θεωρία της γνώσης, στην επιστημονική έρευνα της φύσης και του πνεύματος, στην τέχνη και την αισθητική απόλαυση του ωραίου, στην ηθική και κοινωνική διαμόρφωση της

ατομικής και της συλλογικής ζωής. Η θρησκεία θέτει πολλά και σοβαρά προβλήματα. Προπάντων όμως, η θρησκεία είναι λειτουργία βαθύτατα υπαρξιακή. Αντιμετωπίζει τα μεγάλα προβλήματα τα οποία απασχολούν μόνιμα την ανθρώπινη ψυχή και έρχεται αρωγός στον άνθρωπο κατά την ώρα της μεγάλης δοκιμασίας και θλίψης.

Γι' αυτό, τα μεγάλα ιστορικά γεγονότα, οι διαμάχες και θλίψεις στον κόσμο και τα βαθιά υπαρξιακά ερωτήματα, τα οποία σχετίζονται με τη ζωή και το θάνατο, την οριακή κατάσταση του βίου μας και μας οδηγούν στην αγωνία του μηδενός, στη θρησκευτική ζωή μπορούν να βρουν ερμηνεία και απάντηση. Στη γνήσια λοιπόν έκφρασή της, η θρησκεία είναι πηγή αξιών για τον άνθρωπο. Τα πράγματα όμως αλλάζουν από τη στιγμή που οι θρησκείες και οι ιδεολογίες γίνονται κατεστημένοι θεσμοί και περιέρχονται στα χέρια φανατικών, με απόλυτες και ολοκληρωτικές αντιλήψεις, ή περιορίζονται στα όρια ενός μόνο λαού ή ενός μόνο έθνους.

Τότε η θρησκευτική ζωή χάνει τον προσανατολισμό της και η θρησκεία γίνεται όργανο πολιτικών και εθνικιστικών σκοπιμοτήτων ή ιδιοτελών παραγόντων, που ζητούν να τη χρησιμοποιήσουν για άλλες επιδιώξεις, ξένες προς την ουσία της. Δεν χρειάζεται στο σημείο αυτό να αναχθούμε σε θλιβερά παραδείγματα του παρελθόντος. Φτάνει να δούμε τι συμβαίνει γύρω μας σήμερα σε ευαίσθητες περιοχές του πλανήτη μας, για να καταλάβουμε σε ποιο βαθμό μεγάλες αξίες όπως η θρησκεία, μπορούν να γίνουν αντικείμενο εκμετάλλευσης εκ μέρους ισχυρών συμφερόντων και να καταστρέψουν τους κοινωνικούς δεσμούς και την αξιοπρέπεια του ανθρώπου.

Στο πλαίσιο αυτών των πολιτικών σκοπιμοτήτων και επιδιώξεων, ακούγονται σήμερα τα κηρύγματα για σύγκρουση των θρησκειών και των πολιτισμών και χαράσσονται θρησκευτικά και ιδεολογικά όρια στον πλανήτη μας, τα οποία αποτελούν εστίες τριβής. Τα κηρύγματα όμως αυτά, υπηρετούν την κυριαρχία της παγκόσμιας οικονομικής τάξης, όπως αυτή εκφράζεται με την καινούργια θεωρία της παγκοσμιοποίησης. Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, η προσωπική μας ευτυχία και η κοινωνική ευημερία, θα κριθούν αποκλειστικά από την ένταξή μας στη νέα τάξη, της οποίας κύριος σκοπός είναι η αύξηση των υλικών αγαθών και η άνοδος του διεθνούς χρηματιστηρίου, αλλά για τα ολίγα κέντρα τα οποία συγκεντρώνουν το χρήμα.

Όλες οι άλλες αξίες περνούν σε δεύτερη μοίρα ή χάνουν τη σπουδαιότητά τους. Μια τέτοια όμως κοινωνία χωρίς ιδανικά, θα ήταν άπληστη και βάρβαρη. Παραδόσεις, αξίες, θρησκευτική και πολιτική ταυτότητα των λαών, χάνονται και

συγκωνεύονται στο βωμό της νέας παγκόσμιας τάξης, η οποία ούτως ή άλλως ταλαιπωρεί τον ανίσχυρο άνθρωπο και τα ανίσχυρα έθνη.

Ποιος είναι ο ρόλος της θρησκείας; Τι μπορεί να προσφέρει η θρησκεία στα δίκαια των λαών; Η καλύτερη άμυνα των λαών κατά της αδικίας, ήταν πάντοτε η ικανότητά τους να υπερασπίζονται τα δίκαιά τους. Ο ανθρώπινος πολιτισμός δημιουργήθηκε από αγώνες για ελευθερία, κοινωνική δικαιοσύνη, ευημερία και πνευματική προκοπή των ανθρώπων. Η θρησκεία όμως, κατ' εξοχήν πνευματική δύναμη, μπορεί να συνεισφέρει πολλά στη διασφάλιση των αξιών αυτών.

Ενώ λοιπόν, ακαδημαϊκοί, έμποροι και άλλοι ισχυροί της εκκοσμικευμένης κοινωνίας, εξετάζουν τα κέρδη της παγκοσμιοποίησης, οι άνθρωποι της πίστης χρειάζεται να στρέψουν την προσοχή τους στο θέλημα του Θεού και στις αναφαίρετες πανανθρώπινες αξίες, και να βελτιώσουν την περιρρέουσα διαβρωτική ατμόσφαιρα της απληστίας και του εγωισμού, της αφομοίωσης των πάντων και της βίας. Οι καταστάσεις αυτές φθείρουν τη ζωή του κόσμου και πληγώνουν την αξιοπρέπεια του ανθρώπου.

Τη συνείδησή μας στο σημείο αυτό, διακατέχει ο ρόλος τον οποίο έχουν να ασκήσουν οι αρχηγοί των θρησκειών, οι δάσκαλοι και οι πνευματικές προσωπικότητες, για να εξισορροπήσουν τις αντιθέσεις και να δημιουργήσουν την αρεστή στο Θεό αρμονία του μέλλοντος κόσμου, τον οποίο θέλουμε να αφήσουμε ως κληρονομία στα παιδιά μας και στα εγγόνια μας. Γιατί, όσο τρομερές και αν είναι οι δυνάμεις του κόσμου, εμείς με διάλογο και πίστη στο Θεό και στις πανανθρώπινες αξίες, μπορούμε να μείνουμε σταθεροί μπροστά στο βάρος και την έκταση των προβλημάτων.

Ο διαθρησκευτικός διάλογος θα μας βοηθήσει να παραμερίσουμε τις προκαταλήψεις του παρελθόντος και να προχωρήσουμε στην αλληλοκατανόηση, τη συμφιλίωση και την ενότητα. Επομένως, γίνεται σαφές ότι στον ιστορικό οργανισμό της κάθε θρησκείας, υπάρχουν δυνάμεις υγιείς, αναπτύσσονται όμως και διαβρωτικά στοιχεία. Ακριβώς από τη διαβρωτική όψη της θρησκείας, αναδύονται τα φαινόμενα της θρησκευτικής μισαλλοδοξίας και εχθρότητας ανάμεσα σε συνυπάρχουσες θρησκευτικές κοινότητες και θρησκείες.

Το φαινόμενο της μισαλλοδοξίας, αποτελεί σύνδρομο ημιμαθείας και τυφλής προσκόλλησης στους τύπους μάλλον, παρά στην ουσία της θρησκείας. Συνεργάζεται στενά με την βία και την απανθρωπιά και αποθαρρύνει την ελεύθερη συζήτηση και

τον κριτικό στοχασμό, τα οποία ελευθερώνουν το πνεύμα και κάνουν ειρηνική την καρδιά. Είναι σπουδαίο για τους Χριστιανούς, τους οπαδούς των μονοθεϊστικών θρησκειών και των άλλων μεγάλων θρησκειών της ανθρωπότητας, να σύρουν μία διαχωριστική γραμμή μεταξύ ορθής και λογικής πίστης και πίστης τυφλής και διαστρεβλωμένης.

Η πρώτη είναι αρεστή στο Θεό, η δεύτερη όχι. Ένας δραστήριος τρόπος να αποδείξουμε αυτό, είναι η έμπρακτη αγάπη προς τον συνάνθρωπο και προς τους αδελφούς και τις αδελφές των άλλων θρησκειών. Όλοι έχουμε τους δικούς μας ιδιαίτερους τρόπους να ασκήσουμε τη θρησκευτική μας πίστη. Έχουμε χρέος με διάλογο και αλληλοκατανόηση, να βαδίσουμε τη στενή ατραπό του αγώνα του καλού. Μαζί είμαστε εκατομμύρια. Δεν μπορούμε βέβαια να έχουμε οικονομική και πολιτική δύναμη. Η θρησκεία δεν μπορεί να μεταβληθεί σε εγκοσμιοκρατική δύναμη, διότι τότε χάνει την ουσία της και τη σωτηριολογική της δύναμη και γίνεται τυραννία. Έχουμε όμως τη δύναμη της πίστης στις καρδιές του λαού και η δύναμη αυτή είναι αποτελεσματική όταν εργαζόμαστε από κοινού και όχι ο ένας εναντίον του άλλου.

Είμαστε πεπεισμένοι ότι ο άνθρωπος πλάστηκε από τον δημιουργό του με ελευθερία εκλογής. Επομένως, έχουμε τη δυνατότητα να δημιουργήσουμε το μέλλον της επιλογής μας. Αλλά και την ευθύνη για την φρόνιμη ή μη επιλογή. Ο μεγάλος Έλληνας τραγικός ποιητής Σοφοκλής, στο έργο του Αντιγόνη λέει: «Ούτοι συνέχθην, αλλά συμφιλείν έφυον», δηλαδή ο Θεός δεν μας εδημιούργησε για να μισούμε, αλλά για να αγαπούμε ο ένας τον άλλον.

Ποια είναι η θέση της Ορθόδοξης Χριστιανικής πίστης στο διαθρησκειακό διάλογο: σήμερα μπροστά στο καθολικό όραμα της ειρηνικής συνυπάρξεως των λαών και των θρησκειών, η Ορθόδοξη Χριστιανική Εκκλησία επιχειρεί μία νέα προσέγγιση για έναν σύγχρονο διάλογο με τις θρησκείες και τους πολιτισμούς του κόσμου. Οι πιο σπουδαίοι διεθνούς χαρακτήρος διάλογοι, είναι αυτοί τους οποίους με την ευλογία του Οικουμενικού Πατριαρχείου αλλά και του Πατριαρχείου της Μόσχας και των άλλων εκκλησιών μας, όπως ελέχθη χθες εδώ, οργανώνει και διεξάγει η Εκκλησία με τις δύο άλλες μονοθεϊστικές θρησκείες, τον Ιουδαϊσμό και το Ισλάμ.

Η Εκκλησία πραγματοποιεί τους διαλόγους αυτούς προσβλέποντας στο μεγάλο αριθμό των κοινών στοιχείων και διδασκαλιών που συνδέουν τις τρεις μονοθεϊστικές θρησκείες. Παρά τις δυσμενείς κατά καιρούς ιστορικές συνθήκες, τις αντιπαραθέσεις και τις πικρές εμπειρίες των μεταξύ τους πολέμων, η μακραίωνη

συμβίωση των λαών των τριών μονοθεϊστικών θρησκειών, δημιούργησε ιστορικούς και πολιτιστικούς δεσμούς σε βαθμό που δεν μπορούμε να μελετήσουμε τον ένα κόσμο, χωρίς έμμεση ή άμεση αναφορά στον άλλον.

Ακριβώς οι δεσμοί αυτοί, αφήνουν περιθώρια για μεγαλύτερη σήμερα και ακριβέστερη αλληλογνωριμία και προσέγγιση. Τέτοιες ενέργειες βοηθούν στη λείανση του δρόμου της ειρήνης. Στη χώρα μας, εννοώ την Ελλάδα βέβαια, αλλά και στις χώρες του Χριστιανισμού και ιδιαίτερα του Ορθόδοξου Ανατολικού Χριστιανισμού, συναντούμε επίσης σήμερα πολλούς ανθρώπους των ασιατικών θρησκευμάτων, όπως είναι τα κινεζικά θρησκευόμενα, και μάλιστα ο Ινδουισμός και ο Βουδισμός. Είναι βέβαια εξ αρχής σαφές, ότι ο Χριστιανισμός και οι μεγάλες Ασιατικές θρησκείες είναι διαφορετικά μεταξύ τους συστήματα σκέψης.

Από την άλλη μεριά όμως, υπάρχουν και στα θρησκευόμενα αυτά αρχές και διδασκαλίες οι οποίες δεν είναι κατ' ανάγκην τελείως αντίθετες προς την χριστιανική θεώρηση των πραγμάτων. Και οι μεγάλες αυτές θρησκείες, αν και από διαφορετικές προοπτικές ερμηνείας η κάθε μία, ασχολούνται με τα μεγάλα υπαρξιακά προβλήματα που απασχολούν μόνιμα την ανθρώπινη ψυχή και ιδίως με τα προβλήματα περί ζωής, θανάτου και Θεού, υπάρξεως και μη υπάρξεως.

Η ύπαρξή μας είναι κατά βάθος ο αγώνας της ζωής με τον θάνατο, του καλού με το κακό και τα θέματα του Θεού και της Θρησκείας είναι αλληλένδετα με το μυστήριο της ζωής και του θανάτου, του καλού και του κακού και της αξιοπρέπειας του ανθρώπου στον κόσμο.

Βασικές και θεμελιώδεις αρχές και αξίες της Ανατολικής Χριστιανικής Θεολογίας για συνεργασία με τη μη χριστιανική ανθρωπότητα και συμμετοχή στη λύση των προβλημάτων του κόσμου, είναι η πίστη στο Θεό, η σημασία του κόσμου και η αξία του ανθρώπου. Με άλλα λόγια, είναι η ιερότητα της ζωής και του ανθρώπινου προσώπου. Από εδώ απορρέουν οι μεγάλες έννοιες της αγάπης, της ειρήνης, της δικαιοσύνης και της αδελφότητας.

Το πρώτο και βασικό θέμα για τη χριστιανική διδασκαλία και ζωή, είναι αυτό του προσωπικού και δημιουργού Θεού, ο οποίος κοινωνεί με τον κόσμο και αγαπά τον άνθρωπο. Το αίσθημα της άμεσης παρουσίας του Θεού και της επικοινωνίας μαζί του, υψώνει και ομορφαίνει τη ζωή του πιστού. Υπό το πρίσμα αυτό, έχει σημασία ο αγώνας του Χριστιανού στο χώρο των λαών, ώστε να καρποφορήσουν τα αγαθά του πολιτισμού και της θείας ζωής στην κοινωνία.

Το δεύτερο και σπουδαίο θέμα, είναι ο κόσμος, η δημιουργία του Θεού. Ακριβώς επειδή ο κόσμος είναι έργο του Θεού, μέσα στο οποίο πραγματώνεται η τελείωση του ανθρώπου, γι' αυτό η Χριστιανική διδασκαλία δίνει μεγάλη σημασία στον κόσμο. Ο Χριστιανός θαυμάζει, συγκινείται και σέβεται τον κόσμο, το στολίδι του Θεού – αυτό σημαίνει στα ελληνικά κόσμος –. Συνεπώς, ανησυχεί για την καταστροφή του κόσμου, για την απειλή κατά της ζωής, την οποία απεργάζονται τα όπλα της μαζικής καταστροφής, για τις διαμάχες και θλίψεις στον κόσμο, που δημιουργούν οι φανατισμοί αλλά και οι ανταγωνισμοί των μεγάλων συμφερόντων. Ανησυχεί επίσης για την κρίση των αξιών και για το τεράστιο οικολογικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει σήμερα η υφήλιος.

Επομένως, το μήνυμα που έχει να δώσει η Χριστιανική πίστη στο σύγχρονο άνθρωπο, είναι να του μάθει να διαβάζει το μεγάλο βιβλίο της φύσης και να βρίσκει σ' αυτό τα σημεία της σοφίας του Θεού. Σ' αυτό υπάρχει ανεξάντλητο απόθεμα συμβόλων, μέσα από τα οποία μας ομιλεί ο Θεός.

Το κεντρικό ενδιαφέρον της Χριστιανικής πίστης είναι ο άνθρωπος. Ο κόσμος είναι σπουδαίος, επειδή υπάρχει ο άνθρωπος, ο οποίος με τα λογικά του προσόντα τον καταξιώνει λογικά. Καταλαβαίνουμε επομένως, ότι η ιερότητα του ανθρωπίνου προσώπου και η διαφύλαξη της τιμής και της αξιοπρέπειάς του, είναι θεμελιώδης αρχή της Χριστιανικής πίστης, αλλά και των άλλων θρησκειών. Η κοινή με άλλες θρησκείες, ιδιαίτερα όμως με τις μονοθεϊστικές, αποδοχή της μεγάλης αυτής αξίας του ανθρώπου, μπορεί να οδηγήσει σε δημιουργική συνεργασία.

Από τα παραπάνω, γίνεται σαφές ότι η προσωπική κοινωνία του ανθρώπου με τον συνάνθρωπό του, δημιουργεί την κοινωνική ζωή. Συστατικό στοιχείο της ανθρωπίνης φύσης και θεμέλιο της κοινωνικής ζωής, είναι η αγάπη. Όπου απουσιάζει η αγάπη, εκεί διαβρώνεται και νεκρώνεται η ζωή. Έργο, επομένως, των Χριστιανών, είναι να βρουν τις κοινές αξίες της αγάπης που κατέχουν όλοι οι άνθρωποι και που διάφορες αιτίες μας κάνουν να τις ξεχνούμε. Ξεκινώντας από τον εαυτό μας, θα δούμε ότι βαθιά μέσα μας υπάρχει η πρωταρχική αυτή αξία της ύπαρξης μας, η αγάπη. Ο μεγάλος αυτός θησαυρός της ανθρωπίνης καρδιάς, που οδηγεί στην καταλλαγή και τη συμφιλίωση.

Συναφείς προς την έννοια της αγάπης, είναι η έννοια της ειρήνης, που απασχολεί ανέκαθεν όλες τις θρησκείες και όλες τις φιλοσοφίες του κόσμου. Η ανάγκη για συνεργασία και ειρηνική συνύπαρξη των Χριστιανών με τους ανθρώπους

των άλλων θρησκευτικών κοινοτήτων και ο σεβασμός της ελευθερίας κάθε προσώπου, είναι βασικές αρχές. Η ιερή παρακαταθήκη που άφησε ο Χριστός στον κόσμο, είναι η ειρήνη. «Ειρήνην αφήμι υμίν, ειρήνην την εμήν δίδωμι υμίν». Γι' αυτό, η ειρήνη του σύμπαντος κόσμου είναι το βασικό αίτημα της Ορθόδοξης Χριστιανικής λατρείας. Η Εκκλησία προσεύχεται προς τον φιλόανθρωπο Θεό, υπέρ της ειρήνης του σύμπαντος κόσμου, υπέρ της προσωπικής και κοινωνικής ευημερίας, και εύχεται και εργάζεται για την επικράτηση σε όλο τον κόσμο, του πνεύματος της ειρήνης, της αγάπης και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Έτσι διακονεί την ανθρωπότητα.

Με τις έννοιες της αγάπης και της ειρήνης, συνδέονται επίσης οι αρετές της δικαιοσύνης και της άρσης της ξενοφοβίας. Στη Χριστιανική διδασκαλία, όπως φαντάζομαι και στις άλλες θρησκείες, δεν υπάρχει χώρος για να διακρίνουμε τον άνθρωπο σε ξένο και δικό μας. Ο Χριστιανός δεν μπορεί να λησμονεί ότι κάθε άνθρωπος έχει τη δική του οντότητα και το δικό του ξεχωριστό πρόσωπο και ο καθένας έχει τη δική του θέση πάνω στη γη, με τις δοκιμασίες του, τις χαρές και τις οδύνες του. Το μικρό δάκρυ έχει μία σημασία στην τύχη του βασανισμένου ανθρώπου, του μικρού παιδιού. Το να αγνοήσουμε αυτό το δάκρυ, το τίμημα των δεινών της παγκόσμιας ιστορικής πραγματικότητας, είναι σαν να αρνούμαστε κάθε ανώτερο νόημα στη ζωή, σαν να αρνούμαστε την παρουσία και την πρόνοια του Θεού στον κόσμο.

Στο βιβλίο της Αποκαλύψεως του Ευαγγελιστού Ιωάννη, στο κεφάλαιο 319, ο Χριστός παρουσιάζεται ως ξένος που γυρίζει από θύρα σε θύρα και κρούει. «Ίδού, έστηκα επί την θύραν και κρούω. Εάν τις ακούση της φωνής μου και ανοίξει την θύραν και εισελεύσομαι προς αυτόν και δειπνήσω μετ' αυτού και αυτός μετ' εμού.» Το κείμενο αυτό είναι εύλαλο για τους σκοπούς του συνεδρίου μας. Καθημερινά οι συνάνθρωποί μας, οι εγγύς και οι μακράν, κρούουν την θύρα της καρδιάς μας και ζητούν κατανόηση, κοινωνία και αγάπη. Θα τους αγνοήσουμε;

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Ευχαριστούμε τον αξιότιμο κ. Καθηγητή. Ένα μεγάλο ευχαριστώ για την πολύ ενδιαφέρουσα εισήγησή σας.

Και τώρα, επιτρέψτε μου να δώσω το λόγο για την εισήγηση στην καθηγήτρια Olga Vasilieva, Διδάκτορα Ιστορικών Επιστημών του τμήματος Διαθρησκευτικών Σχέσεων της Ρωσικής Ακαδημίας. Το θέμα της εισήγησής της είναι «Ο διαθρησκευτικός διάλογος στη σύγχρονη Ρωσία».

O. VASILIEVA: Σεβασμιώτατε, αξιότιμοι συνάδελφοι. Οι διαθρησκευτικές σχέσεις στη Ρωσία έχουν τη δική τους ιστορία – διαφορετική από εκείνη των δυτικών κρατών. Στην πλειονότητα των ευρωπαϊκών κρατών, ως γνωστόν, οι θρησκευτικές διαφορές δημιουργήθηκαν κατ' εξοχήν βάσει εσωτερικών πηγών. Γνωρίζουμε ότι κατά τον 16^ο αιώνα έχουμε την απόσχιση του Λουθηρανισμού, του Καλβινισμού, του Αγγλικανισμού, αργότερα στον 17^ο αιώνα προκύπτει ο Νεοπροτεσταντισμός και στη συνέχεια εμφανίζεται ο Παλαιοκαθολικισμός.

Στη Ρωσία έχουμε αντίστοιχες διαδικασίες, οι οποίες κατά τον 17^ο αιώνα συνδέονται με τη διάσπαση της Ορθοδοξίας και την εμφάνιση των Σταροαμπριάτσι. Τον 18^ο αιώνα, η Ρωσική νομοθεσία άρχισε να τα συνδέει όλα αυτά με αιρέσεις. Όλα αυτά είναι εξαιρέσεις, διότι όλη η διαμόρφωση των θρησκειών στη Ρωσική πολιτεία, έγινε σε συνδυασμό με ξένες πηγές και οι πηγές αυτές ήταν μερικές. Κατ' αρχήν, υπήρχε μία μετακίνηση ειδικών ανθρώπων, οι οποίοι έβρισκαν καταφύγιο στη Ρωσία – εννοώ Προτεστάντες πρωτίστως, Διαμαρτυρόμενους – τον 16^ο αιώνα συνδέονταν αυτοί οι άνθρωποι με προσκλήσεις για υπηρεσία στο δημόσιο της Ρωσίας, είχαν υψηλή ειδίκευση, ήταν στρατιωτικοί, δάσκαλοι, φαρμακοποιοί. Παρέμεναν λοιπόν αλλοδαποί, είχαν τη δική τους πίστη, χωρίς το δικαίωμα να διδάσκουν, να διαδίδουν, να προσηλυτίζουν το θρήσκευμά τους.

Το επόμενο κύμα αφορά το δεύτερο ήμισυ του 19^{ου} αιώνα και συνδεόταν πρωτίστως με την αφομοίωση της Λεκάνης του Ντονέτσκ. Στα μέσα του 19^{ου} αιώνα στο Ρωσικό κράτος έρχονται Νεοδιαμαρτυρόμενοι, οι οποίοι αποτελούν το μεγαλύτερο αριθμό των Βαπτιστών. Άλλη μία πηγή διεύρυνσης της πολυθρησκευτικής μορφής της Ρωσίας, είναι η εδαφική επέκταση της Ρωσίας. Είναι γνωστό ότι κατά το 16^ο αιώνα, κατά την κατάκτηση του Χανάτου του Καζάν, εντάχθηκαν Τουρκόφωνοι λαοί, παρά τον Βόλγα και άλλες περιοχές της Σιβηρίας.

Τον 17^ο αιώνα, εντάχθηκαν λαοί της Τουβά, της Βαϊκάλης, της Μπουριάτιας, οι οποίοι κατά παράδοση ασπάζονταν το Βουδισμό. Μπορούμε να μιλήσουμε λοιπόν για την ύπαρξη πλέον Βουδισμού στη Ρωσική Αυτοκρατορία. Μετά από τις τρεις διασπάσεις της Πολωνίας, περίπου 10 εκατ. Πολωνοί έγιναν πολίτες της Ρωσικής Αυτοκρατορίας, καθώς και η σύνδεση της Βεσσαραβίας οδήγησε τους εκπροσώπους της Πεντηκοστής στη Ρωσία. Έχουμε λοιπόν αυτή την πολυμορφία, βάσει αυτών των πηγών που προανέφερα. Η διεύρυνση του πεδίου των θρησκειών κατά τον 19^ο αιώνα,

μας δίνει κάποια εικόνα. 19 ομολογίες υπήρχαν τον 19^ο αιώνα. Στο σύγχρονο στάδιο, στον 21^ο αιώνα το Ρωσικό κράτος έχει περίπου 70 ομολογίες διαφορετικού τύπου.

Αν μιλήσουμε για στατιστικά στοιχεία των αρχών του 21^{ου} αιώνα, η θρησκευτική σύνθεση του σύγχρονου Ρωσικού κράτους έχει την εξής εικόνα. Το 63% θεωρούν τον εαυτό τους Ορθόδοξο, από τους Ρώσους πολίτες. Το 0,3% θεωρεί τον εαυτό του Καθολικό, Διαμαρτυρόμενοι δεν είναι πάνω από 1,3% και όσον αφορά τους Μουσουλμάνους ο αριθμός τους κυμαίνεται από 9,6 – 13,7%. Οι Βουδιστές είναι περίπου 7%, οι Ιουδαϊστές είναι 0,4% και όσον αφορά νέα θρησκευτικά ρεύματα, τα οποία είναι γνωστά από τη δεκαετία του 1970, δεν υπερβαίνουν το 1%.

Γιατί αναφέρομαι σ' αυτή τη διάρθρωση από στατιστικής απόψεως; Διότι μεταξύ αυτών των ομολογιών, των θρησκευτικών ρευμάτων – και το φάσμα που σας έδειξα είναι αρκετά ευρύ – υπάρχουν διάφορες περίπλοκες διαθρησκευτικές σχέσεις. Πρέπει να πούμε ότι κατά το ιστορικό παρελθόν μας, οι πλέον περίπλοκες σχέσεις υπήρχαν μεταξύ Ορθοδοξίας και Καθολικισμού, αυτό όμως δικαιώνεται καθ' όλα, διότι μετά το Σχίσμα του 1054, και την κατάληψη της Κωνσταντινουπόλεως από τους Φράγκους, δημιουργήθηκε μία σχέση απόρριψης του καθολικισμού από τους Ρώσους, καθώς επίσης και στη συνέχεια η προσπάθεια προσηλυτισμού εκ μέρους του Βατικανού στην επικράτεια της Ρωσίας. Κατά τη διάρκεια πολλών αιώνων, υπήρξε μία αλλοτρίωση, μία αποξένωση για τους Λατίνους, όπως αποκαλούνταν τότε οι Καθολικοί.

Τον 16^ο αιώνα, απαγορευόταν στους Καθολικούς να ανεγείρουν τους ναούς τους, μετά την επιδρομή των Πολωνών και των Σουηδών μάλιστα, απαγορεύθηκε ο Καθολικισμός. Άρδην αλλάζει η σχέση προς τους αλλοδαπούς, όπως ανέφερα, τον 18^ο και ιδιαίτερα τον 19^ο αιώνα, και μετά από τις τρεις διαιρέσεις της Πολωνίας, με την εμφάνιση 10 εκατ. Καθολικών το 1801 υπάρχει πλέον μία έδρα καθολική, που έχει την έδρα της στην Πετρούπολη.

Το Ρωσικό κράτος παρατηρούσε πολύ προσεκτικά τις κινήσεις του Καθολικισμού στην επικράτεια της Ρωσίας και οι διορισμοί των επισκόπων γίνονταν με μία περίπλοκη διαδικασία, κατόπιν εγκρίσεως του αυτοκράτορα και στη συνέχεια του Βατικανού. Μέχρι το '42 λειτουργούσε μία Ακαδημία, η οποία κατήρτιζε τους ιερωμένους. Στην επικράτεια της Ρωσίας δεν έμειναν πάνω από 500.000 Καθολικοί. Σήμερα κυμαίνονται περίπου στους 700.000. Όσον αφορά τους Διαμαρτυρομένους, η σχέση ήταν πιο ανεκτική ιστορικώς, και αυτό συνδέεται πρωτίστως με το γεγονός ότι

οι Διαμαρτυρόμενοι ήταν απολίτικοι στη στάση τους περισσότερο. Γνωρίζουμε πάνω από 1000 οικογένειες διαμαρτυρομένων, επί Πέτρου δημιουργήθηκαν Προτεσταντικοί ναοί στους τόπους όπου διαβιούσαν ή είχαν προσκληθεί ειδικοί Διαμαρτυρόμενοι.

Η Εκκλησία των Διαμαρτυρομένων δεν έκανε καμία εκστρατεία προσηλυτισμού, μπορούσαν να ασπαστούν την Ορθοδοξία και είχαν κάποια προνόμια γι' αυτό, γεγονός που απαιτούσε αυστηρούς όρους. Άνθρωπος ο οποίος ασπαζόταν την Ορθοδοξία, δεν μπορούσε πλέον να εγκαταλείψει τη Ρωσία.

Πρέπει να πούμε ότι οι Ρώσοι σε διάφορες περιόδους είχαν περιορισμούς στις επαφές τους με τους ξένους, ιδιαίτερα στα τέλη του 17^{ου} αιώνα, μετά τους σκοτεινούς, λεγόμενους, χρόνους της ιστορίας μας. Το αναφέρω αυτό διότι οι σχέσεις ανέκαθεν διευθετούνταν εκ της πολιτείας και μετά την εμφάνιση αλλοδαπών και αλλοδόξων, τον 16^ο-17^ο αιώνα είχαμε το Βουδισμό και το Ισλάμ. Μέχρι το τέλος του 19^{ου} αιώνα στη Ρωσία η νομική βάση της υπάρξεως όλων των θρησκειών ήταν η κλιμάκωση των ομολογιών σε τρεις βαθμίδες. Υπήρξαν τρεις βαθμίδες σ' αυτό το σύστημα.

Τι σημαίνει αυτό; Η πρώτη βαθμίδα είναι η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία ήταν πρώτη και κυρίαρχη, είχε πρωτεύοντα και κυρίαρχο ρόλο, κατώτερο ρόλο είχαν οι ανεκτές και αναγνωρισμένες θρησκείες, όπως ο Καθολικισμός, ο Λουθηρανισμός, ο Αγγλικανισμός, εντάσσονταν εκεί και το Ισλάμ και ο Βουδισμός. Όσον αφορά την Τρίτη βαθμίδα της κλίμακας, ήταν θρησκείες ανεκτές αλλά μη αναγνωρισμένες, που αφορούσαν τους κατά το παλαιό σχήμα των Ορθοδόξων. Και το τέταρτο ήταν κατά το νόμο διάφορες αιρέσεις, όπως των Παλαιοχριστιανών. Το 1905 αυτό το σύστημα διαλύθηκε. Μέχρι το 1917 στη Ρωσία είχαμε μία άνθιση της θρησκευτικής δραστηριότητας κάθε τύπου, κάθε είδους, που είχαν ίδια δικαιώματα με τους Ορθοδόξους.

Μετά το 1905-1907 στην επόμενη 70ετία, στη Σοβιετική περίοδο, μπορούμε να πούμε ότι υπήρχε από κοινού απουσία δικαιωμάτων ενώπιον της σοβιετικής νομοθεσίας, διότι όλες οι ομολογίες επέτρεπαν φυσικά μία λειτουργία, άλλες θρησκευτικές τελετές, στους ναούς μόνο. Στη μετα-περεστροϊκή περίοδο και στη σύγχρονη περίοδο δεν θέλω να αναφερθώ περαιτέρω.

Αν αναφερθούμε στις διαθρησκειακές σχέσεις της σύγχρονης εποχής, μπορούμε να τις χαρακτηρίσουμε ως ορθές και κυρίως ως μη εγείρουσες συρράξεις.

Για να μη εγείρονται συρράξεις έχουν δημιουργηθεί κάποιες προϋποθέσεις. Πρώτη προϋπόθεση είναι η εξής: για την πλειονότητα των θρησκειών, όπως ο Χριστιανισμός, το Ισλάμ, ο Βουδισμός, δεν υπάρχει βάση για δογματικές συρράξεις, διότι έχει η κάθε θρησκεία τη δική της αντίληψη. Αντιλαμβάνονται την ύπαρξη ενός Μοναδικού Θεού, γεγονός το οποίο τους φέρνει κοντά, προϋποθέτοντας κοινές ηθικές αξίες. Δεν θα επικεντρωθώ στις δογματικές διαφορές, διότι αυτές και συνενώνουν και διχάζουν.

Μία δεύτερη πηγή της σχετικής ειρηνικής συνύπαρξης, έγκειται στο γεγονός ότι αυτές οι θρησκείες είναι καθολικής εμβέλειας, παγκόσμιες θρησκείες, εκτός του Ιουδαϊσμού και εκ των πραγμάτων αποκλείεται η τάση προσηλυτισμού. Θα σας αναφέρω ένα έγγραφο του Συμβουλίου των Μουφτήδων. Δεν χρησιμοποιείται η πίεση και ο προσηλυτισμός για την αλλαγή θρησκεύματος. Όλα γίνονται ειρηνικά.

Και η Τρίτη αιτία της σχετικά ειρηνικής συνύπαρξης των θρησκειών, είναι η κοινότητα ηθικών αξιών, η οποία δημιουργεί ένα ευνοϊκό πεδίο για τη συνεργασία στον κοινωνικό τομέα. Αναφερόμενοι στις θετικές τάσεις, πρέπει να αναφέρουμε τα γεγονότα του 1998. Δημιουργείται ένα διαθρησκευτικό συμβούλιο, όπου συμμετέχει η Ορθόδοξη Εκκλησία, οι Βουδιστικές Κοινότητες, το Συμβούλιο των Μουφτήδων της Ρωσίας και η Κεντρική Διοίκηση των Μουσουλμάνων. Έχει προσδιοριστεί και ο σκοπός της υπάρξεως αυτού του οργάνου.

Το Συμβούλιο αυτό αποσκοπεί στο συντονισμό της δραστηριότητας όλων των θρησκευμάτων, ούτως ώστε να υπάρχει διαθρησκευτικός διάλογος, να υπάρχει διαθρησκευτική ειρήνη και διαπεριφερειακή ειρήνη, για τη σταθερότητα της Ρωσικής κοινωνίας και την αποτροπή συρράξεων σε εθνική και θρησκευτική βάση. Το 1998 λοιπόν, κατ' αυτό τον τρόπο, διακηρύχθηκαν τα βασικά καθήκοντα αυτού του διαθρησκευτικού συμβουλίου.

Επιπλέον, το Συμβούλιο υπογράμμισε ότι ποτέ δεν έθετε και δεν θέτει ως στόχο την προσέγγιση των ομολογιών, δεν έχει θεολογικές θέσεις. Συνεπώς, πρέπει να πούμε ότι η εμπειρία της θρησκευτικής συνεργασίας στη Ρωσία, έχει παρουσιαστεί με επιτυχία πέρυσι, τον Ιούλιο 2006, στην παγκόσμια συνάντηση κορυφής που έγινε τον Ιούλιο του 2006.

Αναφέρομαι τώρα στις ευνοϊκές πλευρές. Αν αναφερθούμε στη γενική σημασία των σχέσεων αυτών στη σύγχρονη Ρωσία, θα έπρεπε πρωτίστως να αναφερθούμε στη σχέση μεταξύ Ορθοδοξίας και Ισλάμ, ως σχέσεις που

διαδραματίζουν ρόλο κλειδί για τις προοπτικές. Την 1/1/2007 στη Ρωσική Ομοσπονδία καταχωρήθηκαν 19.000 περίπου ενορίες της Ορθοδοξίας. 3.640 Ισλαμικές Κοινότητες έχουν επίσης καταχωρηθεί, παρά το γεγονός ότι λειτουργούν πάνω από 6.000 κοινότητες.

Γιατί υπάρχει τέτοια διαφορά μεταξύ καταχωρημένων και μη καταχωρημένων; Σύμφωνα με το νόμο του 1997, επιτρέπεται η δραστηριοποίηση θρησκευτικών ομάδων χωρίς να έχουν καταχωρηθεί. Επαναλαμβάνω λοιπόν, έχουμε 3.640 μουσουλμανικές κοινότητες, ενώ στην πραγματικότητα έχουμε από 6-7.000. Ο αριθμός των Ορθοδόξων Κοινοτήτων υπερβαίνει τις 12.000.

Εν συνόλω μπορούμε να μιλήσουμε για ορθές σχέσεις μεταξύ Ισλάμ και Χριστιανισμού, αν και υπάρχουν μερικές κατευθύνσεις οι οποίες διαχωρίζουν αυτές τις θρησκείες. Στο ανώτατο επίπεδο, στο επίσημο επίπεδο θα λέγαμε, δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Υπενθυμίζω τα λόγια του Μητροπολίτη Κυρίλλου, του εκπροσώπου των εξωτερικών σχέσεων της Εκκλησίας, ο οποίος σε μία από τις συνεντεύξεις του εξήρε το ρόλο του Ρωσικού Ισλάμ και ανέφερε ότι το Ισλάμ είναι η δεύτερη θρησκεία, όχι μόνο ως προς τον αριθμό των θρησκευομένων, αλλά και ως προς την επίδραση που ασκεί στην πολιτεία μας. Ο ρόλος των Μουσουλμάνων είναι δύσκολο να επανεκτιμηθεί.

Ο Ισλαμικός πολιτισμός έχει εμπλουτίσει τον Ρωσικό λαό με μία ανεκτικότητα η οποία δεν είναι ίδια με άλλων ευρωπαϊκών λαών. Κατά τον ίδιο τρόπο απάντησε και ο εκπρόσωπος της Κεντρικής Διοικήσεως των Μουσουλμάνων, ο Ταλγκάτ Τατζουλτίν, που είναι εχθρός ενός άλλου ηγέτη, στον οποίο θα αναφερθούμε. Στις αρχές της χιλιετίας, ο Ύψιστος μας συνένωσε, οι πρόγονοι μας πριν από 1000 χρόνια ασπάστηκαν οικειοθελώς το Χριστιανισμό και το Ισλάμ, γι' αυτό λοιπόν ορθώς λέγεται Αγία η Ρωσία. Μοιραζόμαστε από κοινού τις χαρές και τις λύπες της πατρίδας, συγχαίρουμε τους Χριστιανούς συμπατριώτες μας με τις εορτές τους.

Ο Ραβίλ Μποσδίν, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου των Μουφτήδων της Ρωσίας, ο οποίος είναι αντίπαλος του Τατζουλτίν, επίσης αναφέρθηκε με κολακευτικά λόγια μεταξύ Χριστιανών και Ισλάμ.

Σε περιφερειακό επίπεδο υπάρχουν πολλές μικτές δραστηριότητες Ορθοδόξων και Μουσουλμάνων, στον κοινωνικό και ανθρωπιστικό τομέα. Στα παραπάνω δεν σημαίνει ότι απουσιάζουν οι αντιφάσεις. Οι αντιφάσεις υπάρχουν και οι αντιφάσεις

αυτές είναι αρκούντως σοβαρές. Οι αντιφάσεις μεταξύ Ισλάμ και Ορθοδοξίας συνδέονται με δύο ομάδες προβλημάτων πρωτίστως. Η ομάδα των προβλημάτων αυτών συνδέεται με τους θεσμούς της θρησκείας, με τη διείσδυση στο σύστημα της εκπαιδευσεως και το Ρωσικό στρατό. Η σχέση λοιπόν προς το στρατό και την Εκκλησία, είναι εκ διαμέτρου αντίθετες μεταξύ Μουσουλμάνων και Χριστιανών.

Πολλοί πιστεύουν ότι η διαπαιδαγώγηση του πληθυσμού, ιδίως των νέων γενεών, θα πρέπει να γίνεται σε θρησκευτικό πνεύμα, γεγονός που θα συνεισφέρει στην πνευματική εξυγίανση της κοινωνίας. Η κάθε ομολογία βλέπει αυτή τη διαπαιδαγώγηση με το δικό της τρόπο. Θα γνωρίζετε ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας επί σειρά ετών, επιχειρεί την ένταξη στα αναλυτικά προγράμματα του σχολείου, των βάσεων του Ορθοδόξου πολιτισμού. Ο Πατριάρχης Αλέξιος, έχει υπογραμμίσει επανειλημμένως ότι αυτό το μάθημα προϋποθέτει πολιτισμολογική βάση σ' αυτή τη διδασκαλία και πρέπει να πούμε ότι σε 23 περιφέρειες οι βάσεις του Ορθοδόξου πολιτισμού έχουν ενταχθεί στα σχολεία.

Οι εκπρόσωποι της Ορθοδόξου Εκκλησίας επιχειρηματολογούν λέγοντας ότι η πλειονότητα ταυτίζεται με την Ορθοδοξία, το 63% του πληθυσμού της χώρας, αυτό εν πρώτοις και το δεύτερο, ακριβώς η Ορθοδοξία διαδραμάτισε συστατικό ρόλο για τη συγκρότηση της πολιτείας μας στην ιστορία. Γι' αυτό λοιπόν, οι βάσεις του Ορθοδόξου πολιτισμού δεν είναι ένα καθήκον αυτών των ανθρώπων, οι οποίοι από πλευράς αυτοσυνειδήσεως ταυτίζονται με αυτή την αντίληψη, αλλά έχει μία ευρύτερη διάσταση. Η πλειονότητα των Μουσουλμάνων είναι εναντίον της ένταξης στα σχολικά προγράμματα, με την εξής επιχειρηματολογία.

Εφόσον έχουμε πολυεθνική χώρα με πολλές θρησκείες, η ολοκληρωτική επιβολή του Χριστιανισμού και της Ορθοδοξίας, θα έχει μία μορφή αρκετά βίαιη. Αναφέρομαι λοιπόν στο εξής έγγραφο του Συμβουλίου των Μουφτήδων: η θρησκευτική κατεύθυνση των ομολογιών, θα πρέπει να οδηγεί δικά της εκπαιδευτικά συστήματα. Η Κεντρική Διοίκηση των Μουσουλμάνων της Ρωσίας, επικεφαλής της οποίας είναι ο Ταξουντίν, εξέφρασε την αλληλεγγύη στη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία, λέγοντας ότι η διδασκαλία των βάσεων του Ορθοδόξου πολιτισμού δεν θα έχει τη μορφή προσηλυτισμού μεταξύ των Μουσουλμάνων μαθητών.

Όσον αφορά τη στάση των Βουδιστών και των Ιουδαίων, δεν έχουν διασαφηνίσει τη θέση τους και αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι και οι Βουδιστές και οι Ιουδαίοι, διευθετούν όλα τα πνευματικά τους προβλήματα άμεσα, στα δικά

τους σχολεία και στις θρησκευτικές τους οργανώσεις. Μάλιστα, η πλευρά η οποία διαχωρίζει Ορθοδόξους και Μουσουλμάνους, είναι η παρουσία του κλήρου στο στρατό. Και εδώ εκ διαμέτρου δίστανται οι απόψεις μεταξύ Ορθοδόξων και Ισλαμιστών. Σε σημαντικό μέρος των ενόπλων δυνάμεων της Ρωσίας υπάρχουν πάνω από 2000 ιερείς, έχουν ανεγερθεί ναοί, παρεκκλήσια και η ηγεσία της Ορθοδόξου Εκκλησίας, ο Πατριάρχης και η Σύνοδος της Ορθοδόξου Ρωσικής Εκκλησίας παραδέχεται όχι μόνο την αναγκαιότητα, αλλά και τη σημασία της υπάρξεως στρατιωτικών ιερέων στο στρατό.

Όπως ανέφερε ένας από τους εκπροσώπους του Μητροπολίτη Κυρίλλου, είναι πολύ σημαντικό γεγονός, ιδιαίτερα μετά τα όσα συνέβησαν στη Σχολή του Τσιλαμπένσκ. Ο ίδιος ο Πατριάρχης συμφώνησε να καταρτίζονται ειδικώς στρατιωτικοί ιερείς. Μέχρι το 1917 υπήρχαν 5.000 στρατιωτικοί ιερείς στο Ρωσικό στρατό. Αυτό πρέπει να το αναφέρουμε. Η συμμετοχή λοιπόν των στρατιωτικών ιερέων έχει τεθεί ως πρόβλημα μετά τα γεγονότα του Τσιλαμπένσκ. Η παρουσία στις στρατιωτικές μονάδες, πρέπει να γίνεται σε συνάρτηση με τις ανάγκες που προκύπτουν στις μονάδες αυτές. Αυτό συνέβαινε στο Ρωσικό στρατό ανέκαθεν, αν διαβάσετε το διήγημα του Κουπρίν «Μονομαχία», εκεί θα δείτε αυτό το γεγονός.

Οι Μουσουλμάνοι πιστεύουν ότι αυτό το μοντέλο δεν είναι αποδεκτό στο στρατό, διότι η δραστηριότητα των Ορθοδόξων ιερέων θα έχει μία χροιά ιεραποστολική, τρόπον τινά θα επιβάλλεται η Ορθοδοξία, χωρίς να διευκρινίζεται εάν οι άνδρες των ενόπλων δυνάμεων ανήκουν στην Ορθοδοξία. Το 11% είναι Μουσουλμάνοι και το καμιά φορά σε κάποιες μονάδες ο αριθμός των Μουσουλμάνων φτάνει το 22%. Οι ίδιοι οι ηγέτες των Μουσουλμάνων έχουν διαφορετικές προσεγγίσεις. Θεωρούν ότι πρέπει να υπάρχουν επίσης ιερείς Μουσουλμάνοι.

Στα τέλη του 2006 αναφέρεται ότι το Υπουργείο Άμυνας γνωρίζει μόνο την Ορθόδοξη Εκκλησία και δεν ενδιαφέρεται για την ύπαρξη άλλων θρησκευμάτων. Εάν αναγνωρίζονται μόνο τα δικαιώματα των Ορθοδόξων, αυτό θα αποτελέσει τη βάση συρράξεων εντός του ίδιου του στρατού. Στη συνέχεια, ο αρχηγός των Μουσουλμάνων είπε το εξής: «Φρονώ ότι το Υπουργείο Άμυνας θα πρέπει να συνεργαστεί με τους Μουσουλμάνους του κράτους μας».

Από την άλλη πλευρά, οι ηγέτες των Μουσουλμάνων θεωρούν ότι δεν πρέπει να γίνεται από ιερείς αυτή η ηθική διαπαιδαγώγηση, αλλά από ειδικά εκπαιδευμένους

στρατιωτικούς, σε μη θρησκευτικό πνεύμα. Κατά τη γνώμη μου και κατά τη γνώμη των ειδικών, πρέπει να πούμε ότι το πρόβλημα της παρουσίας της θρησκείας στο στρατό και στην παιδεία, θα πρέπει να διευθετηθεί πρωτίστως με την ύπαρξη καλής θελήσεως των ηγετών όλων των ομολογιών.

Δεύτερη πηγή συρράξεων είναι τα μεταναστευτικά ρεύματα, τα οποία έχουν ενισχυθεί από την αρχή της δεκαετίας του '90. Από τον βόρειο Καύκασο, την Κεντρική Ασία, την Υπερκαυκασία, άρχισε μία μετακίνηση προς τις κεντροευρωπαϊκές περιοχές, στην περιοχή της Σταυρούπολης, του Κρασνοσάρ, του Βαρόνεζ, του Αστραχάν, στη Σιβηρία και Άπω Ανατολή και εμφανίζεται εκεί όπου δεν υπήρχαν εκπρόσωποι του Ισλάμ ή υπήρχαν μεμονωμένοι. Στο Βαρόνεζ, στο Σέργκιεφ Πασάτ, στο Πετροζαβότσκ, υπήρξαν μερικές αντιπαραθέσεις μεταξύ Ορθοδόξων και Μουσουλμάνων, για την ανέγερση νέων ναών ή τεμένη σ' αυτές τις πόλεις. Υπήρξε μία κορύφωση στο Βολγογκράντ το 1998, για πρώτη φορά ακούστηκαν φωνές πατριωτικές, οι οποίες έλεγαν ότι πρέπει να ενωθεί ο Ρώσικος πληθυσμός για την ανανέωση ενός υγιούς εθνικισμού.

Εξυπακούεται ότι αυτό συνδέεται με την ύπαρξη δημογραφικών προβλημάτων. Παρόμοιες διαθέσεις προκαλούνται και με την δυσάρεστη δημογραφική κατάσταση στη χώρα, με τη μείωση του σχετικού ποσοστού των Ρώσων στις δομές του πληθυσμού, με τις προβλέψεις, ότι το 2030 στη Ρωσική Ομοσπονδία οι Μουσουλμάνοι θα είναι η πλειονότητα του πληθυσμού, με αυτές τις τάσεις και ως γνωστόν ο πατριωτισμός και αυτές οι τάσεις είναι μία από τις εκφάνσεις αυτών των προκλήσεων, που συνδέονται με τις ιδέες της Ορθοδοξίας.

Πρέπει να επισημάνουμε λοιπόν ότι οι διαθρησκειακές σχέσεις μπορεί να μετατραπούν σε πολιτικές και μπορούμε να διακινδυνέψουμε την ένταξη μεγάλων ομάδων του πληθυσμού σ' αυτές. Αυτά τα διαθρησκειακά προβλήματα, έχουν και πολλές άλλες πτυχές. Διότι τόσο το Ισλάμ όσο και η Ορθοδοξία, οι άνθρωποι οι οποίοι ασπάζονται αυτές τις θρησκείες, διαβιούν στην ίδια περιοχή. Το κήρυγμα στα τεμένη γίνεται στη Ρωσική γλώσσα, η βιβλιογραφία του Ισλάμ τυπώνεται στη Ρωσική γλώσσα.

Στη σύγχρονη Ρωσία, λοιπόν, οι Ρώσοι Μουσουλμάνοι είναι το 2% του πληθυσμού. Όσον αφορά τους Ορθοδόξους Μουσουλμάνους είναι το 9% και παρατηρείται αύξηση από τη μία ή την άλλη κατεύθυνση. Οι νεοφώτιστοι είναι οι πλέον ένθερμοι υποστηρικτές του Ισλάμ. Ένας τέως ιερέας που ασπάστηκε το Ισλάμ,

ο Αλέκ Παλόσιν εξέδωσε ένα βιβλίο, το Ευαγγέλιο μέσα από τα μάτια ενός Μουσουλμάνου. Το βιβλίο αυτό προκάλεσε αρκετό θόρυβο, διότι ο συγγραφέας προσπάθησε να αποκαλύψει αντιφάσεις στη Βίβλο και οι αντιδράσεις ήταν έντονες.

Υπάρχει ο Τατάρος Ορθόδοξος Ντανίλ Σισούεφ, ο οποίος είναι αντίπαλος του προαναφερθέντος ιερέα, είναι επικεφαλής των Ορθοδόξων Τατάρων της Μόσχας, ο οποίος θεωρεί ότι πρέπει να απορρίψουν τη λανθασμένη πίστη και να περάσουν στην Ορθοδοξία οι συμπατριώτες του. Υπάρχει λοιπόν μία τάση μαχητικής προπαγάνδας, θα λέγαμε, υπάρχει και μία πολιτικοποιημένη τάση του Ισλάμ, αυτό αφορά το Ταταρσταν. Το τελευταίο διάστημα έχουμε διακηρύξεις αρκετά αυστηρού χαρακτήρα.

Δεν θέλουν να υπάρχει η εικόνα της Θεομήτορος του Καζάν, που επανήλθε από το Βατικανό στο ναό του Καζάν. Η παρουσία αυτής της εικόνας σε μία ισλαμική δημοκρατία δεν έχει θέση, διότι καταπιέζει τα δικαιώματα των Μουσουλμάνων για την ανεξιθρησκεία. Μερικοί τοπικοί ηγέτες των Μουσουλμάνων, έχουν εξεγερθεί εναντίον ενός βιβλίου που εξεδόθη το 2005: «Η νεότερη ιστορία της Ισλαμικής Κοινότητας στη Ρωσία». Οι διαμαρτυρίες εδώ δεν ήταν τόσο θεμελιωμένες και αναφέρονται σε δύο κατευθύνσεις. Ο Ρομάν Ασελάεφ μείωσε τον αριθμό των Μουσουλμάνων, τους αναφέρει ως 14,5 εκατομμύρια. Αυτό ανταποκρίνεται στα επίσημα στατιστικά στοιχεία. Κάποια άλλα στοιχεία αναφέρονται σε 20 εκατομμύρια. Εγώ θεωρώ ότι τα στοιχεία του κ. Καμπουζάν είναι τα πιο αξιόπιστα και δεν υπερβαίνουν τα 13,8 εκατ.

Μία λοιπόν από τις κριτικές που ασκήθηκε, αφορούσε αυτά τα στοιχεία. Από την άλλη πλευρά, θεωρείται ότι υπάρχει οξύτατη αντιπαράθεση μεταξύ των Μουσουλμάνων ηγετών. Υπάρχουν λοιπόν κάποια σημεία συρράξεων. Αυτές λοιπόν οι συρράξεις ενισχύονται σε μερικές περιοχές, όπως στο Νίζινόγκοε, Καζάν, Πετροζαβόσκ και σε άλλους τόπους. Το ίδιο το Συμβούλιο των Μουφτήδων της Ρωσίας, επανειλημμένα προσπάθησε επισήμως και δημοσίως να μειώσει τη μονοπωλιακή θέση της Ορθοδόξου Εκκλησίας στη χώρα μας. Και πραγματοποίησε ορισμένα βήματα για να δημιουργήσει κάποιο αντίβαρο.

Το Νοέμβριο του 2005 στο γραφείο του Συμβουλίου των Μουφτήδων, συγκροτήθηκε μία διάσκεψη «Ισλάμ και Χριστιανισμός – Δρόμοι Διαλόγου», που είχε αφιερωθεί στα 40 χρόνια της δεύτερης συνόδου του Βατικανού. Ο Ταντέους Καντρουσέβιτς μίλησε τότε ως Αντούλιν και αργότερα αναφέρθηκε η δημιουργία

μιας επιτροπής για τον Ισλαμο-Χριστιανικό διάλογο. Η τελευταία αυτή πράξη προκάλεσε την αγανάκτηση διαφόρων κύκλων. Υπήρξαν αρκετά αυστηρές αντιδράσεις, θα αναφέρω μία από αυτές. Ως προσπάθεια αντιπαραθέσεως οι Μουσουλμάνοι, ο Μουφτής Χαρατσάεφ το Μάρτιο του 2006 προέβη στην εξής αστήρικτη αντίληψη: ο ανοιχτός χαρακτήρας δεν πρέπει να καταδιώκεται για τη λειτουργία του Ισλάμ και ολοκληρώνεται με την εξής διατύπωση: Τόσο πολύ χρειάζεται στην Ορθόδοξη Εκκλησία η θέση του μεγάλου αδελφού για την πολυεθνική και πολυομολογιακή χώρα μας;

Όσον αφορά τις σχέσεις με τους εκπροσώπους του Ιουδαϊσμού και του Βουδισμού, πάντοτε συνεργάζονταν σε όλα τα ζητήματα με τον Μεγάλο Αδελφό, όπως λέγεται, τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία. Ολοκληρώνοντας, θα ήθελα να επισημάνω το σημαντικότερο. Παρ' όλες τις διαφορές δογματικού χαρακτήρα, τις διαφορετικές παραδόσεις από εθνικής και πολιτισμικής πλευράς, οι πιστοί και οι θρησκευτικές οργανώσεις στη Ρωσία υπήρχαν, είχαν και έχουν πάντοτε θεμελιώδεις δυνατότητες αλληλεπίδρασης, αλληλοκατανόησης, συνεργασίας. Ανήκουν σε μία κοινή πατρίδα, έχουν κοινές ηθικές αξίες και η τρίτη πολύ σημαντική πλευρά, όλοι οι εκπρόσωποι έχουν συνειδητοποιήσει τις ευθύνες που φέρουν για το μέλλον της χώρας μας.

Αυτές οι θεμελιώδεις θέσεις μας δίνουν τη βάση να ευελπιστούμε για το ότι οι διαθρησκευτικές σχέσεις στη Ρωσία, θα έχουν κατά το μέλλον μη συγκρουσιακό χαρακτήρα.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστούμε, ευχαριστούμε την Olga Vasilieva για την πάρα πολύ ενδιαφέρουσα ομιλία της. Αξιότιμοι συνάδελφοι, προσπαθήσαμε να έχουμε μία εισήγηση που θα παρουσιάζει την κατάσταση στη Ρωσία χωρίς εξωραϊσμούς. Υπάρχουν πάντα αντιθέσεις μεταξύ διαφόρων Ομολογιών. Είναι βεβαίως άλλης τάξεως ζήτημα, το κατά πόσο θα συγκαλύπτονται αυτές οι αντιθέσεις, ή κατά πόσο θα οδηγούν σε αντιπαραθέσεις. Όταν όμως αποκαλύπτονται αυτές οι διαφορές, τότε δημιουργείται η δυνατότητα ενός ανοιχτού διαλόγου για την άρση των διαφορών και των αντιθέσεων, με στόχο βεβαίως την εναρμόνιση της κοινωνικής ζωής. Προς το παρόν τα καταφέρνουμε και ελπίζω ότι έτσι θα έχουν τα πράγματα και στο μέλλον.

Αξιότιμοι Συνάδελφοι, θα κάνουμε τώρα διάλειμμα, μετά το διάλειμμα θα δώσουμε αμέσως το λόγο στο Σεβασμιώτατο Δέσποτα Αντώνιο. Ο Δέσποτας θα

ομιλήσει αμέσως μετά το διάλειμμα. Τώρα θα έχουμε διάλειμμα για καφέ, σ' αυτή την αίθουσα εδώ θα συνεχίσουμε με την συνέντευξη τύπου.

.....
Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Παρακαλώ, αξιότιμοι Συνάδελφοι, να λάβετε τις θέσεις σας. Συνεχίζουμε τις εργασίες μας. Παρακαλώ να φορέσετε τα ακουστικά σας, οι διερμηνείς μας είναι εδώ. Αρχίζουμε τη συζήτηση των εισηγήσεων επί του κεντρικού θέματος. Και επιτρέψτε μου να δώσω το λόγο στον Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο Ουραλίων και Γκούριεφ κ. Αντώνιο.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ κ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ: Εγκαρδίως σας ευγνωμονώ για το λόγο που μου δώσατε. Δεδομένου ότι 17 χρόνια είμαι Επίσκοπος Ουραλίων και Γκούριεφ, θα ήθελα να μοιραστώ μαζί σας την εμπειρία μου, πώς εμείς εδώ στο Καζακστάν, ασκούμε τα καθήκοντά μας μεταξύ των Μουσουλμάνων και των Ρώσων πιστών μας.

Θα επιθυμούσα εξ αρχής να διευκρινίσω κάτι το οποίο ακούστηκε και χθες σε εισήγηση, το γεγονός δηλαδή ότι σήμερα, ιδιαίτερα μετά από το τρομοκρατικό χτύπημα στις ΗΠΑ, άρχισε να διακινείται η ιδέα ότι δήθεν ο Ισλαμικός κόσμος επιτίθεται στο Χριστιανικό. Εξ αρχής επιτρέψτε μου να πω ότι αυτό είναι ψεύδος και υπόδειγμα γι' αυτό είναι η λειτουργία μας εδώ, στο Καζακστάν.

Γεγονός είναι ότι το Καζακστάν διαιρέθηκε σε τρεις επαρχίες και στη δική μου επαρχία υπήρχαν 20 ενορίες. Σήμερα είναι 42 και μάλιστα πόλεις στις οποίες ποτέ δεν υπήρχαν ναοί, όπως η πόλη Ακτάου. Πριν γίνω εγώ Επίσκοπος, δεν υπήρχε ναός στο Ακτάου, όμως με τις προσπάθειες του Ακίμ, τοπικού άρχοντα της περιοχής, ανεγέρθη θαυμάσιος ναός. Αν πάτε στο Κουστανάι, θα δείτε τον θαυμάσιο ναό Κωνσταντίνου και Ελένης, χάριν των προσπαθειών του τοπικού άρχοντα Ακίμ Σουκέγιεφ.

Στην πόλη Ζιτικαρά, χτίζεται μία θαυμάσια εκκλησία, χάριν των προσπαθειών του τοπικού Ακίμ του Κουστανάι. Στην πόλη Ακτιούμπινσκ ανεγείρεται θαυμάσιος τεράστιος ναός, θα είναι ένας από τους μεγαλύτερους ναούς.

Και γιατί τα λέω όλα αυτά; Ζούμε σε μία μουσουλμανική χώρα, επικεφαλής της οποίας είναι ηγέτες μουσουλμάνοι. Δεν αισθανόμεθα όμως την παραμικρή καταπίεση, την παραμικρή μη ανεκτικότητα, ο κλήρος μας έχει φιλική σχέση με τον κλήρο των Μουσουλμάνων, διευθετούμε καθημερινά πρακτικά προβλήματα επί τόπου, από κοινού. Ανεγέρθη στην πόλη Χραμτάου ναός, ανεγέρθη από έναν άνθρωπο, θα τον ξέρετε, πλούσιο άνθρωπο, τον Αλεξάντρ Μασκέβιτς. Ανήγειρε ναό

και σε 500 μέτρα από εκεί, ανήγειρε τέμενος. Και εκείνοι έχουν τις λειτουργίες τους και εμείς τις δικές μας. Κανείς δεν ενοχλεί τον άλλο, κανείς δεν έχει αξιώσεις έναντι του άλλου, από κοινού προσευχόμεθα ούτως ώστε ο Θεός να στείλει στους λαούς μας, στο κράτος μας, ευημερία.

Παντού θέτω το θέμα των αιρέσεων. Φερ' ειπείν, οι Μάρτυρες του Ιεχωβά. Έχουν λοιπόν το περιοδικό τους τον «Πύργο». Και λένε «να μη προσεύχεσαι για το καλό του κράτους». Μα πώς; Ζούμε σε μία κοινωνία, σε ένα κράτος, και δεν θα προσευχόμαστε για να ζει καλά ο λαός μας; Να μην παραδέχεστε τα εμβλήματα, τα σύμβολα του κράτους, τον θυρεό του κράτους. Αυτά υπάρχουν. Θέλω να υπογραμμίσω ότι εδώ, στο Καζακστάν, υπάρχει ελευθερία του ατόμου να ασπάζεται οποιαδήποτε θρησκεία, υπάρχει ελευθερία της πίστης και οι αρχές είναι πολύ ανεκτικές.

Η προλαλήσασα καθηγήτρια Vasiliena είπε ότι στο Καζάν θέτουν ζήτημα για τη θαυματουργό εικόνα της Θεομήτορος του Καζάν, που διεβιβάσθη από τον Πάπα της Ρώμης και βρέθηκε εκεί από όπου είχε αφαιρεθεί. Ξέρετε, αυτό δεν έχει θέση σε κανένα πλαίσιο. Τίνος υπόθεση είναι το πού θα τεθεί κάποια εικόνα; Εδώ σ' εμάς, στο Καζακστάν, κανείς δεν ασχολείται με τέτοια θέματα. Ακόμα και ο Πρόεδρός μας, μας παρείχε αεροσκάφος, ούτως ώστε ομάδα ιερέων να πετάξει στο Τελ Αβίβ για να παραλάβει το Άγιο Φως, το οποίο μεταφέρθηκε, όπως και από τη Ρωσία άλλωστε, κάθε χρόνο ολόκληρη αντιπροσωπεία πηγαίνει για το Άγιο Φως στους Αγίους Τόπους.

Ο Πρόεδρός μας, θα έλεγε κανείς, ότι είναι Μουσουλμάνος και δεν όφειλε να το κάνει αυτό. Και όμως. Όσον αφορά τη διδασκαλία του νόμου του Θεού στα σχολεία, το μάθημα των θρησκευτικών, όταν το Καζακστάν έγινε ανεξάρτητο, εμείς αρχίσαμε να λέμε «ελάτε να απαιτήσουμε» κλπ. Εγώ είμαι κατηγορηματικά εναντίον. Διότι στα σχολεία, το μισό ποσοστό μαθητών ίσως και παραπάνω, είναι Καζάχοι. Έχω πέντε περιφέρειες και παρακάλεσα, να μας δοθεί το δικαίωμα να έχουμε κτίρια για τα κατηχητικά σχολεία την Κυριακή και εκεί θα κάνουμε θρησκευτικά. Και τα παιδιά των Καζάχων αν θέλουν ας έρχονται, είναι ανοιχτές οι θύρες μας για όλους.

Αυτό είχε πολύ καλή ανταπόκριση στις αμοιβαίες σχέσεις μας. Διότι θα μπορούσαν να πουν, γιατί να διδάσκει σε ένα σχολείο θρησκευτικά ένας παπάς, τη στιγμή που το 70% είναι Καζάχοι. Έτσι λοιπόν, τα διευθετήσαμε όλα.

Στο στρατό δεν έχουμε στρατιωτικούς ιερείς. Θα ήθελα όμως να πω ότι στις φυλακές, στα στρατόπεδα, έχουν δύο ειδικά δωμάτια. Στο ένα δωμάτιο γίνεται λειτουργία, ασκείται το μυστήριο της Εξομολογήσεως. Υπάρχει ένα άλλο δωμάτιο όπου ο Μουλάζ ή ο Ιμάμης ασχολείται με τους Μουσουλμάνους. Δεν υπάρχει περίπτωση να πει κάποιος γιατί είναι έτσι και όχι αλλιώς. Και εγώ φρονώ ότι αυτό είναι ένα μεγάλο κεκτημένο σε εμάς εδώ στο Καζακστάν. Η ενότητα είναι το σημαντικότερο, η ειρήνη, η συναίνεση, η αλληλοκατανόηση.

Δεν διεκδικούμε κανένα τέμενος, αυτοί δεν διεκδικούν τους ναούς μας. Ζούμε εν ειρήνη, αγάπη και αρμονία. Αυτό απαιτεί από εμάς ο Κύριος και σ' αυτό μας προσκαλεί ο Πρόεδρος μας κ. Nazarbaev, και όπως βλέπετε, δόξα τω Θεώ, έχουμε καταστεί υπόδειγμα για πολλούς και η σημερινή Συνέλευσή σας είναι επιβεβαίωση των προαναφερθέντων. Έχουν συγκεντρωθεί εκπρόσωποι από πολλά κράτη, εκπρόσωποι του Χριστιανισμού.

Φυσικά, ο Χριστιανισμός είναι μία από τις παγκόσμιες θρησκείες. Και εμείς όμως, ως πιστοί Χριστιανοί, προσπαθούμε να δικαιώσουμε την εμπιστοσύνη αυτή, διότι ο Κύριος είπε: από τα έργα σας θα διαπιστωθεί τίνος μαθητές είστε. Και εμείς είμαστε μαθητές του Χριστού, γι' αυτό λοιπόν πρέπει να φέρνουμε την ειρήνη. Και σας ευχαριστώ πολύ για το μεγάλο έργο σας, γι' αυτή τη Συνέλευσή σας, διότι φέρνετε ειρήνη σε όλες τις χώρες και τις ηπείρους. Και φρονώ ότι ο Θεός θα σας ευλογεί για τις αγαθοεργίες σας.

Είθε ο Θεός να δώσει πάντοτε να είμαστε ενωμένοι, να μην έχουμε τίποτε να μοιράσουμε. Διότι πάντοτε το λέω στους ανθρώπους στο κήρυγμά μας, να ενθυμείσθε, ο Θεός δεν δημιούργησε ούτε Ρώσους, ούτε Καζάχους, ούτε Έλληνες, ούτε Γερμανούς. Ο Κύριος δημιούργησε τον Αδάμ και την Εύα και ορμώμενοι από αυτή τη ρίζα, είμαστε όλοι ενιαίοι, αδέρφια. Αν δεν απευθυνόμεθα ως αδελφοί προς αλλήλους, δεν θα υπάρχει ειρήνη και συναίνεση. Το θέμα είναι ο Κύριος να βρίσκεται στις καρδιές μας. Αν ο Κύριος βρίσκεται στην καρδιά μας, τότε και τα έργα μας θα είναι αγαθά και τα διαβήματά μας ενάρετα. Το σημαντικότερο είναι να πιστεύουμε στο Θεό, να αγαπούμε τον πλησίον μας και να αγαθοεργούμε.

Αν κάποιος με προκάλυμμα τη θρησκεία σκοτώνουν ανθρώπους, αυτοί δεν είναι πιστοί. Ξέρουμε πώς έγινε στη Σερβία. Το Πάσχα έριχναν βόμβες και έλεγαν «τις ευχές μας για το Πάσχα». Είδαμε και στην Τσετσενία τι γίνεται. Άραγε, αυτό

είναι πίστη; Όχι, είναι προσαρμογή της θρησκείας για να συγκαλύπτει τα σκοτεινά και φρικτά έργα.

Ας συνεισφέρει ο Θεός να ακουστεί η φωνή της Δ.Σ.Ο. στα σημαντικά έργα σας.

Προεδρέων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστούμε πολύ Σεβασμιώτατε, για τα πολύ καλά σας λόγια και τις πολύ θερμές ευχές προς την Οργάνωσή μας. ευχαριστούμε Δέσποτα.

Τώρα, επιτρέψτε μου να δώσω το λόγο στον αγαπητό φίλο, εκπρόσωπο του Αλβανικού Κοινοβουλίου.

L. SOLIS: Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αξιότιμα μέλη των Κοινοβουλίων διαφόρων χωρών, αδελφοί και αδελφές εν Χριστώ,

Συμμετέχοντας σε αυτό το πολύ σημαντικό γεγονός, επιτρέψτε μου να εκφράσω τις πιο θερμές ευχές και σκέψεις μου ως εκπρόσωποι του Αλβανικού Κοινοβουλίου. 50 χρόνια δικτατορικού καθεστώτος στην Αλβανία, το οποίο το 1967 κατέστρεψε όλες τις εκκλησίες και τα τζαμιά στη χώρα. Σήμερα, οι τρεις θρησκείες της Αλβανίας απευθύνουν στον Αλβανικό λαό, όχι μόνο ένα πνευματικό μήνυμα, αλλά εκφράζουν και την αρμονία που υπάρχει στη χώρα μας.

Το Κοινοβούλιο της Αλβανίας έχει 140 βουλευτές, μεταξύ των οποίων υπάρχουν εκπρόσωποι και των τριών θρησκειών, της Ορθοδοξίας, της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και του Ισλάμ και στο διάστημα των τελευταίων 15 χρόνων στην Κυβέρνηση εκπροσωπήθηκαν και οι τρεις θρησκείες. Επίσης, σε πάρα πολλές περιπτώσεις υπήρξε εκπροσώπηση της Ελληνικής μειονότητας, είχαμε Υπουργό Υγείας, Υπουργό Δικαιοσύνης από την Ελληνική μειονότητα. Λοιπόν, αυτό είναι ένα παράδειγμα θρησκευτικής αρμονίας.

Ο Αρχιεπίσκοπος Τιράνων και Αλβανίας, με τις προσπάθειές του, κατάφερε να αναστηλωθούν όλες οι κατεστραμμένες εκκλησίες και να ανεγερθούν πολλές νέες εκκλησίες, χριστιανικές Εκκλησίες οι οποίες λειτουργούν καθημερινά ως κέντρα ειρήνης και αρμονίας. Και ένα ακόμη παράδειγμα, που καταμαρτυρεί τη διαθρησκειακή αρμονία, ο Πρόεδρος της Αλβανίας είναι Ορθόδοξος, ο Πρωθυπουργός είναι Μουσουλμάνος, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου είναι Καθολική.

Η Αλβανία βρίσκεται σε μία ιστορική φάση ανάπτυξης, έχουμε προσχωρήσει στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, κάτι που αποτελεί μεγάλη ευθύνη για όλους τους Αλβανούς. Είναι ένα Σύμφωνο που έχει επικυρωθεί από 10 Κοινοβούλια

Ευρωπαϊκών χωρών και ελπίζουμε ότι οι Ορθόδοξοι Συνάδελφοι σε κάθε χώρα, θα προωθήσουν την επικύρωση αυτής της συμφωνίας. Επίσης, προσβλέπουμε σε θετικά αποτελέσματα αυτής της Γ.Σ., ούτως ώστε να τα μετατρέψουμε σε συγκεκριμένες πράξεις του Αλβανικού Κοινοβουλίου.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστούμε κ. Solis. Θα ήθελα τώρα να δώσω το λόγο στον αξιότιμο Συνάδελφο, εκπρόσωπο του Κοινοβουλίου του Καζακστάν, η θητεία του οποίου έληξε χθες και τώρα οι Συνάδελφοι του Καζακστάν ετοιμάζονται για νέες εκλογές. Να δώσω το λόγο στον κ. Κοτονίχ, ο οποίος είναι και ο οικοδεσπότης, τρόπον τινά, αυτής της Γ.Σ.

V. ΚΟΤΟΒΙΧ: Σας ευχαριστώ. Αγαπητοί φίλοι, θα μείνω στην ιστορία του Καζακστάν ως κοινοβουλευτικός που είχε δύο θητείες στο Κοινοβούλιο του Καζακστάν.

Κυρίες και κύριοι, χαίρομαι ιδιαίτερα για τη δυνατότητα που έχω να σας συναντήσω εδώ, στο Καζακστάν. Έχουμε συναδέλφους από πολλές χώρες του κόσμου. Η επιλογή του Καζακστάν για τη συζήτηση του θέματος που αφορά στο διαθρησκευτικό διάλογο, ως παράγοντα αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των λαών, δεν έχει επιλεγεί τυχαία, μιας και όχι τυχαία η χώρα μου ονομάζεται από πολλούς ως χώρα διομολογιακής ειρήνης. Στη χώρα μου ακριβώς, κατόπιν πρωτοβουλίας του Προέδρου του Καζακστάν, κ. N. Nazarbaev και με την προσωπική του συμμετοχή, το 2003 και το 2006 είχαμε δύο συνέδρια των ηγετών των παγκόσμιων και παραδοσιακών θρησκειών, με συμμετοχή 40 περίπου αντιπροσωπειών.

Στα Συνέδρια αυτά διατυπώθηκαν κοινές στάσεις υπέρ του διαλόγου μεταξύ των Ομολογιών και συζητήθηκαν οι αρχές του διαθρησκευτικού διαλόγου, στη βάση της ανεκτικότητας και του αμοιβαίου σεβασμού και της ισότητας μεταξύ όλων των θρησκειών, κάτι που αποτέλεσε μεγάλη συμβολή στην περαιτέρω προώθηση της διαθρησκευτικής ειρήνης στο Καζακστάν.

Στο Καζακστάν υπάρχουν πολλές κοινότητες πολλών θρησκειών και ομολογιών. Και βεβαίως, να επισημάνω τις διαρκείς προσπάθειες και την ισορροπημένη προσέγγιση της ηγεσίας της χώρας μου στο θέμα των διαθρησκευτικών σχέσεων. Έτσι λοιπόν, έχουμε τρεις βασικές αξίες.

Πρώτον, την νομοθετική διασφάλιση της ελευθερίας, συνειδήσεως και πίστης. Υπάρχει ένας νόμος που ρυθμίζει τη λειτουργία των θρησκευτικών κοινοτήτων, ένας από τους πρώτους νόμους του ανεξάρτητου Καζακστάν, ο οποίος έχει εκτιμηθεί

ιδιαίτερα από πολλούς εμπειρογνώμονες, ως ένας από τους πλέον φιλελεύθερους νόμους στο μετασοβιετικό χώρο. Ο νόμος, ο οποίος έχει διαμορφώσει όλες τις προϋποθέσεις για την ελεύθερη λειτουργία των θρησκευτικών ενώσεων.

Η νομοθεσία απαγορεύει κάθε είδους διάκριση σε ομολογιακή ή θρησκευτική βάση. Η χώρα έχει προσχωρήσει σε περίπου 40 συμφωνίες, μεταξύ των οποίων και οι σχετικές συμφωνίες του ΟΗΕ, σχετικά με τη θρησκευτική συνείδηση και ελευθερία.

Η φιλελευθεροποίηση του περιβάλλοντος που αφορά στη λειτουργία των θρησκευτικών κοινοτήτων, οδήγησε στην εμφάνιση πολλών νέων θρησκευτικών ιδρυμάτων.

Τρίτον, ενθαρρύνουμε το διαθρησκευτικό διομολογιακό διάλογο σε όλους τους χώρους και σε όλες τις καταστάσεις, επιστημονικό και πληροφοριακό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο δημόσιου διαλόγου, καθώς επίσης και σε επίπεδο συμμετοχής σε θρησκευτικές τελετές, σε επίπεδο διδασκαλίας των θρησκευτικών κλπ. Θεωρούμε ότι το μοντέλο μας, το μοντέλο του Καζακστάν σε ό,τι αφορά το διομολογιακό διάλογο, είναι η συμβολή του Καζακστάν σε παγκόσμιες προσπάθειες σ' αυτή την κατεύθυνση. Το έχουμε δηλώσει επανειλημμένως, ότι στο Καζακστάν συνυπάρχουν αρμονικά εκπρόσωποι 130 εθνοτήτων και 46 ομολογιών.

Αυτό δεν είναι απλά λόγια. Στο διάστημα των τελευταίων 15 ετών, δεν θα δείτε πουθενά σε κανένα έντυπο ή σε κανένα κανάλι του Καζακστάν να διατυπώνονται υβριστικές, προσβλητικές προς διάφορες ομολογίες και θρησκείες αντιλήψεις. Ο νόμος είναι εδώ αυστηρός. Έχει διαμορφωθεί λοιπόν μία γενική ατμόσφαιρα κατανόησης και σεβασμού προς τον άλλον, που απορρίπτει κάθε είδους προσβολές προς άλλες θρησκείες και ομολογίες, μιας και προβλέπονται από το νόμο αυστηρές κυρώσεις.

Έτσι λοιπόν, από τις πρώτες ημέρες της ανεξαρτησίας του Καζακστάν, η ανεκτικότητα αποτέλεσε το βασικό θεμέλιο της σταθερότητας και της οικονομικής προόδου του Καζακστάν. Για μας, η αρχή της ανεκτικότητας δεν είναι μόνο ένας κανόνας πολιτικού πολιτισμού, αλλά και μία από τις θεμελιώδεις αρχές του κράτους μας και βεβαίως είμαστε διατεθειμένοι και στο μέλλον, να ενισχύσουμε περαιτέρω αυτή την αρχή.

Στο Σύνταγμά μας και στο νομοθετικό μας έργο, λαμβάνεται πάντα υπόψη η πολυμορφία των θρησκευτικών και πολιτισμικών παραδόσεων του Καζακστάν. Οι πρωτοβουλίες της ηγεσίας και οι πρωτοβουλίες των Κοινοβουλευτικών, οδήγησαν σε

ένα σταθερό περιβάλλον που αποτελεί και εγγύηση της ανεξαρτησίας και της ευημερίας του Καζακστάν. Σήμερα, θα ήθελα ιδιαίτερος να επισημάνω το γεγονός ότι η εκπόνηση μιας στρατηγικής εθνικής ενότητας του Καζακστάν, συνδέθηκε με τις αντιλήψεις και την καθοδήγηση του Προέδρου της χώρας μας.

Έχουμε μοναδικούς μηχανισμούς και μοχλούς εναρμόνισης των συμφερόντων διαφορετικών κοινοτήτων του Καζακστάν, κάτι που συμβάλλει στην αμοιβαία κατανόηση μεταξύ ανθρώπων διαφορετικών εθνοτήτων και θρησκειών. Υπάρχει λοιπόν μία πολύ θετική εκτίμηση του έργου του Καζακστάν από διεθνείς εμπειρογνώμονες και η εμπειρία αυτή έχει αξιοποιηθεί και σε άλλες χώρες της Κοινοπολιτείας των Ανεξαρτήτων κρατών.

Το τρέχον έτος ο Πρόεδρος της χώρας μας πρότεινε, και το Κοινοβούλιο υποστήριξε την πρότασή του, να υπάρξει ένα συμβουλευτικό όργανο παρά το Κοινοβούλιο για τα θέματα αυτά. Έτσι λοιπόν, με προεδρικό διάταγμα που υπεγράφη χθες από τον Πρόεδρο για τις νέες εκλογές, για το νέο Κοινοβούλιο που θα γίνει τον Αύγουστο, τα Χριστούγεννα κηρύσσονται εθνική εορτή για το Καζακστάν. Έτσι λοιπόν, υπάρχουν σε διάφορα δημόσια κανάλια του Καζακστάν, προγράμματα θρησκευτικού περιεχομένου, ούτως ώστε δια μέσου των δημόσιων μέσων μαζικής ενημέρωσης να προωθείται η διδασκαλία του καλού και της αρετής.

Επίσης, θα πρέπει να σημειώσω την διομολογιακή συνεργασία σε επίπεδο όχι μόνο του Καζακστάν αλλά και σε όλη την κεντρική Ασία. Το Καζακστάν παίζει σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια ευρασιατικού διαλόγου. Στο Καζακστάν πάντα υπήρχαν Βουδιστές, Νεστοριανοί, οπαδοί του Ζωροαστρισμού και προ αρκετών αιώνων εμφανίστηκαν οι πρώτες Χριστιανικές κοινότητες. Επίσης, εμφανίστηκαν μουσουλμανικές κοινότητες προέλευσης από την Κίνα και άλλες χώρες της Ασίας. Επίσης, στο Καζακστάν δημιουργήθηκαν κοινότητες Κορεατών, Τούρκων, Μεσχετίνων και Γερμανών και λαών με πολύ διαφορετικές θρησκευτικές καταβολές.

Από άλλες περιοχές της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, ήρθαν στο Καζακστάν για να συμμετάσχουν στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας μου, πολλοί πρώην Σοβιετικοί λαοί. Αυτό οδήγησε σ' αυτή την ιδιότυπη θρησκευτική και εθνική πολυμορφία του Καζακστάν. Δεν υπάρχει καμία περιοχή, καμία περιφέρεια του Καζακστάν που να είναι θρησκευτικά και εθνικά ομοιογενής.

Καταβάλλεται κάθε προσπάθεια, ούτως ώστε να μη κατισχύσουν συντεχνιακές αντιλήψεις και προσεγγίσεις σε ό,τι αφορά την πρόσβαση κάθε

θρησκευτικής κοινότητας σε υλικές και πολιτισμικές αξίες, ούτως ώστε να ενθαρρύνουμε τον πατριωτισμό και την ενότητα μεταξύ των διαφόρων κοινοτήτων. Γι' αυτό το λόγο, ο Πρόεδρος του Καζακστάν επεσήμανε ότι αυτή τη στιγμή προωθείται μία διαδικασία δημιουργίας ενιαίου έθνους, με την ισότιμη συμμετοχή όλων των θρησκευτικών και πολιτισμικών κοινοτήτων.

Κρίσιμο ζήτημα όμως, είναι η διασφάλιση της ισότητας μεταξύ όλων των πολιτών. Στο διάστημα των τελευταίων 15 ετών, έχει αυξηθεί κατά 4 φορές ο αριθμός των θρησκευτικών θεσμών. Στις πάνω από 40 ομολογίες με τα δικά τους ιδρύματα, ο αριθμός των τζαμιών είναι 1700, υπάρχουν 21 Ιουδαϊκές κοινότητες, υπάρχουν λοιπόν όλες οι προϋποθέσεις για να κάνουμε λόγο για τη δυνατότητα όχι μόνο ειρηνικής συνύπαρξης μεταξύ διαφορετικών θρησκειών, αλλά και για τη θετική συμβολή όλων των θρησκευτικών κοινοτήτων στην ανάπτυξη της χώρας.

Οι θρησκευτικοί παράγοντες διαφορετικών κοινοτήτων, υποστήριξαν την ιδέα να λειτουργεί το κράτος ως διαιτητής στις διαφορές μεταξύ των διαφόρων κοινοτήτων και έτσι έχει δημιουργηθεί ένα ειδικό Συμβούλιο επί θεμάτων θρησκειών, το οποίο συνεργάζεται με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και το κράτος ταυτόχρονα, διατηρώντας την ουδετερότητά του όσον αφορά τη θρησκευτική ζωή, λειτουργεί θετικά και ενθαρρυντικά προς τη θρησκευτική δραστηριότητα των διαφόρων κοινοτήτων.

Υπάρχουν μία σειρά από κοινές δραστηριότητες με τη συμμετοχή του κράτους και των θρησκευτικών κοινοτήτων. Έτσι λοιπόν, υπάρχει μόνο θετική παρουσία του κράτους στη θρησκευτική ζωή των πολιτών.

Ένα παράδειγμα: το Πάσχα είναι μια Ορθόδοξη εορτή. Ο Πρόεδρος κάθε φορά που εορτάζεται το Πάσχα, επισκέπτεται έναν Ορθόδοξο ναό είτε στην Αλμάτυ, είτε στην Αστανά, για να συναντήσει τους Ορθόδοξους πιστούς και το γεγονός αυτό προβάλλεται από όλα τα ΜΜΕ.

Αυτή τη στιγμή η ανθρωπότητα αντιμετωπίζει πολλές νέες προκλήσεις. Το Καζακστάν, παρά το γεγονός ότι δεν αντιμετώπισε σοβαρά προβλήματα διομολογιακού χαρακτήρα, ο παγκόσμιος όμως θρησκευτικός εξτρεμισμός και οι τρομοκρατικές δραστηριότητες ορισμένων ομάδων, που καλύπτονται πολλές φορές πίσω από ανθρωπιστικές πρωτοβουλίες, είναι πρόκληση και για το Καζακστάν, μιας και αυτές οι δραστηριότητες οδηγούν στη διάσπαση της εθνικής ενότητας. Γι' αυτό

το λόγο φρονώ ότι θα πρέπει να βελτιώσουμε τη νομοθεσία σε ό,τι αφορά την ελευθερία λειτουργίας των θρησκευτικών οργανώσεων.

Το Κοινοβούλιο πρόσφατα ψήφισε νόμο που βελτιώνει την εθνική νομοθεσία και που προβλέπει συγκεκριμένη αντιμετώπιση των διαδικασιών εγγραφής διαφόρων θρησκευτικών ενώσεων, καθώς επίσης και τις αρμοδιότητες και τα πλαίσια ιεραποστολικής λειτουργίας. Οι νόμοι αυτοί έχουν ως σκοπό την αποτροπή της ανάπτυξης στο Καζακστάν της ιδεολογίας του εξτρεμισμού και της λειτουργίας των διαφόρων ολοκληρωτικού χαρακτήρα νεοφανών αιρέσεων.

Αξιότιμοι συνάδελφοι, όπως θα γνωρίζετε, στη Γ.Σ. του ΟΗΕ υπήρξαν δύο ψηφίσματα για την ενθάρρυνση του διαθρησκειακού διαλόγου και της συνεργασίας, στο όνομα της ειρήνης. Και επίσης για την ενθάρρυνση της αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ διαφορετικών θρησκειών. Τα κείμενα αυτά υπογραμμίζουν τη σημασία της αμοιβαίας κατανόησης και της ανεκτικότητας μεταξύ ανθρώπων διαφορετικών θρησκειών και πολιτισμικών παραδόσεων. Στα κείμενα αυτά, ψηφίσματα του ΟΗΕ, χαιρετίζονται οι πρωτοβουλίες του Καζακστάν για τη διεξαγωγή συνεδρίων στο Καζακστάν με τη συμμετοχή των ηγετών των παγκόσμιων θρησκειών. Και βεβαίως, το Καζακστάν με την πολιτική του αποσκοπεί στη διασφάλιση της εθνικής ενότητας, της ανεκτικότητας και της ομοψυχίας μεταξύ των πολιτών, κάτι που αποτελεί μέρος των πρωτοβουλιών της παγκόσμιας κοινότητας, για την ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ των πολιτισμών, για τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων βάσει των αρχών του ΟΗΕ.

Η αξιολόγηση αυτή των πρωτοβουλιών του Καζακστάν από τον ΟΗΕ, θεωρούμε ότι αποτελεί αναγνώριση του ρόλου του Καζακστάν στη διεθνή πολιτική σκηνή και βεβαίως είναι μία αναγνώριση της πολιτικής μας, που αποσκοπεί στην ανεκτικότητα και την ομοψυχία. Το Καζακστάν νομίζω ότι μπορεί να παίξει ένα σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της ειρήνης και της σταθερότητας σε όλη την Κεντρική Ασία.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστούμε αγαπητέ Valery για την ομιλία σας. Αδιαμφισβήτητα, η εμπειρία του Καζακστάν είναι άκρως ενδιαφέρουσα και σήμερα θα ακούσουμε άλλη μία ομιλία για την εμπειρία του Καζακστάν.

Και τώρα, επιτρέψτε μου να δώσω το λόγο στο μεγάλο φίλο μας από την Κύπρο, τον κ. Άγγελο Βότση, βουλευτή από τη Βουλή των Αντιπροσώπων της Κύπρου.

A. ΒΟΤΣΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι,

Θα ήθελα πρώτα απ' όλα να εκφράσω την ικανοποίηση και τη χαρά μου, που βρίσκομαι για πρώτη φορά ανάμεσα σε σας, φίλοι βουλευτές, μέλη της Δ.Σ.Ο, αλλά και εδώ, στο Καζακστάν, αρκετά μακριά από τη χώρα μου, σε ένα χώρο συμβίωσης διαφορετικών κουλτούρων, ως παράδειγμα των δυνατοτήτων που προσφέρει ο διάλογος και η ανεκτικότητα μεταξύ διαφορετικών ανθρώπων και πεποιθήσεων. Πριν από ένα χρόνο περίπου, διεξήχθησαν εδώ στην Αστανά, οι εργασίες της 2^{ης} Διάσκεψης Ηγετών των Παγκόσμιων και Παραδοσιακών Θρησκειών, προεδρευόντος του Προέδρου του Καζακστάν κ. Nazarbaev. Κατά το συνέδριο αυτό διατυπώθηκαν αρχές διαθρησκειακού διαλόγου.

Θα έλεγε κανείς ότι η Συνέλευσή μας αποτελεί τη συνέχεια της φιλοξενίας της γης του Καζακστάν στις προσπάθειες προώθησης του διαθρησκειακού διαλόγου, όπου εμείς προσθέτουμε τη δική μας συμβολή στην οικοδόμηση ειρηνικών και δίκαιων σχέσεων μεταξύ των λαών. Στην Γενική μας Συνέλευση, έδωσε εξ άλλου το παρόν του και ο Πρόεδρος της Γερουσίας του Καζακστάν κ. Tokayev.

Σημειώνουμε με ικανοποίηση την ειρηνική συνύπαρξη των θρησκειών, όπως έχει ήδη αναφερθεί από τον Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο Ουραλίων και Ιουγουρίας, όπως επίσης και από το φίλο βουλευτή, εκπρόσωπο της Βουλής του Καζακστάν.

Αγαπητοί φίλοι, ζούμε σε ένα κόσμο καθόλου ειρηνικό και δίκαιο. Ο μονοπωλισμός και η έλλειψη ισορροπίας στις σημερινές διεθνείς σχέσεις, έχουν αλλοιώσει το ανθρώπινο πρόσωπό του. Όμως, πρέπει να βρούμε τρόπους να θυμηθούμε την ανθρώπινη πλευρά της ζωής, αν δεν θέλουμε να χαθούμε στην απαξίωση των πραγμάτων και στην έλλειψη ελπίδας. Ως πολιτικοί, ως βουλευτές, νομοθετούμε, θέτουμε πλαίσια στη διαχείριση του δημόσιου βίου, επηρεάζοντας και την ιδιωτική καθημερινότητα των λαών μας. Άρα, μπορούμε να συμβάλλουμε στη βελτίωση της κατάστασης ενός ασταθούς, άδικου, συγκρουσιακού κόσμου.

Δεν καθορίζουμε τις τύχες του, όμως μπορούμε να προχωρήσουμε ένα βήμα μπροστά, ή πολλά βήματα μπροστά. Στα Κοινοβούλια μας έχουμε ήδη υιοθετήσει την κατάλληλη μέθοδο αντιμετώπισης προβλημάτων και στις καλύτερες περιπτώσεις της επίλυσης προβλημάτων. Διάλογος και ανεκτικότητα, συμβιβασμός απόψεων αλλά όχι αρχών. Πολιτικές ιδεολογίες που βρίσκονται σε συνεχή διεργασία παραγωγής πολιτικών προγραμμάτων και πράξεων, ως απάντηση στα προβλήματα και ανησυχίες της κοινωνίας μέσα από την αντίθεση και τη σύνθεση. Κοινό σημείο εκκίνησης και

αναφοράς, η έννοια για την άνθρωπο, με δεδομένους πόρους και μέσα, που έχουν βέβαια τα όριά τους.

Σε ένα παραλληλισμό, μπορούμε να μεταφέρουμε το διάλογο στο επίπεδο της θρησκείας ή μάλλον των θρησκειών, όπου θα ανακαλύψουμε πως τα πράγματα είναι πιο αισιόδοξα, όχι ως προς τα προβλήματα που έχει να επιλύσει ένας διαθρησκειακός διάλογος, αλλά ως προς τα μέσα και τους πόρους που διαθέτει. Το συγκριτικό πλεονέκτημα δεν είναι παρά οι ίδιες οι θρησκείες και ο ανεξάντλητος θησαυρός αγάπης που διδάσκουν, πρεσβεύουν, κωδικοποιούν ως τρόπο ζωής και το κυριότερο διαθέτουν ως *lingua franca* μεταξύ τους.

Αν οι θρησκείες έχουν ως βάση τους την αγάπη, τη δικαιοσύνη, την ισότητα ενώπιον του δημιουργού και των νόμων του, την καταλλαγή και τη συγχώρεση, ένας διάλογος μεταξύ τους πάνω σε ορθές βάσεις και με κοινούς στόχους την πρόοδο της ανθρωπότητας, την ειρήνη και τη συνεργασία ως πράξη και όχι μόνο ως λόγο ή θεωρία, θα θέσει το στερεότερο θεμέλιο για ειρηνικές και δίκαιες σχέσεις μεταξύ των λαών, ή έστω μεταξύ των ομάδων κάποιων ανθρώπων ή συγκεκριμένων κοινωνιών.

Στηριζόμενος στην πλατύτερη έννοια της Ορθοδοξίας, ο διαθρησκειακός διάλογος μπορεί να περάσει στην πλατύτερη δυνατή ορθοπραξία. Ποιες είναι οι ορθές βάσεις; Χωρίς αμφιβολία η ίδια η διδασκαλία των θρησκειών στην κοινή τους συνισταμένη. Διάλογος με εντιμότητα, ανεκτικότητα, ταπεινότητα και αμοιβαίο σεβασμό, ακούγοντας αλλήλους και όχι εαυτούς και δεσμεύοντας τη συνείδηση σε πράξεις. Εφαρμόζοντας την ισότητα ανάμεσα στους συνομιλούντες, την ελευθερία του λόγου και της έκφρασης των πεποιθήσεων, τον σεβασμό για κάθε πολιτισμό, τις παραδόσεις του, τη γλώσσα του, τη διαφορετικότητά του.

Μακριά από προκαταλήψεις, παρεξηγήσεις και παρανοήσεις, αποκηρύσσοντας τη βία και την αλαζονεία της ισχύος και επιστρατεύοντας την παιδεία, την καταπολέμηση της πείνας και της ένδειας, την προώθηση ταυτόχρονα του κοινωνικού και πολιτικού διαλόγου ως παράλληλων διεργασιών για τον ίδιο σκοπό, το καλό της ανθρωπότητας. Συναντήσεις, διασκέψεις, σύνοδοι σαν τη δική μας, ως αφορμές επαφών με διαφορετικούς από εμάς ανθρώπους, σε ό,τι αφορά τη θρησκεία, τον πολιτισμό, τη γλώσσα, τις παραδόσεις, παρέχουν ευκαιρίες για εκδήλωση καλής θέλησης και αγαθών προθέσεων, γνωρίζοντας πως η αρχή είναι το ήμισυ του παντός.

Η Οργάνωσή μας έχει ήδη κάνει τα πρώτα χειροπιαστά βήματα συμβολής της στο διάλογο μεταξύ των θρησκειών, έστω και αν αυτά δεν έχουν προχωρήσει αρκετά, για λόγους που δεν εξαρτώνται από μας. Όμως, ως πολιτική Οργάνωση, η Δ.Σ.Ο. γνωρίζει τι σημαίνουν οι πολιτικές δυσκολίες και δεν πτοείται. Γνωρίζει ταυτόχρονα ότι μπορεί να διαδραματίσει ρόλο γέφυρας μεταξύ θρησκείας και πολιτικής, προς την καλύτερη δυνατή κατεύθυνση και αντλώντας τόσο από τα θεμέλια που έχουν τεθεί μεταξύ θρησκειών, όσο και από τα αποθέματα των καλών σχέσεων των μελών της, μεταξύ των Κοινοβουλίων τους και μεταξύ των τελευταίων και των Κοινοβουλίων άλλων χωρών.

Η χώρα μου, αγαπητοί φίλοι, η Κύπρος, πιστεύει στις δυνατότητες του όποιου διαλόγου, τόσο γιατί βρίσκεται σε σημαντικό σταυροδρόμι πολιτισμών και θρησκειών, όσο και γιατί ενώ αντιμετωπίζει χρονίζον πρόβλημα ως θύμα εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής από έναν ισχυρό γείτονα, την Τουρκία, εν τούτοις οι δύο κοινότητες, οι Έλληνες Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι, που αποτελούν το λαό της, ποτέ δεν είχαν διαφορές θρησκευτικής φύσεως μεταξύ τους.

Η Κύπρος, σε ιστορική προοπτική, υποφέρει σήμερα από την πολιτική του διαίρει και βασίλευε της αποικιοκρατικής δύναμης, που έσπειρε το διχασμό με ένα σύστημα απαρτχάιντ, το οποίο κληροδότησε στη νεογέννητη ανεξάρτητη δημοκρατία, και προσπάθησε να διαιωνίσει μέσω των διαδοχικών τραγικών εμπειριών που προέκυψαν από την Τουρκική εισβολή του 1974. Πέρα από τους ανθρώπους της, που μετατράπηκαν σε θύματα αυτής της καταστροφής, η Κύπρος θρηνεί και τον αφανισμό της πολιτιστικής και θρησκευτικής της κληρονομιάς στα κατεχόμενα εδάφη της, όπως ο φίλος και συνάδελφός μου κ. Χριστοφόρου, θα σας αναφέρει, όταν θα παρουσιαστούν τα ψηφίσματα προς υιοθέτηση από τη Συνέλευσή μας.

Παρ' όλα αυτά, εμείς πιστεύουμε στο διάλογο και την αξία του, πιστεύουμε στον αλληλοσεβασμό, γι' αυτό παραμένουμε προσηλωμένοι στην αναζήτηση μιας συμφωνημένης, δίκαιης και βιώσιμης λύσης στο Κυπριακό πρόβλημα, με τη μορφή της διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας, βασισμένοι στα σχετικά ψηφίσματα του ΟΗΕ και στο Κοινοτικό κεκτημένο. Μιας λύσης που θα λαμβάνει υπόψη τα νόμιμα δικαιώματα και τις νόμιμες ανησυχίες τόσο των Ελληνοκυπρίων όσο και των Τουρκοκυπρίων. Στην Κύπρο μπορούμε να ζήσουμε όλοι μαζί ειρηνικά και ευτυχισμένα.

Να είστε βέβαιοι αγαπητοί φίλοι, ότι όταν με το καλό ελευθερώσουμε την Κύπρο μας από την Τουρκική κατοχή και επανενώσουμε το νησί μας, θα είμαστε παράδειγμα υγιούς συνύπαρξης και αλληλοσεβασμού Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, Ορθοδόξων και Μουσουλμάνων. Ο αμοιβαίος σεβασμός και η αγάπη για τους ανθρώπους, εδραιώνουν την ειρήνη, ενώ ο διάλογος, ως μέσο εφαρμογής του σεβασμού και της αγάπης, εδραιώνει ταυτόχρονα τη δικαιοσύνη. Ο συνδυασμός των δύο αποτελεί ίσως την πλέον κατάλληλη συνταγή για τη μακροβιότητα της ειρήνης και τη σταθερότητα και ισορροπία στον κόσμο.

Η Ορθοδοξία στη στενότερή της έννοια, ο Χριστιανισμός στην πλατύτερή του μορφή και οι άλλες μεγάλες θρησκείες, μπορούν να ξεπεράσουν τα πολιτικά και άλλα σύνορα, που φυλακίζουν τον άνθρωπο και να συνομιλήσουν με ελευθερία πνεύματος, για να καταστήσουν τη θρησκευτική συνιστώσα ουσιαστικό πυλώνα και παράγοντα σωτηρίας της ανθρωπότητας, στη σημερινή νέα αταξία πραγμάτων. Γιατί ο Θεός αγάπη εστί και εν τη χάριτι του μεταμορφώσομεν τον κόσμον.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστούμε για την ομιλία σας. Αξιότιμοι Συνάδελφοι, θα ήθελα απευθυνόμενος σε όλους σας, να σας πω το εξής: έχετε ήδη ένα σχέδιο ψηφίσματος επί του Κυπριακού προβλήματος. Με το πέρας των εργασιών μας θα αρχίσουμε την έγκριση των ψηφισμάτων και βεβαίως θα σας παρακαλούσα λαμβάνοντας το λόγο κατά τη διάρκεια των ομιλιών σας, να σχολιάσετε τα σχέδια που έχουν εκπονηθεί. Μπορείτε να αναφέρεστε και στα ψηφίσματα και στο γενικό ψήφισμα για τη Συνέλευσή μας και στο ψήφισμα για το Κυπριακό.

Θα ήθελα τώρα να δώσω το λόγο στον εκπρόσωπο της Λετονίας, τον κ. Sergejs Mirskis.

S. MIRSKIS: Αξιότιμα μέλη της Γ.Σ., Σεβασμιώτατε, αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Συνάδελφοι,

Η ανθρωπότητα εισήλθε σε μία νέα χιλιετία. Στο παρελθόν έμειναν οι πόλεμοι, οι επαναστάσεις, οι κατακτήσεις και φρονούμε ότι ήρθε η στιγμή να συνάγουμε κάποια συμπεράσματα και να παραιτηθούμε από κάθε μορφής βία, ως τρόπο επίλυσης των πολιτικών προβλημάτων.

Ωστόσο όμως, στον 21^ο αιώνα, αυτοί που καθορίζουν τις τύχες του κόσμου είναι πολύ μακριά από αυτή την αντίληψη. Στο Ευαγγέλιο του Ματθαίου, ο Ιησούς Χριστός λέει «Δεν διαβάσατε άραγε ότι η πέτρα από την οποία παραιτήθηκαν οι χτίστες, είναι το θεμέλιο της Ορθόδοξης πίστης»; Χωρίς αυτό το θεμέλιο κάθε

αναφορά στην αξία του ανθρώπου είναι κενός λόγος. Οι ηθικές και πνευματικές αξίες όταν καταργούνται οδηγούν την ανθρωπότητα στο παρελθόν της βαρβαρότητας και αυτό βεβαίως υπηρετεί ιδιοτελείς σκοπούς.

Στο σύγχρονο κόσμο κυριαρχεί η αντίληψη ότι η δημοκρατία είναι η ανώτατη και απόλυτη αξία, μια σειρά πολιτικοί ηγέτες, συμπεριλαμβανομένου και του Προέδρου των ΗΠΑ του κ. Bush, είναι έτοιμοι να επιβάλλουν αυτές τις αρχές δια μέσου πυραύλων και άλλων όπλων. Ωστόσο όμως, χωρίς πνευματικές αξίες, η δημοκρατία μετατρέπεται σε ψευδή δημοκρατία, σε πλασματική δημοκρατία και βεβαίως στις συνθήκες του σύγχρονου κόσμου με τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα, αυτό μπορεί να οδηγήσει στην καταστροφή της ανθρωπότητας.

Η αληθής, η πραγματική δημοκρατία, μπορεί να υπάρξει μόνο στη βάση της τήρησης των εντολών του Θεού. Έτσι λοιπόν, όταν η δημοκρατία λειτουργεί στα πλαίσια της υποταγής της μειοψηφίας στη πλειοψηφία, αυτό οδηγεί σε νέες μορφές μπολσεβικισμού. Η αξιοποίηση των σύγχρονων ΜΜΕ και των σύγχρονων μοχλών οικονομικής δύναμης, εμφανίζονται στην εξουσία με το πρόσχημα της ψευδούς δημοκρατίας, επιχείρησαν την εισβολή στο Ιράκ. Πρόσφατα, το ΝΑΤΟ βομβάρδισε το Βελιγράδι.

Σήμερα επιχειρείται η αυτονόμηση του Κοσσόβου, μια σειρά πορτοκαλί επαναστάσεις στον πρώην σοβιετικό χώρο και η τοποθέτηση στην Ευρώπη του αμερικανικού πυραυλικού συστήματος, καθώς επίσης και το πρόβλημα με το Ιράν, το οποίο λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία του Ιράκ επιχειρεί να δημιουργήσει το δικό του πυρηνικό πρόγραμμα, όλα αυτά διαμορφώνουν ένα πολύ επικίνδυνο περιβάλλον.

Η λύση βρίσκεται μόνο στη χριστιανική αξία «ου φονεύσεις» και «αγάπα τον πλησίον σου ως σε αυτόν». Από πού προέρχονται όλοι αυτοί οι πόλεμοι, ο ανταγωνισμός των εξοπλισμών; Προέρχονται από την παραίτηση από την εντολή «ου φονεύσεις». Η δημοκρατία δεν είναι συμβατή με τη βία, υπάρχουν διπλά μέτρα και σταθμά σε όλο το δυτικό κόσμο. Γιατί λοιπόν σε μία σειρά από κοινωνίες παρατηρείται η υπερκατανάλωση ενεργειακών πόρων, η υπερκατανάλωση υλικών αγαθών, τη στιγμή που η πλειοψηφία της ανθρωπότητας βρίσκεται σε συνθήκες ένδειας και εξαθλίωσης;

Υπάρχει η εσφαλμένη ερμηνεία των δημοκρατικών αρχών. Δυστυχώς, στον 21^ο αιώνα, αυτοί που κατέχουν την εξουσία χρησιμοποιούν τη μέθοδο των διαθηρσκειακών συρράξεων για να προωθήσουν τους ιδιοτελείς σκοπούς τους. Η

υποδαύλιση λοιπόν των διαθρησκειακών συγκρούσεων και των συγκρούσεων ιδιαίτερος μεταξύ Χριστιανισμού και Ισλάμ, από μία σειρά πολιτικούς αναλυτές επιχειρεί να προκαλέσει τρομοκρατικές ενέργειες και θα οδηγήσει την ανθρωπότητα σε ακραίες καταστάσεις, κάτι που προωθεί συγκεκριμένους σκοπούς και υποδαυλίζει το θρησκευτικό φανατισμό.

Θα πρέπει να αντιπαρατεθούμε σ' αυτές τις τάσεις, προτάσσοντας τον διαθρησκειακό διάλογο. Φρονώ ότι ο διαθρησκειακός διάλογος θα πρέπει να αποτελεί όχι μόνο υπόθεση των ομολογιών, αλλά και όλης της κοινωνίας των πολιτών, με τη συμμετοχή των πολιτών, των δασκάλων και των ίδιων των πιστών. Προασπιζόμενοι τη δική μας πίστη και χωρίς να παραβιάζουμε και να παραιτούμαστε από τις παραδόσεις μας, μπορούμε να αναζητήσουμε κοινές ηθικές αρχές με άλλες θρησκείες. Σ' αυτή την περίπτωση, θα πρέπει να τηρήσουμε την αρχή της μέσης οδού, αφ' ενός να μη παραιτούμαστε από τις αρχές μας και τις παραδόσεις μας, και αφ' ετέρου να αναζητήσουμε κοινά σημεία επαφής με άλλες θρησκείες.

Έτσι λοιπόν, να υπάρξει ένα τέλος στις προβοκατόρικες ενέργειες διαφόρων πολιτικών που αξιοποιούν τα ΜΜΕ για να υποδαυλίσουν το θρησκευτικό μίσος. Κατά τη γνώμη μου, θα πρέπει επίσης να επανεξετάσουμε τα θεμέλια της δημοκρατίας, να εκπονήσουμε κάποιες πανανθρώπινες αξίες και αρχές, στη βάση των ηθικών αρχών. Η αρχή των διαφόρων δημοψηφισμάτων, του κοινοβουλευτισμού, αποτελούν μόνο μορφές σύγχρονης διακυβέρνησης, μορφές χωρίς περιεχόμενο. Αν η ανθρωπότητα και τα Κοινοβούλια πολιτισμένων χωρών δεν συμφωνήσουν αναφορικά με κάποιες θεμελιώδεις αρχές συμπεριφοράς, που δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να παραβιάζονται, αν δεν γίνει αυτό, τότε ο κόσμος θα διακατέχεται από ψευδείς αντιλήψεις περί δημοκρατίας. Το παράδειγμα των Αμερικανικών αντιλήψεων που μας προτείνουν ορισμένοι.

Βασική λοιπόν αρχή συνεργασίας μεταξύ των κρατών στα πλαίσια της αληθούς δημοκρατίας, είναι η παραίτηση από κάθε μορφής επιθετικότητα και πόλεμου ως τρόπου πραγματοποίησης και των πλέον ευγενικών σκοπών. Οι χώρες που παραβιάζουν αυτές τις αρχές, θα πρέπει να αποκλείονται και να απομονώνονται, τόσο πολιτικώς, όσο και οικονομικώς και ηθικώς.

Ο πιο αποτελεσματικός μηχανισμός σ' αυτή την κατεύθυνση, θα μπορούσε να είναι μια παγκόσμια κοινοβουλευτική συμφωνία, που θα οδηγούσε στην άρση της εξουσίας και των δικαιωμάτων κάθε Προέδρου που δίνει εντολές για την έναρξη

πολεμικών επιχειρήσεων σε βάρος άλλων χωρών. Φρονώ ότι η Δ.Σ.Ο. θα μπορούσε να θέσει στον ΟΗΕ το ζήτημα της διοργάνωσης ενός παγκόσμιου συνεδρίου επί του θέματος αυτού, για την εκπόνηση ενός μνημονίου όλων των Κοινοβουλίων των χωρών του κόσμου, που θα απαγορεύει τη χρησιμοποίηση του πολέμου ως μοχλού επίλυσης διαφόρων διαφορών.

Αν δεν αλλάξει λοιπόν η στάση των διεθνών οργανισμών στα θέματα αυτά, ο 21^{ος} αιώνας μπορεί να είναι ο πλέον αιματηρός και τελευταίος αιώνας του ανθρώπινου πολιτισμού.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστούμε κ. Mirskis. Και τώρα, επιτρέψτε μου να δώσω το λόγο στον αξιότιμο Συνάδελφό μας από τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας, κ. Astapchenko.

Υ. ASTAPCHENKO: Αξιότιμα αδέρφια, κυρίες και κύριοι,

Επιτρέψτε μου, εκ μέρους μου και εκ μέρους της Λευκορωσικής Αντιπροσωπείας, να εκφράσω τις ευχαριστίες μας στην ηγεσία της Δ.Σ.Ο., για την τόσο περίπλοκη, αλλά αναγκαία δραστηριότητα που έχουν διεκπεραιώσει, όσον αφορά την προετοιμασία της Ολομελείας της Δ.Σ.Ο., για την εξέταση επίκαιρων ζητημάτων της εποχής μας. Το σημερινό θέμα, που αφορά την ανάπτυξη του διαθρησκευτικού διαλόγου ως παράγοντα ειρηνικών και δίκαιων σχέσεων μεταξύ των λαών, είναι μία εταιρική σχέση που αποσκοπεί στη διατήρηση και στην απλούστευση των αξιών του σύγχρονου πολιτισμού. Εδώ γίνεται λόγος περί αρχών, όπως ο ανθρωπισμός, η θρησκευτική συνείδηση, η πολιτισμική κληρονομιά, η ποικιλομορφία, οι διαφορές αρχών και ο σεβασμός των θρησκευτικών παραδόσεων, η πνευματική διαπαιδαγώγηση και η ποιμαντική σχέση.

Χρειάζεται μία συνεργασία μεταξύ θρησκευτικών ηγετών και πολιτικών ηγετών στη βάση της οποίας θα πρέπει να είναι η αρχή ότι ο Θεός είναι αγάπη. Χρειάζεται οπωσδήποτε να παλέψουμε για την επίτευξη του βασικού μας στόχου, ενός ασφαλούς και ευημερούντος μέλλοντος, στη βάση των χριστιανικών παραδόσεων, στη βάση των πανανθρώπινων αξιών. Ακριβώς, ο πολιτισμός και η εξισορροπημένη αντιμετώπιση των ομολογιών, είναι εκείνα τα στοιχεία τα οποία θα λέγαμε οδηγούν στη σύμπνοια της κοινωνίας, στη συγκρότηση της πολιτείας, στη διαμόρφωση μιας εθνικής αυτοσυνειδησίας, στη βάση του σεβασμού των άλλων λαών.

Η υποτίμηση της σημασίας του πολιτισμού και της θρησκείας στη χώρα του καθενός, σημαίνει ότι φθείρονται τα θεμέλια των διακρατικών σχέσεων, περιπλέκεται η αλληλοκατανόηση και έχουμε απώλεια της εμπιστοσύνης. Συνειδητοποιώντας αυτά, η Δημοκρατία της Λευκορωσίας προσδιόρισε την ανάπτυξη του πολιτισμού στις διομολογιακές σχέσεις, ως προτεραιότητα αδιαμφισβήτητη της εσωτερικής μας πολιτικής. Είναι πολυεθνική η Δημοκρατία μας, διαβιούν πάνω από 130 εθνότητες και λαοί, όλοι έχουν τις παραδόσεις τους και υιοθετούν διάφορες ομολογίες.

Η θρησκεία δεν είναι μόνο πολιτισμικό στοιχείο, είναι ένας παράγων που προσδιορίζει την πνευματική ζωή οποιασδήποτε κοινωνίας, οποιασδήποτε πολιτείας. Οι σχέσεις μεταξύ πολιτείας και εκκλησίας δομούνται βάσει της αρχής της ελευθερίας της συνειδήσεως, του δικαιώματος οποιουδήποτε πολίτη να ασπάζεται οποιαδήποτε θρησκεία ή να μην ασπάζεται καμία θρησκεία, η διάκριση εκκλησίας και πολιτείας και η αποφυγή των διακρίσεων βάσει του θρησκευόμενου. Έχουν καταχωρηθεί πάνω από 3000 θρησκευτικές οργανώσεις 26 ομολογιών και θρησκευτικών ρευμάτων. Όλες έχουν την υποστήριξη του κράτους.

Στα 18 έτη που παρήλθαν, έχουν δοθεί 1806 κτίρια, 245 τόποι λατρείας έχουν αυτή τη στιγμή δοθεί, νεοανεγερθέντα κτίρια. Το 1992 υπάρχει ένας νόμος για τις εθνικές μειονότητες, το κράτος παρέχει όλους τους όρους για την ανάπτυξη της παιδείας και του πολιτισμού, με τους αντίστοιχους πόρους από τον κρατικό προϋπολογισμό. Από το 1994 λειτουργεί ένα Κέντρο Εθνικών Πολιτισμών, σκοπός του οποίου είναι η δημιουργία ενός μοντέλου διεθνικών σχέσεων που χαρακτηρίζει τις οικονομικά ανεπτυγμένες χώρες της Ευρώπης, της Αμερικής, της Ρωσίας.

Η πλειονότητα των θρησκευτικών οργανώσεων συνεισφέρει στη διομολογιακή αλληλοκατανόηση, στη διατήρηση των παραδόσεων της ανεξιγνωμίας εντός της κοινωνίας. Η εξισορροπημένη πολιτική του κράτους, γνωρίζοντας ότι οι αντιφάσεις μεταξύ των ομολογιών είναι αναπόφευκτες, οδηγείται σε αναζήτηση συμβιβασμών, στη βάση μιας κοινωνίας των πολιτών, βάσει μίας πολιτειακής ιδεολογίας, που θα εδράζεται στις γενικές χριστιανικές αρχές και όχι μιας από τις ομολογίες.

Η διομολογιακή συναίνεση που έχει συγκροτηθεί και θεσμικώς στο Συμβούλιο των Θρησκευμάτων που επιτελεί λειτουργίες ερευνητικού και συντονιστικού χαρακτήρα, καθώς επίσης και εποπτείας, ο νόμος περί ελευθερίας της

συνειδήσεως και των θρησκευτικών οργανώσεων, έχει εγκριθεί από διεθνή ομάδα εμπειρογνομόνων και ανταποκρίνεται πλήρως στις διεθνείς προδιαγραφές.

Παρ' όλη λοιπόν την πολυμορφία των ομολογιών, δεν υπάρχουν αντικειμενικές προϋποθέσεις για την εμφάνιση μιας κοινωνικο-ψυχολογικής εντάσεως ή συρράξεων σε θρησκευτική βάση. Η ανάπτυξη αρμονικών διαπολιτισμικών και διομολογιακών σχέσεων, έχει ως σκοπό την εξισορρόπηση των ενδιαφερόντων διαφόρων κοινωνικών ομάδων, αλλά συνιστά και καλή προϋπόθεση για την εγκαθίδρυση παρόμοιων σχέσεων με τα κράτη της αλλοδαπής. Η Λευκορωσία υλοποιεί τις διεθνείς υποχρεώσεις της στον τομέα του πολιτισμού και των διομολογιακών σχέσεων, ορμώμενη από την αντίληψη ότι οι πολιτισμικές ανταλλαγές είναι πολύ σημαντικές, εκ παραλλήλου με τις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις που ο πολιτισμικός και διομολογιακός διάλογος οδηγεί στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης μεταξύ των λαών και στο σύγχρονο κόσμο αυτή η ηθική ψυχολογική κατηγορία έχει φυσικά και ένα οικονομικό περιεχόμενο.

Με πικρία μπορούμε να εντοπίσουμε ότι αυτός ο σχεδιασμός δεν πρυτανεύει πάντοτε μεταξύ των χωρών. Μπορούν κάποιοι να επιτρέπουν στον εαυτό τους να μην έχουν τέτοιου είδους σχέσεις. Μήπως πρέπει να τιμωρείται κάποιος επειδή επιλέγει την ανεξάρτητη οδό της ανάπτυξης της πατρίδας του, που υποστηρίζεται από την πλειονότητα του λαού; Μήπως είναι αδιάφορη η ανάπτυξη της οικονομίας, της επιστήμης, του πολιτισμού, είναι αδιάφορο για τη διεθνή κοινότητα το γεγονός ότι υπάρχει διομολογιακή ελευθερία, ότι υπάρχει εξασφάλιση της εργασίας, της περιθάλψεως, της κοινωνικής ασφάλειας;

Πρόκειται για ένα παράδοξο, όταν αποκλείεται η πολιτισμική διάσταση, όταν πρυτανεύουν τα δύο μέτρα και σταθμά. Η ανθρωπότητα σήμερα βρίσκεται ενώπιον μεγάλων, παγκόσμιας εμβέλειας προκλήσεων, που απαιτούν συσπείρωση και αλληλοκατανόηση. Ο ρόλος του πολιτισμού είναι δύσκολο να υποτιμηθεί σ' αυτή την περίπτωση, μας επιτρέπει να απαλλαγούμε από προκαταλήψεις, από κλισέ και στερεότυπα κατά την πρόσληψη των αξιών και των διαβημάτων άλλων λαών, καθώς επίσης και της πολιτικής ηγεσίας τους.

Εάν η πολιτική ανάγεται στη γλώσσα των τετελεσμένων γεγονότων, τότε δεν θα έχουμε προοπτική. Μόνο η αλληλοκατανόηση μπορεί να δώσει τη δυνατότητα αμοιβαίου εμπλουτισμού, ανεκτικότητας. Η παγκοσμιοποίηση δεν σημαίνει ισοπέδωση με κάποια κοινά στοιχεία. Η σταθερότητα του κόσμου έγκειται στην

ποικιλομορφία του. Ο διάλογος των πολιτισμών συνεχίζεται, μήπως ήρθε ο καιρός να ομιλήσουμε και για διάλογο των πολιτικών;

Απαιτείται διαρκής προσοχή εκ μέρους της πολιτείας στα ζητήματα του πολιτισμού και της θρησκείας και σε κοινοβουλευτικό επίπεδο. Η ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ των θρησκειών, απαιτεί λεπτή και ευαίσθητη προσέγγιση. Σ' αυτή την κατεύθυνση εργάζεται το Κοινοβούλιο μας. Στην ανάπτυξη και στην υποστήριξη του πολιτισμού, στις διομολογιακές σχέσεις, για την διατήρηση του εθνικού πολιτισμού και της εθνικής ταυτότητας, ως αντιπαράθεση στην απουσία ηθικής, στην ανηθικότητα θα έλεγα, βλέπουμε ότι είναι ένα πολύ αποδοτικό μέσο.

Επιτρέψτε μου να εκφράσω την πεποίθηση ότι η Ολομέλεια της Δ.Σ.Ο. θα συνεισφέρει στην ειρήνη και την ευημερία των λαών μας και την εγκαθίδρυση της ειρήνης σε όλο τον κόσμο. Επιτρέψτε μου να εκφράσω για άλλη μία φορά τις ευχαριστίες μας στη Δημοκρατία του Καζακστάν, στους συναδέλφους από το Κοινοβούλιο, στους πνευματικούς ηγέτες της πολυομολογιακής Δημοκρατίας του Καζακστάν, για τη θαλπωρή με την οποία μας υποδέχθηκαν σ' αυτή τη γη του Καζακστάν, και φυσικά τις ευχαριστίες μας στον N. Nazarbaev για τη σοφή πολιτική που ασκεί στον τομέα της θρησκείας.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστούμε για την ομιλία σας. Τώρα, θα δώσουμε το λόγο στον αγαπητό φίλο Theodore Ssekikubo από την Ουγκάντα, μέλος του Κοινοβουλίου της Ουγκάντα και Πρόεδρο της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Δ.Σ.Ο.

T. SSEKIKUBO: Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αξιότιμα μέλη της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο., κυρίες και κύριοι,

Σε μία έρευνα του BBC, περίπου 80.000 άνθρωποι ρωτήθηκαν από διάφορες χώρες, αναφορικά με το διαθρησκευτικό διάλογο και αναφορικά με τις δίκαιες σχέσεις μεταξύ των χωρών. Περίπου το 56% των ερωτηθέντων είπαν ότι μπορούν να ευρεθούν κοινά σημεία μεταξύ του Ισλάμ και του Δυτικού πολιτισμού, δύο φορές περισσότεροι απ' αυτούς που είπαν ότι οι βίαιες συγκρούσεις είναι αναπότρεπτες στις σχέσεις μεταξύ των δύο αυτών θρησκειών.

Έτσι λοιπόν, από αυτό συνήχθη το συμπέρασμα ότι η πλειονότητα των ερωτηθέντων δεν συμφωνεί με την άποψη ότι είναι αναπόδραστη η σύγκρουση μεταξύ Ισλάμ και Δύσης. Η έρευνα αυτή έγινε στο Λίβανο, την Αίγυπτο, την Τουρκία, τα Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα, την Ινδονησία, την Κένυα, τη Νιγηρία, την

Ινδία και άλλες χώρες με σημαντικές μουσουλμανικές μειονότητες. Και επίσης σε χριστιανικές χώρες, όπως οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, το Μεξικό, χώρες της Νοτίου Αμερικής, χώρες της Ασίας, την Κίνα και την Νότια Κορέα.

Αναφορικά με το ζήτημα αν μπορούν να ευρεθούν κοινά σημεία μεταξύ Ισλάμ και Δύσης, ή είναι αναπόδραστη η σύγκρουση, οι Μουσουλμάνοι ερωτηθέντες ήταν απαισιόδοξοι. Το 35%, μεταξύ αυτών το 51% στην Ινδονησία, θεωρούν ότι η σύγκρουση είναι αναπότρεπτη. Επίσης, θα πρέπει να γίνει μία ανάλυση της σύνθεσης των ερωτηθέντων. Οι περισσότεροι δεν είχαν καμία εκπαίδευση, και από την άλλη μεταξύ αυτών που είχαν επαρκή μόρφωση ήταν μικρότερο το ποσοστό αυτών που είπαν ότι είναι αναπόδραστη η σύγκρουση.

Επίσης, τέθηκαν κάποια ερωτήματα που αναφέρονται στην πολιτική εξουσία, περίπου το 56% των ερωτηθέντων της Νιγηρίας, τη χώρα στην οποία το ήμισυ του πληθυσμού είναι Μουσουλμάνοι, και κυρίως είναι συγκεντρωμένοι στο Βορρά της χώρας, ενώ το 40% είναι Χριστιανοί, στη ΝΑ περιοχή της χώρας. Επίσης, σε ό,τι αφορά την Κένυα και την Πολωνία, οι απαντήσεις ήταν περίπου στο 50%.

Από την άλλη πλευρά, το 78% των Λιβανέζων, το 72% των ερωτηθέντων από το Μεξικό, το 62% των ερωτηθέντων από την Κίνα και το 61% των ερωτηθέντων από τη Νότια Κορέα, είπαν ότι η πολιτική εξουσία και τα διάφορα πολιτικά συμφέροντα είναι το βασικό αίτιο της έντασης στις σχέσεις μεταξύ του Ισλαμικού κόσμου και του δυτικού πολιτισμού.

Επίσης, αναφορικά με την αντίληψη ότι οι θεμελιώδεις διαφορές μεταξύ των πολιτισμών είναι υπεύθυνες για τις συγκρούσεις, συμφώνησε το 58% από την Αίγυπτο. Η αντίληψη ότι η μη ανεκτικότητα των μειονοτήτων είναι υπεύθυνη γι' αυτές τις συγκρούσεις εκφράστηκε στις απαντήσεις των ερωτηθέντων από τη Γαλλία και την Αυστρία κατά 68%, από το Μεξικό κατά 67%, από την Ινδονησία κατά 28% και είπαν ότι ακριβώς ο Ισλαμικός κόσμος είναι υπεύθυνος για τη μη ανεκτική στάση απέναντι στις μειονότητες.

Επίσης, η αντίληψη ότι η σύγκρουση μεταξύ του Ισλάμ και της Δύσης είναι αναπόδραστη, είναι διαδεδομένη στην Αίγυπτο κατά 43%, τις Φιλιππίνες και τη Γερμανία κατά 39%, τη Νιγηρία κατά 37%, την Κένυα κατά 35%.

Χώρες όπου η πλειοψηφία πιστεύει ότι μεταξύ του Ισλάμ και της Δύσης μπορεί να υπάρξουν κοινά σημεία, είναι: Ιταλία 78%, Βρετανία 77%, Καναδάς 73%, χώρες όπου είναι πιο αδύναμη η αντίληψη για την πιθανότητα κοινών σημείων

επαφής είναι: Ινδία 35%, Ινδονησία 40%, Ουγγαρία 42%, Αργεντινή και Πολωνία κατά 46%, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα κατά 47%, Τουρκία, Γερμανία και Ρωσία κατά 49%.

Αυτό όμως, σε κάθε περίπτωση, καταμαρτυρεί τη δυνατότητα να ζούμε εν ειρήνη. Σε ό,τι αφορά το διαθρησκειακό διάλογο και τον διάλογο μεταξύ των εθνών, σ' αυτή την περίπτωση μπορούμε να δούμε δύο σενάρια. Στο Πανεπιστήμιο του Ρέγκεσμπρουκ, κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του στη Γερμανία, ο Πάπας Βενέδικτος διατύπωσε μία κριτική αντίληψη για το Ισλάμ, αναφέροντας ότι αυτό ήταν άποψη του Βυζαντινού Αυτοκράτορα Εμμανουήλ Παλαιολόγου, ο οποίος είπε ότι ο Μωάμεθ μας έφερε το κακό και ότι αυτή η νέα θρησκεία πρέπει να διαδοθεί δια του ξίφους.

Παρά το γεγονός ότι αργότερα το γραφείο τύπου του Βατικανού προσπάθησε να διασκεδάσει τις εντυπώσεις και παρά αυτές τις προσπάθειες, υπογραμμίστηκε η προσπάθεια του Άγιου Πατέρα να ενθαρρύνει το διάλογο με άλλες θρησκείες, συμπεριλαμβανομένου και του Ισλάμ. Ωστόσο όμως, οι διάφοροι Μουσουλμάνοι ηγέτες καταδίκασαν την άποψη αυτή του Πάπα και ιδιαίτερα οι ηγέτες των αδελφών Μουσουλμάνων έκαναν λόγο για την αναγκαιότητα διάρρηξης των σχέσεων με το Βατικανό, αν ο Ποντίφικας δεν ανακαλέσει τις δηλώσεις του για το Ισλάμ.

Υπάρχει και ένα άλλο σενάριο και αφορά στον ηγέτη της Λιβύης, τον Καντάφι. Κάτι που ακούστηκε το 2007, είπε ότι δεν είναι ορθό να θεωρείται ότι ο Χριστιανισμός είναι και αυτός όπως και το Ισλάμ μία παγκόσμια θρησκεία. Είπε ότι ο Χριστιανισμός δεν είναι μία θρησκεία που μπορεί να απευθύνεται στους λαούς της Ασίας, της Αφρικής και της Ευρώπης. Επίσης, είπε ότι είναι σφάλμα να θεωρεί κανείς ότι μπορεί να υπάρξει κάποια θρησκεία παράλληλη προς το Ισλάμ, υπάρχει μόνο μία θρησκεία, το Ισλάμ.

Επίσης, είπε ότι είναι λάθος να πιστεύουμε ότι ο Χριστός σταυρώθηκε και είπε ότι ένας άλλος άνθρωπος σταυρώθηκε στη θέση του Χριστού. Αυτό δήλωσε ο Καντάφι στην τηλεόραση της Λιβύης και βεβαίως αυτό ήταν μία επίθεση στις θεμελιώδεις αρχές του Χριστιανισμού. Επίσης, είδαμε πώς λειτούργησε η δημοκρατία σε σχέση με τους Παλαιστίνιους. Στις τελευταίες εκλογές, η πλειονότητα των Παλαιστινίων ψήφισε υπέρ της Χαμάς, υπέρ ενός ριζοσπαστικού ισλαμικού κινήματος. Βεβαίως, αυτό ήταν ένα σοκ για τη Φατάχ, για το κόμμα του Αραφάτ. Το κόμμα αυτό ήταν στην εξουσία στην Παλαιστινιακή αυτονομία από το 1993. Το

Ισραήλ και οι φίλοι του απαιτούν η Χαμάς να αναγνωρίσει το δικαίωμα ύπαρξης του Ισραήλ και επίσης να σεβαστεί τις συμφωνίες μεταξύ Ισραήλ και Παλαιστινίων.

Όλοι όσοι θεωρούν ότι η Χαμάς θα αλλάξει, σφάλλουν, αυτό είπε ο Χάλεντ Μάσαλ. Το βασικό αίτιο του εμφυλίου πολέμου στην Παλαιστίνη, βρίσκεται στο γεγονός ότι οι ξένες δυνάμεις χρησιμοποιούν τις ψήφους των Παλαιστινίων για ιδιοτελείς σκοπούς. Θα πρέπει επίσης να επισημάνουμε ότι εδώ και πέντε χρόνια έναρξης του πολέμου που κήρυξε κατά της τρομοκρατίας ο Πρόεδρος Bush, βρισκόμαστε σε έναν κατακερματισμένο κόσμο. Πολλοί πιστεύουν ότι ο πόλεμος κατά της τρομοκρατίας είναι πόλεμος κατά συγκεκριμένων προβλημάτων.

Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται, ο κόσμος δεν έχει γίνει περισσότερο ασφαλής. Ο Πρόεδρος Bush ανέτρεψε δύο καθεστώτα, το καθεστώς των Ταλιμπάν στο Αφγανιστάν και το καθεστώς του Χουσεΐν στο Ιράκ, ο πόλεμος όμως συνεχίζεται. Ο πόλεμος συνεχίζεται και στις δύο αυτές χώρες, είναι ο πόλεμος κατά της τρομοκρατίας ο οποίος έχει αγγίξει και έχει απειλήσει τη ζωή και τα δικαιώματα των λαών.

Οι άνθρωποι είναι τα κύρια θύματα αυτού του πολέμου, οι αληθείς σκοποί του οποίου δεν είναι γνωστοί. Η τρομοκρατία είναι ένα μέσο, είναι μία τακτική, δεν είναι το αίτιο. Στα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου σκοτώθηκαν 3.000 άνθρωποι. Σήμερα όμως, ως συνέπεια του πολέμου κατά της τρομοκρατίας έχουν χαθεί 130.000 ζωές στο Αφγανιστάν, το Ιράκ, το Λίβανο και την Παλαιστίνη, οι περισσότεροι εκ των οποίων είναι γυναίκες και παιδιά.

Αυτοί που έκαναν λόγο περί ελευθερίας, είναι οι ίδιοι που πραγματοποιούν διάφορα φρικτά πράγματα στις διάφορες περιοχές του πλανήτη, όπως στο Αμπού Γκράμπ, στο Γκουαντάναμο και επίσης τις μυστικές φυλακές σε άλλες χώρες. Όλα αυτά αποτελούν σημαντικά προβλήματα που θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Πρέπει να υπάρξει μία διεθνής συμφωνία σε ό,τι αφορά τον ορισμό της τρομοκρατίας.

Θα θυμάστε τους βομβαρδισμούς που είχαν ως σκοπό την ανατροπή ενός ηγέτη, που κάποιος δεν τον ήθελε. Είναι πράξεις απελευθέρωσης ή τρομοκρατικές ενέργειες; Όλα αυτά τα ερωτήματα θα παραμένουν ανοιχτά και αγγίζουν το σημερινό μας θέμα, το ζήτημα του διαθρησκευτικού διαλόγου.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστούμε. Τώρα, θα ήθελα να δώσω το λόγο στον κ. Δημήτριο Γεωργακόπουλο, μέλος της Βουλής των Ελλήνων, Ταμία της Οργάνωσής μας.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Συνάδελφοι, Σεβασμιώτατε, θα περιγράψω μία εικόνα που μου έκανε εντύπωση χθες. Όταν ήρθε στην αίθουσά μας ο Μουφτής, παρατήρησα τον εναγκαλισμό και ασπασμό τον οποίο ανταλλάξατε με τον Μουφτή και διαπίστωνα ότι ήταν μία έκφραση αλληλοεκτίμησης και αγάπης μεταξύ σας, όπως και όταν ήρθε και ο Καρδινάλιος, και αυτό μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση. Εντυπωσιάστηκα ευχάριστα, μετά την ομιλία σας, για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί αυτή η συνύπαρξη μεταξύ των Ομολογιών στο Καζακστάν.

Πράγματι, εμείς στην Ελλάδα δεν αντιμετωπίζουμε τέτοιο πρόβλημα, δεδομένου ότι το 97% του πληθυσμού δηλώνουν Ορθόδοξοι, μόλις το 1,5% είναι Μουσουλμάνοι και το υπόλοιπο 1,5% διάφορες άλλες θρησκείες. Αυτό δείχνει βεβαίως ότι η σημερινή εδώ Συνέλευση, είναι πάρα πολύ σημαντική. Ο διαθρησκευτικός διάλογος έχει ως στόχο και μάλιστα μέσω της Δ.Σ.Ο., να περάσει τα κοινά μηνύματα μεταξύ των λαών.

Ποια είναι αυτά τα μηνύματα, τα οποία εμείς ως Ορθόδοξοι θέλουμε να περάσουμε;

Η αγάπη, η αλληλεγγύη, η συναδέλφωση, η ειρήνη. Ανθρώπινες, πανανθρώπινες αξίες, οι οποίες όμως για την Ορθοδοξία αποτελούν ιδιαίτερο βάρος. Και η δικαιοσύνη, πάνω απ' όλα. Αν αυτές οι αξίες μπορέσουν να γίνουν η βάση ενός τέτοιου διαλόγου, νομίζω ότι πράγματι θα έχουμε πετύχει το λόγο για τον οποίο είμαστε σήμερα εδώ.

Ίσως, μετά από λίγα χρόνια με την παγκοσμιοποίηση, με τη μορφή την οποία έχει πάρει η παγκοσμιοποίηση, να έχουν αμβλυνθεί αυτές οι αντιθέσεις από την όσμωση των λαών. Υπάρχει όμως κίνδυνος να έχουν οξυνθεί οι αντιθέσεις και εδώ είναι ο ρόλος τον οποίο πρέπει να παίζουν οι θρησκευτικές ηγεσίες και οι πολιτικές ηγεσίες.

Ποιος είναι ο ρόλος των θρησκευτικών ηγεσιών; Ο ρόλος των θρησκευτικών ηγεσιών είναι ότι ο λόγος τους πρέπει να είναι καταπραϋντικός, λόγος ειρηνικός, λόγος αγάπης μεταξύ των λαών και όχι λόγος φανατισμού, όχι λόγος μαχητικός. Ποιος είναι ο ρόλος τον οποίο πρέπει να παίζουν οι πολιτικοί σε ένα τέτοιο διάλογο; Ο ρόλος των πολιτικών είναι να καταπολεμήσουν την αγραμματοσύνη και να καταπολεμήσουν τη φτώχεια γιατί οι δύο αυτές καταστάσεις είναι εκείνες οι οποίες οδηγούν στο φανατισμό. Είναι οι δύο εκείνες καταστάσεις οι οποίες οξύνουν τα πνεύματα, ή πολλά άτομα γίνονται θύματα αυτών των καταστάσεων, με αποτέλεσμα να έχουν ρόλο στα διεθνή πράγματα οι φανατικοί.

Από πού συνήθως αλιεύονται, αυτοί που ονομάσαμε εδώ όλοι, τρομοκράτες, οι οποίοι δημιουργούν και την κατάσταση αυτή στην οποία βρίσκεται σήμερα η κοινωνία; Συνήθως, από φτωχές οικογένειες και πολλές φορές, όχι πάντοτε, από στρώματα με ανθρώπους αγράμματους, αμόρφωτους. Είναι τα στρώματα εκείνα τα οποία βρίσκονται κάτω από κοινωνικό αποκλεισμό. Ή, κάτω από αυτούς, που τους έχει αναγκάσει η διεθνής πραγματικότητα να πολεμούν ή να αγωνίζονται για ένα καλύτερο αύριο, αλλά αγωνίζονται και πολεμούν ως απελπισμένοι. Ο απελπισμένος, όταν δεν έχει τίποτε να χάσει, είναι έτοιμος να κάνει τα πάντα. Και από τη στιγμή που αποφασίζει να αφιερώσει τη ζωή του, τίποτε δεν μπορεί να τον σταματήσει. Δεν υπάρχει καμία δύναμη που να μπορεί να τον σταματήσει.

Αν λοιπόν δεν βρούμε το μείγμα εκείνο συναίνεσης που πρέπει να περάσουν από τη μία μεριά οι θρησκευτικοί ηγέτες και από την άλλη μεριά οι πολιτικοί ηγέτες, στον κόσμο, τότε νομίζω ότι μάταια ψάχνουμε να βρούμε την κοινή εκείνη συνισταμένη και παράμετρο, έτσι ώστε να υπάρξει μία ειρηνική συμβίωση των λαών - και επιμένω στο ότι πρέπει να παίξουν σημαντικό ρόλο και οι θρησκευτικοί και οι πολιτικοί ηγέτες-. Γιατί αν είναι μονομερής η προσπάθεια, δεν θα έχει τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Αντίθετα, μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα σ' αυτούς οι οποίοι θα προσπαθούν.

Εμείς, ως πολιτικό Σώμα, ως Σώμα το οποίο αποτελείται από βουλευτές ως εκφραστές των λαών και όχι των Κυβερνήσεων, έχουμε ιδιαίτερη υποχρέωση - και μάλιστα ως Ορθόδοξοι βουλευτές είτε εκεί που είμαστε πλειοψηφία ως Ορθόδοξοι βουλευτές, είτε εκεί που είμαστε μειοψηφία, πάλι ως Ορθόδοξοι βουλευτές, θα πρέπει να επηρεάσουμε με τον πειστικό μας λόγο, ότι η συναδέλφωση, η αλληλεγγύη, η αλληλοκατανόηση, η ανεκτικότητα μεταξύ των θρησκειών, είναι εκείνη η οποία μπορεί να οδηγήσει στο να καταλαγιάσουν τα πάθη, στο να γίνει ο κόσμος μας πιο ασφαλής. Αν ο κόσμος γίνει πιο ασφαλής, πιο ειρηνικός, θα είναι και πιο ευτυχής.

Πιστεύω ότι στόχος και των πολιτικών και των θρησκευτικών ηγεσιών είναι ο άνθρωπος ως οντότητα να είναι πιο ευτυχισμένος, να ζήσει πιο ευτυχισμένα, με λιγότερες ελλείψεις, με λιγότερες δυσκολίες, με περισσότερη μόρφωση, με περισσότερα αγαθά. Και αυτό μπορεί να γίνει μόνο αν υπάρξει συναίνεση.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστούμε κύριε Συνάδελφε. Και τώρα, το λόγο έχει ο κ. Alexeen, καθηγητής, Σύμβουλος της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο.

V. ALEXEEV: Σας ευχαριστώ κ. Πρόεδρε. Κύριε Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα, Σεβασμιώτατε, αξιότιμες κυρίες και κύριοι,

Το θέμα της παρούσας διασκέψεως είναι ιδιαίτερος σημαντικό και επίκαιρο για την κοινότητα των χωρών και των λαών μας. Επανειλημμένα αποτέλεσε το αντικείμενο επεξεργασιών και προσεγγίσεων πολιτικών κέντρων, θρησκευτικών ηγετών για τη διευθέτηση καθημερινών προβλημάτων. Τον τελευταίο χρόνο έχουν γίνει διάφορα εγχειρήματα προσεγγίσεως των θρησκευτικών κοινοτήτων. Θέλω να επισημάνω τη Συνάντηση Κορυφής που διεξήχθη υπό την αιγίδα του Πατριάρχη Μόσχας και πασών των Ρωσιών καθώς επίσης και τη συνάντηση των 8 ισχυρών. Είναι μία παράδοση πλέον και φέτος τον Ιούνιο, στα πλαίσια της Συνόδου Κορυφής των 8, υπήρξε και ένα τέτοιο Forum. Σε διεκκλησιαστικό επίπεδο εξετάζονται καινούργιες προτάσεις. Εχθές ακούστηκε η πρωτοβουλία του Αρχιεπισκόπου Κύπρου Χρυσόστομου για τη διεξαγωγή μιας συναντήσεως του προκαθημένου της Καθολικής Εκκλησίας και του προκαθημένου της Ρωσικής Εκκλησίας Πατριάρχη Αλεξίου στην Κύπρο.

Στο Καζακστάν, όπως ήδη αναφέρθηκε, έγιναν δύο θρησκευτικά forum, η επικαιρότητα των οποίων είναι αδιαμφισβήτητη, διότι δεν μπορεί να μη μας ανησυχεί η κατάσταση η οποία διαμορφώνεται στο σύγχρονο κόσμο, που ευρίσκεται ενώπιον ενός νέου κυνηγητού των εξοπλισμών. Το 2006 είχαμε υπέρβαση των δαπανών για την άμυνα, από αυτές που είχαμε επί Ψυχρού Πολέμου. Το Ινστιτούτο της Στοκχόλμης κατέδειξε ότι οι ΗΠΑ βρίσκονται επικεφαλής αυτού του αγώνα για τους εξοπλισμούς, που δαπανούν το ήμισυ του προϋπολογισμού για εξοπλισμούς στον κόσμο, έπεται το Λονδίνο, το Παρίσι, το Πεκίνο, το Τόκιο – και αυτό είναι μία νέα τάση, το Τόκιο ποτέ δεν δαπανούσε σημαντικό μέρος του δικού του πλούτου για εξοπλισμούς.

Έχουμε λοιπόν το εξής φαινόμενο: οι χώρες εκείνες οι οποίες ήταν ειρηνικών διαθέσεων εν πολλοίς, αρχίζουν να τίθενται σε μία νέα φάση της ανάπτυξής τους και αυτό αφορά και τη Γερμανία και άλλες χώρες, οι οποίες ηττήθηκαν κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Συνεπώς, ενώπιόν μας, έχουμε μία κρίση εμπιστοσύνης στον κόσμο, μία αυξανούσα επιθετικότητα, μία σκλήρυνση, εκτράχυνση των σχέσεων, μία υπονόμηση της αγάπης και της στοιχειώδους αλληλοκατανόησης και του αλληλοσεβασμού. Τα παγκόσμιας εμβέλειας ΜΜΕ επιδιώκουν να εκριζώσουν τις αρχές του Χριστιανισμού, επί των οποίων δομείται ο Ευρωπαϊκός πολιτισμός.

Να λοιπόν σε ποια προβλήματα προσκρούει ο σύγχρονος άνθρωπος. Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε την προσέγγιση των συναδέλφων από το Κνεσέτ, από το Κοινοβούλιο του Ισραήλ, να εγκρίνουν έναν νόμο που θα απαγορεύει τις παρελάσεις των ομοφυλοφίλων, που θεωρούνται προσβολή των πιστών όλου του κόσμου. Έχουμε ενώπιον μας προβλήματα επίκαιρα για τη δημιουργία ενός ελεύθερου κόσμου από τις προσβολές των θρησκευτικών παραδόσεων, καταπίεσης της ποικιλομορφίας των θρησκειών. Δεν μπορούμε να μη συμφωνήσουμε με τον προλαλήσαντα κ. Γεωργακόπουλο, ο οποίος μας είπε ότι είναι σημαντικότερες αυτές οι συνιστώσες για την ανάπτυξη του σύγχρονου κόσμου.

Κατανοούμε φυσικά ότι υπάρχουν πασιφανείς ανισορροπίες στο σύγχρονο κόσμο. Σε μία παράδοξη κατάσταση, όσο πιο πολύ παγκοσμιοποιείται αυτός ο κόσμος, με τόσο μεγαλύτερη οξύτητα προβάλλουν οι συρράξεις στην ανθρωπότητα. Όσο πιο σταθερά οδηγείται σε μία μονοπολικότητα, τόσο επικαιρότερα προβάλλονται νέα κέντρα δυνάμεων σε υπο-περιφερειακό επίπεδο, σε περιφερειακό επίπεδο κ.ο.κ.

Ειρήσθω εν παρόδω, στη χώρα στην οποία βρισκόμαστε σήμερα, γεννιούνται επίσης τέτοιες πρωτοβουλίες. Το Καζακστάν προτάσσεται ως ηγέτης αυτής της υποπεριφερειακής συνιστώσας της υφ'ηλίου. Μία παρόμοια εικόνα δημιουργείται βάσει πολιτισμικών, πολιτικών και θρησκευτικών παραδόσεων των λαών και όχι λόγω οικονομικών αμιγώς παραγόντων. Θεμελιώδης βάση κατ' αυτόν τον τρόπο είναι η αντιπαράθεση σε μια παγκοσμιοποίηση η οποία εκμηδενίζει τις πολιτισμικές διαφορές, παραμερίζοντας όλες τις πολιτισμικές συνιστώσες. Ο θρησκευτικός παράγοντας σήμερα στη μαζική συνείδηση αναπτύσσεται όχι μόνο οριζοντίως από το κέντρο προς την περιφέρεια, αλλά και αντιστρόφως. Υπάρχουν και κατακόρυφες αυξομειώσεις που διαπερνούν το κοινωνικό σώμα.

Αφορούν όχι μόνο τη δυναμική του κοινωνικού σώματος και των διασπορών, αλλά και τη λήψη των παγκοσμίων πολιτικών αποφάσεων, ιδιαίτερα στον στρατηγικό προγραμματισμό. Και δεν θα μπορούσαμε να μη συμφωνήσουμε με τα λεγόμενα του φίλου μας, κ. Ssekikubo από την Ουγκάντα, την ενδιαφέρουσα ομιλία επίσης του κ. Mirskis από τη Λετονία, διότι υπάρχουν και θρησκευτικές συνιστώσες στις συρράξεις.

Π.χ. η επέμβαση των ΗΠΑ στο Ιράκ και το Αφγανιστάν, η σχεδιοποίηση διαφόρων απειλών εναντίον του Ιράν, έχουν μία σημαίνουσα θρησκευτική συνιστώσα. Διότι αυτές οι πολεμικές επιχειρήσεις επιχειρούνται εναντίον δυνάμεων

οι οποίες έχουν σαφή θρησκευτική απόχρωση, εναντίον φερ' ειπείν του ριζοσπαστικού Ισλάμ. Κατά δεύτερο, αυτές οι δυνάμεις εντάσσονται σε ένα παγκόσμιας εμβέλειας διαθρησκειακό σύστημα συρράξεων.

Η Τρίτη συνιστώσα που αφορά τον ηγέτη της δυτικής συμμαχίας, είναι έντονα θρησκευτική. Και αυτό δεν αφορά μόνο την Εγγύς Ανατολή, αλλά όλο τον κόσμο. Η Αμερική αναλαμβάνει μία μεσσιανική εκστρατεία του ηγέτη όλου του κόσμου, ορμώμενη από την αντίληψη ότι είναι εκλεκτοί του Θεού, πόλις στην κορυφή του όρους κ.ο.κ., διάφορες τέτοιες βιβλικές αναφορές. Ο P. Richards αναφέρει ότι το 67% της χώρας των ΗΠΑ θεωρούν ότι είναι Χριστιανοί, έχουν τη μεγαλύτερη έκδοση και διακίνηση της Βίβλου, με 25 εκατομμύρια αντίγραφα, επιχειρηματική δραστηριότητα λοιπόν και εμπόριο της Βίβλου, που είναι σημαντικό μέρος του οικονομικού κύκλου εργασιών των ΗΠΑ. Συνεπώς, υπάρχει μία ζήτηση αυτού του προϊόντος που ανταποκρίνεται στις διαθέσεις του πληθυσμού των ΗΠΑ, στις οποίες αναφέρθηκα προηγουμένως.

Τέτοιου είδους θεμελιοκρατικές τροπές στη συνείδηση των ΗΠΑ, δεν χαρακτηρίζουν μόνο αυτή τη χώρα. Και στη χώρα μας, στη Ρωσία, από την άποψη της μαζικής συνειδήσεως υπάρχει μία τάση αναπλήρωσεως κάποιων κενών. Αυτό αφορά την Πολωνία, τη Σερβία, την Ουκρανία, χώρες της Λατινικής Αμερικής. Ανάλογες διαδικασίες παρατηρούμε και στον κομμουνιστικό κόσμο, φερ' ειπείν στην Κίνα. Σήμερα, αυτό παρατηρείται από όλους τους σοβαρούς παρατηρητές.

Στη New York Times υπήρξε ένα άρθρο του κ. French, γνωστού συγγραφέα, ο οποίος πειστικώς καταδεικνύει τη θρησκευτική ανάταση σ' αυτή τη χώρα. Δεκάδες εκατομμύρια άνθρωποι απορρίπτουν τις αθεϊστικές απόψεις και το φαινόμενο αυτό αναπτύσσεται με τόσο ταχείς ρυθμούς που προβληματίζει τις αρχές της Κίνας και τις αναγκάζει να επανεξετάσουν τις πολιτικές που ασκούν. Βάσει κοινωνιολογικών δεδομένων στην Κίνα, καταδεικνύεται ότι το 31% της χώρας άνω των 16 θεωρούν ότι είναι θρησκευόμενοι. Πάνω από 300 εκατ. συνεπώς, επισήμως, θεωρούν ότι είναι θρησκευόμενοι στην Κίνα, αν και γνωρίζουμε ότι κατά το πρόσφατο παρελθόν – όποιος ασχολείται με τα προβλήματα της Κίνας το γνωρίζει αυτό – πριν από μερικά χρόνια η επίσημη στατιστική έλεγε ότι στην Κίνα έχουν μόνο 100 εκατ. πιστούς. Βλέπετε λοιπόν τι δυναμική αναπτύσσεται από την άποψη των επίσημων δεδομένων.

Ο καθηγητής Έμπερχαζάντερσταν πιστεύει ότι η Κίνα αναπτύσσεται σε έναν γίγαντα με τις πολιτισμικές και πνευματικές αξίες της. Η δυτική δημοκρατία στο

Ιράκ, στο Αφγανιστάν, δυσφημείται και ηττάται, λόγω της απουσίας πνευματικότητας. Δεν είναι το δυτικό σύστημα αυτό που καταδεικνύει το δυναμισμό του. Αυτό δεν το λέει μόνο ο Γερμανός ερευνητής που προανέφερα. Αυτό το βλέπουμε και στην Ινδία, η οποία επίσης κατά τις προκαταλήψεις μας είναι ένας γίγαντας στατικού χαρακτήρα, όμως σήμερα δεν ισχύουν όλα αυτά. Δεκάδες εκατομμύρια άνθρωποι διαρρηγνύουν τους φραγμούς που θέτει το σύστημα των καστών. Σε πολιτειακό επίπεδο υπάρχει απαγόρευση για τη μετάβαση από τη μία θρησκεία στην άλλη, παρ' όλα αυτά εκπρόσωποι των κατώτερων καστών και μιλάμε για πάνω από 200 εκατ. ανθρώπους, καλούνται από τον ηγέτη των δημοκρατικών Ραμντάς Αταβάλι, να υιοθετήσουν μία γιγάντια διαδικασία άλλης θρησκείας, συνεπώς και άλλου κοινωνικού είναι.

Τον παρελθόντα μήνα στο Ντουμπάι είχαμε μία τελετή υιοθέτησης του Βουδισμού από πάνω από 100 ανθρώπους. Τα παραδείγματα αυτά είναι πάρα πολλά, βρίθει τέτοιων παραδειγμάτων η σημερινή πραγματικότητα. Ο θρησκευτικός παράγων προσλαμβάνει ιδιότυπες μορφές ακόμα και στο Ισραήλ, όπου η Ιουδαϊκή θρησκεία είναι σημείο της ταυτότητας του πολίτη, θα λέγαμε. Λόγω της αλλαγής που έχει επέλθει στη χώρα αυτή των 7 εκατ., όπως επισημαίνει η Sunday Telegraph της Βρετανίας, στο Ισραήλ έχουμε αλλαγές στη μαζική συνείδηση, που προκαλούν κρίση όχι μόνο της επίσημης θρησκείας, αλλά όλου του παρελθόντος συστήματος αξιών επί του οποίου εδράζεται το σύγχρονο Ισραήλ.

Ο εθνικισμός σήμερα είναι ο βασικός εχθρός της παραδοσιακής θρησκευτικής συνείδησης, ο εθνικισμός καταστρέφει, διαρρηγνύει τη θρησκεία των ανθρώπων. Δεν επιβάλλεται αίφνης, μία σειρά συστημικών αλλαγών οφείλει να διεξαχθεί στη χώρα, στην κοινωνία, στον κόσμο, ούτως ώστε ο εθνικισμός να προβάλλεται ως τρόπος εξισορρόπησης μιας εθνικής ταπείνωσης. Από μερικές δυνάμεις, ακόμα και από ορισμένες ηγεσίες είναι κάτι το ευπρόσδεκτο για να συγκαλύψει τη χρεοκοπία των ασκούμενων πολιτικών. Η πλειοψηφία των μαζών όμως δεν είναι έτοιμη για την υποδοχή αυτού του εθνικισμού.

Η Αγγλική εφημερίδα Guardian δημοσίευσε ένα πολύ ενδιαφέρον υλικό από ειδικούς του Υπουργείου Αμύνης της Μ. Βρετανίας, με επικεφαλής τον ναύαρχο Κρις Πέρι, επικεφαλής του Κέντρου ανάπτυξης, της επεξεργασίας του αμυντικού δόγματος της Βρετανίας. Σε 90 σελίδες υπάρχει μία εκπόνηση των βασικών στρατηγικών

κατευθύνσεων, βάσει των προκλήσεων και των αναμενόμενων πληγμάτων. Η θρησκεία διαδραματίζει πολύ σημαντικό μέρος σ' αυτή την έκθεση.

Η παγκοσμιοποίηση μπορεί να οδηγήσει σε συρράξεις όπου κοινωνίες με παρόμοια συμφέροντα που υπερβαίνουν τις εθνικές δυνατότητες, θα αρχίσουν να ασκούν βία – ιδιαίτερα υπογραμμίζεται σ' αυτή την έκθεση – οι άνθρωποι επιδιώκουν καταφύγιο σε πιο σκληρές θρησκευτικές ορθοδοξίες. Δυνάμεις υπερεθνικιστών που εδράζονται σ' αυτούς τους χώρους μπορούν να τεθούν επικεφαλής μιας παγκόσμιας εκστρατείας τρομοκρατίας, τα γνωρίσματα της οποίας ήδη είναι έκδηλα. Αυτές οι απειλές για τη Δύση διατηρούνται.

Η θρησκευτικότητα και ο εθνικισμός διαρκώς προβάλλουν σ' αυτή την έκθεση, στο άμεσο κείμενο, είτε ως ένα δευτερεύον, θα λέγαμε λανθάνον κείμενο, ως μία δυνητική απειλή. Υπάρχει ταυτοχρόνως και μία ενδιαφέρουσα δύναμη, παράδοξη θα λέγαμε, που μπορεί να συνεισφέρει στη ριζική αλλαγή προς την κατεύθυνση του εξανθρωπισμού, είτε στην τροπή στην αναζήτηση μιας εθνικιστικής χίμαιρας. Υπάρχει μία μεσαία τάξη η οποία μπορεί να εναρμονίσει τις θρησκευτικές διαφωνίες. Η μεσαία τάξη είναι φορέας θετικού ανθρωπιστικού δυναμικού, αν αναπτύσσεται υγιώς, να λειτουργήσει ως βάση της κοινωνικής σταθερότητας και της πολιτισμικής συνέχειας, αλλά ταυτοχρόνως και αποδημητικός παράγων, λόγω της φθοράς του και των απειλών που αισθάνεται.

Οι συγγραφείς της εκθέσεως επιστούν την προσοχή μας και προκαλούν και την ανησυχία μας από τα φαινόμενα αυτά της πολιτικής ριζοσπαστικοποίησης λόγω της εξαθλίωσης της μεσαίας τάξης. Δεν γνωρίζουμε παραδείγματα στα οποία εθνικές πολιτικές και λοιπές επαναστάσεις διεξήχθησαν χωρίς τη συμμετοχή της μεσαίας τάξεως. Οι εθνικές ελίτ, οι κυβερνήσεις και η άρχουσα αριστοκρατία σε αποφασιστικές καμπές της ιστορίας, λόγω απουσίας υπευθυνότητας, αδυναμίας συμφωνίας και ευκαιριακών διαβημάτων, δημιούργησε διάφορες καταστάσεις έντασης.

Ο Christopher Lasch με το γνωστό έργο του «Η εξέγερση των Ελίτ», έχει ένα πολύ ενδιαφέρον συμπέρασμα για το ρόλο της μεσαίας τάξης ως ιδιαίτερου αισθητήρα της ιστορίας, όπου εάν έχουμε απώλεια των βασικών αξιών, αρχίζει ένας πόλεμος όλων εναντίον όλων. Ο Lasch έβλεπε λοιπόν στα τέλη του 20^{ου} αιώνα τον κίνδυνο της απώλειας των θέσεων της μεσαίας τάξης, που συνδέεται με την παραδοσιακή θρησκευτική συνείδηση. Αυτό οδηγεί σε μαζική υπονόμηση της

συνειδητότητας και της αλληλεγγύης που λειτουργεί ως μηχανισμός τσιμενταρίσματος της συνοχής της κοινωνίας.

Όλα αυτά οδηγούν σε παραίτηση από την αντίληψη του γενικότερου μορφωτικού επιπέδου, προσδίδοντας στη σύγχρονη μεσαία τάξη έναν άλλο ρόλο. Οι σύγχρονες ολιγαρχίες αναλαμβάνουν το ρόλο της εποπτείας, όχι και τόσο ήπιας, έναντι ολόκληρης της κοινωνίας. Όλα αυτά δίστανται με τις αντιλήψεις της υπευθυνότητας και της αλληλεγγύης των ελίτ και της μεσαίας τάξης. Σε αυτή τη βάση, ο διαθρησκευτικός διάλογος γίνεται πολύ προβληματικός. Τα θρησκευτικά κέντρα θα πρέπει να αναπτύσσουν νέες πολιτικές δυνάμεις, να ενισχύουν τους δρόμους εκείνους που έχουν δοκιμαστεί από την εμπειρία της εν Θεώ σωτηρίας.

Ο άνθρωπος είναι εκ φύσεως θρησκευτικός, εξ αρχής η θρησκεία διαδραματίζει αποφασιστικό ρόλο στη διαμόρφωση της ηθικής συνείδησης. Γιατί δίνεται η θρησκεία στον άνθρωπο, αυτό το ερώτημα ακούστηκε σήμερα σ' αυτή την αίθουσα. Είναι ένας τρόπος αποκατάστασης της απωλεσθείσης σχέσης του ανθρώπου μετά του Θεού, επανασυνδέσεως του ανθρώπου με το Θεό. Μόνο η πίστη στο Θεό συνδέει τους ανθρώπους διαφόρων λαών, πολιτισμών, σε μία μέγα-κοινωνία. Η θρησκεία εξακολουθεί να λειτουργεί ως θεμέλιο του κόσμου, ως απαραίτητη οδός του διαλόγου και όχι ως πηγή συρράξεων και τρομοκρατίας, όπως πολύ πειστικά μας το εξήγησε ο Σεβασμιώτατος Αντώνιος.

Το τελευταίο διάστημα υπάρχουν προσπάθειες διασυνδέσεως της τρομοκρατίας με τη θρησκεία και αυτό γίνεται βάσει πολιτικών σκοπιμοτήτων και δεν μπορούμε να παραβλέψουμε αυτό το γεγονός. Η πρόκληση αυτή μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με τις ηθικές αρχές της θρησκείας. Ο κ. Mirskis ήταν πολύ σαφής για αυτό το μήνυμά μας προς τον ΟΗΕ, διότι η κοινωνία θα πρέπει να απευθύνεται στην εναρμόνιση των συμφερόντων των ανθρώπων, δεν μπορούμε να βασιζόμαστε μόνο στο σύστημα των δικαιωμάτων και των ελευθεριών και να εγκαταλείψουμε την ηθική ευθύνη. Αυτό είναι ένα μείζον σφάλμα της ευρωπαϊκής δημοκρατίας, να τίθενται τα δικαιώματα και οι ελευθερίες, χωρίς να διασφαλίζονται οι ηθικοί πόροι, το σύστημα αξιών. Αυτό θα πρέπει να διέπει τις διεθνείς σχέσεις. Μόνο εν τοιαύτη περιπτώσει θα μπορούμε να έχουμε ένα αυθεντικό διάλογο και συνεργασία.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Αξιότιμοι Συνάδελφοι, ευχαριστούμε τον καθηγητή κ. Alexeen, για την ενδιαφέρουσα ομιλία του. Σύμφωνα με το πρόγραμμά μας, θα

κάνουμε τώρα διάλειμμα, στις 14:00 θα έχουμε το γεύμα, μετά θα ξεκουραστούμε λίγο και θα επανέλθουμε εδώ στις 17:30. Απευθύνομαι προς τα μέλη της Διεθνούς Γραμματείας να παραμείνουν για λίγο εδώ, πριν το γεύμα θα πρέπει να συζητήσουμε μία σειρά θεμάτων.

Διάλειμμα για γεύμα.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Υπάρχει η πρόταση να συνεχίσουμε τις εργασίες μας. Κατόπιν προτάσεως της Διεθνούς Γραμματείας, θα αλλάξουμε λίγο το πρόγραμμα και τώρα θα ξεκινήσουμε με την απολογιστική έκθεση της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο., κατόπιν αυτού θα περάσουμε στην εξέταση των οικονομικών θεμάτων και των αντίστοιχων εγγράφων, την έκθεση για την εκτέλεση του προϋπολογισμού του προηγούμενου έτους, και επίσης θα συζητήσουμε το σχέδιο του προϋπολογισμού για το επόμενο έτος.

Και μετά από αυτά, θα επανέλθουμε στη συζήτηση επί του βασικού θέματος της Γ.Σ. Όποιος θα ήθελε, θα μπορούσε ταυτόχρονα να διατυπώσει και παρατηρήσεις επί των σχεδίων των ψηφισμάτων. Είναι κατανοητή η περαιτέρω πορεία των εργασιών;

Ξεκινάμε λοιπόν με το επόμενο θέμα της Ημερήσιας Διάταξης, – διακόπτοντας τη συζήτηση επί του κεντρικού θέματος – τον απολογισμό της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο. και δίδεται ο λόγος στον Αναπληρωτή Γ.Γ. της Δ.Σ.Ο. κ. Νικόλαο Νικολόπουλο από την Ελλάδα.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρίες και κύριοι Συνάδελφοι,

Η δραστηριότητα την οποία ανέπτυξε η Διεθνής Γραμματεία κατά το προηγούμενο έτος, εστιάζεται στα εξής θέματα:

- Στην επίσκεψη και τη συνεδρίαση που έγινε στη Μόσχα.
- Στην προετοιμασία της επίσκεψης στο Λίβανο, η οποία τελικά αναβλήθηκε.
- Στη Συνάντηση των Υπουργών Πολιτισμού, η οποία ετοιμάζεται.
- Στην επίσκεψη αντιπροσωπείας στην Αφρική.
- Στη συμμετοχή της Δ.Σ.Ο. σε διάφορες εκδηλώσεις, μετά από προσκλήσεις.

Η αξιολόγηση της επίσκεψης στη Μόσχα. Εκτιμώ πως αξίζει τον κόπο σήμερα να αξιολογήσουμε σωστά και θετικά τα αποτελέσματα της επίσκεψής μας στη Μόσχα, για να συνάγουμε τα αναγκαία συμπεράσματα. Δεν ήταν απλά το

εξαιρετικό επίπεδο φιλοξενίας, το οποίο μας παρείχε η Ρωσική Δούμα με την υποστήριξη του Προέδρου Ρορον και των άλλων Ρώσων Συναδέλφων. Είναι το επίπεδο των επαφών και το ουσιαστικό περιεχόμενο των συνομιλιών που είχαμε με τον Πρόεδρο της Κρατικής Δούμα της Ρωσικής Ομοσπονδίας, τον Υπουργό Πολιτισμού της Ρωσικής Ομοσπονδίας και τον Υφυπουργό Εξωτερικών της Ρωσικής Ομοσπονδίας.

Στις συναντήσεις αυτές, μας δόθηκε η δυνατότητα να ενημερώσουμε την πολιτική ηγεσία της χώρας για τις απόψεις μας σε διάφορα θέματα και για τις δραστηριότητές μας πάνω σ' αυτά. Κατά τις συναντήσεις αυτές, συζητήθηκε η ουσιαστικότερη συμμετοχή της Δ.Σ.Ο. στον διαθρησκευτικό διάλογο και την κοινοβουλευτική θρησκευτική διπλωματία, μια και η Ρωσική πλευρά αναγνωρίζει την ανάγκη να συνεχίσει και να ενταθεί ο διαθρησκευτικός διάλογος, ο οποίος προφανώς συμβάλλει στην καταλλαγή των σημερινών οξυμμένων προβλημάτων σε διάφορες περιοχές του κόσμου.

Με τις συζητήσεις αυτές, κατ' ουσίαν το Ρωσικό κράτος αναγνώρισε την Δ.Σ.Ο. ως ισότιμο συνομιλητή του σε θέματα τα οποία χειρίζεται. Κατά την παραμονή των μελών της Δ.Σ.Ο. στη Μόσχα και σε συνεργασία με τη Ρωσική Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης, πραγματοποιήθηκε ημερίδα με θέμα «Ορθοδοξία και Ανθρώπινα Δικαιώματα». Επί του θέματος μίλησαν όλα τα μέλη της Διεθνούς Γραμματείας, οι Πρόεδροι των Επιτροπών μας, παρευρέθηκαν και έλαβαν το λόγο Ρώσοι ακαδημαϊκοί, καθηγητές από το κρατικό πανεπιστήμιο του Λομονόσοφ και την Ακαδημία.

Εκτιμούμε πως οι ημερίδες αυτές που καθιερώσαμε είναι πολύ ουσιαστικές και συμβάλλουν στην ανάδειξη των θέσεων και του προβληματισμού μας σε ειδικά τμήματα της κοινωνίας, τα οποία άλλωστε διαμορφώνουν την κοινή γνώμη, όπως οι πανεπιστημιακοί και οι διανοούμενοι εν γένει. Μετά το πέρας της ημερίδας πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση της έκδοσης της Δ.Σ.Ο. στη ρωσική γλώσσα «Έθνος – Θρησκείες – Ορθοδοξία και τα νέα ευρωπαϊκά δεδομένα» και παραχωρήσαμε, ο Πρόεδρος Ρορον και ο Γενικός Γραμματέας κ. Παπαθεμελής, συνέντευξη σε τηλεοπτικό δίκτυο.

Βέβαια, αποτέλεσμα και όλων αυτών των επαφών και της εν γένει παρουσίας στη Μόσχα, ήταν και η αύξηση της Ρωσικής συνδρομής προς την οργάνωσή μας σε 200.000 ευρώ, όσο και η συνδρομή της Βουλής των Ελλήνων. Οφείλονται πολλές

ευχαριστίες στο Ρώσο Πρόεδρο και σε όλους τους Συναδέλφους και τον Σύμβουλο κ. Alexeen, για την προσπάθεια αυτή.

Συνάντηση Υπουργών Πολιτισμού: Είναι ένα θέμα το οποίο ενώ με προσοχή ετοιμάζουμε από καιρό, και επιτέλους δείχνει να υλοποιείται. Εξ αρχής τονίσαμε τη σκοπιμότητα μιας αναγνώρισης της οργάνωσής μας σε κυβερνητικό επίπεδο και το προσπαθήσαμε στο παρελθόν ανεπιτυχώς με τους Υπουργούς Παιδείας. Μετά από συνεννόηση που είχαμε με τον Έλληνα και το Ρώσο Υπουργό Πολιτισμού, μία τέτοια συνάντηση κατέστη ορατή να πραγματοποιηθεί τον περασμένο Μάιο στους Δελφούς. Προς τον σκοπό δε αυτό, ξανά αναβάλλαμε την εκδήλωση για τη βιοηθική, εκδήλωση την οποία βέβαια πρέπει να βάλουμε στη φετινή μας ατζέντα και παρακαλώ να εγκρίνετε τον επαναπρογραμματισμό της για τη νέα χρονιά.

Πραγματοποιήσαμε έτσι στην Αθήνα, μία συνάντηση με τον Έλληνα Υπουργό Πολιτισμού, παρουσία του Συμβούλου του Ρώσου Υπουργού και του κ. Alexeen, από τη Ρωσική πλευρά, όπου τέθηκαν όλα τα ζητήματα και είπαμε να προχωρήσουμε. Το θέμα όμως πήρε μία άλλη τροπή και μετά από μία συνάντηση του Ρώσου και Έλληνα Υπουργού στη Μόσχα, αποφασίστηκε τελικά να βρεθούν στην Αθήνα στις 3/7 σε μία συνάντηση εργασίας, οι Υπουργοί Πολιτισμού Ρωσίας, Ουκρανίας, Κύπρου, Βουλγαρίας, Ελλάδας, στο περιθώριο της συνάντησης των Υπουργών Πολιτισμού του ΟΣΕΠ. Η συνάντηση αυτή των πέντε Υπουργών, έχει σκοπό να συζητήσει μαζί μας την καλύτερη οργάνωση της 2^{ης} μεγάλης συνάντησης όλων των Υπουργών των χωρών των οποίων τα Κοινοβούλια είναι μέλη της Οργάνωσής μας, τη συζήτηση ενός πρώτου κειμένου διακήρυξης, το οποίο ετοιμάσαμε. Και τέλος, τη δυνατότητα να προκύψει μία μόνιμη, χαλαρή σχέση των Υπουργών μεταξύ τους και με εμάς.

Όλοι κατανοούμε βέβαια τη σπουδαιότητα, πολιτική και πολιτισμική, μιας τέτοιας συνάντησης. Η προσπάθειά μας εστιάζεται σε μία κατ' αρχήν διακήρυξη της σημασίας που έχουν τα μηνύματα της Ορθοδοξίας στο σύγχρονο άνθρωπο και της ανάγκης αυτά τα οποία αποτελούν εκτός των άλλων και πολιτισμικούς θησαυρούς όλης της ανθρωπότητας, να γίνουν γνωστά, να διαδοθούν σ' ολόκληρο τον κόσμο.

Γνωρίζουμε πολύ καλά πως στις χώρες μας κατοικούν πολίτες σε μεγαλύτερο ή μικρότερο ποσοστό που ανήκουν σε άλλες χριστιανικές εκκλησίες, ομολογίες ή δόγματα ή σε άλλες θρησκείες. Με απόλυτο σεβασμό προς αυτές, προσπαθούμε

χωρίς καμία διάθεση προσηλυτισμού να διακηρύξουμε τις αρχές και τις αξίες της Ορθοδοξίας.

Επιπλέον, θα προτείνουμε στους κ. κ. Υπουργούς να βρουν τρόπους και να χρηματοδοτήσουν δραστηριότητες οι οποίες προβάλλουν τον Ορθόδοξο πολιτισμό στο σύνολό του. Να συνεργαστούν ερευνητικά κέντρα και ιδρύματα των χωρών μας και μάλιστα στη βάση ερευνητικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων από την Ε.Ε. Η δραστηριότητα αυτή θα πρέπει να τύχει της έγκρισης της Γ.Σ., ως δραστηριότητα του ερχόμενου έτους.

Προετοιμασία επίσκεψης Γραμματείας στο Λίβανο και ακύρωσή της: Η συνεδρίαση της Γραμματείας περί τον Μάρτιο, και των Προέδρων των Επιτροπών, είχε αρχικά αποφασιστεί να πραγματοποιηθεί στο Αμάν της Ιορδανίας, προκειμένου εκεί να συναντήσουμε Ορθοδόξους βουλευτές από όλο τον Αραβικό κόσμο και να συζητήσουμε πάνω στο θέμα της συμβολής της Ορθοδοξίας, στην κρίση που πολλά χρόνια τώρα μαστίζει την περιοχή, και να ενημερωθούμε για τα σοβαρά προβλήματα τα οποία απασχολούν τον Αραβικό κόσμο. Επιπλέον, να συναντήσουμε όλους τους Ορθοδόξους Άραβες βουλευτές.

Η αρχική μας πρόθεση ήταν η συνεδρίαση αυτή να πραγματοποιηθεί στο Λίβανο, ο οποίος για μία ακόμα φορά, πριν από λίγους μήνες, θρήνησε και άλλους νεκρούς από τους βομβαρδισμούς του Ισραήλ. Μία τέτοια προσπάθεια, και παρά τη στενή συνεργασία που επιδιώξαμε να έχουμε με τους Συναδέλφους του Λιβάνου, δεν είχε τελεσφορήσει και έτσι επιλέξαμε την Ιορδανία. Οι λόγοι που δεν τελεσφόρησε δεν είναι του παρόντος.

Πάντως, με κάθε τρόπο επισημάναμε προς τους Συναδέλφους και το τοπικό Κοινοβούλιο, το αυτόνομο και ανεξάρτητο της Οργάνωσής μας και τη σταθερή μας απόφαση να μην εμπλέκεται σε τοπικού χαρακτήρα αντιπαραθέσεις, οι οποίες αλλοιώνουν την ταυτότητά μας. Στην Ιορδανία λοιπόν, επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εκεί η συνεδρίαση της Γραμματείας, αλλά και ανάλογη ημερίδα με θέμα τη συμβολή των Ορθοδόξων στην κρίση της περιοχής. Η ανταπόκριση του Συναδέλφου κ. Quawas υπήρξε άμεση, όπως επίσης και του Κοινοβουλίου της Ιορδανίας και της τοπικής Εκκλησίας, αλλά δυστυχώς δεν υπήρξε ανάλογη ανταπόκριση ούτε από τα μέλη της Γραμματείας, ούτε από τους Άραβες συναδέλφους, οι οποίοι δεν έδειξαν την πρόθυμη και βέβαιη συμμετοχή τους.

Έτσι, σε συνεννόηση με τον Πρόεδρο κ. Ρορον επιλέξαμε την Αθήνα για τη συνεδρίαση της Γραμματείας και αφήσαμε για αργότερα την εκδήλωση για την Ιορδανία. Θέλω να ευχαριστήσω τον Συνάδελφο κ. Quawas για ό,τι έκανε για την προετοιμασία της εκδήλωσης στην Ιορδανία, να του εκφράσω τη λύπη μας για την αναβολή της, η οποία κρίθηκε απαραίτητη. Θέλω επιπλέον να τονίσω προς όλους, ότι γνωρίζουμε πολύ καλά το φόρτο που όλοι έχουμε σαν βουλευτές, αλλά είναι απαραίτητο να συνέρχονται τα όργανα της Δ.Σ.Ο. Δεν γίνεται, κύριοι Συνάδελφοι, να εκδηλώνουμε το ενδιαφέρον μας μόνο για τους τύπους, όπου υπάρχουν και άλλα πολλαπλά ενδιαφέροντα, για τους τόπους και όχι για άλλους οι οποίοι είναι απομακρυσμένοι και δεν παρέχουν παράλληλα και τουριστική διάσταση.

Δείτε πόσο μεγάλες συμμετοχές είχαμε σε Γενεύη και Βενετία και πόσο λιγότερες εδώ, στο Καζακστάν και για την Ιορδανία. Την προσπάθεια αυτή πρέπει να την επαναλάβουμε τον ερχόμενο χειμώνα και παρακαλώ πολύ για την έγκρισή σας.

Επίσκεψη αντιπροσωπείας της Δ.Σ.Ο. στη Νότια Αφρική, στην οποία θα κάνει ενημέρωση ο Συνάδελφος ο κ. Γεωργακόπουλος. Συνάντηση με Ορθόδοξους βουλευτές από την Αφρικανική Ήπειρο και εγκαίνια γραφείου, ενημέρωση εκεί της Δ.Σ.Ο. Δεν έχετε αντίρρηση να κάνετε κ. Γεωργακόπουλε, εσείς.

Συμμετοχή αντιπροσωπείας της Οργάνωσής μας σε διάφορους οργανισμούς, στους οποίους καλούμαστε σαν παρατηρητές: κατανοούμε όλοι πως χρόνια προσπαθούμε να εξασφαλίσουμε προσκλήσεις και σήμερα που αυτές έρχονται, δυστυχώς σε μερικές περιπτώσεις εμείς δεν συμμετέχουμε. Το θέμα πρέπει να το αντιμετωπίσουμε πέρα από το τουριστικό του ενδιαφέρον, και με βάση βέβαια τη δυνατότητα που έχουν τα μέλη μας να συμμετέχουν, με βάση και τις γλώσσες οι οποίες ομιλούνται σ' αυτές τις εκδηλώσεις.

Έτσι, φέτος υπήρξαν οι εξής προσκλήσεις στις οποίες ανταποκριθήκαμε. Διακοινοβουλευτική Ένωση, πιστεύω ότι και σε αυτήν θα αναφερθεί ο κ. Γεωργακόπουλος, που μας εκπροσώπησε, στο Μπαλί. Τα έξοδα τα κάλυψε η Βουλή των Ελλήνων.

Διεθνές Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Δ/ση Διακυβέρνησης και Ηθικής, αναφορικά με την έρευνα για την ηθική και την οικοδόμηση δυνατοτήτων στις αναπτυσσόμενες χώρες και τις αναδυόμενες οικονομίες. Στις Βρυξέλλες, 14-15/5/2007, ουδείς παρευρέθηκε.

28^η Γενική Συνέλευση της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης των κρατών μελών της Κοινοπραξίας Ανεξάρτητων Κρατών και Διεθνές Κοινοβουλευτικό Συνέδριο για την Πανευρωπαϊκή συνεργασία με θέμα «Διαπολιτισμός και Διαθρησκευτικός διάλογος», Αγία Πετρούπολη, 31/5 - 1/6/2007. Έλαβε μέρος ο κ. Ρορον με έξοδα της Κρατικής Δούμα, ο οποίος και θα μας ενημερώσει.

Γενική Συνέλευση της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου, στη Σόφια ή Βάρνα, 5 - 7/6/2007. Έλαβε μέρος ο κ. Γεωργακόπουλος, με έξοδα της Βουλής των Ελλήνων, ο οποίος και θα μας ενημερώσει.

Κοινοπραξία Συνύπαρξης, οργανισμός ο οποίος συσπειρώνει Μουσουλμάνους και Εβραίους πολιτικούς ηγέτες, ενάντια στην αυξανόμενη παγκοσμίως Ισλαμοφοβία και τον αντισημιτισμό. Είναι οργάνωση στην οποία συμμετέχουν ως μέλη βουλευτές και όχι οργανώσεις. Πρόσφατα, επισκέφθηκε τη χώρα μας εκπρόσωπος και μας ενημέρωσε γι' αυτή την πρωτοβουλία.

Και τέλος, εκδόσεις που πραγματοποιήσαμε. Έκδοση των πρακτικών της ημερίδας που πραγματοποιήθηκε στη Μόσχα στις 21/11/2006 με θέμα «Ορθοδοξία και Ανθρώπινα Δικαιώματα». Τα έξοδα κάλυψε η Κρατική Δούμα.

Έκδοση πρακτικών της ημερίδας η οποία πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο του Γιοχάνεσμπουργκ, στις 2/12/2005 με θέμα «Η Ορθοδοξία μπροστά στα μεγάλα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα της Αφρικής, η Συμβολή των Μονοθεϊστικών θρησκειών στην επίλυσή τους». Είναι τρίγλωσση έκδοση της Δ.Σ.Ο.

Έκδοση πρακτικών της 13^{ης} Γ.Σ. της Δ.Σ.Ο., στη Βενετία, τον Ιούνιο του 2006, επανέκδοση των πρακτικών του Συνεδρίου «Έθνος – Θρησκείες – Ορθοδοξία και τα νέα Ευρωπαϊκά δεδομένα», στην ελληνική και αγγλική. Τα έξοδα κάλυψε η Βουλή των Ελλήνων.

Έκδοση του τιμητικού τόμου για τη συμπλήρωση 70 ετών από τη γέννηση του Μητροπολίτη Δαμασκηνού Παπανδρέου. Πρόκειται για πολύγλωσσο τόμο 700 σελίδων, που έχει σαν θέμα «Εκκλησία – Οικουμένη – Πολιτική». Έχουν συγγράψει εργασίες για τον τόμο αυτό, ή έχουν στείλει χαιρετιστήρια μηνύματα, ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, ο Οικουμενικός Πατριάρχης, ο Πάπας, όλοι οι Ορθόδοξοι Πατριάρχες, και οι επικεφαλής των Εκκλησιών, πολλοί πανεπιστημιακοί, πολιτικοί και επιπλέον ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσής μας, ο Γενικός Γραμματέας μας, ο ομιλών και οι δύο Σύμβουλοι. Μας ζητήθηκε από τον Έλληνα Πρόεδρο της

Δημοκρατίας κ. Παπούλια και από την τιμητική επιτροπή του τόμου, να θέσουμε την έκδοση υπό την αιγίδα μας, τα έξοδα της οποίας καλύπτει η Βουλή των Ελλήνων. Ο τόμος θα παρουσιαστεί επίσημα το φθινόπωρο στην Αθήνα και θα διανεμηθεί σε όλα τα μέλη της Δ.Σ.Ο.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Ακούσαμε λοιπόν τον απολογισμό περί των εργασιών της Διεθνούς Γραμματείας μας. Όπως βλέπετε, ανεπύχθη αρκετά ογκώδης δραστηριότητα και γόνιμη, αν και θα ήθελα να επισημάνω ότι τις εκδηλώσεις εκείνες στις οποίες δεν μπορέσαμε να παρευρεθούμε, αποστείλαμε μαζί με τον κ. Γενικό Γραμματέα χαιρετιστήριες επιστολές, οι οποίες έχουν δημοσιευθεί. Αδιαμφισβήτητα όμως, παρά το γεγονός ότι οι εργασίες μας ήταν αρκετά εκτεταμένες, θα θέλαμε να έχουμε πιο έντονη δραστηριότητα.

Μερικά ζητήματα που αφορούν τη διεθνή διάσκεψη που έγινε στην Αγία Πετρούπολη. Χωρίστηκε σε δύο μέρη, υπήρξε η Ολομέλεια των χωρών της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Χωρών και την επόμενη ημέρα, από κοινού με τη Διακοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, είχαμε το ζήτημα του πολιτισμού και του διαθρησκειακού διαλόγου. Αποστείλαμε χαιρετισμό, ομίλησα εξ ονόματος της Δ.Σ.Ο., αναφέρθηκα στο είδος των δραστηριοτήτων μας, ανέφερα ότι έχουμε την πρόθεση να συναντηθούμε στην Αστανά στο Καζακστάν επ' αυτού του ζητήματος. Αυτό ενεκρίθη εκεί, συναντήθηκα με τον κ. Γενικό Γραμματέα της Κοινοβουλευτικής Ένωσης της Ισλαμικής Συνδιάσκεψης κ. Auf, και συνεχίσαμε τη συζήτησή μας. Συμφωνήσαμε ότι θα συνεχίσουμε τις επαφές μας για τα προβλήματα τα οποία υφίστανται. Θα ήθελα να υπομνήσω εν τάχει, ότι έχουμε καταρτίσει ένα σχέδιο κοινής συμφωνίας, σύμφωνα όμως με τον κανονισμό της Κοινοβουλευτικής Ενώσεως της Ισλαμικής Συνδιάσκεψης, μπορεί να υπογραφεί τέτοιου είδους έγγραφο, μόνο αν υπάρχει συναίνεση όλων των συμμετεχουσών χωρών.

Συμφωνήσαμε λοιπόν ότι θα συνεχίσουν τις εργασίες τους. Υπάρχουν αντιρρήσεις εκ μέρους δύο χωρών από τις 48, είναι 6 παρατηρητές. Υποσχέθηκαν ότι θα συνεχίσουν να συνεργάζονται μ' αυτές τις χώρες για να πεισθούν να έχουν περαιτέρω επαφές και δυνατότητες συμμετοχής στις εκδηλώσεις έκαστος εκατέρου, και βλέπουμε ότι υπάρχει σοβαρή προοπτική σ' αυτή την κατεύθυνση. Θα θέλαμε να εκφράσουμε τις ειλικρινείς ευχαριστίες μας στους συναδέλφους βουλευτές από την Ιορδανία, οι οποίοι έχουν πράγματι διεξαγάγει μεγάλο έργο. Δυστυχώς όμως, δεδομένου ότι αλλάξαμε τον τόπο, θα το επιβεβαιώσουν εδώ οι συνάδελφοι που

παρουσιάζονται από την Κύπρο, τη Λιθουανία, τη Λετονία, δυστυχώς δεν τα καταφέραμε. Υπήρξαν προβλήματα, κωλύματα εκείνο τον καιρό στους Συναδέλφους. Νομίζω λοιπόν ότι εκ μέρους όλων των μελών της Διεθνούς Γραμματείας οφείλουμε να εκφράσουμε τις ευχαριστίες μας σ' εσάς. Νομίζω ότι απλώς μεταθέτουμε χρονικώς την υπόθεση. Θα επιλέξουμε το χρόνο και θα συναντηθούμε με τους Συναδέλφους σας, να διεξαγάγουμε το σεμινάριο που έχουμε προγραμματίσει.

Ευχαριστώ θα ήθελα, συνεχίζοντας το θέμα της αποστολής στην Αφρική, να δώσω το λόγο στον Συνάδελφο κ. Δημήτρη Γεωργακόπουλο.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριοι Συνάδελφοι, όπως γνωρίζετε, το θέμα των εγκαίνιων του γραφείου ενημέρωσης στη Νότιο Αφρική και η συνάντησή μας με βουλευτές από την Αφρικανική Ήπειρο, η οποία έγινε στο Γιοχάνεσμπουργκ τέλος Απριλίου, θεωρώ ότι ήταν μία σημαντική πρωτοβουλία. Και παρ' ό,τι προβλεπόταν να έρθει και ο Συνάδελφος από την Κύπρο, δυστυχώς η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κύπρου δεν κάλυψε τα έξοδά του και παρευρέθημεν μόνο εγώ και ο κ. Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας, κ. Νικολόπουλος.

Παρ' όλα αυτά, δεν εμπόδισε σε τίποτα να έχει απόλυτη επιτυχία η συνάντηση την οποία είχαμε. Στη συνάντηση αυτή συμμετείχαν επίσης βουλευτές από τρεις ανθυμάμαι καλά χώρες, την Ουγκάντα, το Σουδάν, τη Ζιμπάμπουε, δεν είχε έρθει ένας Συνάδελφος από το Κονγκό, ο οποίος την τελευταία στιγμή για άγνωστους σε μένα λόγους ανέβαλε το ταξίδι του. Και ελπίζουμε ότι υπάρχουν και άλλοι βουλευτές στην Αφρικανική Ήπειρο, από άλλες χώρες, οι οποίες θα ήθελαν να συμμετάσχουν.

Έγιναν εκδηλώσεις σημαντικές, με την παρουσία μας και υπήρξε όχι μόνο αναγνώριση, αλλά και έκφραση ευχαριστιών για την πρωτοβουλία αυτή. Η προσπάθεια που κάναμε να συναντηθούμε με το Παναφρικανικό Κοινοβούλιο δεν ευοδώθηκε παρ' ό,τι ο εκεί ιερέας και οι ελληνικές αρχές προσπάθησαν με κάθε δυνατό τρόπο να γίνει μία συνάντηση στην Πρετόρια, μας υποσχέθηκαν βεβαίως ότι σε μία επόμενη επαφή μας με την Αφρικανική Ήπειρο, ίσως να χρειαστεί να συνδέσουμε τη Δ.Σ.Ο. και με το Παναφρικανικό Κοινοβούλιο, το οποίο λειτουργεί – αν θα μπορούσε να πει κανείς – όπως λειτουργεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το γραφείο είναι πάρα πολύ ωραίο, μια σημαντική παραχώρηση της ελληνικής κοινότητας, η οποία έχει ένα μεγάλο κτίριο εκεί, και μας παραχώρησαν το γραφείο αυτό, όπου έγιναν τα εγκαίνια. Στα εγκαίνια συμμετείχαν περίπου 300 άτομα

από την παροικία των Ορθοδόξων στο Γιοχάνεσμπουργκ και μπορώ να πω ότι η φιλοξενία την οποία μας παρεχώρησαν ήταν εξαιρετική.

Στη Διακοινοβουλευτική Ένωση, IPU (Inter-Parliamentary Union) που παρευρέθημεν ως παρατηρητές, είχε εγκριθεί η συμμετοχή μας ως παρατηρητές, όπως ενθυμείστε, είχε ανακοινωθεί στη Γραμματεία μετά τη Γ.Σ. που έγινε στην Κένυα, πέρυσι τον Μάιο. Μας κάλεσαν ως παρατηρητές για να παρευρεθούμε και στη Γενεύη το Σεπτέμβριο του 2006, δυστυχώς όμως δεν μπορέσαμε να παρευρεθούμε λόγω των Δημοτικών Εκλογών που είχαμε.

Έχουν δύο Γ.Σ. το χρόνο, στη Γ.Σ. η οποία έγινε στο Μπαλί μας έστειλαν πάλι πρόσκληση και παρ' ό,τι συναντήσαμε δυσκολίες από την Βουλή των Ελλήνων για την κάλυψη των δαπανών, για το λόγο ό,τι η Δ.Σ.Ο. είναι μία διεθνής οργάνωση και δεν μπορεί να καλύπτει η Βουλή των Ελλήνων την εκπροσώπηση μιας διεθνούς οργάνωσης σε μία άλλη διεθνή οργάνωση, παρ' όλα αυτά, επειδή ήταν η πρώτη φορά, ζητήσαμε από την Πρόεδρο της Βουλής με προσωπική παρέμβαση, να κάνει αυτή την παραχώρηση, λόγω του ότι η δική μας Γ.Σ. δεν είχε πάρει απόφαση για την εκτέλεση τέτοιων δαπανών. Ελπίζω ότι η παρούσα Γ.Σ. θα εγκρίνει τις δαπάνες που έχουν συμπεριληφθεί στον προϋπολογισμό και θα έχω την ευκαιρία να σας τα πω αργότερα, έτσι ώστε να μην υπάρχουν αυτές οι δυσκολίες εκπροσώπησης της Δ.Σ.Ο. στην πολύ σημαντική αυτή οργάνωση – συμμετέχουν περίπου 160 κοινοβούλια εκεί, θα έλεγε κανένας ότι είναι τα Ηνωμένα Έθνη των Κοινοβουλίων.

Δυστυχώς, επειδή τελικά συμμετείχαμε την τελευταία στιγμή, δεν μπορούσα να εγγραφώ ως ομιλητής, γιατί είχε προκαθοριστεί το πρόγραμμα των ομιλητών. Παρ' όλα αυτά το κείμενο το οποίο είχαμε ως Δ.Σ.Ο. μοιράστηκε σε όλους τους συμμετέχοντες.

Τελευταία, πάλι με δαπάνες της Βουλής των Ελλήνων, η οργάνωσή μας εκπροσωπήθηκε υπό το καθεστώς του παρατηρητή στη Κ.Σ. του ΟΣΕΠ, στην οργάνωση Οικονομικής Συνεργασίας των χωρών του Ευξείνου Πόντου, που συμμετέχουν περίπου 16 χώρες, αν δεν κάνω λάθος, από όλη την περιοχή. Εκεί βεβαίως, επειδή υπήρχε καλύτερη οργάνωση, μας δόθηκε η ευκαιρία να πάρουμε το λόγο. Το θέμα ήταν μάλιστα επίκαιρο, είχε σχέση με το περιβάλλον και η τοποθέτησή μας μπορεί να πει κανείς ότι έγινε ευμενώς αποδεκτή από τα μέλη της οργάνωσης για την Οικονομική Συνεργασία των Χωρών του Ευξείνου Πόντου.

Πιστεύω ότι και εδώ η συμμετοχή μας σε αυτές τις διεθνείς οργανώσεις, ως παρατηρητές μπορεί να είναι τακτική, γιατί αφ' ενός μεν γίνεται ευρύτερα γνωστή η Οργάνωσή μας, αφ' ετέρου δε πιστεύω ότι αποκτά κύρος με τις τοποθετήσεις τις οποίες κάνουν εκεί οι συνάδελφοι, οι οποίοι εκπροσωπούν την Οργάνωση.

Όσον αφορά τα οικονομικά, θα έχω την ευκαιρία μετά τη συζήτηση που θα γίνει επί του απολογισμού, να σας αναφέρω τον οικονομικό απολογισμό και τον οικονομικό προϋπολογισμό.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, να προχωρήσει και στον οικονομικό απολογισμό μιας και βρίσκεται στο βήμα;

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Έχουν αντιρρήσεις οι Συνάδελφοι; Τότε αμέσως θα έχουμε συζήτηση δύο ζητημάτων. Παρακαλώ, συνεχίστε.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Πριν κλείσω τον απολογισμό για την εκπροσώπησή μας ως παρατηρητών και την συνάντησή μας στην Αφρική, είμαι υποχρεωμένος κύριοι Συνάδελφοι, να καλωσορίσω στην Οργάνωσή μας τον Σουδανό Συνάδελφο, ας σηκωθεί ο Συνάδελφος να τον δουν, ο κ. Fanoush Meta, που συμμετέχει για πρώτη φορά στην Οργάνωσή μας. Και θέλω να σας πω ότι όπως μας ενημέρωσε στο Γιοχάνεσμπουργκ, μας είπε ότι ο Πρόεδρος της Βουλής τους είναι ιδιαίτερα ευνοϊκός για τη συμμετοχή του Σουδάν σ' αυτήν εδώ την Οργάνωση, και θεωρήσαμε πολύ σημαντική αυτή την τοποθέτηση.

Πιστεύω ότι την επόμενη φορά, αν κάνουμε μία περαιτέρω προσπάθεια διεύρυνσης της Οργάνωσής μας προς τις χώρες της Αφρικής, θα έχουμε εδώ περισσότερες χώρες που να εκπροσωπούνται στην οργάνωσή μας. Ας εισέλθω κ. Πρόεδρε, στον οικονομικό απολογισμό.

Κύριοι Συνάδελφοι, όπως γνωρίζετε ο οικονομικός απολογισμός υπογράφεται από το Σώμα των Συνεργαζόμενων Ορκωτών Λογιστών, είναι ένα ανεξάρτητο Σώμα το οποίο διενεργεί οικονομικούς ελέγχους. Έχει καθιερωθεί η διαδικασία αυτή μετά τη Γ.Σ. του Βουκουρεστίου, έτσι ώστε να μην υπάρχουν οποιεσδήποτε αμφισβητήσεις.

Σας διαβάζω λοιπόν την έκθεση του ελέγχου της Δ.Σ.Ο. που διεξήχθη από τον Ορκωτό Λογιστή Ελεγκτή Κωνσταντίνο Μπολολιά, ο οποίος συμμετέχει στην Α.Ε. Ορκωτών Ελεγκτών με Α.Μ. 116896.

«Κύριοι,

Με το από 2/5/2007 έγγραφο της Δ.Σ.Ο., το οποίο υπογράφει ο Γενικός Γραμματέας αυτής, βουλευτής Στυλιανός-Άγγελος Παπαθεμελής, και από την 4/5 εντολή ελέγχου του Σώματος Συνεργαζόμενων Ορκωτών Λογιστών προς εμάς, μας ανατέθηκε ο διαχειριστικός έλεγχος της Δ.Σ.Ο. με το χρονικό διάστημα από 1/1/2006 – 31/5/2007 που είναι το οικονομικό έτος.

Κατά τον έλεγχο της Δ.Σ.Ο. της οποίας η ιδρυτική πράξη ψηφίστηκε από τα μέλη της στην πρώτη Γ.Σ. στην Αθήνα, τον Νοέμβριο του 1994 και οι σκοποί της διακηρύχθηκαν στο Συνέδριο που οργάνωσε η Βουλή των Ελλήνων στη Χαλκιδική στις 3/9/1993, εφαρμόσαμε τις ελεγκτικές διαδικασίες τις οποίες κρίναμε κατάλληλες, στα πλαίσια των ελεγκτικών αρχών και μεθόδων του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.

Τα στοιχεία που τέθηκαν στη διάθεσή μας και στα οποία στηρίχθηκε ο έλεγχός μας, ήταν καταστάσεις στις οποίες αναγράφονται αναλυτικά οι δαπάνες της Δ.Σ.Ο., με συνημμένα όλα τα σχετικά δικαιολογητικά. Τις παραπάνω καταστάσεις έχει υπογράψει ο Γ.Γ. της Δ.Σ.Ο. βουλευτής Στυλιανός Άγγελος Παπαθεμελής. Οι δαπάνες της Δ.Σ.Ο. αφορούν τις δραστηριότητες αυτής, όπως περιγράφονται παρακάτω, δηλαδή ετήσια Γ.Σ., συνεδριάσεις Γραμματείας κλπ., καθώς και στα λειτουργικά έξοδα της Γραμματείας.

Οι δραστηριότητες της Δ.Σ.Ο. από 1/6/2006 – 31/5/2007 για τις οποίες πραγματοποιήθηκαν δαπάνες για την εξόφληση των οποίων έγιναν αναλήψεις από τους λογαριασμούς καταθέσεων που τηρεί η Δ.Σ. στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, έχει ως εξής:

Η 13^η Γ.Σ. της Δ.Σ.Ο. στη Βενετία, 21-25/6/2006, Δραστηριότητες του Γ.Γ. και του Προέδρου της Γ.Σ. της Δ.Σ.Ο. από το στη διάθεσή τους ποσό των 30.000 ευρώ.

1) Συνάντηση του Προέδρου της Γ.Σ. της Δ.Σ.Ο. Sergei Popon και του Γενικού Γραμματέα της Δ.Σ.Ο. Στυλιανού Άγγελου Παπαθεμελή με μέλη της Επιτροπής Οικονομικών της Δ.Σ.Ο. στην Ελλάδα 21/5 – 1/6/2006.

2) Συνάντηση του Προέδρου της Γ.Σ. – δεν θα επαναλαμβάνω συνεχώς της Δ.Σ.Ο. υπονοείται όταν λέμε Γ.Σ. ότι είναι Γ.Σ. της Δ.Σ.Ο. – Sergei Popon και του Συμβούλου της Διεθνούς Γραμματείας κ. Valery Alexeen και του Γενικού Γραμματέα της Δ.Σ.Ο. Στυλιανού-Άγγελου Παπαθεμελή με τον Σύμβουλο της Διεθνούς Γραμματείας κ. Κώστα Μυγδάλη, στην Ελλάδα, 21-24/8/2006.

3) Συνεδρίαση της Διεθνούς Γραμματείας και των Προέδρων των Επιτροπών στη Μόσχα, 19-22/11/2006.

4) Συνάντηση του Συμβούλου του Υπουργού Πολιτισμού της Ρωσίας και των Συμβούλων της Δ.Σ.Ο. με τον Έλληνα Υπουργό Πολιτισμού, για την προετοιμασία του Συνεδρίου των Υπουργών Πολιτισμού και των Κοινοβουλίων μελών της Δ.Σ.Ο.

5) Συνεδρίαση της Διεθνούς Γραμματείας και των Προέδρων των Επιτροπών στην Αθήνα, 14/3/2007.

6) Συνάντηση Ομάδας Εργασίας με ορθοδόξους βουλευτές από την Αφρική στο Γιοχάνεσμπουργκ, 11 και 12/4/2007.

Για τις παραπάνω δραστηριότητες η Δ.Σ.Ο. και για τα έξοδα της Γραμματείας, πληρώθηκαν τα παρακάτω ποσά:

13^η Γ.Σ. στη Βενετία, 25-29/6/2006 εισιτήρια και μετακινήσεις 51.794,38 ευρώ. Ξενοδοχεία 83.250, αποστολή εντύπου υλικού, φωτογραφική κάλυψη Συνέλευσης, συνεδριακό υλικό κλπ. 18.990 ευρώ. Κατασκευή πανό 854 ευρώ, λοιπά έξοδα και δώρα 1.046,71 ευρώ. Σύνολο, 226.397,19 ευρώ, μείον η δοθείσα προκαταβολή του Μαΐου 2006 – όχι Μαρτίου όπως λέει εδώ, είναι Μαΐου η προκαταβολή και όχι Μαρτίου – στο σύνολο 166.937,16 ευρώ.

2) Δραστηριότητες του Γενικού Γραμματέα και του Προέδρου της Γ.Σ. της Δ.Σ.Ο. από το υπό τη διάθεσή τους ποσό των 30.000 ευρώ. Μπορεί να είναι λίγο ανιαρά αυτά τα οποία διαβάζω, αλλά είναι απαραίτητο να είστε ενήμεροι κ. Συνάδελφοι για όλες τις δραστηριότητες.

ΣΥΝΕΛΠΡΟΣ: Τα έχουμε εδώ και 10 ώρες στα χέρια μας. Δεν μπορούν να θεωρηθούν αναγνωσθέντα και αν έχει κάποιος παρατηρήσεις να τις επισημάνει;

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Αν θέλετε, μπορώ να αναφέρομαι στο σύνολο και να μην αναφέρομαι αναλυτικά.

Από τις δραστηριότητες του Γ.Γ. και του Προέδρου της Γ.Σ., είναι 7.515,48 ευρώ. Για τη συνάντηση του Προέδρου της Δ.Σ.Ο. S. Ρορον και της Διεθνούς Γραμματείας με τον Valery Alexeen και τον Γ.Γ. Σ.-Α. Παπαθεμελή στην Ελλάδα, τον Αύγουστο του 2006, 11.450,66 ευρώ. Συνεδρίαση της Γραμματείας και των Προέδρων των Επιτροπών στη Μόσχα 19-22/11/2006 το σύνολο ήταν 12.898,06 ευρώ. Συνάντηση του Συμβούλου του ΥΠΠΟ της Ρωσίας, των Συμβούλων της Δ.Σ.Ο. και του Έλληνα Υπουργού Πολιτισμού για την προετοιμασία των συνεδρίων των Υπουργών Πολιτισμού και Κοινοβουλίων – μελών της Δ.Σ.Ο. 2.223,64 ευρώ.

Συνεδρίαση της Διεθνούς Γραμματείας και των Προέδρων των Επιτροπών στην Αθήνα 14/3, 8.591,73 ευρώ. Συνάντηση της ομάδας εργασίας της Δ.Σ.Ο. με Ορθόδοξους βουλευτές από την Αφρική στο Γιοχάνεσμπουργκ 11-12/4/2007 τα έξοδα τα οποία έκανε η Οργάνωσή μας ήταν μόνο 4.542,06 ευρώ. Έξοδα της Γραμματείας, μισθοί, εισφορές ασφαλιστικών κλπ. είναι 61.580,71 ευρώ. Τα πρακτικά και οι εκδόσεις: έκδοση του βιβλίου Ρωσικά Πολιτιστικά Αγαθά στο Ελληνικό Ινστιτούτο της Βενετίας και άλλες εκδόσεις 17.928,72. Η απομαγνητοφώνηση των πρακτικών της 13^{ης} Γ.Σ. 3.669,71, Διεθνές Πολιτικό Συνέδριο με θέμα «Έθνος- Θρησκείες- Ορθοδοξία και τα Νέα Ευρωπαϊκά Δεδομένα», απόδοση από Ρωσικά σε Ελληνικά και από Ελληνικά σε Ρωσικά 4.496,20. Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στο Γιοχάνεσμπουργκ για την έκδοση αυτών, είναι 4.982,88, Έκδοση του bulletin No 8, 34.510 και έκδοση του bulletin No 9, 34.500.

Επί πλέον στο υπό έλεγχο χρονικό διάστημα πληρώθηκαν από 1/6/2006 – 31/5/2007 τα παρακάτω ποσά: απόδοση παρακρατηθέντος κατά το Μάιο 2006 φόρου εισοδήματος διερμηνέως ελληνικά – ρωσικά – ελληνικά στη συνεδρίαση της Διεθνούς Γραμματείας στην Αθήνα 10-11/4/2006 και την επίσκεψη των Συμβούλων της Διεθνούς Γραμματείας στην Κων/πολη 280 ευρώ. Επίσκεψη αντιπροσωπείας της Δ.Σ.Ο. στην Αστανά του Καζακστάν για την προετοιμασία της 14^{ης} Γ.Σ. που πραγματοποιείται σήμερα, εισιτήρια και μετακινήσεις 2.848,10 ευρώ και προκαταβολή βεβαίως για τη διοργάνωση της σημερινής Γ.Σ., 50.000 ευρώ.

Γενικό σύνολο πληρωμών από 1/6/2006 – 31/5/2007 428.425,24 ευρώ. Όλες οι παραπάνω δαπάνες καλύπτονται με τα νόμιμα προβλεπόμενα δικαιολογητικά. Για την εξόφληση των δικαιολογητικών υπάρχει η υπογραφή του Ταμία και μέλους της Επιτροπής Οικονομικών της Δ.Σ.Ο. βουλευτού Δ. Γεωργακόπουλου.

Τα έσοδα της Δ.Σ.Ο. από συνδρομές των μελών της, σύμφωνα με τους λογαριασμούς των καταθέσεων στην τράπεζα και τις πληροφορίες που μας έδωσε η αρμόδια υπάλληλος της Βουλής των Ελλήνων κα Νάγια Μήλιου, έχουν ως εξής:

Συνδρομή της Ελλάδος χρήσεως 2006, 200.000 ευρώ μείον τα έξοδα, 191.991 ευρώ. Συνδρομή της Κύπρου χρήσεως 2006, 22.800 ευρώ. Συνδρομή της Ρωσίας χρήσεως 2007 199.915,50 ευρώ, μείον τα έξοδα και η συνδρομή της Βουλγαρίας χρήσεως 2007, 10.000 ευρώ. Σύνολο 432.706,50 ευρώ.

Με βάση λοιπόν τα παραπάνω έσοδα και έξοδα, η συμφωνία των λογαριασμών καταθέσεων σε τράπεζες από 1/6/2006 μέχρι 31/5/2007 έχει ως εξής:

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, υπόλοιπο στις 31/5/2006 94.420,35 ευρώ, πλέον τις καταθέσεις των συνδρομών όπως ανωτέρω ανέφερα, 432.706,50 μείον τις πληρωμές εξόδων ως ανωτέρω σελ. 3-8, 428.425,24 ευρώ, πλέον κατάθεσης της 16/11/2005 15.696 ευρώ – θα σας πω παρακάτω τι είναι αυτό το ποσό, είναι το ποσό το οποίο έβαλε η Βουλή των Ελλήνων για την ενίσχυση της έκδοσης του τιμητικού τόμου, όπως ανέφερε προηγουμένως ο Συνάδελφος κ. Νικολόπουλος, για τον Μητροπολίτη Δαμασκηνό Παπανδρέου – πλέον οι πιστωθέντες τόκοι μέχρι 31/5 1344.21 ευρώ, υπόλοιπο στις 31/5/2007 ήταν 115.741,82.

Επίσης, στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος διατηρούμε λογαριασμό σε δολάρια, που έχει το εξής υπόλοιπο. 382,847,42 δολάρια ΗΠΑ, πλέον οι πιστωθέντες τόκοι 9.357,40 δολάρια, σύνολο 392.230,82 δολάρια. Δηλαδή, ανακεφαλαιώνοντας, αυτή τη στιγμή υπάρχει υπόλοιπο στους λογαριασμούς 115.741,82 ευρώ και 392.204,82 δολάρια.

Τα παραπάνω υπόλοιπα των λογαριασμών καταθέσεων βεβαίωσε και η Εθνική Τράπεζα με επιστολή της απευθείας σε εμάς – δηλαδή προς τους Ορκωτούς Λογιστές. Όπως προκύπτει από τα παραπάνω υπάρχει πλήρης συμφωνία των λογαριασμών των καταθέσεων στην τράπεζα, με τα έσοδα και τα έξοδα της Δ.Σ.Ο.

Τελειώνοντας σας γνωρίζουμε ότι είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε συμπληρωματική πληροφορία ή εξήγηση.

Να σας ενημερώσω και πώς είναι οι συνδρομές κ. Πρόεδρε. Μέχρι σήμερα έχουν καταβληθεί για το 2007 η συνδρομή της Ρωσίας, όπως σας ανέφερα, 199.945 ευρώ, και της Βουλγαρίας τα 10.000 ευρώ. Μέχρι τέλος του Ιουνίου, γιατί λόγω του λογιστικού που διατηρεί η Βουλή των Ελλήνων, η κατάθεση γίνεται τον μήνα Ιούνιο, θα καταβάλει η Βουλή των Ελλήνων 200.000 ευρώ και η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας τις 22.800 ευρώ, καθώς έχουμε και τη διαβεβαίωση ότι θα καταβάλει και η Ουκρανία 30.000 ευρώ. Μέχρι χθες γνωρίζαμε ότι είναι 22.800 ευρώ.

Αυτός είναι ο απολογισμός του οικονομικού έτους από 1/6/2006 – 31/5/2007. Παρακαλώ, κύριοι Συνάδελφοι, για την έγκριση του απολογισμού, την απαλλαγή του Ταμιά από κάθε ευθύνη, έτσι ώστε να προχωρήσω στον προϋπολογισμό του 2007-2008.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Αξιότιμοι Συνάδελφοι, ακούσαμε τον απολογισμό, υπάρχουν ερωτήσεις;

Θα παρακαλούσα τους συναδέλφους της Επιτροπής Οικονομικών, να εξετάσουν την κατάσταση η οποία έχει ως εξής: Έχουμε μία πολιτική οικονομίας επί όλων των δαπανών που είχαμε προβλέψει. Είχαμε εξοικονόμηση πόρων επί όλων των προβλεπόμενων δαπανών και αυτό βεβαίως είναι μία επιτυχία τόσο του Ταμιά όσο και της πολιτικής της Διεθνούς Γραμματείας του Προέδρου και του Γ.Γ.

Θα έχετε προσέξει ήδη ότι μας δώσατε 30.000 ευρώ, περιοριστήκαμε όμως στις δαπάνες μας στις 19.000 ευρώ. Προσπαθούμε λοιπόν πάντα να εξοικονομούμε πόρους και με αυτό τον τρόπο να αντιμετωπίσουμε όλα τα ζητήματα. Παρακαλώ, υπάρχουν ερωτήσεις επί της εκθέσεως;

A. QUAWAS: Μία ερώτηση έχω επί των εκθέσεων. Ποια είναι τα δύο Μουσουλμανικά κράτη, τα οποία δεν συμφώνησαν. Γιατί, λέγοντας τα ονόματα των δύο κρατών, μπορεί να μπορούσαμε εμείς από την Ιορδανία, μέσω του Προέδρου μας, να βοηθήσουμε σ' αυτό το θέμα.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Η Τουρκία και έχω την αίσθηση ότι είναι και το Ιράν. Η Τουρκία και το Ιράν. Αν μπορείτε να μας βοηθήσετε, παρακαλώ να το πράξετε.

A. QUAWAS: Ο Πρόεδρος είπε μόνο περί της εκθέσεως, για τα οικονομικά. Θα πρέπει να ευχαριστήσω τη Γραμματεία, τον Ταμιά και τον Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών, γιατί τα φτιάξανε πάρα πολύ ωραία και βγήκανε λιγότερα απ' αυτά που τους είχαμε δώσει έγκριση να ξοδέψουνε. Αλλά έχω ένα μικρό πρόβλημα.

Θα ήθελα πάρα πολύ να παρακαλέσω τον ελεγκτή, να προσθέσει και τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό. Στα χαρτιά του δεν μας έχει βάλει τον προϋπολογισμό που είχαμε εγκρίνει στη Βενετία, για το 2005 και 2006, για να κάνουμε μία σύγκριση και θα είναι πιο εύκολο για μας να εγκρίνουμε το ερχόμενο, το 2007-2008.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, πολύ ευχαρίστως στην επόμενη έκθεση, και τώρα αν οι υπηρεσίες έχουν εδώ τον προϋπολογισμό, να σας τον μοιράσουμε έτσι ώστε να κάνετε την συγκριτική ανάγνωση. Αλλά την επόμενη φορά, θα πούμε στον Ορκωτό Λογιστή να βάζει μέσα και τις εγκεκριμένες δαπάνες.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Φρονώ ότι είναι ορθή η επισήμανσή σας και η πρότασή σας είναι ορθή, ούτως ώστε όλοι να μπορούν να συγκρίνουν τι είχαμε σχεδιάσει να κάνουμε και τι κάναμε και ποιες ήταν οι πραγματικές δαπάνες. Βεβαίως έχουμε κάνει

εμείς αυτή την ανάλυση, αλλά θα έπρεπε όλοι να έχουν πρόσβαση σ' αυτή την πληροφορία. Ευχαριστώ για την πρότασή σας.

Αν δεν υπάρχουν άλλες ερωτήσεις, τότε προτείνω στον Ταμία να μας παρουσιάσει το σχέδιο του νέου προϋπολογισμού. Βεβαίως, θα πρέπει μιας και το ζήτησε ο Ταμίας, να εγκρίνουμε τον απολογισμό για την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Πρώτα θα τεθεί σε ψηφοφορία ο απολογισμός της Διεθνούς Γραμματείας και μετά ο απολογισμός επί του προϋπολογισμού.

Υπάρχουν άλλα ερωτήματα; Μήπως υπάρχουν προς τον κ. Νικολόπουλο κάποια ερωτήματα, προς τα μέλη του Προεδρείου, υπάρχουν ερωτήματα; Όχι. Σας ευχαριστούμε. Έτσι λοιπόν, θέτω σε ψηφοφορία τον απολογισμό της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο. για την προηγούμενη περίοδο. Παρακαλώ, ψηφίζουμε. Ευχαριστώ. Υπάρχουν κατά; Λευκά; Εγκρίνεται λοιπόν.

Η Γενική Συνέλευση της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας εγκρίνει ομόφωνα τον απολογισμό πεπραγμένων της Οργάνωσης για το έτος 2006-2007.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Θέτω σε ψηφοφορία τον οικονομικό απολογισμό για την προηγούμενη περίοδο. Ψηφίζουμε. Σας ευχαριστώ. Κατά, λευκά; Εγκρίνεται.

Η Γενική Συνέλευση της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας εγκρίνει ομόφωνα τον οικονομικό απολογισμό της Οργάνωσης για το έτος 2006-2007.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Θα ήθελα να σας συγχαρώ κ. Ταμία.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ανάγνωση των προϋπολογισθεισών δαπανών για το 2007. Θα σας διαβάσω τα συνολικά ποσά που διατίθενται και αν χρειάζεστε και αναλυτικά, ευχαρίστως, είναι στη διάθεσή σας.

Ο προϋπολογισμός του 2007 από την 1/6/2007 – 31/5/2008 έχει ως εξής: προϋπολογισθείσες δαπάνες για τις Γραμματείες: 50.090 ευρώ, Γενική Συνέλευση 209.400 ευρώ, το bulletin 34.000, έγινε συζήτηση προηγουμένως, αν μπορούσαμε να μειώσουμε αυτές τις δαπάνες, είτε αν εκδοθεί στη Ρωσία είτε αν το εκδώσει η Εκκλησία της Κύπρου, γιατί έχουμε ανάγκη αυτές τις δαπάνες για άλλες εκπροσωπήσεις.

Πρακτικά της 14^{ης} Γ.Σ. 6.000 ευρώ. Διάφορες άλλες εκδόσεις 25.000 ευρώ. Δαπάνη για τους μισθούς και τις ασφαλιστικές εισφορές των δύο υπαλλήλων της

Διεθνούς Γραμματείας, 60.000 ευρώ. Λειτουργικά έξοδα Γραμματείας 10.900 ευρώ, λειτουργία της ιστοσελίδας 5.000 ευρώ. Στη διάθεση του Γ.Γ. και του Προέδρου της Γ.Σ. για το έτος 2007-2008 30.000 ευρώ, παρ' ό,τι όπως παρατήρησε και ο κ. Πρόεδρος, δεν έκαναν χρήση όλων αυτών των χρημάτων.

Για το θέμα της εκπροσώπησης της Οργάνωσής μας ως παρατηρητές σε διάφορες διεθνείς οργανώσεις, που καλούμεθα να πάμε και επειδή τα οικονομικά μας είναι περιορισμένα έχουμε βάλει μόνο 31.560 ευρώ.

Και τέλος, είναι οι συνεδριάσεις για τις επιτροπές, 72.800 ευρώ. Σύνολο 534.750 ευρώ.

Εάν συγκρίνουμε και προσθέσουμε, θα δούμε ότι το υπόλοιπο των λογαριασμών είναι το σύνολο των καταθέσεων, δηλαδή των εσόδων μας, προβλέπεται να είναι 442.000 ευρώ. Οι δαπάνες μας 534.700 ευρώ. Σημαίνει ότι εάν εκτελεστεί ο προϋπολογισμός στο ακέραιο, με όλες τις δραστηριότητες τις οποίες προβλέπουμε, θα έχουμε ένα σημαντικό έλλειμμα, το οποίο έλλειμμα καλύπτεται για την επόμενη χρονιά από το πλεόνασμα το οποίο σας διάβασα, από την έκθεση του Ορκωτού Λογιστού, από το υπόλοιπο που υπάρχει στο Ταμείο μας, τα 115.000 ευρώ και τα 392.000 δολάρια.

Για την επόμενη χρονιά, αν οι συνδρομές είναι αυτές, λειτουργεί η Οργάνωση. Για τη μεθεπόμενη, αν συνεχίσει να είναι η ίδια οικονομική συμμετοχή και από την άλλη μεριά η δραστηριότητα την οποία έχουμε, φοβάμαι ότι θα έχουμε έλλειμμα και θα αναγκαστούμε να περικόψουμε πάρα πολλές από τις δραστηριότητές μας, έτσι ώστε να υπάρχει οργάνωση. Διαφορετικά, απειλείται αυτή η ίδια η ύπαρξη της Οργάνωσης.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστούμε. Υπάρχουν ερωτήσεις επί του σχεδίου του προϋπολογισμού;

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Πρέπει να γίνει σαφές, το είπε βέβαια ο κ. Γεωργακόπουλος, ότι πρέπει το ταμείο μας να αναζητήσει φέτος 125.000, που σημαίνει δηλαδή ότι πρέπει να βρούμε τρόπο ώστε διάφορες εκδηλώσεις να καλύπτονται από χορηγίες ή από τα Κοινοβούλια ή οτιδήποτε άλλο, ώστε να μειωθούν τις δαπάνες. Μία τέτοια σημαντική δαπάνη είναι αυτή των Γ.Σ., όπου εκεί παρατηρήσαμε πέρυσι π.χ. στη Γ.Σ. της Βενετίας, υπήρχε μία μεγαλύτερη διάθεση των μελών να πληρώσουν τα Κοινοβούλια τις δαπάνες, εν αντιθέσει προς τη φετινή Γ.Σ., όπου τα Κοινοβούλια δεν συνεισφέρανε.

Θέλω να πω κ. Πρόεδρε, ότι αν η Γ.Σ. το βάλει τουλάχιστον σε συζήτηση εδώ, μεταξύ των μελών, τι έχει κάνει η κάθε αντιπροσωπεία και πώς έχει εξαντλήσει τις δυνατότητές της, τουλάχιστον να καλύπτουν τα ταξίδια, τις συμμετοχές τους, τις δαπάνες της συμμετοχής, θα είχαμε μία πολύ σοβαρή μείωση των δαπανών μας.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριοι Συνάδελφοι, έχουμε σήμερα το φαινόμενο του Συναδέλφου από το Σουδάν και από την Ουγκάντα, αλλά ο Συνάδελφος από το Σουδάν πριν ελάχιστο καιρό πήρε το μήνυμα από τη Συνέλευσή μας και ανταποκρίθηκε, και κατέβαλε όλες τις δαπάνες. Και έχουμε ακραία παραδείγματα, συναδέλφων που είναι από την πρώτη στιγμή στην οργάνωσή μας, και δεν έχουν πληρώσει ποτέ ούτε ένα εισιτήριο. Είτε με δικά τους έξοδα, όπως κάνει ο Θεόδωρος από την Ουγκάντα, είτε από τα Κοινοβούλια τους.

Θα μου επιτρέψετε με όλη την εκτίμηση και όλο το σεβασμό, να σας πω με κάθε ειλικρίνεια, που πρέπει ένας Ορθόδοξος να κοιτάξει στα μάτια τους άλλους και να τοποθετηθεί, δεν δέχομαι ότι υπάρχουν Κοινοβούλια που θέλουν, που έχουν αποφασίσει να συμμετέχουν εδώ και δεν μπορούν να πληρώσουν ένα εισιτήριο. Και αν υπάρχουν μέσα στα 10 χρόνια τέτοια Κοινοβούλια, να μας πουν τι μπορούμε να κάνουμε.

Δεν ταιριάζουν, δεν πάνε και τα δύο μαζί, και να έχει αποφασίσει ένα Κοινοβούλιο να εκπροσωπείται και να γίνεται έτσι. Είμαι σίγουρος ότι όλοι σας συμμετέχετε και σε άλλους διεθνείς οργανισμούς, τα Κοινοβούλια σας 100%, αλλά και ως πρόσωπα έχετε πάρει μέρος. Θα ήθελα λοιπόν να μου πείτε ποια είναι αυτή η Διεθνής Οργάνωση που το Κοινοβούλιο μας δεν πληρώνει τη συμμετοχή του. Αν δεν υπάρχει καμία μα καμία στον κόσμο, τότε μήπως εμείς σε κάτι υστερούμε ουσιαστικά; Κάτι έχουμε δει λάθος.

Δηλαδή, δεν είναι φιλανθρωπικό ίδρυμα η Δ.Σ.Ο. και πιστεύω ότι δεν είναι και καθόλου τιμητικό για κανένα εθνικό Κοινοβούλιο να μη δίνει ούτε καν τη συνδρομή του. Γι' αυτό, νομίζω ότι πρέπει από αυτή κιόλας τη φορά, να το συζητήσουμε πολύ σοβαρά.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Να δώσω μία απάντηση στον Συνάδελφο κ. Quawas. Οι προϋπολογισθείσες δαπάνες πέρυσι, ήταν 593.705 ευρώ. Λόγω όμως του ότι δεν έγιναν διάφορες εκδηλώσεις και της περικοπής των δαπανών που έγινε, το σύνολο των δαπανών διαμορφώθηκε στις 428.425,24 ευρώ, περίπου 160.000 λιγότερο, διαφορετικά θα ήμασταν από φέτος «μέσα».

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Υπάρχουν άλλες ερωτήσεις παρακαλώ;

A. QUAWAS: Ευχαριστώ τον κ. Γεωργακόπουλο που μου έλυσε την απορία, ότι εμείς πέρυσι εγκρίναμε 593,705 παρ' όλο που τα έσοδα ήταν πολύ λιγότερα. Γιατί εγώ είχα την εντύπωση πώς θα εγκρίνουμε φέτος το ποσό των 534.750 ευρώ, ενώ ξέρουμε εκ των προτέρων ότι τα έσοδα είναι μόνο 450.000 με τα 7.200 παραπάνω από την Κύπρο, γιατί στον προϋπολογισμό εδώ πρέπει να προσθέσουμε. 7.200 που μας ενημέρωσε ο Συνάδελφος. Εάν έτσι είναι η κατάσταση, τότε δεν έχω καμία ένσταση αναφορικά με τον προϋπολογισμό. Αλλά ήθελα να απαντήσω στον κ. Νικολόπουλο.

N. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι, δεν θα απαντήσετε στον κ. Νικολόπουλο, θα απαντήσετε στη Συνέλευση, και πιστεύω ότι πράγματι πρέπει να δούμε ποια είναι αυτά τα κοινοβούλια, και να μας πουν οι Συνάδελφοι που εκπροσωπούν αυτά τα Κοινοβούλια, αν και τις επόμενες χρονιές θα σκέφτεται έτσι το Κοινοβούλιο τους.

A. QUAWAS: Είναι σωστό αυτό που τίθεται, 100%, αλλά πρέπει να ξέρετε ότι υπάρχει ένα πρόβλημα. Υπάρχουν μερικά Μουσουλμανικά Κοινοβούλια, τα οποία δεν δέχονται να μπουν σε θρησκευτικές οργανώσεις σαν τη δική μας.

N. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν είναι θρησκευτική οργάνωση.

A. QUAWAS: Διότι αν αύριο δημιουργηθεί μία παρόμοια οργάνωση για τους Προτεστάντες, που έχουμε και βουλευτές Προτεστάντες, θα μπουν και αυτοί; Γι' αυτό λέω, είναι πολύ δύσκολο και πρέπει να το καταλάβετε.

Το λάθος πού είναι; Εμείς ερχόμαστε, ναι μεν εκπροσωπούμε την πατρίδα μας την Ιορδανία, και το Κοινοβούλιο μας, ναι μεν μας έχει προτείνει ο Πρόεδρος, αλλά δεν μας έχει προτείνει η Ολομέλεια της Ιορδανικής Βουλής. Επομένως, γι' αυτό εγώ ψάχνω να βρω πού είναι το λάθος. Είπατε ότι υπάρχει ένα λάθος. Ο Πρόεδρος της Βουλής μας πρότεινε με επίσημο γράμμα. Εάν ο Πρόεδρος της Βουλής μόνος του μας προτείνει, δεν μπορεί να αναλάβει τις δαπάνες των ταξιδιών μας. Αυτό πρέπει να γίνει από την Ολομέλεια της Βουλής, να εκπροσωπούμε όλη τη Βουλή.

Γι' αυτό, εάν στα επόμενα χρόνια θα έχουμε πρόβλημα, δεν είναι κακό να σταλεί ένα γράμμα από το Προεδρείο μας στον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων που είμαστε εμείς, για να διευκρινιστεί αυτή η κατάσταση, ότι λόγω οικονομικής δυσχέρειας θα θέλαμε πάρα πολύ να συμμετάσχει η Βουλή στα εισιτήρια των εκπροσώπων σας. Δεν νομίζω ότι θα υπάρχει αντίρρηση, αλλά πρέπει πρώτα να υπάρχει η αίτηση.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Θέλω να διευκρινίσω το εξής: Πρώτον, στην περσινή Γ.Σ. είχαμε βάλει το θέμα πάλι, όπως κάθε χρόνο μπαίνει το οικονομικό. Και είχαμε ζητήσει από τους Συναδέλφους εκπροσώπους εδώ των Κοινοβουλίων, να κάνουν μία επαφή ή διαβούλευση με τους Προέδρους των Κοινοβουλίων τους, για το θέμα της οικονομικής ενίσχυσης της Οργάνωσης. Δεν ξέρω αν έγινε αυτή και αν έχουν οι Συναδέλφοι να μας πουν κάτι.

Είχαμε πει στο έσχατο σκαλοπάτι, να καλύπτουν τα έξοδά τους, αν δεν θέλουν να δίνουν συνδρομή, έτσι ώστε να μειώνεται η δαπάνη της οργάνωσης. Και το δεύτερο το οποίο θέλω να πω, είναι ότι πρέπει να διευκρινίσουμε προς όλα τα Κοινοβούλια, ότι δεν πρόκειται περί μιας θρησκευτικής οργάνωσης, ούτε εκκλησιαστική, ούτε θεολογική, ούτε καμία άλλη, είναι πολιτική οργάνωση.

Το μόνο χαρακτηριστικό είναι ότι απαρτίζεται από Ορθόδοξους βουλευτές. Αυτό είναι το μόνο χαρακτηριστικό. Κατά τ' άλλα είναι καθαρά ένα Κοινοβουλευτικό Σώμα, απαρτίζεται από πολιτικούς, ούτε από εκκλησιαστικούς ηγέτες απαρτίζεται, ούτε από θρησκευτικούς ηγέτες, ούτε από Θεολόγους, και αυτό πρέπει να διευκρινιστεί έτσι ώστε να αρθούν οι αντιρρήσεις των Κοινοβουλίων όπως το δικό σας. Γιατί το Κοινοβούλιο σας συμμετέχει κατά κάποιο τρόπο στην Ισλαμική Ένωση. Και εκεί είναι θρησκευτική οργάνωση που δεν εκπροσωπείστε εσείς που είστε Ορθόδοξοι Χριστιανοί. Μ' αυτή την έννοια θα έπρεπε να συμμετάσχει ούτε στην Ισλαμική Ένωση.

Το λέω μ' αυτή την έννοια, έτσι ώστε να αρθεί αυτή η αντίληψη, η οποία υπάρχει σε κάποια Κοινοβούλια.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Εγώ θα ήθελα με αφορμή αυτή τη συζήτηση να προτείνω στη Συνέλευση, ή σήμερα ή να δώσει εντολή στη Γραμματεία μέχρι την επόμενη Γ.Σ. να γίνει πολύ καθαρό αυτό το ζήτημα. Δεν μπορεί, κατά τη γνώμη μου – και αυτό είναι το θέμα που παρακαλώ πολύ να τεθεί και σε ψηφοφορία αν πρέπει να το εξετάσουμε ή όχι – δεν μπορεί κάποιοι εδώ να είμαστε ως εκπρόσωποι Κοινοβουλίων και κάποιοι ως φυσικά πρόσωπα. Δεν γίνεται.

Εδώ δεν είμαστε μία ένωση φυσικών προσώπων, κατά τη γνώμη μου, και με συγχωρείτε, αλλά έτσι φαντάζομαι ότι το συνειδητοποιείτε όλοι. Με κάλυψε δε ο κ. Γεωργακόπουλος σ' αυτό που είπε, αλλά νιώθω την ανάγκη να το επαναλάβω. Σε ένα Κοινοβούλιο που συμμετέχει έστω και ένας Ορθόδοξος, έχει τα ίδια δικαιώματα,

φαντάζομαι, σήμερα ζούμε σ' αυτό το επίπεδο του πολιτικού πολιτισμού, να έχει τα ίδια δικαιώματα με την πλειοψηφούσα ενδεχομένως άλλη άποψη.

Πάντως, θεωρώ ότι κάτι δεν στέκεται σωστά, εάν ο καθένας από μας μπορεί εδώ να έρχεται μόνο γιατί είναι βουλευτής και ταυτόχρονα Ορθόδοξος, τότε θα πρέπει κάτι να αλλάξει. Αν έρχεται πάλι, λέει είμαστε μία ομάδα Ορθοδόξων, και ποιος την κανονίζει αυτή την ομάδα των Ορθοδόξων; Έτσι, γιατί βρεθήκαμε 3, 4, 5 σε ένα Κοινοβούλιο, εμείς μόνοι μας λέμε «δεχτείτε μας σαν ομάδα»; Δεν μπορεί να είναι και έτσι και αλλιώς. Ή είναι από Κοινοβούλια, ή το ότι μαζευτήκαμε 4, 5 της Αμερικής, της Αυστραλίας και εμείς λέμε σαν 5 ερχόμαστε, συγγνώμη, δεν γίνεται νομίζω. Δεν έχουμε το ίδιο κύρος. Δεν εκπροσωπούμε λοιπόν τα νομοθετικά μας Σώματα.

Και για τούτο προκύπτουν τα ζητήματα, το ό,τι νιώθουμε κάποιοι ότι δεν έχουμε καμία υποχρέωση, εκπροσωπώντας χώρες ή Κοινοβούλια να συνδράμουμε οικονομικά και να συμμετέχουμε.

V. ALEXEEV: Σας ευχαριστώ κύριε εκτελούντα χρέη Γ.Γ. Νομίζω ότι ο προϋπολογισμός που μας παρουσίασε ο κ. Γεωργακόπουλος είναι πάρα πολύ εξισορροπημένος, δείχνει σαφώς όλες τις αναγκαίες πλευρές επί των οποίων πρέπει να συνεργαστούμε. Δεν ακούστηκε καμία αντίρρηση για τον προϋπολογισμό. Πρέπει να ευχαριστήσουμε τον κ. Ταμιά και να συμφωνήσουμε μαζί του.

Όσον αφορά τις εισφορές, αξιότιμοι φίλοι, σας καλώ να είστε πολύ προσεκτικοί και λεπτοί επ' αυτού του ζητήματος. Δεν είναι καινούργιο το ζήτημα, υφίσταται αρχής γενομένης από της ενάρξεως της οργάνωσής μας. Πρέπει να ευχαριστήσουμε τους βουλευτές εκείνους, οι οποίοι εκπροσωπούν την Ορθοδοξία στη Συνέλευσή μας με γενναιότητα, παρά το γεγονός ότι κάθε άλλο παρά όλα τα Κοινοβούλια χαιρετίζουν την ύπαρξή τους εδώ. Αν θέσουμε τόσο αυστηρά το ζήτημα, ενδεχομένως να δούμε τους εκπροσώπους μόνο 10-11 χωρών.

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι κατά το τρέχον έτος είχαμε λιγότερους αντιπροσώπους, όχι μόνο διότι δεν υπάρχει τουριστικό ενδιαφέρον αντιστοίχου επιπέδου. Θα σας αναφέρω πραγματικά ποια προβλήματα υπήρχαν επί οικονομικών ζητημάτων. Οι εκπρόσωποι της Πολωνίας, οι εκπρόσωποι της Μολδαβίας, παρά το γεγονός ότι οι εξηγήσεις είχαν πολιτική σκοπιμότητα, υπήρχε και η οικονομική πλευρά. Οι νέες χώρες της Ε.Ε., οι οποίες δεν χαιρετίζουν ιδιαίτερα αυτή την ομολογιακή πτυχή του Οργανισμού μας, δεν χαίρει ιδιαίτερης εκτιμήσεως. Υπάρχουν

Κοινοβούλια τα οποία είναι σαφώς εναντίον της συμμετοχής, στην Εσθονία, το ζήτημα είναι σαφώς πολιτικό. Αύριο μπορεί να προκύψει πρόβλημα στη Λετονία. Πρέπει να τους χαιρετίσουμε που έρχονται εδώ.

Εμείς όμως, όταν τους θέσουμε έτσι αυστηρά το ζήτημα, και αν πάνε στον Πρόεδρο της Βουλής τους και απαιτήσουν να πληρώσουν τα οδοιπορικά τους και τις εισφορές τους, αύριο θα υπάρξει μία πολιτική απόφαση που θα τους κόψει κάθε επαφή. Αν θέλουμε να αυτοαπομονωθούμε και θέσουμε στο προσκήνιο το χρηματικό ζήτημα, ελάτε να το θέσουμε στο προσκήνιο και να συνειδητοποιήσουμε τι θέλουμε.

Φυσικά, χωρίς χρήματα δεν μπορεί να ζήσει κανένας οργανισμός, είναι ένα πολύ λεπτό ζήτημα. Δόξα τω Θεώ, η Ρωσία και η Ελλάδα αύξησαν τις εισφορές τους. Πρέπει να παραδεχθούμε ότι υπάρχουν μερικές χώρες οι οποίες είναι χρηματοδότες και συνεισφέρουν στην οικονομική βάση του κινήματός μας. Αλλά να τεθεί το ζήτημα με τέτοια αυστηρότητα, νομίζω ότι δεν είναι τόσο σκόπιμο.

Υπάρχει μία σειρά ισλαμικών χωρών, που απαιτείται ανδρεία εκ μέρους των βουλευτών, ούτως ώστε να προασπιστούν το δικαίωμα τους, ως άτομα, ως φυσικά πρόσωπα, να συμμετάσχουν. Και κάθε άλλο παρά όλοι οι παρόντες έχουν εξουσιοδότηση από τα Κοινοβούλιά τους, ακόμα και εκεί που οι Ορθόδοξοι είναι στην πλειοψηφία.

Θα σας αποκαλύψω ένα μικρό μυστικό. Ακόμα και στη Ρωσική Ομοσπονδία, τα πρώτα 4-5 πρώτα χρόνια περίπου -το υπογραμμίζω, στη Ρωσική αντιπροσωπεία – δεν είχε συνολικά εντολή η αντιπροσωπεία μας από το Κοινοβούλιο, διότι υπήρχαν πολιτικές δυνάμεις που ήταν εναντίον. Σας παρακαλώ πολύ να δείξουμε λεπτότητα επί του ζητήματος.

Φυσικά, πολύ σωστά το θέσατε το ζήτημα και οφείλουμε να πράξουμε τα πάντα, ούτως ώστε ο οργανισμός μας να έχει οικονομική ισχύ, αυτάρκεια οικονομική. Και φρονώ ότι η πρόταση του φίλου Κώστα και ομόλογού μου, να εργαστούμε όσο μπορούμε με τους χρηματοδότες, με χορηγούς, οι προτάσεις των Κυπρίων φίλων μας είναι πολύ σοβαρές, να προσκαλέσουμε για τη χρηματοδότηση κάποιων σχεδίων φερ' ειπείν την Εκκλησία της Κύπρου. Είναι ορθά όλα αυτά.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Προς την προσωπικότητα του καθενός εξ ημών και με βάση τα προβλήματα τα οποία ανέφερε ο κ. Quawas και ξέρουμε ότι ισχύουν λίγο πολύ για διάφορα κοινοβούλια, θα μου επιτρέψετε να σας πω τούτο.

Πέραν του γεγονότος ότι εδώ συμμετέχουν ομάδες βουλευτών και το ξέρουμε όλοι μας, υπάρχουν ζητήματα καθαρά σχέσεων και lobbying τα οποία μπορεί να κάνει ο κάθε βουλευτής για να εξασφαλίσει ένα εισιτήριο. Δηλαδή, δεν ζητάμε να πάρει απόφαση το Κοινοβούλιο της Ιορδανίας, να γραφεί μέλος της οργάνωσης, αν αυτό δεν το επιθυμεί για τους δικούς του λόγους. Όμως, δεν μπορεί παρά μία φορά το χρόνο, για 1,2 βουλευτές να γίνεται το απαραίτητο lobbying και να αναπτύσσονται οι απαραίτητες σχέσεις των κ.κ. βουλευτών με το Προεδρείο, ώστε να καλύπτονται αυτά. Αυτά, όσο και αν φαίνονται μικρά, για μας αθροιζόμενα είναι πάρα πολύ μεγάλα.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Να τεθεί σε ψηφοφορία ο προϋπολογισμός για να εγκριθεί, μετά από τις παρατηρήσεις που έγιναν ή δεν έγιναν, έτσι ώστε να μπορούμε να προχωρήσουμε στην ανάληψη και στις δαπάνες που προβλέπονται.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστώ. Νομίζω ότι τώρα θα δώσουμε το λόγο στον κ. Boris Plokhotniouk, Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών και στη συνέχεια θα θέσουμε το ζήτημα σε ψηφοφορία.

Β. ΠΛΟΚΗΟΤΝΙΟΥΚ: Αξιότιμε κ. Πρόεδρε, αξιότιμοι Συνάδελφοι, δεν έχω ερώτημα, για τον απολογισμό του έργου της Επιτροπής Οικονομικών που επικεφαλής της είμαι εδώ και 4 χρόνια. Έχω διαμορφώσει την αντίληψη ότι ο προϋπολογισμός του Ταμεία μας, μου θυμίζει τους απολογισμούς του Υπουργού Οικονομικών στη Δούμα. Κάθε χρόνο λέει «δεν έχουμε λεφτά», κάθε χρόνο αυξάνεται ο προϋπολογισμός και κάθε χρόνο υπάρχει ένα έλλειμμα το οποίο πηγαίνει για το σταθεροποιητικό κονδύλι.

Αυτό είναι πολύ καλό, αν εξοικονομούμε πόρους. Αναφέρθηκε σήμερα ό,τι εκεί δεν πήγαμε, στο άλλο δεν πήγαμε, στο τρίτο δεν πήγαμε. Αυτό είναι κακό. Και η οικονομία είναι τέτοιας μορφής. Οφείλω να σας αναφέρω ότι όταν ξεκίνησε η Επιτροπή Οικονομικού Ελέγχου πριν από 4 χρόνια, ο προϋπολογισμός ήταν 260.000 ευρώ. Όμως, φέτος είναι 440.000 επισήμως και νομίζω ότι επίκειται η αναβάθμιση αυτού του προϋπολογισμού. Και η Κύπρος και η Ουκρανία και η Βουλγαρία άρχισε να συμμετέχει στις συνδρομές. Παρ' όλα αυτά όμως υποστηρίζω τον κ. Alexeen, αν θέσουμε με τέτοια αυστηρότητα το ζήτημα, τότε θα μοιάζουμε πάλι στον Υπουργό Οικονομικών μας, ο οποίος λέει να αυξήσουμε τους φόρους και να εξοικονομήσουμε πόρους.

Ελάτε να μη συνεχίσουμε σ' αυτό το πνεύμα, έχουμε κανονικό προϋπολογισμό, έχουμε ετήσιο απόθεμα σταθεροποιητικού χαρακτήρα θα λέγαμε, ελάτε να συνεχίσουμε να εργαζόμαστε και να σταματήσουμε να πικραίνουμε ή να προσβάλλουμε συναδέλφους.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Νομίζω, αξιότιμοι Συνάδελφοι, ότι θα τελειώσουμε τη συζήτηση επ' αυτού του θέματος. Το μόνο πράγμα για το οποίο θα επιθυμούσα να σας παρακαλέσω θερμά, φυσικά σε κάθε κράτος υπάρχουν ιδιαιτερότητες, περιπλοκές. Προσωπικά για μένα, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να υπάρχει αλληλοκατανόηση και σαφήνεια. Υπάρχουν χώρες οι οποίες επισήμως λαμβάνουν μέρος και πληρώνουν εισφορές. Είναι η κατηγορία Νο 1, ήταν 3 χώρες, τώρα γίνονται 5. Ευελπιστούμε ο αριθμός να αυξηθεί.

Υπάρχουν χώρες οι οποίες λαμβάνουν αποφάσεις περί συμμετοχής και προσπαθούν να καλύψουν ελάχιστες δαπάνες, ταξιδιωτικές κλπ. περίπου 10 χώρες εντάσσονται σ' αυτή την ομάδα.

Υπάρχουν και κάποιες χώρες σε μία κατάσταση πλεύσης θα έλεγα, η θέση των οποίων δεν είναι τόσο σαφής. Κατά την άποψή μου θα ήταν ορθό να διαθέταμε αυτή την πληροφορία, πώς έχουν τα πράγματα, προς ποια κατεύθυνση κινούμεθα. Ο εκπρόσωπος του Βασιλείου της Ιορδανίας παρεκάλεσε να απευθύνουμε άλλη επιστολή στον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου. Φυσικά είμαστε έτοιμοι να απευθυνθούμε με νέα επιστολή. Άλλοι Συνάδελφοι μπορούν να πουν κάποιες άλλες μορφές, κάποιες προσπάθειες που πρέπει να καταβάλλουμε, κάποιες προσωπικές επαφές ενδεχομένως.

Εν τωιαύτη περιπτώσει, η πρότασή μου είναι συναδελφικά, φιλικά να κινηθούμε σ' αυτή την κατεύθυνση. Πρέπει να επισημάνουμε άλλη μία πλευρά. Οι χώρες οι οποίες διοργανώνουν εκδηλώσεις στην επικράτειά τους, αναλαμβάνουν και σημαντικές δαπάνες. Η Δημοκρατία του Καζακστάν στην οποία βρισκόμαστε σήμερα, ανέλαβε σημαντικό μέρος των δαπανών και πρέπει να εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας, να ευχαριστήσουμε τη Δημοκρατία του Καζακστάν.

Γι' αυτό ας αντιμετωπίσουμε με λεπτότητα αυτά τα ζητήματα, ταυτοχρόνως ας είμαστε ειλικρινείς και ας έχουμε τη μέγιστη δυνατή διαφάνεια στις προσπάθειες μας. Αν δεν υπάρχουν ζητήματα, μπορούμε να θέσουμε σε ψηφοφορία ποιοι είναι υπέρ του σχεδίου προϋπολογισμού για την επικείμενη περίοδο. Παρακαλώ, υψώστε τα χέρια σας. Ποιοι είναι κατά; Λευκά; Ο προϋπολογισμός εγκρίνεται, ευχαριστούμε τον κ. Ταμία.

Η Γενική Συνέλευση της Δ.Σ.Ο. εγκρίνει ομόφωνα τον οικονομικό προϋπολογισμό για το έτος 2007-2008.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Αξιότιμοι Συνάδελφοι, υπάρχει μία πρόταση να συνεχίσουμε τη συζήτηση επί του βασικού μας θέματος. Έχετε αντιρρήσεις; Προλαβαίνουμε να ακούσουμε μερικές ομιλίες σήμερα τουλάχιστον.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Θέλω να ευχαριστήσω τους Συναδέλφους για την εμπιστοσύνη με την οποία με περιβάλλουν όλα αυτά τα χρόνια που διαχειρίζομαι τις δαπάνες της οργάνωσή μας και να τους διαβεβαιώσω ότι θα συνεχίσουμε με το ίδιο ενδιαφέρον και με την ίδια επιμέλεια να διαχειριζόμαστε τα λίγα οικονομικά τα οποία έχουμε.

Και να ενημερώσω τον Συνάδελφο, τον Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών, ότι μειώσαμε τον προϋπολογισμό μας σε σχέση με πέρυσι, δεν τον αυξήσαμε. Πέρυσι ήταν 593.000, φέτος είναι 534.000 λόγω ακριβώς των προβλημάτων τα οποία αντιμετωπίζουμε. Προσπαθούμε δηλαδή με κάθε τρόπο η Οργάνωση μας να συνεχίσει να υπάρχει και να μη περικόψει δραστηριότητες. Απλώς, ό,τι μπορούμε να εξοικονομήσουμε.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Θα ήθελα να δώσω το λόγο στον π. Andrei Litovka, από το Καζακστάν. Θα ήθελα να αδράξω την ευκαιρία. Σήμερα δεν θα κάνουμε διάλειμμα και θα συνεχίσουμε με γοργούς ρυθμούς, ωστόσο όμως έξω από την αίθουσα υπάρχει στη διάθεσή μας καφές και τσάι, αν κάποιος αισθάνεται την ανάγκη να πει λίγο καφέ, μπορεί να το πράξει και μετά να επανέλθει.

π. Α. ΛΙΤΟΒΚΑ: Επιτρέψτε μου να σας χαιρετίσω όλους στη γη του Καζακστάν. Συναντηθήκαμε λοιπόν στην Αστανά, προκειμένου να συζητήσουμε ένα πολύ σημαντικό ζήτημα, την εμπειρία της κάθε χώρας σε ό,τι αφορά την εναρμόνιση των διαθρησκευτικών σχέσεων. Νομίζω ότι η θετική εμπειρία της Δημοκρατίας του Καζακστάν, ενδιαφέρει πολλές άλλες χώρες. Θα ήθελα λοιπόν να σας διηγηθώ ορισμένα πράγματα σχετικά με την παρουσία της Ορθοδοξίας στο Καζακστάν.

Έχουμε τον Μητροπολίτη Μεθόδιο με τρεις επαρχίες, 250 ενορίες στη γη του Καζακστάν. Η γη του Καζακστάν είναι ιερή, ο Πατριάρχης Μόσχας Αλέξιος όταν επισκέφθηκε το Καζακστάν το 1995, την κατονόμασε ιερή, μιας και χιλιάδες αθώοι είχαν εξοριστεί εδώ, πολλοί ιερείς Ορθόδοξοι είχαν εξοριστεί στο παρελθόν εδώ στο

Καζακστάν και βρήκαν μαρτυρικό θάνατο εδώ. Και ευχαριστούμε το Θεό γιατί μας ανέθεσε το έργο της Ορθόδοξης διακονίας σ' αυτήν την ευλογημένη γη.

Από την ανάκτηση της ανεξαρτησίας του, το Καζακστάν και ο Πρόεδρος του Καζακστάν Ν. Nazarbaev και η πολιτική ηγεσία της χώρας, προσέδωσε ιδιαίτερη προσοχή στις διαθρησκειακές θέσεις του Καζακστάν και όπως δήλωσε ο Πρόεδρός μας, το Καζακστάν διαθέτει δύο πνευματικά θεμέλια, το Ισλάμ και την Ορθοδοξία. Και βεβαίως, είναι πολύτιμη και μοναδική η εμπειρία των διαθρησκειακών σχέσεων, έχουμε αδελφικές σχέσεις με τους πνευματικούς ηγέτες του Ισλάμ, έχουμε καλές προσωπικές σχέσεις μεταξύ του Ανώτατου Μουφτή και του Μητροπολίτη Μεθόδιου.

Σε ό,τι αφορά τη συμπεριφορά της πολιτικής ηγεσίας, η πολιτική ηγεσία καταλαβαίνει βεβαίως πολύ καλά ότι η ευημερία και η πρόοδος της χώρας είναι αδύνατη χωρίς την πνευματική συνιστώσα, χωρίς την ανάπτυξη του πνευματικού δυναμικού της χώρας. Έτσι λοιπόν, θα έλεγα ότι ο Μητροπολίτης Μεθόδιος και ο Ανώτατος Μουφτής είναι μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου του Καζακστάν. Είναι μέλη του Εθνικού Συμβουλίου της Δημοκρατίας του Καζακστάν, του forum του λαού του Καζακστάν και στα πλαίσια των νέων τροπολογιών που θα προστεθούν στο Σύνταγμα της χώρας, θα αναβαθμιστεί το όργανο αυτό.

Ο Μητροπολίτης Μεθόδιος συμμετέχει στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υπό τον Πρόεδρο του Καζακστάν. Αυτό δεν σημαίνει ότι μόνο οι ανώτατοι ιεράρχες των δύο θρησκειών συμμετέχουν σε διάφορες επιτροπές και όργανα. Ο κάθε ιερέας διαθέτει απόλυτη ελευθερία στη σχέση του με το ποίμνιό του. Σε όλες τις περιοχές του Καζακστάν υπάρχουν αντίστοιχα τοπικά όργανα που ρυθμίζουν τη σχέση μεταξύ του Ισλάμ και της Ορθοδοξίας. Επίσης, σε κάθε όργανο τοπικής Αυτοδιοίκησης εκπροσωπούνται οι θρησκευτικές κοινότητες.

Η Μητρόπολή μας με τις τρεις επαρχίες, έχει αναπτυχθεί δυναμικά το τελευταίο διάστημα, σε συνεργασία με τους εκπροσώπους του Ισλάμ, υπήρξαν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες που έφτασαν μέχρι και τον Πρόεδρο του Καζακστάν και βεβαίως είναι σημαντικό το γεγονός ότι τα Χριστούγεννα έχουν θεωρηθεί στη Δημοκρατία μας αργία. Φρονούμε λοιπόν ότι αυτή η θετική εμπειρία του Καζακστάν, σε ό,τι αφορά το συντονισμό και την εναρμόνιση των σχέσεων μεταξύ των δύο θρησκειών, είναι μοναδική. Το Καζακστάν είναι σταυροδρόμι πολιτισμών, σταυροδρόμι παγκόσμιων θρησκειών και παραδόσεων. Θα πρέπει να μελετηθεί επαρκώς αυτή η εμπειρία. Θα έπρεπε να αξιοποιηθεί και γι' αυτό άδραξα την

ευκαιρία να ενημερώσω εσάς, τους Ορθόδοξους Κοινοβουλευτικούς, ούτως ώστε να κατανοήσετε πώς στο Καζακστάν αντιμετωπίσαμε το θέμα αυτό. Να σας βοηθά ο Θεός στο έργο σας.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστούμε. Τώρα, επιτρέψτε μου να δώσω το λόγο στον αγαπητό φίλο, τον κ. Slavon, βουλευτή από τη Βουλγαρία. Έγινε επανειλημμένως λόγος για τη Βουλγαρία.

P. SLAVOV: Αξιότιμοι συνάδελφοι, συμμετέχοντες σ' αυτή τη Γ.Σ., προ πενταετίας στη Βουλγαρία ψηφίστηκε ένας νέος νόμος για τη λειτουργία των θρησκευτικών κοινοτήτων, που εξέφρασε τις αλλαγές στην πολιτική, κοινωνική και πνευματική ζωή της Βουλγαρίας και βεβαίως απαιτείται μεγαλύτερη προσοχή προς το ρόλο των θρησκειών σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής. Κάτι που έχει ιδιαίτερη σημασία για την οικοδόμηση μιας αρμονικής κοινωνίας στη Βουλγαρία.

Και βεβαίως, στις συγκεκριμένες συνθήκες της διεθνούς πολιτικής συγκυρίας, οι ιδιαιτερότητες που εμφανίζονται σε εθνικό επίπεδο μπορούν να προκαλέσουν εντάσεις σε διεθνές επίπεδο. Για τη Βουλγαρία έχει πολιτική σημασία η αναζήτηση νέων τρόπων και δρόμων που οδηγούν στην εναρμόνιση των διομολογιακών σχέσεων και εδώ θα πρέπει να μελετηθούν οι σύγχρονες τάσεις εκδημοκρατισμού των κοινωνιών, οι σύγχρονες τάσεις που χαρακτηρίζουν τη ζωή των διαφόρων ομολογιών και ένα από τα λιγότερο μελετηθέντα προβλήματα, είναι οι μηχανισμοί μετάδοσης από γενιά σε γενιά, δια μέσου της οικογενειακής αγωγής, των θρησκευτικών και πολιτισμικών παραδόσεων.

Η ανάλυση αυτού του θέματος θα βοηθήσει στην αναζήτηση περισσότερο αποτελεσματικών μηχανισμών για την εναρμόνιση των διαθρησκειακών και διομολογιακών σχέσεων στη Βουλγαρία, ούτως ώστε να υπάρξει ένας πραγματικός αυθεντικός διάλογος των πολιτισμών, με στόχο τη καλύτερη κατανόηση του άλλου και τη διασφάλιση της κοινωνικής προόδου. Επίσης, θα πρέπει να υπάρξει μία σαφής κατανόηση των ιδιαίτερων αναγκών των Βουλγάρων που είναι Χριστιανοί ή Μουσουλμάνοι.

Θα πρέπει να μελετηθούν όλοι εκείνοι οι παράγοντες που ενίοτε οδηγούν σε διαφωνίες και συγκρούσεις μεταξύ των διαφόρων ομολογιών. Και βεβαίως, θα έπρεπε να καταργηθούν οι διαχωριστικές γραμμές μεταξύ Ορθοδοξίας και Ισλάμ, όπως επίσης και μεταξύ πιστών και απίστων. Το πρόβλημα της θρησκευτικότητας είναι σύνθετο, η εξέταση του οποίου απαιτεί κοινές προσπάθειες των φιλοσόφων, των

κοινωνιολόγων, των εθνογράφων, των ιστορικών, των πολιτειολόγων και των ειδικών σε ζητήματα κοινωνικής ψυχολογίας.

Τα θρησκευτικά μικροπεριβάλλοντα είναι αυτά που επιτρέπουν στο κάθε άτομο, να αφομοιώσει τους κανόνες και τις αξίες της κάθε θρησκείας, που επηρεάζουν την καθημερινή του ζωή και την καθημερινή του στάση απέναντι σε θρησκευτικά ζητήματα. Σε αυτά τα μικροπεριβάλλοντα, διαμορφώνεται η κοινή γνώμη, η αποδοχή ή η απόρριψη των διαφόρων ιδεών. Αυτό γίνεται σε κάθε χωριό ή κάθε γειτονιά, όπου η ζωή του καθενός είναι εμφανής στους άλλους με τους οποίους μοιράζεται τον κάθε ξεχωριστό τόπο. Και έτσι διαδίδονται και κυρίως δια μέσου της οικογένειας, οι θρησκευτικές ιδέες, οι ηθικές αρετές και οι αξίες.

Γνωρίζοντας λοιπόν τις ιδιαιτερότητες του καθημερινού βίου των πιστών, μπορούμε να κατανοήσουμε τις ιδιαιτερότητες του τρόπου σκέψης, των κινήτρων συμπεριφοράς στην κοινωνική και οικογενειακή ζωή, τα ήθη και τα έθιμα, τον χαρακτήρα της θρησκευτικής λατρείας και τον τρόπο που τα παιδιά εντάσσονται και συμμετέχουν σ' αυτήν.

Σήμερα λοιπόν, συντελούνται πολλές αλλαγές στη θρησκευτική ζωή των πολιτών, αλλαγές που αντιστοιχούν στη σημερινή βαθμίδα εξέλιξης του δημόσιου βίου στη Βουλγαρία. Με αποτέλεσμα την επανεξέταση του ρόλου των θρησκειών ως συνέπεια των τάσεων εκκοσμίκευσης της ζωής των ανθρώπων. Επίσης, παρατηρείται ως αντίστροφη τάση, η ενίσχυση των θρησκευτικών αξιών στη ζωή και στη συμπεριφορά ορισμένων πολιτών. Η θρησκεία δεν αποτελεί μόνο ένα γνωσιολογικό ζήτημα, αλλά και ένα αξιολογικό ζήτημα σε ό,τι αφορά τις θρησκευτικές αξίες.

Τα προβλήματα αυτά αφορούν όχι μόνο τη θρησκευτική συνείδηση, οι μηχανισμοί και τα αίτια που συμβάλλουν στη διατήρηση των οικογενειακών και πολιτισμικών παραδόσεων, συνδέονται με τις διεθνικές και διομολογιακές σχέσεις στη Βουλγαρία. Οι ομολογιακές και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες των οικογενειών, αποτελούσαν τα παραδοσιακά θεμέλια της ζωής των ατόμων, τα πιο ιδιαίτερα και σημαντικά στηρίγματα των ηθικών αξιών του κάθε ανθρώπου. Και γι' αυτό το λόγο είναι επίκαιρο το ζήτημα της ανάπτυξης μεταξύ των διαφόρων ομάδων και κοινοτήτων, ιδιαίτερα μεταξύ των ομολογιακών και θρησκευτικών κοινοτήτων.

Για την αρμονική ανάπτυξη των διομολογιακών σχέσεων στη Βουλγαρία, θα πρέπει να γίνουν κατανοητές οι αξίες, οι παραδόσεις, τα έθιμα κάθε θρησκευτικής κοινότητας και να υπάρξει προσεκτική πολιτική σεβασμού προς τις αξίες της κάθε

κοινότητας. Υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις να θεωρούμε ότι τα σφάλματα που υπήρξαν στο παρελθόν στη Βουλγαρική κοινωνία και η αντιμετώπισή τους, μπορεί να οδηγήσει στη άρση των εμποδίων προς αρμονικές σχέσεις μεταξύ όλων των στρωμάτων και όλων των κοινοτήτων της Βουλγαρίας. Αυτό αποτελεί βεβαίως καθήκον όλων των πολιτών και όλων των Ομολογιών.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστούμε. Δίδεται τώρα ο λόγος στον αξιότιμο συνάδελφο κοινοβουλευτικό του Βασιλείου της Ιορδανίας και μέλος της Διεθνούς Γραμματείας, δρα Quawas.

A. QUAWAS: Κύριε Πρόεδρε, καταλαβαίνω ότι είστε όλοι κουρασμένοι αυτή τη στιγμή. Τέλος πάντων. Επί του θέματος που μας μίλησαν οι δύο καθηγητές σήμερα το πρωί, υπήρχαν κατά τη γνώμη μου πάρα πολύ σπουδαία θέματα, τα οποία δεν αναλύθηκαν και θα ήθελα διευκρινίσεις.

Π.χ., δεν τέθηκε το θέμα του πολιτικού θρησκευτικού κινήματος. Και εννοώ εδώ political Islam και το political Christian Zionism γιατί αυτό νομίζω ότι έχει πάρα πολύ μεγάλη επίδραση στο διάλογο και στον διαθρησκειακό διάλογο. Καταλαβαίνω οπωσδήποτε ότι είναι πολλοί και ειδικά στην περιοχή μας, στον Αραβικό κόσμο, οι οποίοι χρησιμοποιούν τη θρησκεία. Και αυτό ήρθε και το διευκρίνισε πάρα πολύ καλά το μήνυμα του Αμπντουλάχ με το “Amman Message”, στον οποίο δεν αναφέρθηκε και θα πρέπει να μελετηθεί σε κάθε διάσκεψη που υπάρχει θέμα διαθρησκειακού διαλόγου.

Νομίζω ότι εμείς στην περιοχή μας υποφέρουμε και από τους δύο. Υποφέρουμε και από τον Αμερικάνικο Χριστιανο-Σιωνισμό, υποφέρουμε και από το πολιτικό Ισλάμ. Σαν Χριστιανός που ζω στην περιοχή, δεν έχω κανένα πρόβλημα με τον συνάδελφό μου τον Ισλαμιστή, το Μουσουλμάνο, έχω πρόβλημα με το πολιτικό Ισλάμ, γιατί δεν δέχομαι να με επιστρέφει πίσω 200 χρόνια, για να αποκαταστήσει το Ισλαμικό κράτος το καθεστώς του.

Θεωρούμε εμείς στην περιοχή μας, οι liberals τουλάχιστον, ότι αυτό το θέμα, το θέμα της θρησκείας, πρέπει να παραμένει μεταξύ ανθρώπου και Θεού. Αν θα παραμείνει έτσι, τότε δεν θα έχουμε ποτέ πρόβλημα οι άνθρωποι μεταξύ μας. Πώς η οργάνωσή μας μπορεί να συνεισφέρει δυναμικά σ’ αυτό;

Πριν από μία εβδομάδα, είδα ένα πρόγραμμα πάρα πολύ επικίνδυνο στο Al Jazeera TV, ένα ντοκιμαντέρ από την Αμερική. Είναι ορισμένοι ιερείς της Αμερικής της Προτεσταντικής Εκκλησίας, οι οποίοι αρχίζουν και διδάσκουν τη λατρεία της

πατρίδας τους και το φανατισμό σε παιδιά 7 και 9 χρονών. Και η υπεύθυνη του προγράμματος λέει: Γιατί οι Ισλαμιστές δίνουν τα παιδιά τους για να κάνουν τρομοκρατικές επιθέσεις και εμείς δεν τους μαθαίνουμε να αγαπάνε το Χριστό και να θυσιάζονται για το Χριστό;

Εάν το 2007 ζήσουμε τέτοια θέματα, σημαίνει ότι εμείς σαν Διορθόδοξη Κοινοβουλευτική Ομάδα, δεν νομίζω ότι κάνουμε ό,τι πρέπει για να καθαρίσουμε τη θέση μας μπροστά στον κόσμο. Και ειδικά στα κράτη που ήδη άρχισαν όλες αυτές οι επιδράσεις να πάρουν μέρος. Βέβαια, στην περιοχή της Μέσης Ανατολής και βέβαια με τη βοήθεια της Κύπρου, ανέκαθεν υπήρξε η πλατφόρμα του διαλόγου των Χριστιανο-Μουσουλμανικών θρησκευμάτων και μας είχαν δώσει ένα πάρα πολύ ωραίο Μοναστήρι, στην Αγία Νάπα, μόνο και μόνο γι' αυτό το λόγο. Δυστυχώς, τώρα το παίρνει πίσω η Εκκλησία της Ελλάδος, και μπορεί να είναι δίκαιο γιατί τα τελευταία δύο χρόνια με την αλλαγή που έγινε στο Σύνδεσμο Εκκλησιών Μέσης Ανατολής δεν εκμεταλλεύθηκε όπως έπρεπε. Και γι' αυτό νομίζω ότι πρέπει να ενισχύσουμε όλες τις πλατφόρμες που ήδη υπάρχουν στο θέμα του διαλόγου μεταξύ των θρησκευμάτων.

Βέβαια, στη Μ. Ανατολή ακόμα, λόγω της κατοχής του Ισραήλ, ένα μεγάλο μέρος των Αραβικών κρατών ακόμα και σήμερα έχει πρόβλημα να δεχθεί το διάλογο με τον Ιουδαϊσμό και νομίζω ότι σε αυτό και οι καθηγητές μας θα πρέπει να μας φωτίζουν, πώς μπορούμε να ξεπεράσουμε το πολιτικό και θρησκευτικό πρόβλημα. Ειδικά μετά από την ανακοίνωση του τέως Πάπα, ο οποίος συγχώρεσε τους Εβραίους για τη Σταύρωση του Ιησού Χριστού. Γι' αυτό θα θέλαμε μια βαθύτερη θεολογική ανάλυση πάνω σ' αυτό το θέμα, για να μπορέσουμε να αποδεχθούμε ότι πρέπει να υπάρχει διάλογος μεταξύ Χριστιανών και Εβραίων.

Κλείνοντας μ' αυτό το θέμα, πριν μπω στα δύο ψηφίσματα που έχουμε, μια που ο Πρόεδρος μας είπε και να αναφέρουμε αυτά στις ομιλίες μας, αν έχουμε παρατηρήσεις, θα ήθελα πολύ, ειδικά σ' αυτή τη φάση, να έχουμε μεγάλη υποστήριξη από όλους τους βουλευτές συναδέλφους μας, για το θέμα που απασχολεί αυτή τη στιγμή την Παλαιστίνη και τη Γάζα. Το λέω όχι επειδή είμαι Ιορδανός αλλά από Παλαιστινιακή καταγωγή, το λέω γιατί δυστυχώς δεν μπορούσε ο Συνάδελφός μας από την Παλαιστίνη να έρθει, επειδή είχε πρόβλημα στο αεροδρόμιο και έμεινε στην Αθήνα.

Νομίζω ότι πρέπει να βγει και μία ανακοίνωση από μας, ότι σαν Ορθόδοξοι βουλευτές, σαν Οργάνωση, αναγνωρίζουμε μόνο μία νόμιμη κυβέρνηση, την έκτακτη κυβέρνηση που σχημάτισε ο Πρόεδρος της Παλαιστίνης.

Πάνω στα δύο ψηφίσματα, να μου επιτρέψει ο Πρόεδρος, πάνω στο Κυπριακό – και δεν ξέρω αν υπάρχει κανείς που θα γράψει σημειώσεις και οι μεταφραστές να με συγχωρήσουν γιατί είναι γραμμένο στα αγγλικά και είμαι αναγκασμένος να μιλήσω στα αγγλικά.

Στην πρώτη σελίδα της Κυπριακής προτάσεως και στο πρώτο σημείο προτείνω να προσθέσουμε ότι θα πρέπει να ζητήσουμε την άμεση απομάκρυνση των τουρκικών στρατευμάτων. Επίσης, θα ήθελα να μιλήσω για τα Ορθόδοξα Μνημεία που βρίσκονται στα κατεχόμενα εδάφη. Έχουμε ένα πάρα πολύ μεγάλο μοναστήρι στα κατεχόμενα, το οποίο δεν μας επιτρέπουν να το χρησιμοποιήσουμε οι Τούρκοι εισβολείς και είναι το μοναστήρι του Χρυσοστόμου.

Τελείωσα με το κείμενο των Κυπρίων και πάω στο κείμενο της Γραμματείας, μία μικρή παρατήρηση στην παράγραφο 2. Μπορεί εγώ να το καταλαβαίνω λάθος, αλλά νομίζω ότι πρέπει να διευκρινίσουμε αυτό εδώ το οποίο δεν είναι θρησκευτική τρομοκρατία, είναι τρομοκρατία που παίρνει τη θρησκεία σαν αίτιο.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Είναι λάθος μεταφρασμένο, εδώ λέμε της θρησκευτικής βίας και μεταφράζεται της θρησκευτικής τρομοκρατίας. Υπάρχει κάποιο λάθος στη μετάφραση.

Α. QUAWAS: Εντάξει, αν είναι έτσι, εγώ τελειώνω εδώ, αλλά πρέπει να διορθωθεί πριν να το εγκρίνουμε. Ευχαριστώ πολύ κ. Πρόεδρε.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Ευχαριστούμε το Συνάδελφό μας. Νομίζω ότι οι παρατηρήσεις που έκανε θα πρέπει να ληφθούν υπόψη. Θα παρακαλέσουμε τον κ. Μυγδάλη, από κοινού με την αντιπροσωπεία της Κύπρου να επανεξετάσουν λίγο το κείμενο του ψηφίσματος, αν δεν έχετε αντίρρηση βεβαίως επί των παρατηρήσεων που έγιναν και να δουν τον τρόπο που θα μεταφραστεί, ούτως ώστε να υπάρχει η κατάλληλη μετάφραση και να απαλειφθεί το λάθος που υπάρχει στη μετάφραση του κειμένου του ψηφίσματος της Οργάνωσης.

Σε σχέση με τα γεγονότα στην Παλαιστίνη στον τομέα της Γάζας, υπήρχε η μόνη Χριστιανική Εκκλησία που λειτουργούσε και τώρα έχει κλείσει. Κώστα, μην ασχολείσαι με άλλα πράγματα, το λέω για όλους, ότι υπήρχε η μοναδική Ορθόδοξη Εκκλησία εκεί στον τομέα της Γάζας, η οποία έχει κλείσει τώρα.

Όσον αφορά την πρόταση του κ. Quawas σχετικά με την πιθανότητα να διατυπώσουμε γραπτώς τη στάση μας απέναντι στη μόνη νόμιμη κυβέρνηση του Προέδρου Αμπάς, είναι πολύ καλή πρόταση. Το μόνο ίσως που μας ανησυχεί λίγο, υπάρχει ένα λεπτό σημείο, ότι εδώ αυτή η πρόταση δεν προκύπτει και δεν διατυπώθηκε από τους Παλαιστίνιους, μιας και δεν υπάρχουν εδώ Παλαιστίνιοι αυτή τη στιγμή. Εδώ υπάρχει ένα λεπτό ζήτημα, μιας και η πρωτοβουλία αυτή δεν είναι πρωτοβουλία των ίδιων των Παλαιστινίων συναδέλφων και δεν γνωρίζουμε ποια είναι η στάση τους. Θεωρώ ότι θα ήταν θετική η στάση, αλλά δεν γνωρίζω ποια είναι πραγματικά η στάση τους απέναντι στο θέμα αυτό, επειδή απουσιάζουν τώρα οι Συνάδελφοί μας από την Παλαιστίνη, υπάρχει εδώ ένα λεπτό ζήτημα. Πιστεύω, παρά το γεγονός ότι θεωρώ την πρόταση ορθή. Το λόγο έχει ο βουλευτής της Βουλής των Ελλήνων κ. Θεοχάρης Τσιόκας.

Θ. ΤΣΙΟΚΑΣ: Αξιότιμε κ. Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Συνάδελφοι, είναι η πρώτη φορά που συμμετέχω στη Συνέλευση και ειλικρινά την παρακολουθώ με ενδιαφέρον, αλλά και εύλογους προβληματισμούς. Προβληματισμούς που σχετίζονται με τη γέννηση, την πορεία και την προοπτική αυτού του θεσμού, που έχω τη γνώμη ότι μπορεί να παίξει έναν πολύ μεγάλο και σημαντικό ρόλο.

Θα περιορίσω τα σχόλια μου σε 2-3 σκέψεις πάνω στη συγκυρία. Πάνω στα θέματα δηλαδή που αφορούν την εποχή. Ποια είναι τα δύο μεγάλα προβλήματα που καλείται η Γ.Σ. και αυτό το Σώμα, να προσεγγίσει με έναν διαφορετικό τρόπο, για να μπορέσει να δώσει μία άλλη προοπτική, μία άλλη κατεύθυνση, ή να εμπλουτίσει έναν προβληματισμό;

Το πρώτο είναι ότι είμαστε σε μία εποχή ραγδαίων ανακατατάξεων και το χειρότερο απ' όλα είναι ότι σ' αυτές τις ραγδαίες ανακατατάξεις ο θρησκευτικός φανατισμός γίνεται ένα από τα οχήματα για επιδιώξεις οι οποίες σχετίζονται με γεωστρατηγικές οικονομικές επιλογές. Χρησιμοποιείται δηλαδή ο θρησκευτικός φανατισμός, προκειμένου ισχυροί οικονομικά ή γεωστρατηγικά, ή γεωπολιτικά, να επιβάλλουν ρυθμίσεις. Αυτό αδικεί και το ρόλο των θρησκειών αλλά αδικεί και την έννοια της δικαιοσύνης.

Το δεύτερο στοιχείο που πρέπει να προσεγγίζουμε στη σύγχρονη εποχή, ως κυρίαρχο πρόβλημα, είναι οι δημογραφικές αλλαγές και οι πληθυσμιακές αλλαγές που συντελούνται στον πλανήτη λόγω της παγκοσμιοποίησης. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι αν μέχρι τώρα αντάμωναν οι Ορθόδοξοι, γενικώς οι Χριστιανοί με τις

άλλες θρησκείες στην Ανατολή ή σε ορισμένες περιοχές του κόσμου, σήμερα ανταμώνουν παντού και στα επόμενα 30-40 χρόνια έχω τη γνώμη ότι θα είμαστε σε ένα μεγάλο σπίτι όπου θα συνυπάρχουμε όλοι.

Αυτό τι σημαίνει λοιπόν; Σημαίνει ότι η έννοια της οικουμενικότητας, όπως τη διατύπωσε η Ορθοδοξία, αποκτά την επικαιρότητά της όσο ποτέ άλλοτε. Άρα λοιπόν, εγώ πιστεύω ότι το μείζον θέμα είναι ότι στην έννοια της παγκοσμιοποίησης, όπως σήμερα προσδιορίζεται στην εμπειρία μας, που είναι στην ουσία η κυριαρχία της αγοράς και της οικονομίας πάνω στον άνθρωπο, εμείς πρέπει να αντιτάξουμε με βάση τις αρχές και τις αξίες της Ορθοδοξίας, την παγκοσμιοποίηση του ανθρώπου πάνω στην οικονομία και πάνω στις αρχές και στις αξίες του ανθρώπου, ως πρόσωπο.

Άρα λοιπόν, ποιο είναι το όχημα πάνω στο οποίο εμείς πρέπει να βαδίσουμε, τι είναι αυτό που πρέπει να διεκδικούμε, τι είναι αυτό που πρέπει να αποφασίζουμε γενικά, με βάση τη συγκυρία; Το κυρίαρχο και μείζον θέμα είναι η γνώση, στην παγκοσμιοποίηση η απάντηση για όλους τους ανθρώπους πρέπει να είναι η γνώση. Αν ο θρησκευτικός φανατισμός οφείλεται στην ημιμάθεια, στην αμάθεια, στην έλλειψη ενδοθρησκευτικής κατανόησης και στον κοινωνικό αποκλεισμό, εκεί στηρίζεται ο θρησκευτικός φανατισμός, τότε η απάντηση των ανθρώπων που εμφορούνται από τις αρχές, τις πανανθρώπινες αξίες της ισότητας, της ελευθερίας, τις αξίες της Ορθοδοξίας, πρέπει να είναι η παγκοσμιοποίηση της γνώσης.

Πώς πρέπει να γίνει αυτό; Μέσα από την παιδεία, την πρόσβαση στις τεχνολογίες, το διάλογο, και την προσέγγιση, και τέλος, από τη συμμετοχή. Αυτό σημαίνει θεσμοί παγκόσμιοι, οι οποίοι θα δίνουν τη δυνατότητα στον πολίτη, τον άνθρωπο, τις κοινωνίες, τα έθνη, τις χώρες, τις ομάδες, να συμμετέχουν.

Άρα λοιπόν, ο διορθόδοξος διάλογος είναι ένα πάρα πολύ σημαντικό βήμα. Άρα λοιπόν, ο διάλογος μεταξύ των θρησκείων που αναπτύσσεται τελευταία σε πάρα πολλά fora παγκόσμια, ευρωπαϊκά κλπ., είναι ένα πάρα πολύ σημαντικό βήμα. Η συμμετοχή μας σε ευρωπαϊκές διεργασίες είναι ένα πάρα πολύ σημαντικό βήμα. Θέλω να σας θυμίσω ότι ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος σε μία ομιλία του που μου έκανε εντύπωση, έλεγε ότι η αδυναμία συνυπάρξεως μεταξύ των ανθρώπων, δεν προέρχεται εκ Θεού αλλά είναι δημιούργημα των ανθρώπων.

Δεν υπάρχουν άνθρωποι α' και β' κατηγορίας, πολίτες α' και β' κατηγορίας, δεν μπορεί να έχουν άλλη αξία οι κάτοικοι της Αφρικής, άλλη της Ευρώπης, άλλη της Ασίας, αυτά είναι βασικές αρχές, οι οποίες όμως είναι "κοιμισμένες", δηλαδή δεν

είναι στην επικαιρότητα. Αυτό λοιπόν, βάζει επί τάπητος δύο πράγματα. Βάζει επί τάπητος για μας δύο ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε.

Το πρώτο είναι ποιος είναι ο νέος ρόλος των θρησκευτικών ηγετών. Εγώ νομίζω ότι πρέπει να αρχίσουμε να κουβεντιάζουμε τέτοια θέματα. Ο ρόλος των θρησκευτικών ηγετών δε μπορεί να ταυτίζεται πλέον με τις εθνικές επιδιώξεις, δεν μπορεί να είναι ρόλος στρατηγού ή ρόλος πολιτικού. Ο θρησκευτικός ηγέτης στα πλαίσια αυτών των αλλαγών και των δεδομένων που σας περιέγραψα, δεν μπορεί να είναι περιορισμένος στο ρόλο του και να ταυτίζεται με τις τοπικές απλώς πολιτικές ή στρατιωτικές εξουσίες. Πρέπει να ξεφεύγει από αυτό.

Ο μεγάλος κίνδυνος αυτού του εγχειρήματος, που εδώ και 14 Συνελεύσεις δοκιμάζεται, θα δοκιμάζεται στο μέλλον, είναι ο κίνδυνος της ταύτισης της θρησκείας με τον ακραίο εθνικισμό! Αυτός είναι ο μεγάλος κίνδυνος της σύγχρονης εποχής, η ταύτιση με τον ακραίο εθνικισμό. Αυτό πρέπει να υπερβούμε. Αυτό είναι το ένα κομμάτι και θεωρώ ότι η επόμενη συζήτηση πρέπει να σχετίζεται μ' αυτό. Δηλαδή, η επόμενη Συνέλευση ας έχει ένα τέτοιο θέμα. Αν το ένα θέμα είναι η κατανόηση μεταξύ των Θρησκειών, το άλλο θέμα είναι αυτό. Να το προσεγγίσουμε.

Το δεύτερο που θέλω να πω, είναι ποιος είναι ο ρόλος των πολιτικών. Εμείς εδώ δεν είμαστε εκπρόσωποι των θρησκευτικών ηγετών, είμαστε εκπρόσωποι Κοινοβουλίων. Ποιος είναι ο ρόλος λοιπόν; Εδώ πρέπει να συμφωνήσουμε σε πέντε απλά πράγματα. Εδώ είμαστε ένα πάρα πολύ καλό λόμπι, ανεξαρτήτως αν σε κάποιο Κοινοβούλιο υπερέχουν οι Ισλαμιστές, σε κάποιο άλλο οι Ορθόδοξοι, σε κάποιο άλλο οι Καθολικοί, σε κάποιο άλλο οι Προτεστάντες, το ότι υπάρχουν 2-3 Ορθόδοξοι σε κάθε Κοινοβούλιο ή στο άλλο μειοψηφία, είναι μία ευκαιρία να υπάρξει όσμωση, επικοινωνία, αλληλοκατανόηση και διάλογος.

Μ' αυτή την έννοια λοιπόν, εμείς αυτό το βήμα πρέπει να το αξιοποιήσουμε πάρα πολύ έντονα στις πολιτικές ηγεσίες και στα εθνικά κοινοβούλια, αλλά ταυτόχρονα όμως δεν πρέπει να είναι μόνο μία ακαδημαϊκή συζήτηση, δεν πρέπει να είναι μόνο μία πολιτική συζήτηση – ως ρόλο δικό μας λέω – πρέπει να είναι και μία κοινωνική συζήτηση. Πρέπει να βρούμε θεσμούς και δομές – δεν είμαι έτοιμος να τις υποδείξω ακριβώς – που να καταλήγουν στην κοινωνία, το λαό, να μπορεί και αυτός να κατανοεί περί τίνος πρόκειται και τι σημαίνει το γεγονός που δημιουργούμε, τι σημαίνει ο προβληματισμός που αναπτύσσουμε.

Κλείνοντας λοιπόν αυτή τη γενική τοποθέτηση, γιατί στα ψηφίσματα έχω απόλυτη συμφωνία, νομίζω ότι είναι θετικά και βλέποντας τον προβληματισμό που αναπτύξατε, θέλω να καταλήξω στο εξής: επειδή ο Θεός δεν ενεργεί ούτε ως τυφώνας, ούτε ως τύραννος, επειδή η Ορθοδοξία είναι εκχύλισμα ειρήνης και φωτός και η οποία με τη δράση της διαπερνά ολόκληρη την ιστορία, έχω τη γνώμη λοιπόν ότι αυτός ο θεσμός έχει πολύ μακρύ μέλλον, αισιόδοξο μέλλον και καλή προοπτική.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστούμε για την πολύ ενδιαφέρουσα και περιεκτική παρέμβασή σας, που είναι η πρώτη σας στη Συνέλευσή μας.

Έχουμε άλλη μία εναρκτήρια εισήγηση εκ μέρους του Συναδέλφου μας από το Σουδάν, με μεγάλη ευχαρίστηση θα ήθελα να δώσω το λόγο στον κ. Fanoush Meta.

F. META: Σας ευχαριστώ κ. Πρόεδρε, χαίρω ιδιαίτερος που βρίσκομαι εδώ και συμμετέχω σ' αυτή τη Διακοινοβουλευτική Συνέλευση. Και οφείλω να πω ότι είμαι το μόνο μέλος του Κοινοβουλίου του Σουδάν που είμαι Ορθόδοξος, αλλά υπάρχουν πάνω από 100 άλλα μέλη τα οποία είναι Χριστιανοί, προέρχονται όμως από την Καθολική και την Προτεσταντική Εκκλησία. Επίσης, ευελπιστώ ότι στο μέλλον θα συμφωνήσουμε με κάποιους συναδέλφους μου επ' αυτού, θα αντικρίσουμε περισσότερα μέλη του Κοινοβουλίου από την Αφρική και ιδιαίτερος από 3 Αφρικανικές χώρες, δύο εκ των οποίων έχουν την πλειοψηφία του πληθυσμού και στην 4^η είναι πάνω από 10 εκατομμύρια και οι οποίοι εδώ και πολλούς αιώνες έχουν υιοθετήσει το Χριστιανισμό.

Όσον αφορά τον διαθρησκευτικό διάλογο, γιατί το λέω αυτό: είναι πολύ επίκαιρο, πολύ αναγκαίο το θέμα στο Σουδάν. Είχαμε μία διάσκεψη, μία συνάντηση, ένα workshop, αποκαλέστε το όπως θέλετε, επί του διαθρησκευτικού διαλόγου, δύο φορές το χρόνο έχουμε τέτοιες εκδηλώσεις. Και θα υπάρξει μία πολύ μεγάλη συνάντηση διαθρησκευτικού χαρακτήρα στο Σουδάν, που έχει δημιουργηθεί από τον πρίγκιπα Χασάν της Ιορδανίας. Πολλοί άνθρωποι από άλλες χώρες θα μας επισκεφθούν και θα έχω την ελευθερία να απευθύνω μία πρόσκληση στη Διεθνή Γραμματεία της Δ.Σ.Ο. για τη συμμετοχή σ' αυτή τη διάσκεψη, ακόμα και αν υπάρχει περιορισμένος χρόνος. Θα είναι μία καλή ευκαιρία.

Το θέμα του διαθρησκευτικού διαλόγου είναι απαραίτητο για μας στο Σουδάν, διότι η χώρα μας έχει έναν εμφύλιο πόλεμο, ο οποίος έχει ξεκινήσει από το 1955,

υπάρχουν πολλοί λόγοι γι' αυτόν τον εμφύλιο αλλά και η θρησκεία είναι μία από τις συνιστώσες αυτού του εμφύλιου.

Η επιτυχία: υπήρχαν δύο μοντέλα κρατικής διαρθρώσεως, το πρώτο είναι ένα έθνος το οποίο έχει δοκιμαστεί και δεν έχει καλά αποτελέσματα, έγκειται στην επιβολή της ομοιογένειας, όταν η ομοιογένεια επιβαλλόταν στις μειονότητες, ούτως ώστε να μην υπάρχουν προβλήματα μειοψηφίας και πλειοψηφίας, μειονοτικά προβλήματα κλπ., κάποια κυβέρνηση του Σουδάν προσπάθησε να επιβάλει το Ισλάμ και τον εξισλαμισμό και εξαραβισμό των πληθυσμών. Η πείρα όμως έδειξε ότι αυτό το μοντέλο δεν είναι αποτελεσματικό, δεν είναι επιτυχές.

Τώρα ακολουθείται ένα άλλο μοντέλο, της ενότητας και της ποικιλομορφίας. Είναι σημαντικό το ότι φτάσαμε σ' αυτό το επίπεδο, χρειάστηκε να ξεπεράσουμε έναν παρατεταμένο δρόμο και αυτή η συμφωνία που βασίζεται στην αναγνώριση των διαφορών από την άποψη της θεώρησης των διαφορών ως βάσης του διαλόγου, του αλληλοσεβασμού, της αποδοχής του άλλου ανθρώπου ως έχει. Αυτό αφορά οπωσδήποτε τους Μουσουλμάνους, τους Εβραίους, κάποιους άλλους, αφορά και τους Χριστιανούς.

Δεν μπορώ να προσδοκώ από κάποιον να με αποδέχεται ως έχω, αν εγώ ο ίδιος δεν έχω την αντίστοιχη στάση. Το ζήτημα λοιπόν της κρατικής θρησκείας έχει τεθεί στην επικαιρότητα, και ιδιαιτέρως στα κράτη όπου υπάρχει μουσουλμανική πλειοψηφία. Υπάρχει ένα πολιτικό μοντέλο του Ισλάμ, κάθε άλλο παρά όλοι συμφωνούν μ' αυτή την άποψη, κάθε άλλο παρά όλοι υιοθετούν ορισμένα μοντέλα του πολιτικού Ισλάμ. Πλην όμως, υπάρχει αυτό το πολιτικό μοντέλο. Πώς έχει διευθετηθεί αυτό το πρόβλημα στο Σουδάν; Με ένα μοναδικό τρόπο, δεν υπάρχει κάτι το ανάλογο, υπάρχουν δύο συστήματα σε μία χώρα, είτε το πιστεύετε είτε όχι, στο Βορρά έχουμε Ισλαμικό σύστημα, στο Νότο έχουμε ένα κοσμοπολίτικο σύστημα.

Στο Νότο, μπορείτε να χρησιμοποιείτε το λεωφορείο, το τραίνο, μπορείτε να κάνετε χρήση αλκοόλ, ενώ στο Βορρά δεν θα σας πλησιάζει κανένας εάν τα κάνετε όλα αυτά. Στο Σουδάν λοιπόν, χρειάζεται να έχουμε μία φόρμουλα, έναν τρόπο συμβίωσης. Η μειονότητα όπως ήδη προανέφερα, είναι ένα πολύ σημαντικό ζήτημα. Θέλω να συγχαρώ τη Γραμματεία διότι επέλεξε αυτό το θέμα για τη σημερινή μας Συνέλευση.

Εκτός αυτού, θα επιθυμούσα να σχολιάσω ένα ιδιαίτερα σημαντικό γεγονός, εν μέρει ο φανατισμός οφείλεται στη φτώχεια και αν κάποιος επιθυμεί να

καταπολεμήσει το φανατισμό, πρέπει να οδηγήσει τη χώρα οικονομικά στην ανάπτυξη. Το πρόβλημα όμως έγκειται στο γεγονός ότι ο φανατισμός προκαλείται και από έλλειμμα φιλελεύθερων δημοκρατικών αρχών. Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι οι επικεφαλής της Αλ Κάιντα προέρχονταν από πολύ πλούσιες οικογένειες, με μεγάλη επιρροή. Δεν είναι άνθρωποι οι οποίοι γεννήθηκαν σε παραπήγματα, γεννήθηκαν σε μεγάλες συνοικίες, προνομιούχες συνοικίες των πόλεων.

Αυτό το πρόβλημα χρειάζεται διερεύνηση, διότι οι φιλελεύθερες αρχές δεν υπάρχουν στη συνείδησή τους, διότι η ελευθερία του ατόμου είναι ο ακρογωνιαίος λίθος του φιλελευθερισμού. Δεν πρέπει να καταπιέζεται η ελευθερία των άλλων. Αυτό μπορεί να είναι θέμα μιας άλλης διασκέψεως.

Από μία άλλη πλευρά, θα επιθυμούσα – πολλά είναι τα θέματα που προκύπτουν – αλλά εγώ θα επιθυμούσα να αξιοποιήσω τη δυνατότητα να προσκαλέσω επισήμως τη Διεθνή Γραμματεία, εκ μέρους του Προέδρου του Κοινοβουλίου, να επισκεφθεί το Σουδάν, καλύτερα τον Ιανουάριο που έχουμε καλό καιρό, να επισκεφθείτε το Κοινοβούλιο, να συναντηθείτε με τις Επιτροπές του Κοινοβουλίου, με το λαό του Σουδάν. Επί πλέον, υπάρχει μία πρόσκληση για το Νότο του Σουδάν, το Νταρφούρ, όχι από μένα προσωπικά, αλλά σε συνεννόηση με τον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου μας, διότι ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου εξέτασε τα έγγραφα της Δ.Σ.Ο. και κατανόησε ότι οι σκοποί αυτού του οργανισμού είναι καθ' όλα αποδεκτοί από το πολιτικό σύστημα του Σουδάν. Δεν είναι Οργανισμός ο οποίος μπορεί να βλάψει το Σουδάν, αλλά τουναντίον μπορεί να βοηθήσει. Και εξέφρασε τη χαρά του που θα επισκεφθώ αυτή την εκδήλωση που ασχολείται με τέτοια θέματα.

Εάν η Διεθνής Γραμματεία δεν είχε προτείνει να καλύψει τα έξοδά μας, το Κοινοβούλιο θα τα κάλυπτε, διότι είναι η πρώτη φορά που συμμετέχω. Και για τη συνάντηση στο Γιοχάνεσμπουργκ, το Κοινοβούλιο μου κάλυψε εισιτήριο Α' θέσης.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Μας ασκούν κριτική κύριε Ταμία για την εξοικονόμηση πόρων.

Αξιότιμοι Συνάδελφοι, θα τελειώσει η συζήτηση με τελευταίο ομιλητή τον κ. Νικόλαο Νικολόπουλο, δεδομένου ότι σήμερα θα πρέπει να αναχωρήσει για την Ελλάδα. Με πολύ μεγάλη ευχαρίστηση του δίνω το λόγο.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Θυμάμαι πόσο διστακτική ήταν η Διεθνής Γραμματεία μας για το ταξίδι εκείνο στην Αφρική. Και θέλω να πω, κοιτάζτε πόσο γρήγορα κάρπισε το στάχυ, που λέει και ο ποιητής και έφερε αυτά τα καλά νέα, που είμαι σίγουρος ότι

χαροποίησαν όλους, τα οποία μας μετέφερε ο μόλις κατελθών από του βήματος Συνάδελφος από το Σουδάν. Και να η καινούργια προοπτική, η αισιοδοξία και η ελπίδα που μπορούμε να αντλήσουμε όλοι, όσοι μπορεί να έχουμε ζήσει και τις καλές και τις κακές μέρες της Οργάνωσης. Είμαι σίγουρος όμως, ότι σήμερα όλοι, ανεξάρτητα από το ποια προοπτική ο καθένας μας μπορεί να δίνει σ' αυτή την Οργάνωση, ακούγοντας τον Συνάδελφο από την Αφρική, είμαι βέβαιος ότι θα σκέφτηκε πόσα μπορούμε να κάνουμε ακόμα, ή πόσα δεν έχουμε κάνει. Πολύ δε περισσότερο, όσοι από μας – και είναι αρκετοί – συμμετέχουμε από την πρώτη μέρα σ' αυτήν εδώ την Οργάνωση.

Ζούμε σήμερα σε μία εποχή με έντονα τα χαρακτηριστικά της ρευστότητας και της επικίνδυνης κινητικότητας. Στο διεθνές περιβάλλον που αναδύθηκε μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου και την κατάρρευση του διπολικού συστήματος, νέοι κίνδυνοι και πρωτοφανέστες απειλές, έθεσαν σε δοκιμασία παραδοσιακές ισορροπίες και δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για την εμφάνιση φαινομένων διασάλευσης της διεθνούς τάξης.

Νέες εστίες αναταραχών και συγκρούσεων έκαναν την εμφάνισή τους σε πολλά σημεία του πλανήτη, πυροδοτώντας ανεξέλεγκτες διαμάχες και διαμορφώνοντας συνθήκες εκτεταμένης και διαχεόμενης αποσταθεροποίησης. Στο ασταθές αυτό πλαίσιο, οι άνθρωποι σε πολλές περιοχές του κόσμου, αντιμετωπίζουν πια το αύριο ως απειλή και όχι σαν ευκαιρία. Ανησυχούν για το μέλλον τους και για το μέλλον των παιδιών τους, νιώθουν αδύναμοι να αντιδράσουν τις αρνητικές γι' αυτούς εξελίξεις που διαγράφονται μπροστά τους και αισθάνονται αμήχανοι ενώπιον γεγονότων που ούτε να τα ελέγξουν μπορούν, ούτε πολλές φορές είναι σε θέση να τα κατανοήσουν.

Ακόμη χειρότερα, με τρόπο διαπιστώνουν ότι νέες μορφές βίας, περιενδεδυμένες άλλοτε με το μανδύα ιδεολογικών άλλοθι και άλλοτε επικαλούμενες διάφορα κοσμοθεωρητικά ή και θρησκευτικά ακόμα προσχήματα, στην πραγματικότητα όμως εκφράζουσες στις περισσότερες περιπτώσεις ωμά συμφέροντα και γυμνές από κάθε ηθικό περιεχόμενο γεωπολιτικές επιδιώξεις, δυναμιτίζουν την οικογενειακή και την κοινωνική τους γαλήνη και σκορπάνε προς κάθε κατεύθυνση το φόβο και το θάνατο.

Κυρίες και κύριοι Συνάδελφοι, μέσα σ' αυτές τις συνθήκες της εξαπλούμενης ανασφάλειας, διογκούμενης αβεβαιότητας και τεχνηέντως καλλιεργούμενης από

διάφορες πλευρές αίσθησης αποδόμησης όλων των σταθερών που μέχρι πρότινος πηδαλιούχουσαν τη ζωή των ανθρώπων και κανοναρχούσαν σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό τη λειτουργία του διεθνούς συστήματος, δεν έλειψαν οι κατευθυνόμενες προσπάθειες ορισμένων κύκλων να καταστήσουν μέρος αυτού του περιπεπλεγμένου κουβαριού του χάους και τις θρησκείες. Που ενώ παραδοσιακά αποτέλεσαν και αποτελούν το έσχατο καταφύγιο του δοκιμαζόμενου ανθρώπου, κάποιοι προωθώντας τους θολούς σχεδιασμούς τους θέλησαν να τις μετατρέψουν σε ένα ακόμα παράγοντα παραγωγής ανωμαλιών και αναμόχλευσης τυφλών παθών και ασυμφιλίωτων συγκρούσεων.

Μπροστά σ' αυτή την εξόφθαλμη απόπειρα μετάλλαξης της θρησκείας από φορέα καταλλαγής, συνεννόησης και συνεργασίας μεταξύ των ανθρώπων σε εργαλείο αναζωπύρωσης εντάσεων, όξυνσης αντιπαλοτήτων και αναρρίπισης εχθροπραξιών, επιτακτικό προβάλλει το καθήκον όλων ανεξαιρέτως των θρησκειών, όχι μόνο να μην υποκύψουν στον πειρασμό της καθοδηγούμενης εργαλειοποίησής τους, αλλά αντίθετα, αναμετρώμενες με την πρόκληση που αντιμετωπίζουν, να την υπερβούν δημιουργικά και επαναβεβαιώνοντας τη διασωστική τους αποστολή στη ζωή των ανθρώπων και των κοινωνιών, να διεκδικήσουν και να αναλάβουν πάλι τον πρωταγωνιστικό τους ρόλο.

Μόνος δρόμος για να μπορέσουν οι θρησκείες να επιτελέσουν στην εποχή μας το λυτρωτικό τους έργο, είναι να διαμορφώσουν προϋποθέσεις ώστε να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις δυνατότητές τους μεταξύ του διαλόγου, του διαθρησκειακού διαλόγου, για να αμβλύνουν τις αντιθέσεις τους, να προωθήσουν την αλληλοκατανόησή τους, να παραμερίσουν τα όσα ελάχιστα σε τελική ανάλυση τους χωρίζουν και να προτάξουν τα μείζονα που τους ενώνουν, ανάγοντάς τα σε πυλώνες πάνω στους οποίους θα βασιστεί η συνεργασία μεταξύ των ανθρώπων και η δημιουργική σύμπραξη μεταξύ των λαών.

Κυρίες και κύριοι Συνάδελφοι, στην κατεύθυνση αυτής της μεγάλης προσπάθειας, που οφείλουν να αναλάβουν από κοινού και να συνεπωμιστούν όλες οι θρησκείες, ο ρόλος της Ορθοδοξίας μπορεί και πρέπει να είναι πρωταγωνιστικός. Γιατί από τη φύση της και τη γαλβανισμένη μέσα από τη μαρτυρία και την ομολογία αιώνων παράδοσή της, η Ορθοδοξία ως χώρος αληθείας και σωτηρίας του ανθρώπου και ομολογία του κόσμου, είναι οικουμενική, ανοιχτή στο διάλογο, ευγενική στη

σχέση της με κάθε διαφορετικό και αλλότριο, απαλλαγμένη από κάθε είδους φοβικότητες και μισαλλοδοξίες.

Έχει αποδείξει άλλωστε διαχρονικά, στην πράξη, πως μπορεί να συζητά με τις άλλες θρησκείες κατά τρόπο δημιουργικά κριτικό, να διαλέγεται μαζί τους με αυτοπεποίθηση και να συνυπάρχει χωρίς να κατατρώχεται από σύνδρομα δυσανεξίας ή φοβικότητας. Αρύεται τα παραδείγματά της από την πλούσια παράδοσή της, αφού σ' αυτήν ανήκει ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός, που στα πρώτα βήματα εμφάνισης του Ισλάμ πληροφορούσε τους σύγχρονούς του γι' αυτό και ασκούσε με αγάπη και σεβασμό κριτική στις δοξασίες του. Σ' αυτήν ανήκει ο Γρηγόριος Παλαμάς, που προέβαινε κάτω από συνθήκες αιχμαλωσίας σε διάλογο με Μουσουλμάνους Ιμάμηδες και με περισσή αγάπη και σεβασμό προς αυτούς και τις αντιλήψεις τους, καταδείκνυε την αμετάθετη πίστη του στην Ορθοδοξία και την αλήθεια που κομίζει. Σ' αυτήν ανήκει και ο Πατριάρχης Ιερεμίας Β', ο οποίος δέχτηκε να αλληλογραφήσει κατά το 16^ο αιώνα με τους Λουθηρανούς, να τους δείξει τις θέσεις των Ορθοδόξων και να κρίνει την πίστη τους.

Αξιοποιώντας λοιπόν όλη αυτή την πλούσια παράδοση του διαλόγου με τις άλλες θρησκείες και ομολογίες, η Ορθοδοξία οφείλει να αναλάβει την πρωτοβουλία για την ουσιαστικοποίηση του διαθρησκευτικού διαλόγου και να προτάξει τη σημασία της δέσμευσης όλων των θρησκειών και ομολογιών, στην ανάγκη εξεύρεσης κοινών τόπων, προβολής των σημείων στα οποία αυτές συγκλίνουν, όπως οι κοινές αντιλήψεις τους για το ορθό και το λάθος, τη δικαιοσύνη και την τιμιότητα και την αξία του ανθρώπου και ανάληψης της ευθύνης ανάδειξής τους ως ενοποιητικών στοιχείων σε αντιδιαστολή προς εκείνα που χωρίζουν και διχάζουν.

Είναι πολλά τα σημεία που μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο ενός ειλικρινούς και απροκατάληπτου διαθρησκευτικού διαλόγου στην εποχή μας, αποδεικνύοντας έτσι στην πράξη πως αυτά που συνδέουν και ενώνουν τις θρησκείες, είναι πολλά περισσότερα απ' όσα τις διαιρούν και τις αντιπαραθέτουν. Νομίζω ότι οφείλει στο πλαίσιο ενός τέτοιου διαθρησκευτικού διαλόγου, να διατρανωθεί η από κοινού αποκήρυξη όλων εκείνων των ακραίων ρευμάτων που μέσα από τις επιμέρους θρησκείες καλλιεργούν το φανατισμό, επενδύουν στην ένταση και προκρίνουν ως μέθοδο δράσης τη βία, ακυρώνοντας το βαθύτατο ηθικό περιεχόμενό τους.

Εξ ίσου σημαντικό είναι επίσης, αντικείμενο ενός τέτοιου διαθρησκευτικού διαλόγου, να αποτελέσει η διαμόρφωση της κοινής στάσης όλων των θρησκειών,

έναντι της κρατούσας μονοδιάστατης σύλληψης του ατόμου με υλιστικούς όρους, ως καταναλωτή και η πρόταξη από μέρους τους της αναγνώρισης και καταξίωσης του ανθρώπου ως όντος θεωμένου.

Αλλά και άλλα ζητήματα όπως η δημιουργία των προϋποθέσεων για τη διαμόρφωση της κοινής στάσης των θρησκείων απέναντι σε προβλήματα όπως η εξαπλούμενη φτώχεια και η από πολλές πλευρές προωθούμενη εκκοσμίκευση και ολοσχερής αποϊεροποίηση των σύγχρονων κοινωνιών, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ενός τέτοιου διαθρησκειακού διαλόγου και πεδίο σύμπτωσης των θρησκείων.

Κυρίες και κύριοι, τέλος, πεποίθησή μου είναι πως από τη δική μας πλευρά, ως Δ.Σ.Ο., μπορούμε να συμβάλλουμε σημαντικά μέσα από ενεργές πρωτοβουλίες μας, παροτρύνσεις και αποφασιστικές παρεμβάσεις, στη στήριξη και ενίσχυση του διαθρησκειακού διαλόγου. Να ανοίξουμε μέσα από παράλληλες δράσεις διαύλους που θα διευκολύνουν αυτό το διάλογο, θα προτρέπουν στη σύνθεση και θα αποτρέπουν κάθε είδους κινήσεις εκμετάλλευσης του θρησκευτικού συναισθήματος των λαών μας, για αλλότριους σκοπούς και επιδιώξεις από τους ποικιλώνυμους εμπόρους του μίσους και τους πολυπόικιλους μεταπράτες του μηδενισμού.

Στο χέρι μας είναι να συμβάλλουμε σ' αυτή την κατεύθυνση, ανοίγοντας και μ' αυτό τον τρόπο νέους δρόμους ελευθερίας και ευημερίας για τους λαούς μας.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Ευχαριστούμε τον αξιότιμο κ. Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα. Ο κ. Yuriy Boldyriev, παρακαλεί να ομιλήσει εκ μέρους του Κοινοβουλίου της Ουκρανίας. Ελπίζω να μην έχετε αντίρρηση, ας τον ενθαρρύνουμε.

Υ. BOLDYRIEV: Το μόνο που μου απομένει είναι να συγχαρώ τους αξιότιμους διοργανωτές για την μεγάλη γιορτή του Θεόδωρου του Στρατηλάτη, που τιμούμε τη μνήμη του σήμερα, του Στρατηλάτη και Μεγαλομάρτυρα.

Το θέμα της Ολομέλειάς μας δυστυχώς έχει μία ιδιαίτερη έκφραση στην πολύπαθη χώρα μας, την Ουκρανία. Θα έλεγε κανείς ότι είναι μία ευημερούσα χώρα της Ευρώπης, όπου από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο δεν έχουμε πόλεμο. Πλην όμως, έχουμε άραγε διαθρησκειακό διάλογο; Και μπορεί αυτός ο διάλογος να συνεισφέρει στην ευημερία της χώρας;

Το πρόβλημα υποδιαιρείται σε δύο μέρη. Εφόσον και καθόσον η χώρα, κατά το 80%, ίσως και παραπάνω, είναι Ορθόδοξη, θα έλεγε κανείς ότι δεν υπάρχει ιδιαίτερο έδαφος που να υπαγορεύει την αναγκαιότητα διαθρησκειακού διαλόγου.

Υπάρχει το Συμβούλιο των Εκκλησιών, όπου συμμετέχουν εκτός των Ορθοδόξων οι Διαμαρτυρόμενοι, οι Ιουδαίοι, εκπρόσωποι του Ισλάμ. Εκτός από το πρόβλημα των ολοκληρωτικών αιρέσεων, άλλο πρόβλημα δεν υφίσταται, εκτός του βασικού προβλήματος, του προβλήματος του σχίσματος το οποίο υπάρχει εντός της Ορθοδοξίας. Μετά την ανεξαρτητοποίηση της Ουκρανίας το 1992 και με την αρωγή του Προεδρείου του τότε Κοινοβουλίου, η πλειονότητα του οποίου απαρτιζόταν από ανθρώπους που θεωρούσαν τον εαυτό τους πατριώτη και ελάχιστα κατανοούσαν τα ζητήματα της θρησκείας, ιδρύθηκε ένας οργανισμός ο οποίος διεκδικεί την ονομασία της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, Πατριαρχείο του Κιέβου.

Εκ παραλλήλου, προέκυψε άλλη μία ομάδα διασπαστική, Ορθόδοξη Αυτοκέφαλη Ουκρανική Εκκλησία. Από την Οικουμενική Ορθοδοξία δεν έχουν αναγνωρισθεί και οι δύο και δεν έχουν καμία επικοινωνία μεταξύ τους.

Η ύπαρξη λοιπόν μιας χαίνουσας συρράξεως μεταξύ Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ουκρανίας και αυτών των δύο οργανώσεων, συνιστά αυτή τη νοσηρή διαδικασία που χαρακτηρίζει τις διομολογιακές μας σχέσεις στη χώρα. Όσον αφορά τις θέσεις που λαμβάνουν αυτές οι οργανώσεις, θα ήταν ενδιαφέρον να παραθέσω ορισμένα παραδείγματα. Στη δυτική Ουκρανία, την εκκλησία μας, την Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία, την αναγνωρισμένη από την Οικουμενική Ορθοδοξία, την λέμε Ορθόδοξη Του Κιέβου τη λένε Ουκρανική Εκκλησία. Ακόμα και στη μαζική συνείδηση, υπάρχει η αντίληψη του γεγονότος ότι το Πατριαρχείο του Κιέβου δεν είναι χριστιανική οργάνωση, αλλά είναι μία εθνική οργάνωση η οποία έχει όλο το τελετουργικό κατά την Ανατολική Εκκλησία, αλλά δεν είναι οργανικά συνιστώσα της Εκκλησίας μας.

Δυστυχώς, μεταξύ των πολιτικών που βρίσκονται σήμερα στην πυραμίδα της εξουσίας, όσον αφορά την Εκκλησία, έχουν παρωχημένες απόψεις. Αφ' ενός μεν όλοι συμφωνούμε ότι στη χώρα είναι απαραίτητο να κινηθούμε από την άποψη της εντάξεως στην Ε.Ε., η οποία συνιστά έναν οργανισμό καθ' όλα εκκοσμικευμένο. Ως γνωστόν, κατά τη συζήτηση του λεγόμενου Ευρωσυντάγματος, είχαν απαλειφθεί οι οποιοσδήποτε αναφορές στο Χριστιανισμό, παρά τη μέγιστη συνεισφορά του Χριστιανισμού στο γίνεσθαι του Ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Κατ' αυτό τον τρόπο, αφ' ενός μεν έχουμε μία κίνηση προς αυτή την εκκοσμικευμένη οργάνωση της Ε.Ε., αφ' ετέρου επιχειρούν να θέσουν καθήκοντα στην Εκκλησία δομικών χαρακτηριστικών της πολιτείας. Δεν υπάρχει καμία

πολιτειακή εκδήλωση όπου δεν θα υπάρχει σε διάφορες αποφάσεις, σε διάφορα έγγραφα, κάποια επισήμανση που να αφορά τη συνεισφορά της Εκκλησίας στη δημιουργία του κράτους της Ουκρανίας και η πολιτεία ευελπιστεί ότι και στο μέλλον θα συνεχίσει να διαδραματίζει τέτοιο ρόλο η Εκκλησία.

Επιπλέον, καθ' όλη τη διάρκεια των 16 ετών της αποκτηθείσας ανεξαρτησίας, έχουν γίνει επανειλημμένες προσπάθειες εξ ονόματος της τοπικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Κατά τη γνώμη τους η ομάδα αυτή, με επικεφαλής το λεγόμενο «Πατριαρχείο του Κιέβου», ζητεί σε όλα τα έγγραφα τα οποία εγκρίνονται να αναφέρεται η αναγκαιότητα της δημιουργίας κρατικής υποστάσεως της Ουκρανίας, μέσω αυτής της εκκλησίας. Έχουμε συνεπώς μία προσπάθεια επιβολής στην εκκλησία λειτουργιών και επιτέλεσης ρόλων που έχει απωλέσει η Εκκλησία κατά τον 21^ο αιώνα.

Τω όντι, κατά τον ύστερο Μεσαίωνα, στην εποχή του Διαφωτισμού, στους νέους χρόνους, η Εκκλησία ήταν φορέας τέτοιων λειτουργιών, συνεισέφερε στο γίνεσθαι της κρατικής υποστάσεως πολλών χωρών της Ευρώπης. Την σήμερα ημέρα όμως, η Ευρώπη αρνείται, απορρίπτει αυτό το ρόλο. Εμείς όμως, καθ' όλα αντιφατικώς κινούμενοι, αφ' ενός μεν κινούμεθα προς την Ε.Ε., αφ' ετέρου επιδιώκουμε την αναχρονιστική επιβολή τέτοιων παρωχημένων προ πολλού λειτουργιών της Εκκλησίας.

Πρόκειται για μία σχιζοφρενική κατάσταση, η οποία έχει καταλάβει τους Ουκρανούς πολιτικούς και παρεμποδίζει εν πολλοίς την ανάπτυξη της Ορθοδόξου Εκκλησίας, παρεμποδίζει τη θεραπεία αυτού του σχίσματος που έχει επέλθει στην Ορθοδοξία της Ουκρανίας, παρεμποδίζει τους πιστούς να ικανοποιήσουν τις φυσικές θρησκευτικές τους ανάγκες.

Όσον αφορά τις προοπτικές, και άλλοι συμμετέχοντες προλαλήσαντες συνάδελφοι, αναφέρθηκαν στις σχέσεις με το Ισλάμ. Εδώ θα μπορούσα να αναφέρω ότι στην επικράτεια της Ουκρανίας, ως γνωστόν, υπάρχει μία δυνητική σύρραξη στην αυτόνομη περιοχή της Κριμαίας, όπου βάσει των απαιτήσεων της Ε.Ε., έχουμε μία επάνοδο των Τατάρων της Κριμαίας, οι οποίοι εκτοπίστηκαν από το καθεστώς του Στάλιν κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Κατά το παρελθόν έτος στα πλαίσια μιας αντιθέσεως που εξέφρασαν οι κάτοικοι της Κριμαίας για την επίσκεψη των αμερικανικών στρατευμάτων στη Θεοδοσία, επισκέφθηκα αυτές τις περιοχές, γνωρίστηκα με τους Τατάρους και μπορώ να σας μεταφέρω την άποψη ότι η

αντίληψη των Τατάρων της Κριμαίας για τη συμμετοχή της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ και την Ε.Ε., καθώς επίσης και στα ζητήματα του διομολογιακού διαλόγου, κυμαίνεται σε συνάρτηση με τον τόπο διαμονής και την κοινωνικοοικονομική θέση τους. Διότι, όσοι διαμένουν στις εσωτερικές περιοχές της Κριμαίας είναι κατά κανόνα πτωχοί, έχουν ιεχωβιτικές τάσεις και ορισμένες εξτρεμιστικές θα έλεγα τάσεις, οι οποίες μπορεί να δώσουν θλιβερά αποτελέσματα στο εγγύς μέλλον.

Όσον αφορά τους Τατάρους της Κριμαίας που βρίσκονται στις ακτές, στις παράκτιες ζώνες, που συμμετέχουν στην τουριστική επιχειρηματική δραστηριότητα και έχουν αντίστοιχα εισοδήματα, βάσει των Ορθοδόξων παραδόσεων, καταναλώνουν ικανές ποσότητες οίνου και βότκας, δεν έχουν τόσο έντονες διαθέσεις υπέρ του Ισλαμικού εξτρεμισμού. Γνωρίζουμε ότι σε κάθε επανάσταση, ο πυρήνας είναι κάποιος ακραίοι, απαιτείται 1,5-2% για να ξεσπάσει μία εξέγερση, ένας εμφύλιος. Γι' αυτό λοιπόν φρονώ ότι δεν έχουμε την παραμικρή βάση, δεν υπάρχει αποχρών λόγος ειρηνικής αναμονής για το τι θα κάνουν οι ιεχωβίτες, διότι υπάρχει νεολαία και δυστυχώς η νεολαία βρίσκεται, σε σημαντικό βαθμό, υπό την επήρεια αυτής της προπαγάνδας.

Αυτό όσον αφορά τον διομολογιακό διάλογο. Στη δεύτερη περίπτωση είναι διομολογιακός, στην πρώτη περίπτωση δεν μπορεί να αποκαλείται διομολογιακός, είναι ένας διάλογος στο εσωτερικό μίας πίστης, μίας ομολογίας. Δυστυχώς όμως, μεταξύ διαφορετικών νομικών προσώπων θα λέγαμε, το ένα εκ των οποίων είναι η κανονική Ορθόδοξος Εκκλησία και οι υπόλοιπες είναι αυτόκλητες, χωρίς να συνιστούν βάση του εκκλησιαστικού νόμου.

Ήθελα να πω ότι τα διάφορα εγχειρήματα των πολιτικών της Ουκρανίας, να παρέμβουν σε αυτές τις υποθέσεις, προσλαμβάνουν απροσδόκητες μορφές το τελευταίο διάστημα. Ο γηραιότερος αδελφός του Γιούσενκο, αδελφός του Προέδρου, είναι μεγάλος παράγων του λεγομένου «Πατριαρχείου του Κιέβου» και λένε ότι είναι έτοιμος να υιοθετήσει το σχήμα σε ένα από τα μοναστήρια που βρίσκονται υπό την εξουσία του λεγόμενου Πατριαρχείου του Κιέβου. Υπάρχει ένα σχέδιο για την ανάδειξή του στο αξίωμα του λεγομένου «Πατριάρχη του Κιέβου». Η ιδέα αυτή της χρήσης της Εκκλησίας σε πολιτικούς, πολιτειακούς σκοπούς, που είναι εγκληματική για την Εκκλησία, κατά τη γνώμη μου, σήμερα, εξακολουθεί να υπάρχει στην Ουκρανική πολιτική και προσλαμβάνει τέτοιου είδους απροσδόκητες μορφές.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι έχω υπερβεί ήδη το χρόνο μου, δεν θα ήθελα να σας απασχολώ περισσότερο, ευελπιστώ ότι παρά το γεγονός ότι το σχέδιό μου, το εισηγούμαι την τελευταία μέρα, ευελπιστώ ότι αύριο θα το εξετάσουμε, ευελπιστώ στην υποστήριξή σας. Δεν θα το έλεγα σχέδιο ψηφίσματος, είναι ένα μήνυμα της Δ.Σ.Ο. προς τους βουλευτές του Κοινοβουλίου της Ουκρανίας, λόγω του ότι έχουμε άκρως περίπλοκες και ανησυχητικές τάσεις, όπου η προεδρική συνιστώσα της εξουσίας, παραβιάζοντας όλους τους κανόνες του Συντάγματος επέτυχε τη διεξαγωγή πρόωρων κοινοβουλευτικών εκλογών και το επέβαλε αυτό στην κοινωνία, εξισορροπώντας στα όρια της πραξικοπηματικής χρήσης βίας. Νομίζω ότι θα μας υποστηρίξει η Ολομέλειά μας, βάσει του κειμένου που έχω δώσει στο Προεδρείο.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Αυτό το κείμενο για το οποίο ο κ. Boldyriev ανέφερε μόλις τώρα, θα προσπαθήσουμε να εξετάσουμε αύριο το πρωί, να το έχουμε αύριο το πρωί και ποια θα είναι η αντίδρασή μας, νομίζω ότι θα το συζητήσουμε αύριο. Θα το δεχτούμε ή δεν θα το δεχτούμε, αυτό θα είναι στη δικαιοδοσία σας φυσικά.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Αδελφοί, δεν θα είχα προσωπικά καμία αντίρρηση να ήμασταν τόσο άνετοι σε κάθε συνάδελφο, πολύ δε περισσότερο σε έναν συνάδελφο που μετέφερε μ' αυτό τον ζοηρό τρόπο τις περιστάσεις που ζει ο λαός της Ουκρανίας, αλλά και τις δοκιμασίες που έχει η Εκκλησία.

Θα μου επιτρέψετε όμως να σας πω, ότι πέρυσι, με τους συναδέλφους από την Κύπρο και στην προπέρσινη επίσης Γ.Σ., δεν έγινε δεκτό κανένα κείμενο, κανένα ψήφισμα, γιατί προτάθηκε, προβλήθηκε από το Προεδρείο και απεδέχθη η Συνέλευση, ότι θα πρέπει να κρατούμε τους κανόνες που λένε ότι τα ψηφίσματα, τα κείμενα, έρχονται 15 μέρες νωρίτερα, μεταφράζονται, τα έχουν υπόψη τους όλοι οι Συνάδελφοι πριν έρθουν στη Γ.Σ.

Και το λέω, γιατί θέλω να ζητήσω και προσωπικά συγγνώμη από το Συνάδελφο της Ουκρανίας. Θέλω να τον διαβεβαιώσω ότι τα αισθήματα και τα προσωπικά μου αλλά και των συναδέλφων μου, είναι ειλικρινή και φιλικά και θέλω να πω ότι στενοχωρούμαι και διαμαρτύρομαι όταν στο παρασκήνιο ακούγεται ότι μπορεί κάποιος να παραβιάζουμε κανόνες για κάποιους και για κάποιους άλλους όχι. Η πηγαίνουμε με πολύ συγκεκριμένους κανόνες, ή αλλιώς δεν πειράζει, πράγματι, να αλλάξουμε από σήμερα και να πούμε ότι μπορούμε να δεχόμαστε με όποια μορφή, όποια πρόταση γίνεται. Και δεν θα μας βρείτε αντιθέτους. Αν θέλετε έτσι να κάνουμε.

Αλλά νομίζω ότι δεν είναι πρόπον να έχουμε δύο μέτρα και δύο σταθμά. Η Οργάνωση κουβαλάει και μία συλλογική μνήμη και μία εμπειρία και νομίζω ότι είμαστε υποχρεωμένοι να τη σεβόμαστε όλοι..

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Πέραν των όσων είπε ο κ. Νικολόπουλος, με τα οποία συμφωνώ απολύτως, θέλω να συμπληρώσω το εξής: είναι πάγια τακτική της Οργάνωσής μας, και έχει συμβεί αυτό και στο παρελθόν με τη Βουλγαρία, να μην εμπλεκόμεθα σε εκκλησιαστικές υποθέσεις ή σε σχίσματα ή σε υπογήφια σχίσματα που μπορεί να συμβούν σε κάθε εκκλησία. Γιατί τότε φοβάμαι ότι εδώ θα διαιρεθούμε.

Επομένως, δεδομένου μάλιστα ότι υπάρχει η πάγια τακτική να μην εμπλέκεται η Οργάνωσή μας σε θέματα εκκλησιαστικά των χωρών που συμμετέχουν, και τα έχουμε αποφύγει αυτά με πάρα πολύ επιδέξιο τρόπο, δεν είναι σκόπιμο να εμπλακούμε τώρα σε μία τέτοια ενδοεκκλησιαστική διαμάχη, όπως αυτή που περιέγραψε ο Συνάδελφος από την Ουκρανία.

V. ALEXEEV: Συμφωνώ απολύτως με τον κ. Γεωργακόπουλο, αντίστοιχη ήταν η αντίληψή μας και στη Βενετία, όταν δεν μπήκαμε στη σύρραξη της Ιερουσαλήμ, δεν αναμιχθήκαμε σ' αυτή την υπόθεση. Όλοι οι περαιτέρω προβληματισμοί μας, μας οδήγησαν ακριβώς στην ορθότητα αυτής της απόφασης που είχαμε λάβει τότε. Συμφωνώ απολύτως με τον εκτελούντα χρέη Γ.Γ., υπάρχει ένας κανονισμός και οι κανόνες πρέπει να τηρούνται, αδιαμφισβήτητα.

Όσον αφορά αυτό το κείμενο για το οποίο μας είπε ο κ. Boldyriev, δεν είναι ψήφισμα. Το θέμα είναι ότι σε κάθε κανόνα υπάρχουν και εξαιρέσεις και πρέπει να καταλαβαίνουμε. Υπάρχουν δύο εβδομάδες, 15 μέρες, προθεσμία που έχουμε δικαίωμα να εισηγηθούμε κάποιο σχέδιο ψηφίσματος. Στη διάρκεια αυτών των 15 ημερών μπορεί να έχουν συμβεί πολλά στον κόσμο.

Χθες αναφερθήκαμε σε ένα έκτακτο γεγονός, στείλαμε ένα τηλεγράφημα για τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος, κάναμε μία εξαίρεση από τον κανόνα μας. Δεν νομίζω ότι θα λάβουμε απόφαση γι' αυτό. Αλλά τουλάχιστον να πληροφορηθούμε το περιεχόμενο του κειμένου. Θα ήθελα να διευκρινίσω στο φίλο μας το Δημήτρη, δεν είναι εκκλησιαστικό το ζήτημα. Το έγγραφο που διένειμε αφορά άλλο ζήτημα. Αναφέρεται στο εξής:

Εχθές ήμασταν μάρτυρες ενός ιστορικού γεγονότος, μίας αυτοδιάλυσης του Κοινοβουλίου, το ίδιο το Κοινοβούλιο απευθύνεται στον Πρόεδρο και τον παρακαλεί

να αναστείλει τη δικαιοδοσία. Έχουμε την αντίστροφη κατάσταση, όπου ο Πρόεδρος χωρίς να έχει την παραμικρή εξουσιοδότηση, διαλύει αυτοβούλως το Κοινοβούλιο. Είμαστε βουλευτές; Έχουμε κάποια αλληλεγγύη. Πρέπει να δούμε τι λέει αυτό το έγγραφο, ας το μεταφράσουμε, ας το εξετάσουμε και ας δούμε πώς θα αντιδράσουμε.

Για να γίνει κατανοητό αυτό, γίνεται λόγος περί διαλύσεως της Βουλής, είναι ασαφές. Τι είναι, είναι βουλευτές αυτοί οι συνάδελφοί σας που βρίσκονται ή δεν είναι; και όλα αυτά κατά παράβαση του Συντάγματος. Δεν νομίζω ότι πρέπει να εμπλακούμε και σ' αυτή την υπόθεση, αλλά τουλάχιστον πληροφοριακά ας το δούμε το κείμενο, ας το μεταφράσουμε και ας το δούμε και ας το εξετάσουμε αύριο έχοντας γνώση του θέματος.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Θα ολοκληρώσουμε λοιπόν. Εγώ προσωπικά έχω μερικές άριστες προτάσεις εκ μέρους των συναδέλφων, λίγο διαφορετική αντίληψη θα έλεγα. Ας το εξετάσουμε αυτό το κείμενο και επιτρέψτε μου να ζητήσω τη γνώμη σας επί ενός εντελώς διαφορετικού ζητήματος. Το τρέχον έτος θα έχουμε εκλογές σε μία σειρά Κοινοβούλια χωρών που συμμετέχουν στη Δ.Σ.Ο., την Ελλάδα, τη Ρωσία, την Ουκρανία, το Καζακστάν, την Ιορδανία, θα υπάρχει ολόκληρη σειρά λοιπόν.

Ελάτε να σκεφθούμε από κοινού, μήπως θα ήταν σκόπιμο η Οργάνωσή μας, αν λάβουμε τέτοια απόφαση, με την ηγεσία, απευθυνόμενοι προς την ηγεσία των Κοινοβουλίων, με την ευχή ούτως ώστε οι εκλογές να διεξαχθούν δημοκρατικά, ανοιχτά, με πλήρη διαφάνεια, με τήρηση της νομοθεσίας, του Συντάγματος. Εμείς είμαστε μία Διακοινοβουλευτική Οργάνωση. Στις χώρες πολλών συναδέλφων μας θα έχουμε εκλογές. Θα έχουμε κάποια ανταπόκριση σ' αυτές τις εκλογές ή όχι; Μπορούμε να διατυπώσουμε κάποια ενιαία θέση, χωρίς να κάνουμε διάκριση για την Ουκρανία;

Αν δεν χρειάζεται σε κανέναν, ας πάρουμε αυτή την απόφαση. Γι' αυτό λοιπόν, θέτω το ζήτημα προς συζήτηση. Είμαστε μία Διακοινοβουλευτική Ένωση, θα παρακαλούσα να το λάβετε υπόψη σας αυτό. Παρακαλώ.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Πρόεδρε, θα έλεγα ότι φαντάζομαι θα έχουμε και αύριο τη δυνατότητα να συνεχίσουμε την κουβέντα μας. Δεν μπορώ παρά να επαναλάβω ότι οι διεθνείς οργανισμοί, χωρίς εξαιρέσεις και αστερίσκους, έχουν κανόνες και αυτό ότι ναι, σεβόμαστε τους κανόνες, αλλά κάποτε μπορούμε και να τους παραβιάζουμε, μου θυμίζει εκείνο των Βυζαντινών που βάφτιζαν το κοτόπουλο ελιές. Δεν γίνονται αυτά.

Το δεύτερο τώρα, επί της ουσίας. Δηλαδή εμείς τι θα γίνουμε; Διεθνείς παρατηρητές και κριτές; Αν ένα τέτοιο ψήφισμα ή μήνυμα ερχόταν στη Βουλή των Ελλήνων, θα επέστρεφε ως απαράδεκτο και θα εθεωρείτο η βαρύτερη προσβολή που μπορούσε να ακούσει. Δεν ξέρω στα δικά σας Κοινοβούλια, είμαι σίγουρος ότι και για τα δικά σας Κοινοβούλια το ίδιο θα λέγατε. Έχουμε υποψίες ότι δεν γίνονται αδιάβλητες και δημοκρατικά ελεύθερες και τίμιες εκλογές; Τι είμαστε εμείς εδώ;

Με συγχωρείτε. Θέλω να σας πω ότι μιας και εδώ εμείς δεν συμμετέχουμε σαν φυσικά πρόσωπα, αλλά εκπροσωπούμε το Κοινοβούλιο μας, δεν μπορούμε με την ψήφο μας και με την ανοχή μας να εγκαινιάσουμε μία άλλη πρακτική από εκείνη που ακολουθήσαμε σε όλες τις περιπτώσεις μέχρι σήμερα. Και θα σας παρακαλούσα πάρα πολύ, είναι η ασφαλέστερη οδός να σεβαστούμε τους κανόνες που εμείς ψηφίσαμε, που εμείς αποδεχτήκαμε. Και πάντως, να μη ξεφύγουμε από τις καταστατικές μας αρχές.

Δεν νομίζω ότι θα πρέπει εμείς να εμπλακούμε σε οποιαδήποτε εσωτερική υπόθεση μιας φίλης άλλης χώρας. Ο καθένας μας μπορεί να έχει τις σκέψεις του, τα συναισθήματά του, αλλά δεν μπορούμε να παρασύρουμε έναν τέτοιο διεθνή οργανισμό σαν τον δικό μας, που έχει μάλιστα και πολύ συγκεκριμένο περιεχόμενο.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Προτείνετε λοιπόν να μη συζητήσουμε και να μη μεταφράσουμε την πρόταση που υπεβλήθη. Ορθώς κατάλαβα την άποψή σας;

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Να σεβαστούμε τον κανονισμό, να σεβαστούμε το καταστατικό μας και να κάνουμε ό,τι κάναμε και στην προηγούμενη Συνέλευση και στην πιο προηγούμενη.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, αν δεχτώ τις εξηγήσεις τις οποίες επιχείρησε να δώσει ο κ. Alexeen, τότε το πράγμα γίνεται ακόμα πιο πολύπλοκο και πολύ πιο επικίνδυνο για την οργάνωσή μας. Γιατί συνταγματική ερμηνεία, το αν έχει γίνει σωστά ή όχι η διάλυση ή μη διάλυση του Κοινοβουλίου της Ουκρανίας, νομίζω ότι είναι έξω από κάθε λογική να αποφασίσουμε εμείς εδώ τέτοια πράγματα. Δεδομένου μάλιστα ότι βασική μας αρχή είναι να μην εμπλεκόμεθα στα εσωτερικά των χωρών που συμμετέχουν, πιστεύω – αναγνωρίζοντας αν θέλετε το άγχος και την ανάγκη που μπορεί να έχει ο Συνάδελφος ή οι Συνάδελφοι που δεν συμφωνούν με τα όσα έχουν συμβεί στην Ουκρανία και να υπάρξει αυτή η υποστήριξη, πολύ ευχαρίστως να του προσφέρουμε την υποστήριξή μας ως άτομα, ένας έκαστος εξ ημών.

Αλλά δεν μπορούμε ως Σώμα, ως Οργανισμός, να υιοθετήσουμε ή να μιλήσουμε ή να συζητήσουμε ένα τέτοιο υπό μορφή ψηφίσματος κείμενο. Θεωρώ λοιπόν ότι πρέπει – αν ήθελε μπορούσε να μας το διαβάσει αυτό το κείμενο ο Συνάδελφος, να μας το εξηγήσει, και όποιος το υιοθετούσε να του εκφράσει τη συμπάθειά του, όποιος όχι, αλλά όχι να εκδώσουμε κείμενο που να εμπλεκόμεθα εμείς στην εσωτερική υπόθεση άλλης χώρας. Το θεωρώ τεράστιο πολιτικό λάθος και θα αποτελέσει στοιχείο έντασης, το οποίο θα το βρίσκουμε συνέχεια μπροστά μας.

Παρακαλώ κ. Πρόεδρε, με το κύρος με το οποίο σας σεβόμεθα πάντοτε και με την πραότητα με την οποία κατευθύνετε τις συζητήσεις, να αποσυρθεί αυτή η πρόταση του Συναδέλφου.

Υ. BOLDYRIEV: Μιας και έχει διατυπωθεί αυτή η πρόταση και έχει ακουστεί η άποψη των Συναδέλφων μας, παρακαλώ αξιότιμοι κύριοι, νομίζω ότι δεν έχετε δει ακόμα το κείμενο, δεν είναι ψήφισμα, ας το πούμε τηλεγράφημα. Στο κείμενο υπάρχουν παραπομπές από την Αγία Γραφή, δεν είναι κάποιο κείμενο που μας υποχρεώνει να κάνουμε κάτι.

Ταυτόχρονα, θα ήθελα να επισημάνω ότι όχι μόνο ονόμαζαν το κοτόπουλο ελιά, αλλά μέχρι σήμερα η Εκκλησία της Αντιοχείας θεωρεί το κοτόπουλο ψάρι. Κατά την άποψή μου, αν από κοινού τηρήσουμε τον τύπο και συνεχίσουμε με τέτοια τυπικότητα τις εργασίες μας, τότε πώς θα μπορέσουμε να επηρεάσουμε τα διεθνή γεγονότα; Πώς θα μπορέσουμε να προωθήσουμε τον διαθρησκευτικό διάλογο, πώς θα μπορέσουμε να προασπιστούμε τα δικαιώματα των Ορθοδόξων σε τέτοιες περιπτώσεις όπως είναι στην Κύπρο;

Είναι η πρώτη φορά που συμμετέχω σε μία Γ.Σ. και μου προκάλεσε κάποια ευθυμία αυτή η θυελλώδης αντίδραση που προκάλεσε η πρότασή μου. Ας συζητήσουμε το συγκεκριμένο κείμενο, ας εξετάσουμε το ίδιο το κείμενο. Κύριοι, ας θυμηθούμε ότι όταν οι Μουσουλμάνοι ήταν προ των πυλών της Κωνσταντινούπολης, τότε υπήρχαν μεταξύ των προασπιστών της Πόλης θυελλώδεις συζητήσεις. Αυτό οδήγησε όμως στην πτώση της Κωνσταντινούπολης.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Γιούρι, το ερώτημα έγκειται στο εξής. Θα έπρεπε προ δύο εβδομάδων να παρουσιάσετε το κείμενο.

Υ. BOLDYRIEV: Προ δύο εβδομάδων η κατάσταση στην Ουκρανία ήταν τελείως διαφορετική και στο διάστημα των δύο εβδομάδων δεν γνωρίζαμε, δεν περιμέναμε να παραβιάσει το Σύνταγμα, όχι μόνο ο Πρόεδρος, αλλά και η κεντρική εκλογική

επιτροπή. Δεν υπήρχε προ δύο εβδομάδων η ανάγκη να υποβάλουμε ένα τέτοιο κείμενο. Αυτό συνέβη προ τεσσάρων ημερών, όταν η κεντρική επιτροπή διοργάνωσης των εκλογών, παραβίασε και αυτή το Σύνταγμα από κοινού με τον Πρόεδρο.

Δεν επιμένω στην πρότασή μου. Αν η τήρηση του τύπου είναι πιο σημαντική για την Οργάνωσή μας, από την ηθική υποστήριξη προς ένα Κοινοβούλιο το οποίο παρανόμως διελύθη, τότε βεβαίως η οργάνωση μπορεί να τηρήσει το καταστατικό. Προτείνω όμως, τουλάχιστον να μεταφραστεί αυτό το κείμενο, αύριο να διαβαστεί και ο καθένας να αποφασίσει αν θα πρέπει να εγκριθεί, έστω ως τηλεγράφημα που θα αποσταλεί σε ένα Κοινοβούλιο. Αυτά είχα να πω.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Γιούρι, κατανοείς πολύ καλά ότι δεν πρόκειται περί ψηφίσματος. Όπως το παρουσίασες βεβαίως δεν είναι ψήφισμα, δεν μπορούμε να το ονομάσουμε ψήφισμα αυτό.

Y. BOLDYRIEV: Δεν είναι ψήφισμα αυτό, οπωσδήποτε δεν είναι ψήφισμα. Είναι ένα τηλεγράφημα υποστήριξης. Όπως παρόμοιο τηλεγράφημα με τις ευχές ανάρρωσης, αποφασίσαμε να στείλουμε στον Αρχιεπίσκοπο.

Y. ASTARCHENKO: Αξιότιμοι Συνάδελφοι, δεν θα ήθελα τώρα να χωριστούμε σε πορτοκαλί και γαλάζιους, σε δύο αντίπαλα στρατόπεδα. Έχουμε μία Δ.Σ.Ο. η οποία προασπίζει τα δίκαια των Ορθοδόξων. Η κρίση με το Κοινοβούλιο και την πολιτική ηγεσία στην Ουκρανία, δεν είναι ένα θέμα Ορθοδόξου περιεχομένου, Ορθοδόξου χαρακτήρα. Είναι ένα πολιτικό ζήτημα. Ας μη βρεθούμε σε δύσκολη θέση, είναι ένα περίπλοκο θέμα και ας μη κάνουμε ενέργειες που θα ήταν δύσκολο μετά να τις εξηγήσουμε.

V. OREKHOV: Σας ευχαριστώ κ. Πρόεδρε. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ ότι το κείμενο που προτείνει ο κ. Boldyriev, μπορεί να το θεωρήσουμε ένα ενημερωτικό έγγραφο, ένα έγγραφο που μπορούμε απλά να λάβουμε υπόψη. Ωστόσο όμως, εμείς έχουμε ήδη ορίσει τους κανόνες του παιχνιδιού, βάσει των οποίων λειτουργούμε. Είμαστε μία Δ.Σ.Ο., θα πρέπει να εξετάζουμε ζητήματα καθολικής σημασίας σε ό,τι αφορά την παρουσία της Ορθοδοξίας στον κόσμο. Και βεβαίως, δεν μπορούμε να παραβιάσουμε τους κανόνες του παιχνιδιού που έχουμε ήδη υιοθετήσει.

Θα πρέπει λοιπόν να τηρήσουμε αυτούς τους κανόνες. Κατανοώ πολύ καλά τον πόνο που βιώνουν οι Κοινοβουλευτικοί ενώπιον της καταστάσεως που έχει διαμορφωθεί στην Ουκρανία. Όμως, ως μέλος της Δ.Σ.Ο., θεωρώ ότι δεν έχουμε

κανένα δικαίωμα να παρέμβουμε στις εσωτερικές υποθέσεις ενός κυρίαρχου κράτους, η Ουκρανία ως κυρίαρχο κράτος θα βρει τον τρόπο να αντιμετωπίσει τα προβλήματά της. Θα πρέπει να τηρήσουμε τους κανόνες που έχουμε ήδη υιοθετήσει.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Θεωρώ ότι είναι σαφής η θέση του καθενός. Δεν θα ασχοληθούμε τώρα με το περιεχόμενο του κειμένου, το κείμενο δεν το έχουμε δει. Υπάρχει ένα ζήτημα αρχής, που αφορά στην ίδια τη διαδικασία λειτουργίας της Οργάνωσης. Μιας και η πλειονότητα των μελών επιμένει να τηρηθούν οι κανόνες, παρακαλώ να κατανοήσετε την άποψή μου, Γιούρι, κλείνει εδώ η συζήτηση. Η συζήτηση έχει κλείσει εδώ.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Προτείνεται να μεταφραστεί το κείμενο και να ληφθεί υπόψη ως ενημερωτικό κείμενο, χωρίς να γίνει συζήτηση. Το δέχεστε αυτό; Να διανεμηθεί ως ενημερωτικό κείμενο. Κώστα, να γίνει η διανομή του κειμένου ως ενημερωτικό έγγραφο, χωρίς συζήτηση.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν διακόψαμε τον Συνάδελφο όταν ήταν στο βήμα, όπου εν πολλοίς αναφέρθηκε στα προβλήματα αυτά. Λογόκρινε κανένας την τοποθέτησή του; Είπε κανένας ότι ήταν εκτός θέματος, αφού το θέμα που συζητούσαμε σήμερα ήταν ο διαθρησκευτικός διάλογος; Το ίδιο λοιπόν κ. Πρόεδρε, θα μπορούσε – και τώρα μπορεί, και εκείνη τη στιγμή στο βήμα- ένα τέταρτο μίλησε ο Συνάδελφος, πιστεύω ότι αυτά που μας είπε εν πολλοίς θα τα λέει μάλλον και εν ολίγοις σε μία σελίδα χαρτιού.

Δεν θέλουμε εδώ να λογοκρίνουμε κανέναν και δεν θα ήθελα σε καμία περίπτωση να νιώσει ο Συνάδελφος ότι δεν θέλαμε να τον ακούσουμε. Αν είναι δυνατόν! Φανταστείτε όμως ότι αν ήταν και οι άλλοι Συνάδελφοι από την Ουκρανία εδώ, κάποιοι εκ των οποίων έχουν μία άλλη άποψη, έχουν 10 χρόνια μαζί μας, θα έλεγαν ακριβώς τα αντίθετα. Και εμείς θα κάναμε το διαιτητή κ. Πρόεδρε; Και έχουμε μπει κιόλας από ώρα στην ουσία ενός θέματος που είναι εκτός θέματος.

Όμως, μετά τη διαμαρτυρία μου, σας παρακαλώ πολύ, για να μη μένει ότι δεν θέλουμε να ακούσουμε, να μας το διαβάσει και ταυτόχρονα να έχουμε την αντίληψη από τη μετάφραση του κειμένου, είμαι σίγουρος. Να ανέβει στο βήμα, θα είναι το ίδιο που μας είπε ο αγαπητός κ. Συνάδελφος.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Ευχαριστώ. Ευχαριστώ τον κ. Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα, το πιο εύλογο είναι αυτό, Γιούρι, σε παρακαλώ να το αναγνώσεις, δεν χρειάζεται να χαλάμε χαρτί, ας μας πληροφορήσεις επί τόπου.

Y. BOLDYRIEV: Η παράκλησή μου είναι η εξής: Θα επιθυμούσα εξ ονόματος αυτής της υψηλής Διακοινοβουλευτικής Συνελεύσεως, να καταφθάσει στο Κίεβο το εξής τηλεγράφημα:

«Εμείς, οι συμμετέχοντες στη 14^η Γ.Σ. της Δ.Σ.Ο., έχουμε την τιμή να χαιρετίσουμε τους βουλευτές της Βουλής της Ουκρανίας και να ευχηθούμε ευτυχία και ευημερία στο λαό της Ουκρανίας. Το βασικό μας καθήκον είναι η διασφάλιση των όρων για την αλληλέγγυο, ισότιμο και αμοιβαίως επωφελή ανάπτυξη των λαών της Ορθοδόξου παραδόσεως στην παγκόσμια κοινωνία. Με έμπνευση και ελπίδα, παρακολουθούμε τις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις στη χώρα σας. Είμεθα πεπεισμένοι ότι ο υπερχιλιετής χριστιανικός πολιτισμός της Ουκρανίας, είναι αναπόσπαστο στοιχείο της οικοδόμησης της κοινωνίας των πολιτών και της πολιτείας της Ουκρανίας. Μαρτυρία είναι γι' αυτό η αντίθεσή σας στις δυνάμεις εκείνες του παρελθόντος, οι οποίες προσπαθούν να αναθεωρήσουν τα δημοκρατικά κεκτημένα του λαού σας, και βάσει του Ψαλμού 20, είμεθα υπέρ των ιδεωδών του Συντάγματος και της Δημοκρατίας, που εναρμονίζονται με την ιδέα της Ορθοδόξου Συνοδικότητας. Κατά τον Παύλο, να τηρείτε την ελευθερία και να μην υποτάσσετε στη δουλεία».

Νομίζω ότι και χωρίς αυτό, τα γνωρίζετε καλά, ξέρω πολύ καλά ότι γνωρίζετε τους Ψαλμούς, είμαι σίγουρος ότι διαβάζετε επίσης τις πράξεις των Αποστόλων.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστούμε, η πληροφορία έγινε δεκτή, απόφαση ελάβαμε να μη μεταφράσουμε, να μη συζητήσουμε. Άλλα θέματα υπάρχουν για σήμερα; Έχουμε σήμερα δείπνο και δεξίωση.

V. ALEXEEV: Σας ευχαριστώ κ. Πρόεδρε, θα επιθυμούσα να κάνω ένα μικρό σχόλιο. Η συζήτησή μας επί αυτού του ζητήματος, απεικόνισε το σύνολο της συζήτησης που είχαμε επί 15 χρόνια της προϋπάρξεώς μας. Απορρίπτουμε την άμεση συμμετοχή μας σε διάφορες ενδοεκκλησιαστικές συρράξεις και πολύ καλά κάνουμε. Σήμερα λέμε ότι δεν παρεμβαίνουμε στις πολιτικές διαδικασίες διαφόρων χωρών. Γιατί έχουμε δημιουργηθεί τότε; Δεν είναι ρητορικό το ερώτημα, είναι πολύ σημαντικό από την άποψη των θέσεων που υιοθετούμε. Τι συνιστά η Οργάνωσή μας;

Γω όντι ζούμε σε μία κρίσιμη φάση, έχουμε 15 έτη πλέον προϋπηρεσίας. Μπορούμε να διαμορφώσουμε μία αντίληψη για τον εαυτό μας και μία αντίληψη για την εικόνα που θέλουμε να δώσουμε στον έξω κόσμο. Είναι περίπλοκο το ζήτημα, νομίζω ότι δεν χρειάζεται να το συζητήσουμε πάλι, αλλά ακριβώς προς αναστοχασμό το θέτω. Ίσως θα έπρεπε να κάνουμε κάποια διάσκεψη, κάποια συνάντηση

στρογγυλής τραπέζης, ώστε να προσδιορίσουμε τις περαιτέρω προοπτικές μας. Ενδεχομένως να χρειάζεται να αλλάξουμε τον κανονισμό μας και το καταστατικό μας, γιατί προκύπτουν οξυμμένα προβλήματα, χρειάζεται να λύσουμε επίκαιρα προβλήματα και προκύπτουν ζητήματα ότι δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα και τη δικαιοδοσία μας. Πρέπει λοιπόν να προσδιορίσουμε πού βρίσκεται το όριο αυτό, πέραν του οποίου δεν μπορούμε να πορευθούμε. Και τι πρέπει να πράττουμε.

Αν είμαστε μία οργάνωση η οποία ασχολείται με τη συζήτηση πολιτισμικών ζητημάτων της Ορθοδοξίας, τότε ενδεχομένως θα πρέπει να το διατυπώσουμε κάπως στο καταστατικό. Δεν το έθεσα προς συζήτηση αυτό, απλώς εφιστώ την προσοχή σας στο γεγονός ότι τέτοια προβλήματα υπήρξαν, υπάρχουν και δεν μπορούμε να απαντήσουμε. Και προκύπτουν εκ νέου, χωρίς να μπορούμε εμείς να δώσουμε απαντήσεις. Ίσως θα ήταν σκόπιμο να το συζητήσουμε σε επόμενες φάσεις, ούτως ώστε να μη προκύπτουν στο μέλλον τέτοιου είδους προβλήματα. Να κάνουμε μία τέτοια επίθεση εγκεφάλων, θα έλεγα, για να λύσουμε αυτό το πρόβλημα.

Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ελπίζω πράγματι να φτάσαμε στο τέλος. Δεν γίνεται, η ελευθερία είναι βέβαιο ότι υπάρχει σ' αυτή την αίθουσα και θα υπάρχει. Για όλους μας είναι καθαρό ότι η Οργάνωση με το καταστατικό της έχει βάλει τα όριά της και γι' αυτό, θα ήθελα μέχρι να ξαναβρεθούμε, να σκεφθούμε αν εμείς θα γίνουμε και Συνταγματικό Δικαστήριο. Και ακόμα, αν εμείς θα είμαστε εκείνοι που θα ξέρουμε ποιες είναι οι δυνάμεις του σκότους και οι δυνάμεις του φωτός.

Ακούσατε στο κείμενο για τις παλαιές δυνάμεις. Ποιες είναι οι παλαιές δυνάμεις και ποιες είναι οι νέες, και εμείς με ποιες δυνάμεις συντασσόμεθα; Αλήθεια λοιπόν, αλήθεια υπάρχουν προβληματισμοί; Εκπλήσσομαι, γιατί τότε δεν χρειάζεται ο Ψαλμός που είπε ο Συνάδελφος, ο οποίος Συνάδελφος προασπιζόμενος ό,τι θεωρεί σωστό για το λαό του και την πατρίδα του, έχει κάθε δικαίωμα να πει ό,τι θέλει. Αλλά εμείς όλοι, αποστασιοποιημένοι, αλήθεια, δεν κατανοούμε ότι δεν μπορεί να παραβιάσουμε κυριαρχικά δικαιώματα του λαού μιας άλλης χώρας, που εκείνος θα αποφασίσει και θα κρίνει αν σωστά ή όχι έκανε, με την κάλη; Στη δημοκρατία, η κάλη είναι εκείνη που αποφασίζει ποιος έχει το δίκιο και ποιος έχει το άδικο.

Με συγχωρείτε πάρα πολύ, αλλά νιώθω ειλικρινά ότι για πρώτη φορά μπορεί και να μπαίνει προβληματισμός για να το ξαναδούμε, αν εμείς θα αποκτήσουμε και τέτοια χρέη συνταγματικού δικαστηρίου.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Δεν ήθελα να μιλήσω, αλλά χρειάζεται. Αν και ήδη απομακρύνεται ο κ. Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας. Δεν μπορώ λοιπόν να μην αναφερθώ, πράγματι οποιοσδήποτε ζωντανός οργανισμός που δεν έχει αποστεωθεί ακόμα και αναπτύσσεται, οφείλει να διέπεται εκ του ορθού λόγου. Εάν διέπεται σε μία περίπτωση με αξιωματικές αρχές, οι οποίες έχουν τεθεί άπαξ και τις θεωρεί αυτές τις αρχές άπαξ και δια παντός δεδομένες, αυτό είναι ανησυχητικό φαινόμενο.

Αν θυμάστε, πριν από 2-3 χρόνια είχαμε συζήτηση, και στην Ουκρανία είχαμε συζήτηση. Και τότε είπαμε, έχουμε τον κανονισμό και είμεθα έτοιμοι, έχουμε όλη τη διάθεση να εξετάσουμε πιθανές τροπολογίες στο καταστατικό μας. Να λέμε λοιπόν ότι πριν από 15 χρόνια εγκρίναμε ένα καταστατικό και δεν πρόκειται να το ξανακοιτάξουμε, δεν νομίζω να είναι ορθό. Αν το κρίνει η οργάνωσή μας ότι είναι σκόπιμο να τροποποιήσουμε κάτι, νομίζω ότι η Οργάνωσή μας έχει το δικαίωμα να τροποποιήσει, είναι θέμα αρχής αυτό.

Δεν μπορώ να συμφωνήσω λοιπόν με την αντίληψη, βάσει της οποίας η κάποτε ειλημμένη απόφαση θα ισχύει εσαεί. Πρόκειται για ένα αξίωμα, μία αξιωματική θέση, η οποία δεν νομίζω να είναι αποδεκτή σε οποιαδήποτε δημοκρατική οργάνωση.

Η δεύτερη πλευρά. Εμείς λαμβάνουμε αποφάσεις, ψηφίσματα και σε τελευταία ανάλυση ευελπιστούμε, έστω και όχι άμεσα, εμμέσως, διαμεσολαβημένα, οι βουλευτές συνάδελφοί μας, ορμώμενοι από ψηφίσματα και αποφάσεις, θα λάβουν υπόψη τους διάφορες πτυχές κατά την έγκριση, την προώθηση κάποιου νομοθετικού έργου στις χώρες μας. Εάν οι αποφάσεις που λαμβάνουμε δεν έχουν την παραμικρή ανταπόκριση, τότε γιατί λαμβάνουμε αποφάσεις; Απλώς για δημόσιες σχέσεις; Όχι βέβαια. Για τον εξωτερικό κόσμο; Όχι. Εκπονούμε κοινές προσεγγίσεις, κοινές θέσεις, παρέχουμε τη δυνατότητα στον καθένα να διατυπώσει τις δικές του απόψεις. Σε τελευταία ανάλυση όμως, εκείνο που επιδιώκουμε είναι η εκπόνηση κάποιων κοινών προσεγγίσεων, οι οποίες θα διέπουν την περαιτέρω δράση μας. Ακριβώς σ' αυτή τη βάση ζητώ την κατανόησή σας και εγώ, ως ταπεινός σας δούλος βρίσκομαι στη θέση αυτού του Προέδρου. Βάσει αυτών των αρχών ασκώ τα καθήκοντά μου ως Πρόεδρος. Εάν είναι εσφαλμένη η αντίληψή μου και εσείς φρονείτε ότι οι αρχές μας πρέπει να είναι διαφορετικές, τότε θεωρώ ότι εγώ έσφαλα και θα πρέπει να επανεξετάσω ορισμένα πράγματα.

Ειδ' άλλως, δεν κατανοώ τη λογική των όσων πράττουμε. Είναι θέμα αρχής αυτό. Φρονώ λοιπόν ότι εάν σήμερα, Κώστα, δεν κάνουμε καμία συζήτηση, ο Πρόεδρος ολοκληρώνει τη συζήτηση σήμερα, εάν υπάρχει επιθυμία αύριο κατά την ολομέλεια, μπορούμε να ανταλλάξουμε απόψεις. Ο κ. Alexeen πρότεινε κάποια συζήτηση στρογγυλής τραπέζης. Δεν ξέρω αν χρειάζεται στρογγυλή τράπεζα, νομίζω ότι υπάρχει Γραμματεία, η Διεθνής Γραμματεία μπορεί να τα συζητήσει αυτά τα ζητήματα και να προτείνει στο forum μας, ευρύτερη συζήτηση.

Εάν κρίνετε ότι δεν είναι σκόπιμο να γίνει κάτι τέτοιο, παρακαλώ. Εν πάση περιπτώσει, έχουν προκύψει κάποια ερωτήματα σε εμένα τουλάχιστον, γι' αυτό παρακαλώ να τα ξαναδούμε, να συμβουλευτούμε αλλήλους, στο εξής: φρονώ ότι ως Πρόεδρος τον οποίο εκλέξατε και στον οποίο έχετε επιδείξει εμπιστοσύνη και του έχετε αναθέσει ορισμένα καθήκοντα, θα πρέπει από κοινού να αντιλαμβανόμαστε ορισμένα πράγματα, να έχουμε συναντίληψη των πραγμάτων. Έχετε κάποια αντίρρηση για την τελική μου διατύπωση; Αν δεν έχετε αντίρρηση, παρακαλώ, ολοκληρώνουμε το έργο μας σήμερα. Σας καλώ όλους στη δεξίωση.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22 ΙΟΥΝΙΟΥ 2007

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΟΦ: Καλή σας ημέρα αγαπητοί φίλοι, αγαπητοί Συνάδελφοι, παρακαλώ να πάρετε τα ακουστικά σας, συνεχίζουμε τις εργασίες της Γ.Σ. μας. Έχουμε την 4^η συνεδρία σήμερα. Σήμερα θα έχουμε την πιο μεγάλη ημέρα του έτους και αντίστοιχα, την πιο σύντομη νύχτα του έτους. Θα έχουμε επίσης, την πιο θερμή ημέρα του Καζακστάν.

Έχουμε στον κατάλογο τρεις ομιλητές από την Ελλάδα, τη Ρουμανία και από τη Λιθουανία. Υπάρχει κάποιος άλλος που θα ήθελε να λάβει το λόγο; Αν υπάρχει, θα του δώσουμε ευχαρίστως το λόγο. Και τώρα καλώ στο βήμα τον κ. Miron Ignat, βουλευτή από τη Ρουμανία.

M. IGNAT: Σας ευχαριστώ αξιότιμε κ. Πρόεδρε. Αξιότιμα μέλη του Προεδρείου, αξιότιμοι Συνάδελφοι, μέλη της Δ.Σ.Ο., εμείς τα μέλη της Ρουμανικής Αντιπροσωπείας, εκτιμούμε ιδιαίτερα όλες τις εργασίες και τα ψηφίσματα των Γ.Σ. στις οποίες συμμετείχαμε και μπορώ ειλικρινώς να πω, ότι επιστρέφοντας στην πατρίδα μας τη Ρουμανία, υπάρχει μία ομάδα βουλευτών, η ομάδα προσευχής, όπως αποκαλείται. Η ομάδα αυτή ενδιαφέρεται πάντα για τα κείμενα, τα ψηφίσματα της Δ.Σ.Ο. και εμείς σ' αυτή την ομάδα προσευχής, όπως αποκαλείται, έχουμε βουλευτές από διαφορετικά κόμματα και μπορώ να σας πω ότι έχουμε ήδη έναν διομολογιακό διάλογο μεταξύ των Κοινοβουλευτικών, μετά από κάθε Γ.Σ. της Δ.Σ.Ο.

Ο Συνάδελφός μου κ. Petru Andea, είναι επικεφαλής αυτής της ομάδας βουλευτών και πολύ συχνά του θέτουν διάφορα ερωτήματα οι βουλευτές του Κοινοβουλίου μας, ερωτήματα στα οποία ευχαρίστως απαντά, ερωτήματα που απασχολούν τους βουλευτές και αφορούν μελλοντικές δραστηριότητες.

Αξιότιμοι Συνάδελφοι, το θέμα που εξετάζουμε και τα κείμενα που έχουμε λάβει, έχουν επιτύχει το στόχο τους. Θα ήθελα να σας προτείνω να διατυπώσω κάποιες σκέψεις αναφορικά με το ζήτημα του διαθρησκειακού διαλόγου. Στα πλαίσια της χριστιανικής διδασκαλίας και σεβασμού προς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του ανθρώπου, ο διομολογιακός και διαθρησκειακός διάλογος αποκτά καθολική διάσταση στα πλαίσια της διεθνοποίησης και της καθολικής αναγνώρισής του, ως κανόνα λειτουργίας και ως αρχή και αξία που την πραγματοποιεί η Εκκλησία στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της, σε ιδιότυπες συνθήκες, ανταποκρινόμενη στις κοινωνικές ανάγκες.

Ο Χριστιανισμός έχει υπερβεί όλες τις ανθρωπιστικές παραδόσεις δια μέσου της διδασκαλίας του Ιησού Χριστού, Υιού του Θεού. Στα πλαίσια αυτής της διδασκαλίας, ο άνθρωπος αποκτά νέα αξία, γίνεται ισότιμος με όλους τους αδελφούς του και όλοι οι άνθρωποι θεωρούνται πλέον τέκνα του Θεού. Οι Άγιοι Πατέρες, ξεκινώντας από την αρχή της αγάπης, όπως αναφέρεται και στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο, συμμετέχουν δια μέσου της κοινωνίας σε μία διαρκή επαφή με τον πλησίον, στα πλαίσια της εκκλησιαστικής ζωής.

Οι άνθρωποι επιδιώκουν την ελευθερία, κάτι που συνάπτεται προς το δημοκρατικό ιδεώδες. Αυτό το φυσικό δικαίωμα στην ελευθερία θεωρείται αναφαίρετο. Τα δικαιώματα του ανθρώπου αγγίζουν τη θέση και το ρόλο του ανθρώπου σε διαφορετικές βαθμίδες της ιστορίας και βεβαίως επηρεάζουν τη σχέση του ανθρώπου με την κοινωνία. Η Αγία Γραφή θεωρεί τον άνθρωπο δημιούργημα του Θεού, ο οποίος έχει κάποιες θεμελιώδεις ανάγκες. Έχει ανάγκη από την ίδια την επαφή με το Θεό, έχει ανάγκη, κατά συνέπεια, από αγάπη, έχει βεβαίως και κάποιες υλικές ανάγκες, έχει ανάγκη διαβίωσης σε ένα κατάλληλο περιβάλλον, και βεβαίως είναι ζητήματα που έχει αναδείξει και η ελληνική φιλοσοφία και το ρωμαϊκό δίκαιο και βρίσκουν αυτές οι αρχές την έκφρασή τους σε διάφορα θρησκευτικά κείμενα, αλλά και σε άλλα πολιτικά έγγραφα, όπως η Magna Carta Liberatum, το Αίτημα των Δικαιωμάτων του 1628 από τον Κάρολο τον Α', το Habeas Corpus Act, η Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του 1789 και η Καθολική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του 1948.

Τα Ανθρώπινα δικαιώματα στα πλαίσια του διομολογιακού διαλόγου, το δικαίωμα στη χρησιμοποίηση της επιστήμης προς όφελος της ανθρωπότητας, το ζήτημα της βιοηθικής ή της γενετικής μηχανικής, τα ζητήματα της ψυχιατρικής, το ζήτημα της αντιμετώπισης του ασθενούς, το πρόβλημα των τρόπων και μορφών αξιοποίησης των φυσικών πόρων από τις διάφορες χώρες, είναι προβλήματα προτεραιότητας για όλους τους πολιτικούς στον κόσμο, αλλά και για τον κάθε απλό άνθρωπο. Κατ' ουσίαν, τα ζητήματα αυτά άπτονται της αναγκαιότητας διαφύλαξης της ανθρωπότητας, διαφύλαξης της οικουμένης, των δικαιωμάτων του πολίτη, των πολιτισμικών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των μειονοτήτων.

Στο σύγχρονο κόσμο, το κράτος θα πρέπει να συνεργάζεται με την εκκλησία επί ζητημάτων που εγγράφονται στην αποστολή των εκκλησιών. Η Εκκλησία ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ποιμνίου και επίσης είναι σε θέση η Εκκλησία να

υποστηρίζει και να συνεργαστεί με την κυβέρνηση, με τις αρχές της χώρας, για την προώθηση ηθικών αξιών. Επίσης, η Εκκλησία δεν θα πρέπει να σιωπά, όταν πρόκειται να καταδικάσει περιπτώσεις στις οποίες η εξουσία παραβιάζει τα δικαιώματα των πολιτών.

Όπως υπογραμμίζει ο Ρώσος συγγραφέας Ντοστογιέφσκι, αν δεν υπήρχε αγάπη προς το Θεό, όλα θα ήταν θεμιτά. Η Εκκλησία υποστηρίζει τον διομολογιακό διάλογο ως εγγύηση της ειρήνης, ευημερίας και κοινωνικής τάξεως. Αν όμως η Εκκλησία υποχρεώνει τους πιστούς να σέβονται το Χριστό, να μην εμπλέκονται σε αμαρτωλές ενέργειες και να μη προβαίνουν σε ενέργειες που υποβαθμίζουν την κοινωνική ειρήνη, επίσης η Εκκλησία θα πρέπει να διασφαλίσει την αυτονομία της από την κρατική εξουσία, θα πρέπει να είναι αυτόνομη. Δια μέσου του Ιησού Χριστού είμαστε τέκνα της ειρήνης, οι Χριστιανοί θα πρέπει να αγωνίζονται για το δικό τους βασίλειο, όχι όμως με όπλα, αλλά δια μέσου της προσευχής να κάνουν αυτό τον αγώνα. Ο Μέγας Αθανάσιος έλεγε ότι οι Χριστιανοί, αντί να παίρνουν τα όπλα και να τα χρησιμοποιούν, θα πρέπει να ενώνουν τα χέρια τους για την προσευχή.

Η Εκκλησία κηρύσσει την ειρήνη και δεν θα πρέπει να εμπλέκεται σε πολεμικά εγχειρήματα, διότι τότε γίνεται όργανο του κράτους. Η Εκκλησία στις προσευχές της, στους ψαλμούς της, θα πρέπει να προσεύχεται για τους ειρηνοποιούς, για τα τέκνα του Θεού και να εύχεται πάντα ειρήνη σε όλους τους ανθρώπους. Το σύγχρονο διεθνές δίκαιο θεωρεί την ανθρώπινη ζωή ζήτημα προτεραιότητας και αυτό βεβαίως περιορίζει τον τρόπο λειτουργίας της κάθε κυβέρνησης. Επίσης, αναγνωρίζει τα δικαιώματα όλων των εθνοτήτων, όλων των λαών, και των πιστών και των μη πιστών, αναγνωρίζοντας τη διαχρονική αξία της ανθρώπινης προσωπικότητας.

Αξιότιμοι συνάδελφοι, η Ρουμανική αντιπροσωπεία εκτιμά ιδιαίτερα τις πρωτοβουλίες της ηγεσίας της Δ.Σ.Ο. και το έργο της Διεθνούς Γραμματείας και εκφράζει τις ευχαριστίες της προς τους διοργανωτές αυτής της 14^{ης} Γ.Σ. και προς όλους τους Κοινοβουλευτικούς της Δημοκρατίας του Καζακστάν, για την δυνατότητα που μας παρείχαν να συγκεντρωθούμε σήμερα εδώ.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Ευχαριστούμε τον κ. Miron Ignat. Τώρα, με μεγάλη ευχαρίστηση θα δώσω το λόγο στον κ. Vladimir Orekhov, βουλευτή από το Κοινοβούλιο της Λιθουανίας.

V. OREKHOV: Σας ευχαριστώ κ. Πρόεδρε. Αξιότιμα μέλη του Προεδρείου, αξιότιμοι συμμετέχοντες της 14^{ης} Γ.Σ. της Δ.Σ.Ο., σήμερα συζητούμε το θέμα του

διαθρησκειακού διαλόγου και της ανεκτικότητας. Το θέμα αυτό βεβαίως, απασχολεί τον καθένα από μας. Όλοι θέλουμε να ζούμε σε μια κοινωνία στην οποία επικρατεί ειρήνη και συναίνεση, όπου ο καθένας αισθάνεται ασφαλής, όπου υπάρχει ελευθερία έκφρασης και κοινωνία στην οποία γίνονται σεβαστά όλα τα δικαιώματα των πολιτών.

Δυστυχώς όμως, είμαστε μάρτυρες φαινομένων ξενοφοβίας, ρατσισμού, θρησκευτικών διακρίσεων και απλής αδιαφορίας ή μη κατανόησης μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών. Υπάρχει μία διαρκής απειλή μετατροπής των εθνικών συγκρούσεων σε διαθρησκειακές συγκρούσεις. Πολύ συχνά, τα θρησκευτικά σύμβολα και οι θρησκευτικές αντιλήψεις, χρησιμοποιούνται τεχνηέντως για την χρησιμοποίηση της βίας ως τρόπο κατάκτησης της εξουσίας. Θα πρέπει λοιπόν να αναζητήσουμε νέους τρόπους και μορφές συνεργασίας και αλληλεπίδρασης, ούτως ώστε να εκπονήσουμε νέους αποτελεσματικούς μηχανισμούς για έναν διαρκή, τακτικό διάλογο με τις εθνικές και θρησκευτικές κοινότητες, ούτως ώστε να αποτραπεί η χρησιμοποίηση της βίας και η υποδαύλιση διαθρησκειακών αντιπαλοτήτων.

Θα πρέπει να αποτρέψουμε την εμφάνιση νέων εστιών έντασης, διακηρύσσοντας το ανεπίτρεπτο της χρησιμοποίησης βίας και όπλων για την επίλυση των διαφορών. Η θρησκεία θα πρέπει να είναι μία δύναμη που ενώνει τους ανθρώπους για την επίτευξη του ύψιστου ιδεώδους της ανθρώπινης ζωής. Διαφορετικές θρησκείες αποτελούν περίπλοκους μηχανισμούς που μπορεί να χρησιμοποιηθούν για την ευημερία των ανθρώπων. Θα πρέπει κάθε θρησκεία να παραιτηθεί από κάποιες επιμέρους επιδιώξεις για την επίτευξη παγκόσμιων στόχων. Ο διάλογος μεταξύ των θρησκειών, αναμφιβόλως είναι ο πιο σύντομος δρόμος που οδηγεί στην ειρήνη.

Η ηγεσία της Δ.Σ.Ο., εύστοχα επέλεξε το Καζακστάν ως τόπο διεξαγωγής αυτής της Γ.Σ. Το Καζακστάν πράγματι αποτελεί ένα παράδειγμα διαθρησκειακού διαλόγου. Δυστυχώς, παρατηρούμε σήμερα ένα μειωμένο ενδιαφέρον των πολιτών προς τα κόμματα και προς τα προγράμματά τους. Τα προγράμματα πολλές φορές είναι λαϊκιστικά, τεχνοκρατικά, πολύ συχνά τα κόμματα δεν υλοποιούν τις υποχρεώσεις που είχαν αναλάβει ενώπιον των ψηφοφόρων. Όλα αυτά δημιουργούν ένα μεγάλο κενό πνευματικότητας και ένα έλλειμμα πνευματικότητας. Η κοινωνία σήμερα, παρά τον αθεϊστικό της χαρακτήρα, αρχίζει σιγά-σιγά να κατανοεί ότι η

θρησκεία αποτελεί το θεμέλιο της ανθρώπινης πνευματικότητας, κάτι που επιβεβαιώνεται στην ανθρώπινη ιστορία.

Οι θρησκευτικές ομολογίες δια μέσου συναινετικών πρωτοβουλιών, μπορούν να οδηγήσουν σε μία ενότητα της Ευρώπης. Οι πολίτες της Λιθουανίας παραδοσιακά διακατέχονταν από ένα ανεκτικό πνεύμα προς όλες τις θρησκείες, παρ' όλες τις περιπέτειες που γνώρισαν στην ιστορία τους. Υπάρχει διαρκής φροντίδα και υποστήριξη εκ μέρους του κράτους, όλων των εθνικών και θρησκευτικών μειονοτήτων.

Ορθώς επισημάνθηκε το γεγονός ότι πολλές συγκρούσεις προκύπτουν ως συνέπεια της μη κατανόησης ορισμένων παραγόντων. Θα πρέπει λοιπόν να υπάρχει ένας διαρκής διαφωτιστικός ρόλος και έργο της Εκκλησίας προς τη νεολαία. Θεωρώ ότι στα σχολεία θα πρέπει να διδάσκονται όχι οι ιστορίες των θρησκειών, αλλά τα θρησκευτικά. Θα πρέπει να διδάσκονται όλες οι θρησκείες, ούτως ώστε όλοι οι άνθρωποι ελεύθερα να κάνουν τις επιλογές τους.

Τώρα θα κάνω μία παραπομπή στο λόγο του Ιωάννη Παύλου Β'. Η θρησκευτική ελευθερία αποτελεί ένα πολύτιμο αγαθό που αγγίζει την αξιοπρέπεια της ανθρώπινης προσωπικότητας, ο οποίος άνθρωπος έχει το δικαίωμα ελεύθερα να επιλέγει τη θρησκεία στην οποία πιστεύει. Νομίζω ότι εύστοχα επιλέξαμε αυτό το θέμα ως αντικείμενο κεντρικής συζήτησης και προκειμένου να υπάρξουν γόνιμα αποτελέσματα και προοπτικές σε έναν τέτοιο διάλογο, θα πρέπει να προσκαλούμε εκπροσώπους και άλλων ομολογιών, ούτως ώστε αυτή η αλληλεπίδραση μεταξύ διαφορετικών εκπροσώπων ομολογιών, να οδηγήσει σε έναν γόνιμο διάλογο.

Ο Πάπας της Ρώμης έχει προωθήσει και αυτός τον διάλογο. Θετικό γεγονός ήταν η επανένωση της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας με την Εκκλησία της Διασποράς. Θεωρώ ότι όλα αυτά τα παραδείγματα θα συμβάλλουν στο να οδηγηθεί η ανθρωπότητα σε ένα ειρηνικό μέλλον.

Τώρα, προκειμένου να μη μακρηγορήσω θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους σας και να ευχηθώ κάθε επιτυχία στο έργο μας.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστούμε κ. Orekhov. Αξιότιμοι φίλοι, 18 άτομα ομίλησαν επί του κεντρικού θέματος. Δεν θυμάμαι τέτοια δραστηριότητα κατά το παρελθόν και αυτό είναι ιδιαίτερα ευχάριστο, το γεγονός βέβαια ότι υπάρχουν τόσοι που επιθυμούν να ομιλήσουν. Υπάρχουν άλλοι Συνάδελφοι που επιθυμούν να

ομιλήσουν επί του κεντρικού θέματος της σημερινής μας Ολομέλειας; Μπορούμε να ολοκληρώσουμε τις εργασίες μας Συνάδελφοι;

Τότε για την τελική ομιλία, το λόγο θα έχει ο Κώστας Μυγδάλης, Διδάκτωρ και Σύμβουλος μας.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Κύριοι βουλευτές, με τον αρμόζοντα σεβασμό προς το αξίωμά σας, θα μου επιτρέψετε να απευθυνθώ στη Συνέλευση, καταθέτοντας ορισμένες σκέψεις για το θέμα το οποίο συζητάμε.

Υπάρχει ο διάλογος τον οποίο διεξάγουν οι Εκκλησίες και οι θρησκευτικές ηγεσίες, είναι ένας διάλογος τον οποίο τις περισσότερες φορές τον έχει ξεκινήσει η Ορθόδοξη Εκκλησία, υπό την ευθύνη του Οικουμενικού Πατριαρχείου και ένας διάλογος ο οποίος οπωσδήποτε πρέπει να συνεχιστεί. Σ' αυτό τον τομέα, έχω να επισημάνω το εξής: όσο οι Εκκλησίες ταυτίζουν τους δικούς τους πόλους συσπείρωσης, με τους πόλους συσπείρωσης της κρατικής εξουσίας, όσο δηλαδή οι Εκκλησίες διολισθαίνουν σε μία κατάσταση παρακολουθήματος οποιωνδήποτε κρατικών συμφερόντων, τόσο ο διάλογος αυτός θα δυσκολεύει.

Είναι γνωστό ότι οι πολιτικές εξουσίες αναζητούν ηθικές βάσεις νομιμοποίησης των αποφάσεών τους μέσα στις θρησκείες. Θέλουν δηλαδή να πουν ότι όποιες αποφάσεις, συνήθως τις πιο ρηξικέλευθες τις οποίες λαμβάνουν, έχουν μία ηθική αναφορά και την ηθική αυτή αναφορά τη βρίσκουν εύκολα στις θρησκείες. Όταν οι Εκκλησίες, και μιλάω για τις Ορθόδοξες Εκκλησίες, παρέχουν με ευκολία αυτή τη βάση της ηθικής νομιμοποίησης των πολιτικών αποφάσεων, τότε τα πράγματα αρχίζουν και γίνονται επικίνδυνα.

Οι Εκκλησίες πρέπει αυτόνομα και ανεπηρέαστα με βάση τη θεολογία τους, να συνεχίσουν αυτό το διάλογο σε θεολογικό επίπεδο και οι πολιτικοί, από κει και πέρα, πρέπει στις όποιες αποφάσεις τους να αναζητούν άλλους πόλους συσπείρωσης πέρα απ' αυτούς τους θρησκευτικούς, αλλά και πρέπει στις όποιες αποφάσεις τους να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τους και στις όποιες νομοθετικές ρυθμίσεις επιλέγουν και στις όποιες πρωτοβουλίες των εκτελεστικών εξουσιών, να λαμβάνουν υπόψη τους σοβαρά τη θρησκευτική ταυτότητα του καθενός και αυτή την ταυτότητα να τη σέβονται.

Όμως εδώ ανακύπτει μία σειρά από ζητήματα, τα οποία ζητήματα, ιδιαίτερα στον ευρωπαϊκό χώρο, εμφανίζουν μία οξύτητα και πρέπει κατά κάποιο τρόπο να τα δούμε. Αναρωτιέμαι άραγε, στη σημερινή Ευρώπη, πόσο μπορεί να είναι έκφραση

θρησκευτικής ελευθερίας το να περιφέρονται μέσα στους δρόμους Μουσουλμάνοι οι οποίοι φοράνε τα τσαντόρ που καλύπτουν από πάνω μέχρι κάτω τη γυναίκα. Πόσο προσβάλλει τις ευρωπαϊκές αξίες της προσωπικότητας της γυναίκας. Πόσο μπορεί να δέχεται σήμερα ένας σύγχρονος κόσμος τον Ισλαμικό ή οποιονδήποτε άλλο θρησκευτικό νόμο για την επιβολή ποινών. Ή, παρατηρούμε κάτι άλλο, τα κράτη πρέπει να λαμβάνουν μέριμνα για να χτίζονται τόποι λατρείας και να λειτουργούν επίσημα, ο κάθε πιστός να έχει δικαίωμα σ' αυτούς τους τόπους λατρείας να προσέρχεται και να εκτελεί τα θρησκευτικά του καθήκοντα.

Πόσο εύκολα όμως μπορεί ένα ευνοούμενο κράτος, στο οποίο η δημοκρατία δεν είναι ένα πολίτευμα το οποίο είναι ανοιχτό, μπορεί να λειτουργεί χωρίς να προστατεύεται, πόσο μπορεί σε ένα Λονδίνο στο οποίο υπάρχουν πολλές φυλές μαζεμένες εκεί, πόσο μπορεί ένα κράτος να επιτρέπει γιάφκες κρυφές, ανεξέλεγκτες, οι οποίες ονομάζονται τόποι λατρείας, από κει και πέρα δεν ξέρει κανείς τι άλλο μπορεί να γεννιέται σ' αυτούς τους χώρους.

Άρα, λοιπόν, εδώ υπάρχει ίσως ένα ζήτημα γενικότερης συνεννόησης των δημοκρατικών χωρών, ίσως βέβαια και της Ε.Ε., με ποιο τρόπο μπορούν να εκφράζονται θρησκευτικά οι άνθρωποι, πού αρχίζουν και πού τελειώνουν αυτά τα όρια. Ποια είναι η θρησκευτική έκφραση, που να μην ενοχλεί τους υπόλοιπους; Εμένα με ενοχλεί ιδιαίτερα, όταν βλέπω στην Ευρώπη ανθρώπους, έστω μ' αυτό το απλό τσαντόρ. Αν αντίστοιχα κρεμούσαμε όλοι και ένα σταυρό εδώ μπροστά μας, τότε πια αντί να πάμε σε φαινόμενα ανεξιθρησκείας και ανοχής, θα πηγαίναμε σε φαινόμενα συγκρούσεων, θα αρχίζαμε να μετριόμαστε. Θα αρχίζαμε δηλαδή ο καθένας να πιστοποιούμε την ταυτότητά του μέσα από σύμβολα. Και αυτό είναι κάτι το οποίο πρέπει οι δημοκρατίες να το σκεφτούν, πόσο συμβάλλει αυτό στην καταλλαγή, ή πόσο εν τέλει συμβάλλει αντίθετα στην όξυνση των θρησκευτικών ζητημάτων.

Βέβαια, υπάρχει τώρα ένα ζήτημα από την άλλη πλευρά. Σήμερα, με πολύ μεγάλη ευκολία τα κράτη ονοματίζουν τρομοκράτες, θρησκευτικούς τρομοκράτες. Και εκεί είναι ένα ζήτημα το οποίο χρήζει ιδιαίτερης προσοχής. Η οποιαδήποτε θρησκευτική έκφραση η οποία ξεφεύγει από τα καθιερωμένα πλαίσια, από τα επίσημα πλαίσια, έκφραση των θρησκείων, με πολύ μεγάλη ευκολία την ονομάζουμε τρομοκρατική έκφραση. Και επειδή ακριβώς εδώ είστε βουλευτές, νομίζω πως δεν μπορούμε αφελώς να μιλούμε περί της ανάγκης της ανεκτικότητας και του

διαθησκευακού διαλόγου, εάν δεν σκύψουμε πάνω στο πρόβλημα και δεν αναζητήσουμε τις πηγές που προκαλούν τις συγκρούσεις.

Λέμε όλοι μας ότι πολλές φορές πίσω από τις θρησκευτικές συγκρούσεις κρύβονται άλλα αίτια και νομιμοποιούνται αυτά τα αίτια μέσα από τη θρησκευτική έκφραση. Τι είναι εκείνο λοιπόν που γεννά, εν προκειμένω – μια και είναι πολύ του συρμού σήμερα – τον ισλαμιστή τρομοκράτη; Εάν θελήσουμε να δούμε το πρόβλημα σοβαρά, τότε θα φτάσουμε στη φτώχεια, την ανέχεια από την οποία αυτός ο άνθρωπος κυριαρχείται, στο ότι μεγάλες ομάδες των πληθυσμών στη γη είναι περιθωριακές. Ερχόμενη η εξουσία να νομιμοποιήσει τις περιθωριακές ομάδες μέσα από το θρησκευτικό συναίσθημα, αυτές οι ομάδες αναδεικνύουν την αντίθεσή τους προς τα καθεστώτα και τις δυνάμεις που τους καταπιέζουν, μέσα από τη θρησκευτική τους ταυτότητα.

Εάν στη μεταπολεμική εποχή, στη Λατινική Αμερική, ανδρώθηκαν αυτά τα αριστερά επαναστατικά κινήματα, μη τρομάξουμε αν θα δούμε σε χώρες με Μουσουλμανικό στοιχείο – κατ' αντιστοιχία με τότε – να ανδρώνονται θρησκευτικά κινήματα που στο τελικά δεν θα είναι θρησκευτικά, θα είναι κινήματα, θα είναι αντιδράσεις απόγνωσης φτωχών και καταπιεσμένων λαών και μεγάλων μερίδων πληθυσμού, απέναντι σε μία πολιτική, σε μία παγκόσμια πολιτική η οποία δεν θέλει να τους δώσει ρόλο και δεν θέλει να τους λύσει έστω τα στοιχειώδη προβλήματα επιβίωσης.

Από την άλλη μεριά τώρα, δείτε πώς λειτουργούμε και εμείς αντίστροφα. Λέω εμείς, ως πολιτισμένοι λαοί και ως λαοί με έναν υψηλό πολιτισμό, το Χριστιανικό και τον Ορθόδοξο πολιτισμό. Τι κάνουμε εμείς με τα φαινόμενα της παγκοσμιοποίησης π.χ. που ξέρετε ότι ο άνθρωπος μπροστά σ' αυτό το άγνωστο πράγμα που τον ταράσσει, που τον βγάζει μέσα από τα καθιερωμένα, αντί να το προσεγγίσει μέσα από μηχανισμούς επιστημονικούς διερεύνησης και να δει με πολιτική νηφαλιότητα πώς μπορεί να προσαρμόσει το σύστημά του για να ανταπεξέλθει στα προβλήματα που δημιουργεί η παγκοσμιοποίηση; Συντηρητικοποιούμαστε και επιστρέφουμε στην παράδοσή μας και κλεινόμαστε στην παράδοση.

Αυτό το κλείσιμο στην παράδοση δεν είναι κλείσιμο στη θρησκευτική παράδοση, είναι κλείσιμο φόβου απέναντι στο νέο που έρχεται. Εάν σ' αυτό βρίσκουμε Εκκλησίες οι οποίες με πολύ μεγάλη ευκολία λένε ναι ενάντια στην παγκοσμιοποίηση, πού είναι η σωτηρία σου; Εδώ, στην Ελληνική Ορθόδοξη

Εκκλησία, εδώ στην Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία, εδώ είναι η σωτηρία σου. Τότε λοιπόν, αυτές οι Εκκλησίες γίνονται πόλοι συσπείρωσης απέναντι σε φαινόμενα παγκόσμια που δεν έχουν να κάνουν με αυτή καθαυτή την πίστη, έχουν να κάνουν με την ανάμνηση περασμένων γενεών και μιας ζωής καλύτερης την οποία ζούσαμε και εν τέλει μεταβάλλονται σε φοβικές ομάδες περιχαρακωμένες, που όσο και αν συζητάμε μετά για διάλογο, αυτός ο διάλογος δεν μπορεί να ανοίξει και δεν μπορεί να έρθει.

Έχω την εντύπωση πως πρέπει ο πολιτισμένος κόσμος, πέραν όλων των άλλων, αναφερόμενος στις Εκκλησίες, ο πολιτισμένος κόσμος – επιτρέψτε μου τον όρο, δεν θεωρώ τους άλλους απολίτιστους, αλλά για να συνεννοηθούμε – όλοι εμείς που έχουμε στις πλάτες μας μία μεγάλη πορεία πολιτισμού μέσα από τον Χριστιανισμό, πρέπει σήμερα με σοβαρότητα να τα αντιμετωπίσουμε αυτά τα θέματα. Οι Εκκλησίες πρέπει να απαλλαγούν από τις σχέσεις τους με τα κράτη, με τις κρατικές εξουσίες. Αυτή η ιστορία θα μας παρασύρει όλους στο βυθό, να το ξέρετε. Θέλοντας και μη θέλοντας, περιχαρακωνόμαστε.

Αν οι Εκκλησίες δεν βγουν ελεύθερα, ανεξάρτητα από πολιτικές, να πουν το λόγο, και αν δεν αρκεστούν σ' αυτόν τον απλό λόγο, γιατί εδώ υπάρχει ένα ζήτημα του κλήρου βλέπετε, ότι του κλήρου δεν του αρκεί να είναι ο διάκονος, θέλει πολιτικό ρόλο συσπείρωσης. Δεν του αρκεί να λέει «Ο Θεός αγάπη εστί», προσπαθεί να μπει και αυτός στο πολιτικό παιχνίδι, για να ζητήσει μια επιβεβαίωση μέσα από την πολιτική. Δεν του αρκεί η επιβεβαίωση του πιστού, που πάει στην Εκκλησία ή που πάει και εξομολογείται, θέλει άλλο ρόλο, κεντρικότερο.

Αν λοιπόν αυτό το πράγμα συνεχιστεί και όλα αυτά τα φαινόμενα μπροστά στα οποία βρισκόμαστε, ιδιαίτερα στην πατρίδα μου – για μένα είναι περίεργα τώρα, δεν γίνεται κυρίες και κύριοι βουλευτές, να δεχόμαστε το Άγιο Φως που έλεγε ο Σεβασμιώτατος εδώ, με τιμές αρχηγού κράτους και να παρουσιάζουμε στο Άγιο Φως όπλα, αν είναι δυνατόν τώρα, αυτά είναι πράγματα τα οποία ξεφεύγουν και από τα θρησκευτικά όρια και από τη λογική που πρέπει να έχει ένας Ορθόδοξος τόπος -. Δεν αναζητεί ο Θεός παρουσιάστε όπλα στο Άγιο Φως που βγαίνει, ούτε είναι ο μόνος τρόπος για να τιμήσει το κράτος το Άγιο Φως.

Νομίζω λοιπόν, και τελειώνω μ' αυτό, γιατί εμένα με απασχολεί και σε κάθε Συνέλευση τοποθετούμαι πάνω στο θέμα, ότι πρέπει στα σοβαρά οι Ορθόδοξες Εκκλησίες, αν θελήσουν να έχουν ένα μέλλον μέσα σε έναν κόσμο πολύμορφο,

πολυπολιτισμικό και πολυσυλλεκτικό, θα πρέπει να μείνουν στα του οίκου τους, θα πρέπει σαφώς να διαχωριστούν και να καθοριστούν οι σχέσεις Εκκλησίας και κράτους και να μη σηκώνουν οι Εκκλησίες τα βαρίδια των πολιτικών αποφάσεων, ούτε να προσπαθούν τα κράτη και οι Εκκλησίες να αποδέχονται, να νομιμοποιούν τις αποφάσεις τους μέσα από τον θρησκευτικό λόγο των Εκκλησιών.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Ευχαριστούμε τον αξιότιμο δρα Μυγδάλη. Έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση. Χρειάζεται να εγκρίνουμε ένα έγγραφο το οποίο συνοψίζει τις εργασίες μας. Υπάρχει ένα σχέδιο ψηφίσματος, νομίζω ότι το έχετε αναγνώσει ήδη, όλοι το έχετε αναγνώσει το σχέδιο ψηφίσματος; Εάν υπάρχουν ερωτήματα επ' αυτού του σχεδίου ψηφίσματος, ψήφισμα – συμπεράσματα εννοώ.

A. QUAWAS: Πριν πάμε στο ψήφισμα, θα μου επιτρέψετε, ο κ. Μυγδάλης έθεσε πολλά σοβαρά θέματα, τα οποία έρχονται κατά τη γνώμη μου σε αντίκρουση με το θέμα της συνεδρίασής μας. Και ειδικά, για το θέμα το πώς θα πρέπει να δεχθούμε τον άλλον. Νομίζω ότι το κύριο θέμα της επιτυχίας του διαθρησκειακού διαλόγου, είναι να δεχθούμε τον άλλον όπως είναι και όχι όπως τον θέλουμε.

Τώρα, το θέμα με τα ρούχα και αυτά που είπε, αυτά είναι ένα μεγάλο κώλυμα στην επιτυχία του διαθρησκειακού διαλόγου. Όπως και εμένα δεν μου αρέσει ο Μουσουλμάνος να προσπαθεί να με αλλάξει όπως με θέλει εκείνος, το ίδιο πράγμα και οι άνδρες και γυναίκες Μουσουλμάνοι, θα θέλανε την ίδια μεταχείριση. Αυτό είναι μία πρώτη παρατήρηση και δεν νομίζω ότι το λεγόμενο νεκάμπ στα αραβικά, αλλάζει είτε προσωπικότητα, είτε θρησκεία, ή υποτιμά τη δημοκρατία στην Ευρώπη.

Το δεύτερο θέμα που έθεσε, είναι και αυτό θέμα ορολογίας. Δεν νομίζω ότι υπάρχει ισλαμιστής τρομοκράτης, υπάρχουν τρομοκράτες οι οποίοι χρησιμοποιούν το Ισλάμ για τις πράξεις τους. Εάν θα πιστεύουμε εμείς ότι υπάρχει Ισλαμιστής τρομοκράτης, τότε δεν θα πρέπει να προχωρήσουμε σε διάλογο με μία θρησκεία η οποία αναγνωρίζει την τρομοκρατία. Επειδή είμαι από μία περιοχή που έχει ασχοληθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα με το διάλογο μεταξύ των θρησκειών, ελπίζω και θέλω να είναι η Ορθόδοξη Εκκλησία η πρώτη Εκκλησία που θα βάλει γερά θεμέλια σ' αυτό το θέμα. Αλλά δυστυχώς, δεν είναι έτσι.

Δεν είναι έτσι, επειδή δεν είμαστε ως Ορθόδοξοι, ενωμένοι. Και το αναφέρει, χωρίς να το θέλει ο κ. Μυγδάλης. Κατ' εμένα, δεν υπάρχει Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία ή Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία, υπάρχει μία Ορθόδοξη Εκκλησία, ένα δόγμα, ανεξάρτητα σε ποιο κράτος είναι και ανεξάρτητα τι διαφορές έχουν μεταξύ

τους οι Εκκλησίες. Εάν αυτό μέσα μας εμείς δεν το πιστεύουμε, δεν θα μπορέσουμε να προχωρήσουμε, όπως προχώρησαν οι Καθολικοί ή οι Προτεστάντες, στο θέμα του διαλόγου.

Εγώ θα ήθελα πάρα πολύ να τον αποκαλώ Χριστιανο-Ισλαμικό διάλογο και όχι μόνο Ορθόδοξο – Μουσουλμανικό διάλογο. Εάν θα φτάσουμε εμείς σαν Διακοινοβουλευτική Συνέλευση σε εκείνο το επίπεδο, τότε νομίζω ότι θα πετύχουμε κάτι.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Θα ήθελα να συμφωνήσω μαζί σας ότι και για μένα υπάρχει μόνο Ορθόδοξη Εκκλησία. Και μάλιστα, να συνεχίσω και να πω ότι οι διοικητικές αυτές εκφράσεις της εκκλησίας, των εκκλησιών – διότι περί διοικητικών εκφράσεων πρόκειται, δεν πρόκειται για τίποτε άλλο, τα περί αυτονόμων ή όχι Εκκλησιών, είναι διοικητικοί χωρισμοί και εκφράσεις, το δόγμα είναι ένα – ουδόλως με αφορούν. Θα έλεγα δε, ότι αν το θέλετε και αλλιώς, αν θα πάτε σε χώρες όπου υπάρχουν τοπικές Ορθόδοξες εκκλησίες και υπάρχουν και Ορθόδοξοι από άλλες εκκλησίες, τι αναζητούν αυτοί οι άνθρωποι; Αναζητούν ένα χώρο όπου θα πάνε και θα προσευχηθούν, αναζητούν να τελέσουν τα μυστήρια με βάση την Ορθόδοξη πίστη τους, αναζητούν ένα λόγο παρηγορίας και ένα χώρο να εξομολογηθούν και ουδόλως κανέναν ενδιαφέρει η διοικητική διαίρεση και διάρθρωση, που για τους δικούς μας χώρους όμως, αυτό είναι μείζον.

Μη μπορούμε τώρα σε παραδείγματα, στην Ελλάδα πριν από 6-7 χρόνια συζητούσαμε και λέγαμε ότι πρέπει ο Ελλαδικός Ορθόδοξος χώρος να είναι υπό την Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος, ενοχλούσε το ότι υπήρχαν και του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Αυτά ποιον αφορούν; Τον πιστό; Ο πιστός τι θέλει να ξέρει; Ότι ο ιερέας ο οποίος τελεί τα Μυστήρια είναι νόμιμος και έχει διαδοχή και από κει και πέρα, το αν ανήκει στη μία ή στην άλλη ή στην παράλλη – αυτό το οποίο επισήμανα – κρατικές εκφράσεις που αποδέχονται οι Εκκλησίες για δική τους αλληλοεξυπηρέτηση. Νομίζουν ότι όλοι αλληλοεξυπηρετούνται και το κράτος εξυπηρετείται και η Εκκλησία εξυπηρετείται, και κατ' ουσίαν, αντί να εξυπηρετούν δημιουργούν προβλήματα. Αυτό είναι το πρώτο το οποίο θέλω να πω.

Το δεύτερο, και νομίζω πως αυτό κ. βουλευτά, εμείς στη Διακοινοβουλευτική όλα αυτά τα χρόνια, το διαχειριζόμαστε με εξαιρετική προσοχή. Δεν διακρίνουμε και δεν στεκόμαστε σε τέτοιου είδους ζητήματα. Το δεύτερο το οποίο θέλω να πω σε σχέση με τους Μουσουλμάνους, και θα μου επιτρέψετε, αν αναφέρθηκα στην

ενδυμασία, αναφέρθηκα διότι σ' αυτό το χώρο της Ευρώπης δεν θέλω εγώ να είναι ο Μουσουλμάνος όπως τον θέλω εγώ, αλλά μέσα σ' αυτό το χώρο – και επιτρέψτε μου σ' αυτό να είμαι κάθετος – που λέγεται ευρωπαϊκός πολιτισμός, υπάρχει ένας πολιτισμός ο οποίος λέει να στην απελευθέρωση της γυναίκας. Δεν μπορεί να κυκλοφορούν με ένα πράγμα το οποίο είναι από πάνω μέχρι κάτω.

Ένα λεπτό, μα δεν κατάλαβες, δεν το θέλει η ίδια, της το επιβάλλουν και το θέλει, νομίζεις ότι το θέλει. Όπως και στην Περσία επιβάλλουν τα μαντήλια και λένε ότι αυτό είναι θρησκευτική έκφραση. Αυτό είναι επιβολή δικτατορίας και τίποτα περισσότερο, μη τρελαθούμε. Δεν γίνεται να ισχύει ο ισλαμικός νόμος που λέει του κόβω το κεφάλι με τσεκούρι, ή άμα κλέψει του κόβω το χέρι. Αυτές είναι δημοκρατικές κατακτήσεις της ανθρωπότητας, τις οποίες δημοκρατικές κατακτήσεις πρέπει να τις υπερασπιστούν οι Κοινοβουλευτικοί και όλος ο κόσμος.

Δεν σημαίνει η θρησκευτική ανεκτικότητα, ότι εγώ συνδιαλέγομαι με τύπους που ισχύει ο ισλαμικός νόμος και κόβουν κεφάλια με τσεκούρια. Γιατί το λέω. Είναι ενάντια σε άλλες αρχές δημοκρατίας, για τις οποίες η Ευρώπη έχει παλέψει και τις έχει κατακτήσει. Δεν σημαίνει ανοχή, ότι ανέχομαι συγχρόνως όλες αυτές τις εκφράσεις βαρβαρότητας. Εκεί που υπάρχουν εκφράσεις βαρβαρότητας, καλυπτόμενες πίσω από τον Ισλαμικό ή τον οποιοδήποτε νόμο, πρέπει να καταγγέλλονται. Αυτή είναι η δουλειά των δημοκρατικών Κοινοβουλίων.

V. ALEXEEV: Αξιότιμοι φίλοι, δεν θέλω να παρέμβω σε αρκετά αμφισβητήσιμα ζητήματα που αφορούν την εκκλησιολογία με αυθαίρετες ερμηνείες. Θα ήθελα να πω, να επιστρέψουμε από τις εννοιολογικές αναζητήσεις στο συγκεκριμένο κείμενο. Στο συγκεκριμένο κείμενο του ψηφίσματος, τι μας αρέσει σ' αυτή την απόφαση και τι δεν μας αρέσει. Σας καλώ λοιπόν να δουλέψουμε έτσι. Εφόσον υπήρξαν ερωτήσεις, οφείλω να ξαναπώ εάν υπάρχουν και άλλες ερωτήσεις, πριν περάσουμε στη συζήτηση του ψηφίσματος και των συμπερασμάτων. Ή μήπως τελειώνουμε; Καλώς, τότε περνάμε στο κείμενο.

Υπάρχουν κατ' αρχήν παρατηρήσεις επί του κειμένου του ψηφίσματος; Γνωρίζω ότι χθες υπήρξε μία πρόταση από την Ιορδανία, να προσθέσουμε σειρά πραγμάτων. Ίσως υπάρχουν άλλες προτάσεις. Ελάτε να δεχτούμε ως βάση το κείμενο του σχεδίου ψηφίσματος και στη συνέχεια να συζητήσουμε τις παρατηρήσεις, βάσει της κοινοβουλευτικής πρακτικής μας. Εντάξει;

Υπάρχει ανάγκη να ψηφίσουμε για να δεχτούμε ως βάση το ψήφισμα; Κατ' αρχήν αντιρρήσεις δεν υπάρχουν; Άρα, γίνεται δεκτό ως βάση για συζήτηση. Τώρα, παρακαλώ, τι προτάσεις υπάρχουν; Παρακαλώ.

A. QUAWAS: Μόνο μία, στη πρώτη σελίδα στη δεύτερη παράγραφο, δεν θέλω να βγει η εντύπωση ότι μιλάμε μόνο για λανθασμένη μετάφραση, δεν νομίζω ότι είναι λανθασμένη η μετάφραση, νομίζω ότι είναι λανθασμένη έκφραση. Δεν πρέπει, κατά τη γνώμη μου, την οποία δεν επιβάλλω στην Ολομέλεια, δεν πρέπει να αναγνωρίζουμε ότι υπάρχει θρησκευτική βία. Αναγνωρίζοντας ότι υπάρχει θρησκευτική βία, μπαίνουμε σε δύσκολο και λανθασμένο δρόμο. Για να επιτύχουμε το σκοπό του διαθρησκειακού διαλόγου. Και γι' αυτό στα αγγλικά θα μπορούσα εγώ να προσθέσω μία λέξη "force of the shock old religious violence", εάν αυτό φθάνει και μπορεί να μεταφραστεί στα ελληνικά με καλή γλώσσα, εγώ δεν επιβάλλω ποια έκφραση πρέπει να μπει. Αλλά νομίζω ότι πρέπει να τονίσουμε ότι εμείς δεν πιστεύουμε ότι υπάρχει μία θρησκευτική βία.

K. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Αν μου επιτρέπετε κ. βουλευτά, αυτό το οποίο υπάρχει τουλάχιστον στα ελληνικά, αλλά να μας πουν οι φίλοι Ρώσοι και στα αγγλικά, δεν υποκρύπτει κάτι τέτοιο. Δεν ξέρω κ. Γεωργακόπουλε, ποια είναι η άποψή σας. Να το διαβάσω λίγο: «Η παγκόσμια κοινότητα σήμερα τελεί υπό την απειλή διαφόρων μορφών βίας, και μάλιστα θρησκευτικής».

A. QUAWAS: Και μάλιστα της λεγόμενης θρησκευτικής.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Ακριβώς, μιλά κατά της διατύπωσης αυτής. Δεν υπάρχει θρησκευτική βία, υπάρχει η ούτως αποκαλούμενη. Υπάρχει ψευδοθρησκευτική, με προκάλυμμα θρησκευτικό, αλλά να παραδεχθούμε ότι υπάρχει θρησκευτική βία, όντως είναι λανθασμένο. Είναι ζήτημα αρχής και συμφωνώ.

A. ΒΟΤΣΗΣ: Η ίδια έκφραση θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί και στην επόμενη παράγραφο, που μιλάει για την καταστροφική δύναμη της θρησκευτικής βίας, πάλι να μπει της «λεγόμενης», άρα και τα δύο πρέπει να αλλάξουν.

Υ. BOLDYRIEV: Αξιότιμοι Συνάδελφοι, η θρησκευτική βία υπάρχει. Υπάρχουν εξωτικές μορφές, όπως π.χ. στον Ινδουισμό υπάρχουν διάφορες αιρέσεις, σέκτες, που κάνουν ανθρωποθυσίες. Αντίστοιχες πρακτικές υπάρχουν στην Κεντρική Αμερική σε Ινδιάνικες φυλές, όλα αυτά είναι εξωτικές μορφές. Και φυσικά αυτό ενδεχομένως να μας ενδιαφέρει πρωτίστως, εμάς ως Χριστιανούς θα πρέπει να μας ενδιαφέρει κυρίως η μορφή των ολοκληρωτικών αιρέσεων. Είναι μία πραγματικότητα στην οποία

προσκρούουμε στην καθημερινή πραγματικότητα των χωρών μας. Δεν ξέρω πώς είναι τα πράγματα στην Ιορδανία, αλλά στην Ουκρανία υπάρχουν αιρέσεις ολοκληρωτικών διαθέσεων και δεν έχουμε νομοθετική βάση να σταματήσουμε τη δραστηριότητά τους.

Παρόμοια είναι η κατάσταση και στην Ευρώπη. Δύο χώρες, η Γαλλία και η Γερμανία περιόρισαν κάπως τη δραστηριότητα των ολοκληρωτικών αιρέσεων στην επικράτειά τους, οι υπόλοιπες χώρες δεν μπόρεσαν να πράξουν τίποτα. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Το να απορρίψουμε αυτή τη διατύπωση, δεν νομίζω ότι είναι και τόσο διορατική θέση.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Μάλλον έχετε κι εσείς με τον τρόπο σας δίκιο, αλλά το πρόγραμμα που υπάρχει εδώ είναι λίγο διαφορετικό. Εδώ γίνεται λόγος περί των απειλών και των προκλήσεων που προβάλλουν στην εποχή μας περί της τρομοκρατίας, περί του κινδύνου του πολέμου κλπ. Γι' αυτό, εδώ γίνεται λόγος περί εννοιολογικού εξοπλισμού.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Υπήρξε μία παρατήρηση, υπάρχει η εκδοχή που πρότειναν οι συνάδελφοι από την Ιορδανία και την Κύπρο, διατυπώνω απλώς τι έχει ειπωθεί. Αποκαλούμενη θρησκευτική βία ή δήθεν, εννοούμε εδώ ότι με το προκάλυμμα της θρησκευτικότητας εκφράζεται αυτή η βία. Αυτό είναι κατ' αρχήν σημαντικό για μας. Παρά το γεγονός ότι την ίδια στιγμή έχουμε συγκεκριμένες παραβιάσεις των Ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τις ολοκληρωτικές αιρέσεις, όπως είπε ο κ. Boldyriev. Υπάρχει διαφορά στον εννοιολογικό εξοπλισμό.

Υ. BOLDYRIEV: Συνάδελφοι, εάν υιοθετήσουμε τη θρησκευτική ή εκκλησιαστική άποψη, τα όσα πράττουν οι ολοκληρωτικές αιρέσεις είναι δηλωτικές του γεγονότος ότι δεν συνιστούν αληθείς θρησκευτικές οργανώσεις, είναι κατ' επίφαση θρησκευτικές οργανώσεις. Αν όμως υιοθετήσουμε την άποψη του κοσμικού νόμου απ' αυτή την άποψη, είναι Εκκλησίες, είναι ομολογίες, όπως και η πραγματική, η αληθινή Ορθόδοξη Εκκλησία.

Γι' αυτό νομίζω ότι μπορεί να χάσουμε την ουσία, δεν πρέπει να έχουμε ανεκτικότητα σ' αυτές τις σέκτες, που αντιφάσκουν με το πνεύμα του Χριστιανισμού. Δεν βλέπω κάποιο κίνδυνο σ' αυτή τη διατύπωση που μας προτείνετε σ' αυτό το σχέδιο του ψηφίσματος.

F. META: Σε ό,τι αφορά αυτό το θέμα, νομίζω ότι η αρχή της παραγράφου είναι το πιο σημαντικό μέρος, μιας και γίνεται λόγος για το ότι πυρήνας όλων των θρησκειών

είναι το μήνυμα της ειρήνης, της αρμονίας και της αγάπης και αυτό υπογραμμίζει το γεγονός ότι όλες οι θρησκείες απευθύνουν το ίδιο μήνυμα στον κόσμο.

Έτσι λοιπόν, όταν γίνεται μετά λόγος για την καταστροφική δύναμη της θρησκευτικής βίας, ο καθένας θα πρέπει να καταλάβει ότι γίνεται λόγος για τη βία η οποία χρησιμοποιεί τη θρησκεία, η οποία συγκαλύπτεται πίσω από τη θρησκεία. Δεν κάνουμε λόγο για το ότι κάθε θρησκεία είναι βίαη, αλλά λέμε ότι όλες οι θρησκείες έχουν κοινές αρχές, οι οποίες αναφέρονται εδώ. Γι' αυτό και προτείνω να μη γίνει εδώ λόγος για την καταστροφική δύναμη της βίας η οποία δύναμη χρησιμοποιεί τη θρησκεία ως συγκάλυψη.

Η δική μου κατανόηση όμως, δεν αντιλαμβάνεται αυτή τη διατύπωση ως κάτι που αφορά το Χριστιανισμό, το Ισλάμ ή τον Ιουδαϊσμό. Νομίζω το πιο σημαντικό μέρος είναι η αρχή, η πρώτη παράγραφος.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Ίσως μπορούμε να το λύσουμε το θέμα με τη λέξη θρησκευτικής μέσα σε εισαγωγικά. Οπότε, από κει και πέρα με τα εισαγωγικά επιστούμε την προσοχή στο ότι λέγεται ή δεν λέγεται, είναι ή δεν είναι θρησκευτική.

V. ALEXEEV: Θεωρώ ότι τα εισαγωγικά δεν είναι επαρκή, ούτως ώστε να διευθετήσουν το πρόβλημα στη βάση της συζήτησης που κάναμε. Βεβαίως υπάρχει θρησκευτική βία και όλοι το γνωρίζουμε ότι υπάρχει θρησκευτική βία. Εμείς όμως εκκινούμε από άλλες αρχές, από τις αρχές της δικής μας δραστηριότητας. Και δεν μπορούμε να δώσουμε αφορμές για περαιτέρω περιπλοκή και εννοιολογικού περιεχομένου, κατά συνέπεια δεν μπορούμε να επιτρέψουμε στα κείμενά μας να μην αναφερθεί αυτό το πράγμα.

Βεβαίως, ξέρουμε πολλές περιπτώσεις στον κόσμο, όπου ο θρησκευτικός εξτρεμισμός και η θρησκευτική βία υπάρχουν. Είχαμε και ένα σχετικό συνέδριο γι' αυτό το θέμα, αν το θυμάστε, για τις ολοκληρωτικές αιρέσεις, τον θρησκευτικό εξτρεμισμό. Βεβαίως, θα συμφωνήσω με όλους τους συναδέλφους ότι η ορολογία αυτή θα πρέπει να είναι διαφορετική, δεν πρέπει να έχουμε τέτοιες διατυπώσεις όπως αυτές που έχουμε εδώ. Και θεωρώ ότι τα εισαγωγικά δεν επαρκούν για να διευθετήσουμε το θέμα. Θα πρέπει να αναπτύξουμε λίγο το νόημα, όπως προτείνει ο Συνάδελφος από το Σουδάν, ότι με συγκάλυψη, με θρησκευτική μάσκα ή με ψευδοθρησκευτική μάσκα, με προσωπίο θρησκευτικό, έτσι ώστε αναπτύσσοντας λίγο το νόημα, να διευκρινίσουμε το περιεχόμενό του στα πλαίσια του πολιτικού πολιτισμού που έχουμε διαμορφώσει.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Έτσι λοιπόν, έχω μία σειρά προτάσεις, ποια θέλετε να επιλέξουμε;

Y. BOLDYRIEV: Η βία, η θρησκευτική βία, δεν θα πρέπει να γίνεται κατανοητή ως βία των εξτρεμιστών, οι οποίοι χρησιμοποιούν τα όπλα. Υπάρχει και ψυχολογική βία, σε βάρος της προσωπικότητας.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Γιούρι, μην αποσπάζ από τα συμφραζόμενα το νόημα αυτό. Αλλιώς θα περάσουμε στην άλλη άκρη, θα πρέπει τη φράση να τη βλέπεις εν τω συνόλω. Ξεκινάμε με το εξής: «Η παγκόσμια κοινότητα σήμερα τελεί υπό την απειλή διαφόρων μορφών βίας», προτείνει συμπεριλαμβανομένης και της ψυχολογικής βίας κατά της προσωπικότητας. Όχι, αυτό είναι μία άλλη διατύπωση. Εμείς μιλάμε γενικά για μία απειλή προς την παγκόσμια κοινότητα. Εσύ κάνεις λόγο τώρα για μία απειλή προς την προσωπικότητα. Αυτό είναι ένα διαφορετικό επίπεδο εξέτασης του θέματος. Ας παραμείνουμε στο πλαίσιο της διατύπωσης.

Γι' αυτό λοιπόν, η πρόταση του άλλου συναδέλφου ήταν περισσότερο ακριβής. Η δική σου ιδέα είναι κάτι επιμέρους, ίσως θα έπρεπε ξεχωριστά να τη διατυπώσεις, αλλά δεν μπορεί να συνυπάρξει η δική σου ιδέα με τη φράση που έχουμε στο κείμενο.

O. VASILIEVA: Θα ήθελα να συμπληρώσω κάτι, ίσως βοηθήσει αυτό. Σήμερα η παγκόσμια κοινωνία τελεί υπό την απειλή διαφόρων μορφών βίας και εξτρεμισμού, συμπεριλαμβανομένου και του θρησκευτικού. Βία και εξτρεμισμός είναι διαφορετικές έννοιες, προτείνει λοιπόν τις διατυπώσεις «μορφών βίας και εξτρεμισμού, συμπεριλαμβανομένου και του θρησκευτικού», γιατί υπάρχουν πολλές μορφές εξτρεμισμού, όπως και πολλές μορφές βίας. Δηλαδή, προτείνετε να συσχετιστεί η λέξη θρησκευτική με τον εξτρεμισμό.

V. OREKHOV: Θεωρώ ότι η ίδια η έννοια της βίας ενέχει ένα στοιχείο υπευθυνότητας και ευθύνης δικής μας, μιας και συνδέουμε τη βία με τη θρησκεία. Δεν θα πρέπει εδώ να γίνει λόγος για ψυχολογική βία κατά της προσωπικότητας. Νομίζω ότι η διατύπωση που προτείνει ο κ. Alexeen και ο συνάδελφος από το Σουδάν είναι περισσότερο διπλωματική και περισσότερο αποδεκτή και θα ενισχύσει το κύρος της οργάνωσής μας. Δεν θα πρέπει να συνδέουμε τη βία με τη θρησκεία, διότι βεβαίως ο καθένας μπορεί να συγκρατήσει από ένα κείμενο ό,τι επιθυμεί. Αυτός που θέλει μπορεί να το ερμηνεύσει με βάση το δικό του συμφέρον. Δεν θα ήθελα όμως να δοθεί αφορμή για να συσχετιστεί η βία με τη θρησκεία.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Συμφωνώ απολύτως μαζί σας και θα πρότεινα στην γ' παράγραφο, μπορεί να υπάρξει ένα πρόβλημα και με την γ' παράγραφο, για την οποία έκανε λόγο ο Συνάδελφος από την Κύπρο, ότι δηλαδή πυρήνας της θρησκείας είναι το μήνυμα της ειρήνης, ο πυρήνας όλων των θρησκειών, αφ' ενός. Αφ' ετέρου, εδώ λέμε ότι οι θρησκείες μπορούν να στηρίζουν τη βία. Εδώ υπάρχει μία αντίφαση στη διατύπωση.

Τ. SSEKIKUBO: Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε. Φρονώ ότι όταν διαβάζω την παράγραφο, έχω την αίσθηση ότι πράγματι η έννοια της βίας συνάγεται από την παράγραφο αυτή. Βεβαίως, εκτός από τη βία υπάρχουν και οι εκτελεστές βίαιων ενεργειών και υπάρχουν και κράτη τα οποία δεν μπορούμε να παραγνωρίσουμε. Γι' αυτό και θεωρώ ότι για την ουσία αυτής της παραγράφου, θα πρότεινα την εξής τροπολογία. Ίσως θα πρέπει να διαγράψουμε τη λέξη βία, γιατί και στην αρχή λέμε άλλα πράγματα. Λέμε ότι πυρήνας όλων των μονοθεϊστικών θρησκειών είναι το μήνυμα της ειρήνης, της δικαιοσύνης κλπ. και μετά λέμε ότι η ανθρωπότητα σήμερα τελεί υπό την απειλή καταστροφικών δυνάμεων βίας. Να απομακρύνουμε αυτές τις επίμαχες φράσεις και να κάνουμε απλά λόγο γι' αυτούς που τελούν πράξεις βίας. Να μην αναφερθεί εδώ η λέξη της θρησκείας, ως πηγή βίας, να μη γίνει αναφορά στη θρησκεία ως πηγή βίας. Αν διαγραφούν αυτές οι λέξεις περί θρησκείας, τότε δεν θα υπάρχει αντίθεση.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Αν διαβάσω το κείμενο ως θεολόγος, θα το απορρίψω γιατί καμία θρησκεία δεν διδάσκει τη βία. Αν διαβάσω το κείμενο ως πολιτικός, πρέπει να μείνει το κείμενο έτσι. Και νομίζω ότι είμαστε πολιτικό Σώμα εδώ και το κείμενο αυτό αν βγει ως πολιτικό κείμενο – γιατί αν διαβάσετε τις τρεις παραγράφους, δεν είναι μόνο δύο οι παράγραφοι, υπάρχει και μία Τρίτη παράγραφος πίσω, η οποία λέει «αν και η θρησκεία στις πλείστες των περιπτώσεων δεν αποτελεί την κύρια αιτία των βίαιων αναμετρήσεων», αναφέρεται εδώ. Εν τούτοις, θρησκευτικοί συμβολισμοί και απόψεις έχουν επιστρατευθεί και χρησιμοποιηθεί, προκειμένου να νομιμοποιήσουν τη χρήση βίας ως μέσο πολιτικής πάλης και εξουσίας. Επομένως, η λύση που ψάχνουμε να βρούμε βρίσκεται μέσα στο ίδιο το κείμενο.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Σας ευχαριστώ. Υπάρχει ακόμα μία πρόταση από την Κύπρο.

Α. ΒΟΤΣΗΣ: Απλώς είχαμε πει ότι αν θα δεχτούμε τη φιλοσοφία να το αλλάξουμε στην α' παράγραφο, υπάρχει και η επόμενη παράγραφος, και ακόμη, μετά από αυτά

που έχει διαβάσει ο Συνάδελφος της Ελλάδας, αναφέρεται ξανά η θρησκευτική βία στην επόμενη σελίδα. Αν θα γίνει αλλαγή, θα πρέπει να γίνει και στις τρεις έννοιες, και στις τρεις παραγράφους. Υπάρχει ακόμη μία παράγραφος που διάβασε ο φίλος Δημήτρης, που πάλι μιλάει για την δυναμική της θρησκευτικής βίας. Εκεί μπορεί να φύγει εντελώς η λέξη θρησκευτικής και να μείνει η δυναμική της βίας.

Η φιλοσοφία ποια είναι που θέλουμε να περάσουμε; Ότι η βία, όπως η παράγραφος που διαβάσατε προηγουμένως το ξεκαθαρίζει, δεν θεωρεί κανείς εδώ ότι υπάρχει θρησκευτική βία. Η θρησκευτική βία έρχεται σαν προκάλυμμα για να καλύψει κάποιες άλλες πολιτικές πράξεις. Και να μείνει ως έχει με την παράγραφο που διάβασε τώρα ο Δημήτρης, ας πούμε ότι θα μπορούσε να ξεκαθαριστεί. Αλλά πιστεύουμε ότι αν μπει η «ούτω καλούμενη», ξεκαθαρίζει για κάποιον που θα διαβάσει το κείμενο πιο γρήγορα από το να το αναλύσει, να το καταλάβει σωστά.

Ας μη περιμένουμε από ένα Κοινοβούλιο που θα στείλουμε την επιστολή, ότι θα διαβάσει και σοβαρά την παράγραφο που διάβασε ο Δημήτρης, για να καταλάβει. Αν βάλουμε όμως το «ούτω καλούμενη», και στις δύο περιπτώσεις και αποφύγουμε εντελώς τη λέξη «θρησκευτική βία» από την γ' παράγραφο, τότε θα μπορεί να περάσει το μήνυμα που θέλουμε να περάσει, ότι δεν εννοούμε ακριβώς θρησκευτική βία, όπως κάποιος θα το καταλάβει μόλις το δει. Θα δει το «ούτω καλούμενη» και θα προβληματιστεί για να πάει στην παράγραφο που γυρεύω.

V. ALEXEEV: Ευχαριστώ. Θεωρώ ότι υπάρχει συναίνεση νομίζω, όλοι έχουμε καταλάβει ορθώς την κατάσταση. Υπάρχουν κάποιες εκδοχές σχολιασμού. Ωστόσο όμως, η αντίληψή μας είναι κοινή. Πρέπει να έχουμε ως στόχο μας την κατά το δυνατόν πιο λακωνική διατύπωση. Προτείνω λοιπόν την εξής διατύπωση: Έχω μπροστά μου το βασικό κείμενο, δεν ξέρω όμως πόσο καλή θα είναι η μετάφραση στα ελληνικά. «Η παγκόσμια κοινότητα σήμερα τελεί υπό την απειλή διαφόρων μορφών βίας και ενίοτε με θρησκευτικό προσωπείο». Συμφωνείτε;

K. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Είναι πλεονασμοί. Οι ίδιες δε θρησκευτικές κοινότητες, λέμε παρακάτω, ενώ δηλώνουν ότι δεν πρόκειται για θρησκευτικές διαμάχες και αυτοδεσμεύονται στην προοπτική της ειρήνης και της ανεξιθρησκείας, το ξεκαθαρίζουμε αμέσως μετά ότι δεν δεχόμαστε ότι υπάρχει θρησκευτική βία. Γίνεται παιδικό πια. Για να ολοκληρώσουμε τη συζήτηση, αποδέχομαι την πρόταση της Κύπρου.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Κατανοώ ότι ο καθ. κ. Μυγδάλης έχει καταβάλει πολύ μεγάλες προσπάθειες για τη σύνταξη αυτού του κειμένου. Παρακαλώ να μην επιμείνει. Αγαπητοί Συνάδελφοι, πρέπει να καταλήξουμε τελικά κάπου. Ίσως δεν φαίνεται τόσο λογικό στη β' παράγραφο, εμείς που είμαστε μία οργάνωση του διαλόγου και της ανεκτικότητας, να αναφέρουμε εμμέσως την περίπτωση ότι ένα από τα χαρακτηριστικά των θρησκειών είναι η βία. Καταλαβαίνετε ότι δεν φαίνεται και τόσο καλό αυτό.

Γιατί αυτοί που δεν είναι εξοικειωμένοι με τα θέματα αυτά, θα το καταλάβουν κατά γράμμα αυτό που θα δουν μπροστά τους. Αυτό για το οποίο έκαναν λόγο οι Συνάδελφοι. Βεβαίως, όλα τα συμφραζόμενα που έχουν διατυπωθεί εδώ και τα κατανοούμε εμείς πολύ καλά, δεν θα γίνουν κατανοητά. Αυτοί που θα το διαβάσουν για πρώτη φορά, θα το διαβάσουν και θα το κατανοήσουν κατά γράμμα, ότι δήθεν εμείς θεωρούμε ότι δήθεν οι θρησκείες κηρύσσουν τη βία, κάτι για το οποίο εύστοχα έκανε λόγο και εξέφρασε την αντίδρασή του ο Συνάδελφος από την Ιορδανία και από την Κύπρο και εμείς.

Παρακάτω, εμείς οι ίδιοι εξηγούμε και διευκρινίζουμε ότι συγκαλύπτεται η βία πίσω από τη μάσκα, ένα θρησκευτικό προσωπίο. Εμείς οι ίδιοι δηλαδή διατυπώνουμε περαιτέρω την αντίληψη. Θα συμφωνήσω με την πρόταση του Κώστα να το βάλουμε σε εισαγωγικά, ή να κάνουμε αυτό που είπε ο καθηγητής κ. Alexeen.

Ε. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ: Έχουμε καθήκον τα κείμενά μας να είναι ξεκάθαρα προς όλους τους αποδέκτες και όχι για εμάς. Άρα, συμφωνώ με τον κ. Alexeen να διατυπωθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να φαίνεται ξεκάθαρα η θέση μας και το χειρότερο είναι να αφήνονται διφορούμενες έννοιες σε ένα κείμενο ψηφίσματος. Και το ξεκάθαρο, είτε θα μπει ως «ούτω καλούμενη», ή ως προσωπίο, εμείς δεν έχουμε καμία ένσταση, φτάνει να ξεκαθαρίζει. Και πιστεύω ότι κακώς συνεχίζουμε να συζητούμε, αφού συμφωνούμε όλοι ότι πρέπει να ξεκαθαρίσει.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Για να το λύσουμε, μία εύκολη δουλειά την οποία μπορούμε να κάνουμε, είναι να πάμε την γ' παράγραφο δεύτερη και να πούμε: είναι γεγονός, είναι γνωστό ότι στον πυρήνα όλων των θρησκειών, η παγκόσμια κοινότητα σήμερα τελεί υπό την απειλή διαφόρων μορφών βίας. Άρα λοιπόν, ξέρουμε ότι οι θρησκείες είναι ειρηνικές.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Κώστα, σε παρακαλώ. Τότε, για άλλη μία φορά, για να είναι σε όλους σαφές, γίνεται λόγος για τη β' και γ' παράγραφο. Η β' παράγραφος πώς θα είχε; Τι αφήνουμε, τι βγάζουμε. Εσύ, ως συγγραφέας, πες μας.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Εγώ για να τελειώνουμε, αποδέχομαι την πρόταση της Κύπρου και των άλλων και τελειώνουμε και πάει. Αφήστε το και πάει.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Κατ' αυτό τον τρόπο, αξιότιμοι Συνάδελφοι, για να γίνει σε όλους σαφές, στη β' παράγραφο προσθέτουμε «με το προσωπείο της θρησκευτικής» και στη γ' τη λέξη «θρησκευτική» την απαλείφουμε εντελώς. Στη γ' παράγραφο τη λέξη «θρησκευτική», την απαλείφουμε εντελώς.

Ε. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ: Υπάρχει ακόμα μία παράγραφος.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Με αυτές τις δύο κατ' αρχήν συμφωνήσαμε; Ωραία, συνεχίζουμε.

Ε. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ: Στην επόμενη σελίδα, αν γυρίσετε, είναι η β' παράγραφος, ξαναλέει στο τέλος της τη δυναμική της θρησκευτικής βίας η οποία απελευθερώνεται. Εδώ, μπορεί να φύγει εντελώς η λέξη θρησκευτική.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Εδώ λέμε, οι ίδιες δε οι θρησκευτικές κοινότητες, ενώ δηλώνουν ότι δεν πρόκειται για θρησκευτικές διαμάχες, και αυτοδεσμεύονται στην προοπτική της ειρήνης και της ανεξιθρησκείας, είναι απροετοίμαστες να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τη δυναμική της θρησκευτικής βίας...

Ε. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ: Ας το πούμε της βίας. Λέει από πριν ότι είναι θρησκευτική.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Όχι, μιλάμε για τις θρησκευτικές κοινότητες. Τι να αντιμετωπίσουν οι θρησκευτικές κοινότητες;

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Να φύγει η παράγραφος.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Η παράγραφος ακριβώς επιβεβαιώνει ότι οι θρησκευτικές κοινότητες είναι κοινότητες ειρηνικές.

Ε. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ: Πρόεδρε, λέμε ότι πρέπει να φύγει εμείς, γιατί σαν φιλοσοφία στο κείμενο διαφωνούμε να μείνει η έννοια θρησκευτική βία. Πάντα για κάποιον τρίτο που θα το διαβάσει και δεν θα καταλάβει αυτά που εμείς εδώ επί δύο ώρες προσπαθούμε να καταλάβουμε.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Υποστηρίζω την πρότασή σας. Επί του κειμένου άλλες παρατηρήσεις, ποιες υπάρχουν; ό,τι θα ακουστεί τώρα, αξιότιμοι Συνάδελφοι, παρακαλώ την προσοχή σας, είναι πρόταση του Προεδρείου κοινή, από τη Συντακτική Επιτροπή θα λέγαμε.

V. ALEXEEV: Η Συντακτική Επιτροπή λοιπόν, έχει μερικές προσθήκες εδώ. Το πρωί συλλογικά εργαστήκαμε, εξετάστε παρακαλώ αξιότιμοι Συνάδελφοι τη δεύτερη σελίδα, την προτελευταία παράγραφο, η οποία αρχίζει με τη διατύπωση Δ.Σ.Ο. από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής της μέχρι σήμερα, οργανωμένα προσπαθεί να συμβάλει στο διαθρησκευτικό διάλογο – ας το αναγνώσω όλο το κείμενο – και στην κατανόηση των σύγχρονων θρησκευτικών φαινομένων, στην αποτροπή συγκρούσεων και στην ανάδειξη των στοιχείων εκείνων του Χριστιανισμού και της Ορθοδοξίας, που συμβάλλουν στην αλληλοκατανόηση των ανθρώπων. Νομίζω ότι είναι όλα ακριβή εδώ.

Υπάρχει όμως η εξής πρόταση: Να εντοπίσουμε την πορεία των συζητήσεών μας, το κείμενο και τα συμφραζόμενα, τα συγκείμενα των συζητήσεών μας. Να προσθέσουμε λοιπόν: Μας ανησυχεί η κατάσταση στην Κύπρο, στην εγγύς Ανατολή, επίσης ζήσαμε αυτή την κατάσταση στην Αφρική, πράγματι μας ανησυχεί η κατάσταση στην Αφρική, στα Βαλκάνια, στο Κόσσοβο, που είναι ο πόνος μας σήμερα στα Βαλκάνια. Αν προσθέσουμε λοιπόν αυτά και να θέσουμε εκεί τελεία, ή υπάρχουν άλλες προτάσεις; Να προσθέσουμε επίσης και την Ουκρανία, γιατί συζητήσαμε. Εάν υπήρξε συζήτηση προφανώς, γιατί όχι; Ίσως οι Συνάδελφοι από το Μαυροβούνιο θα επιθυμούσαν κάτι, είτε από την Ιορδανία. Παρακαλώ.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Καταλαβαίνω, να προσθέσουμε χώρες κατ' αρχήν που είναι υπό κατοχή. Αλλά όχι και χώρες που έχουν εσωτερικές διαφορές. Την Παλαιστίνη δεν την αναφέρατε, ενώ η Ουκρανία δεν είναι υπό κατοχή, υπάρχει ένα εσωτερικό πρόβλημα. Και έτσι θα πρέπει να καθορίζουμε τις χώρες, πού θα προσθέτουμε. Έτσι όπως το είπατε γρήγορα, με τη μετάφραση, δεν μπορούσαμε να τα πιάσουμε όλα. Ας βάλουμε μία-μία χώρα και να ψηφίζουμε αν υπάρχει αντίδραση ή όχι.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Το θέμα είναι ότι αν υπάρχουν διαφωνίες δεν πρόκειται να το θέσουμε καν προς συζήτηση, γιατί να θέσουμε έναν μηχανισμό ψηφοφορίας που θα μας διχάσει. Γιατί να το κάνουμε αυτό. Αν εκφράζουμε την ανησυχία μας και στην Αφρική, κανείς δεν έχει κατακτήσει κανέναν, αλλά η κατάσταση είναι πολύ βεβαρημένη, το καταλαβαίνετε. Και δεν πήγαμε τυχαία πρόπερσι στο Γιοχάνεσμπουργκ, δεν είχαμε εκεί τυχαίες συναντήσεις, τυχαία διάσκεψη. Και φέτος πήγαμε στην Αφρική, μας ανησυχεί πραγματικά το τι γίνεται στην Αφρική.

Σε αυτό το πλαίσιο όμως, δεν υπάρχουν κάποιες εδαφικές διεκδικήσεις ή προβλήματα, όχι. Πρέπει συνολικά να εκφράσουμε την ανησυχία μας και καμία χειραγώγηση δεν υπάρχει, μη το θέτετε αυτό το ζήτημα, το καταλαβαίνω. Οι Συνάδελφοι λένε τις προτάσεις τους και πρέπει να δούμε προσεκτικά. Σας διαβεβαιώνω ότι δεν υπάρχει καμία συνωμοτική διάθεση.

Ε. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ: Είναι αξιέπαινη και φιλότιμη η προσπάθεια του κ. Alexeen, όμως πιστεύω ότι αυτό το κείμενο που είναι για τον διαθρησκευτικό διάλογο και είναι προϊόν μιας ισορροπίας που έφερε ομοφωνία εδώ, και φαίνεται ότι ίσως να μην υπάρξουν ομοφωνίες και να ανοίξουμε νέους κύκλους συζητήσεων, να το κρατήσουμε αυτό που είναι μία δυνατή βάση και στέλνει σημαντικά μηνύματα, που ακόμα μέσα από διάφορους συμβολισμούς μπορεί να αγγίζει και αυτά που ανέφερε ο κ. Alexeen, χωρίς να τα λείι με το όνομά τους. Νομίζω να το κρατήσουμε το κείμενο ως έχει, για να μην ανοίξουμε νέες φάσεις συζητήσεων και διαφωνιών ίσως. Γιατί θα θέλει ο καθένας από εμάς να βάλει και τη χώρα του.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Καλώς, τότε δεχόμαστε την πρόταση του Προεδρείου, ό,τι ακούστηκε από τον κ. Alexeen, χωρίς περαιτέρω συζήτηση κλπ. Ποιος είπε ότι δεν δεχόμαστε; Ειπώθηκε να μη το συζητήσουμε για να μη προτείνει ο καθένας τη χώρα του.

Α. QUAWAS: Τέθηκε από τον Συνάδελφο τον Κύπριο, με τον οποίο θα είμαι αναγκασμένος να συμφωνήσω, είναι διαφορετικό από ό,τι κατάλαβε το Προεδρείο. Όπως το κατάλαβα εγώ τουλάχιστον, να παραμείνουμε στο κείμενο χωρίς την προσθήκη της προτάσεως του Προεδρείου. Έτσι είπε ο Κύπριος, δεν είπε να μη μπορούμε στο διάλογο των ονομάτων των κρατών, δηλαδή καμία άλλη προσθήκη από αυτή που διάβασε ο καθηγητής κ. Alexeen. Ευχαριστώ.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Μένει το κείμενο ως έχει και δεν βάζουμε παραδείγματα, αυτό προτείνει η Κύπρος.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Δεν θέλουμε λοιπόν να δείξουμε το έργο μας, με τι ασχολούμαστε, φοβούμαστε τα πάντα. Το καταλαβαίνω σωστά; Επί του Κοσσόβου έχουμε πάρει 4 αποφάσεις. Αν θεωρείτε ότι όλος ο κόσμος ξέρει τι αποφάσεις έχουμε λάβει για το Κόσσοβο, κάνετε λάθος. Αν θεωρείτε ότι υπήρξε απόφαση για την Εγγύς Ανατολή, επίσης κάνετε λάθος. Αν νομίζετε ότι όλοι ξέρουν πως αποφασίσαμε για την Κύπρο, πάλι κάνετε λάθος.

Έχουμε κάποια συμπεράσματα της πολυετούς δραστηριότητάς μας. Η ιδέα ήταν η εξής: να καταδείξουμε εκείνα τα κομβικά σημεία επί των οποίων η Ολομέλεια έχει διατυπώσει τη θέση της. Αν θεωρείτε ότι δεν χρειάζεται...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Είναι ένα καλό συμπληρωματικό στοιχείο αυτό.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Η ένσταση να υπάρξει κείμενο που να αγγίζει αυτά τα θέματα και τα ζητήματα. Αλλά αν είναι να ανοίξουμε σ' αυτή την αίθουσα μία συζήτηση ατελείωτη, τι θα προσθέσουμε και τι θα αφαιρέσουμε, πιστεύω ότι είμαστε προς το τέλος και δεν θα τελειώσουμε ποτέ.

Αν όμως υπάρχει συναίνεση να μπουν όλα αυτά που είπε το Προεδρείο, εμείς δεν έχουμε καμία ένσταση, φτάνει να υπάρχει συναίνεση.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Γι' αυτό και το έθεσα το ζήτημα. Αναφέραμε μόνο εκείνες τις συνιστώσες της παγκόσμιας κοινότητας, επί των οποίων έχουμε ήδη λάβει αποφάσεις και έχουμε διατυπώσει τις θέσεις μας. Για την Εγγύς Ανατολή έχουμε επανειλημμένα πάρει θέση. Επί του Κυπριακού ζητήματος επανειλημμένα έχουμε πάρει θέση, δεν είναι έτσι; Επί του Κοσσοβού έχουμε εκφράσει θέσεις; Έχουμε εκφράσει. Επί Αφρικής έχουμε εκφράσει θέση. Γι' αυτό δεν γίνεται λόγος απλώς, ή κάποια παραδείγματα. Μιλάμε για μία απόφαση που έχει κάποια πορίσματα, συμπεράσματα των εργασιών μας. Κώστα, έχεις κάποια αντίρρηση;

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Η αντίρρηση την οποία εγώ θα μπορέσω να έχω ως συντάκτης του κειμένου, είναι ότι μπορούμε εδώ να αναφερθούμε σε πράγματα τα οποία ήδη έχουμε εμείς ψηφίσει και αποφασίσει, αλλά να μη μπούμε σε μία λογική τώρα, του να λέμε αν υπάρχει στην Ουκρανία ή οπουδήποτε αλλού πρόβλημα, να το βάλουμε ή να μη το βάλουμε. Δηλαδή, μη βάζουμε ζητήματα από το παράθυρο, για τα οποία η Γ.Σ. δεν έχει σαφή άποψη.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Θα επιθυμούσα να κατανοηθώ ορθώς. Πράγματι, δεν ήμασταν έτοιμοι για την ομιλία του κ. Boldyrien από την Ουκρανία, είναι γεγονός αυτό. Αν κάποιες αντιπροσωπείες ήταν έτοιμες, ενδεχομένως να είχαν προετοιμαστεί καλύτερα. Δεδομένου όμως ότι εκφράζουμε την ανησυχία μας, δεν υπάρχει λόγος να μην απარიθμήσουμε τουλάχιστον όλες αυτές τις ευαίσθητες περιοχές στις οποίες έχει επικεντρωθεί το έργο μας όλες αυτές τις μέρες.

Για άλλη μία φορά θα ήθελα να επιστήσω την προσοχή σας στην ιδιαιτερότητα αυτή. Δεν είναι κάποια νάρκη που θέτουμε και ναρκοθετούμε τα πάντα κλπ., όχι! Απλώς στο Κίεβο είχαμε δύο χρόνια πριν μία διάσκεψη, στην οποία

αναφερθήκαμε με μεγάλη ανησυχία για πολλά προβλήματα. Είχαμε δύο φορές συνεδρίαση της Διεθνούς Γραμματείας στην Κύπρο, είχαμε Γραμματεία στη Σερβία στο Βελιγράδι, είχαμε στην Αφρική. Όλα τα θέματα τα οποία τίγονται εδώ, βρίσκονται στο πεδίο της προσοχής μας.

Αν τα αναφέρουμε εκ νέου στο ψήφισμα που αφορά τα συμπεράσματα, δεν γίνεται αυτό για να δραματοποιήσουμε μία κατάσταση, εκφράζουμε την ανησυχία μας.

A. QUAWAS: Πρόεδρε, συγνώμη για την ειλικρίνειά μου, αλλά βλέπω ότι υπάρχει διαφωνία στο Προεδρείο. Από τη στιγμή που μας προτείνετε ένα κείμενο που έρχεται από το Προεδρείο, δεν είναι σωστό να υπάρχει διαφωνία στο Προεδρείο. Γι' αυτό, να κλείσουμε εδώ τη συζήτηση, να παραμείνουμε στο κείμενο το οποίο έχουμε ήδη αποδεχθεί. Και αν θα υπάρχει, όχι από φόβο ότι δεν θέλουμε να αναφερθούμε στο ένα και στο άλλο, αλλά δεν μπορούμε να κρίνουμε ένα κείμενο το οποίο δεν το έχουμε και γραμμένο μπροστά μας. Το διάβασε ο κ. Alexeen με γρήγορη μετάφραση, στο οποίο βλέπω ότι υπάρχει μεγάλη διαφωνία μεταξύ του Προέδρου της Γενικής Συνέλευσης και του άλλου Συμβούλου. Διαφωνία για το σκεπτικό, όχι μόνο για τις λέξεις. Γι' αυτό προτείνω μία σαφή πρόταση. Να κλείσουμε τη συζήτηση εδώ, να εγκρίνουμε το κείμενο όπως το αποφασίσαμε και να πάμε ψήφισμα για το Κυπριακό.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Πρέπει για άλλη μία φορά να το διαβάσουμε προσεκτικά τότε κ. Alexeen.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Έχουμε μπει σε μία ατέρμονη συζήτηση χωρίς νόημα. Και θα παρακαλέσω, τα ψηφίσματα τα οποία προτείνονται, έχουμε όλο το χρόνο όταν έρχεται το ψήφισμα να καταθέσουμε τις τυχόν προτάσεις μας, τροποποιήσεις μας ή οτιδήποτε στη Γραμματεία, να γίνουν οι κατ' ιδίαν διαβουλεύσεις, έτσι ώστε όταν θα έρχεται εδώ προς ψήφιση, να είναι έτοιμο. Και όχι να ανοίγουμε μία καινούργια συζήτηση επί του ψηφίσματος, όπως κάνουμε αυτή τη στιγμή. Γιατί κι εγώ μπορώ να προτείνω δέκα άλλα σημεία, τότε δεν θα τελειώσουμε ποτέ με κανένα ψήφισμα. Τι νόημα έχει η πριν από 15 μέρες κατάθεση των ψηφισμάτων, οι διαβουλεύσεις οι οποίες γίνονται, η ανταλλαγή των κειμένων και όλα αυτά τα σχετικά, έτσι ώστε το ψήφισμα να έρχεται εδώ και να είναι έτοιμο προς ψήφιση;

Νομίζω ότι θα πρέπει να σταματήσει αυτή η συζήτηση, να ψηφιστεί εδώ το ψήφισμα και να προχωρήσουμε και στα άλλα ψηφίσματα. Γιατί διαφορετικά δεν θα τελειώσουμε ποτέ.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Θα πρέπει οπωσδήποτε να συμφωνήσω, ωστόσο θα πρέπει να κάνω μία παρατήρηση, σε ό,τι αφορά τη Διεθνή Γραμματεία. Η Διεθνής Γραμματεία δεν εργάστηκε επιτυχώς, αυτό ήθελα να πω. Αν είμαστε λοιπόν τέτοιοι τυπολάτρες και δεν μπορούμε να συζητήσουμε κάτι αν δεν το δούμε γραπτώς, τότε η Διεθνής Γραμματεία δεν εργάστηκε επιτυχώς.

Η Διεθνής Γραμματεία θα πρέπει να αντιδρά το ταχύτερο δυνατό στα γεγονότα που συντελούνται στον κόσμο. Έτσι λοιπόν, για να μη παραβιάσουμε τη συναίνεση, συμφωνώ. Αίρεται η τροπολογία, άρα έχει το κείμενο όπως το είχατε λάβει. Θα ήθελα εδώ να διευκρινίσω ότι δεν καταλαβαίνω περί ποίας διαφωνίας γίνεται λόγος. Αυτή η τροπολογία είχε εξεταστεί στο Προεδρείο. Αν υπάρχουν διαφωνίες από άλλα μέλη της Συνέλευσης, αυτό είναι άλλης τάξεως ζήτημα.

Υπονοεί ότι δεν υπήρχε αναφορά στην Ουκρανία, εσείς προσθέσατε την αναφορά στην Ουκρανία, περί αυτού γίνεται λόγος. Αν όμως έχουμε συμφωνήσει ότι θα πρέπει να υπάρχει πάντα συναίνεση και εδώ υπάρχει διαφωνία, τότε δεν επιμένουμε. Δεν θέλουμε, απ' ό,τι προκύπτει, να γίνει αναφορά στο έργο που έχουμε επιτελέσει, αγαπητέ Δημήτρη, φοβόμαστε πραγματικά να κάνουμε αναφορά σ' αυτά τα πράγματα.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, για τις αποφάσεις που έχουμε πάρει, καμία αντίρρηση. Αλλά δεν είναι δυνατόν, όταν έχουμε καταλήξει κάπου, να μπαίνουν σφήνες κάθε φορά που έρχεται ένα κείμενο προς συζήτηση. Αν μπαίνουν προφορικές σφήνες, δεν θα τελειώσουμε ποτέ.

Για το Κόσσοβο, αν θέλετε να αναφερθούμε, που έχουμε πάρει αποφάσεις, για τη Σερβία, για την Κύπρο, για οποιαδήποτε άλλη έχουμε πάρει αποφάσεις, να αναφερθούν τα παραδείγματα, ναι. Αλλά να βάζουμε καινούργια πράγματα μέσα, τα οποία δεν τα έχουμε συζητήσει, δεν έχουμε πάρει καμία απόφαση, δεν έχουμε κάνει τίποτε σχετικά με αυτό ως Οργάνωση, νομίζω ότι είναι υπερβολικό το λιγότερο, για να μη δώσω άλλο χαρακτηρισμό.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο συμφωνώ μαζί σας. Αίρεται η πρόταση αυτή και κάνω μία παρατήρηση προς τη Διεθνή Γραμματεία. Θεωρώ ότι η Διεθνής Γραμματεία δεν θέλησε να αναδείξει το έργο της Δ.Σ.Ο. για το διάστημα των 10 ετών, είναι κακό το έργο της Διεθνούς Γραμματείας. Αυτό και μόνο έχω να πω. Δεχόμαστε το κείμενο ως έχει. Θα μπορούσαμε όμως να αναδείξουμε και το έργο της Γενικής Συνέλευσης.

Για ποιο λόγο λοιπόν είχαμε λάβει τόσα ψηφίσματα στο παρελθόν; 4 στο παρελθόν και ένα ακόμη σήμερα. Για ποιο λόγο είχαμε το ψήφισμα για το Κόσσοβο, για τη Μ. Ανατολή, για την Παλαιστίνη; Αν φοβούμαστε αυτά να τα αναφέρουμε εδώ, αγαπητέ Δημήτρη, τότε, αν είμαστε τυπολάτρες, καλώς, ας μείνει ως έχει. Κανένας όμως δεν θα πληροφορηθεί το έργο της Δ.Σ.Ο. βάσει των τύπων, μιας και όπως είπατε δεν είχατε λάβει πρωτίτερα το κείμενο της τροπολογίας. Καλώς, ας μη πληροφορηθεί κανείς το περιεχόμενο του έργου μας.

Ε. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ: Χρυσή τομή που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε για να ξεπεράσουμε αυτό το θέμα και να αναδείξουμε και το έργο αυτής της Συνέλευσης και των προηγούμενων. Μπορούμε να αναφέρουμε σ' αυτό το σημείο, σε όσες περιπτώσεις έχει η Διεθνής Γραμματεία ή η Ολομέλεια εκδώσει ψηφίσματα, να τις αναφέρουμε ενδεικτικά. Να μπει και το Κόσσοβο, να μπει και η Κύπρος, να μπει και οπουδήποτε αλλού είχατε προηγουμένως βγάλει ψηφίσματα, να αναφερθούν για να μη χαθεί ο ρόλος της Συνέλευσης. Είναι άδικο, επειδή δεν έχουν μπει.

Και λέω ότι το διαδικαστικό θέμα ξεπερνιέται, γιατί αυτά για τα οποία μιλάμε τώρα, μιλάμε για ψηφίσματα που έχουν εγκριθεί από την Ολομέλεια. Όπου έχουμε εγκρίνει ψήφισμα, να αναφερθεί η χώρα αυτή για να φανεί η δουλειά μας.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Ορθώς, ακριβώς αυτή ήταν και η άποψή μου, αυτή ήταν η άποψή μου. Απλώς να δείξουμε το έργο της Δ.Σ.Ο. Ο Δημήτρης όμως είπε ότι εφόσον δεν είχαμε εγκαίρως λάβει γραπτώς αυτή τη νέα πρόταση, δεν δέχεται την προφορική τώρα αναφορά σ' αυτό το θέμα. Το διατύπωσε αυτό σαφώς. Δεν θέλω αυτή τη στιγμή να φιλονικήσω με το Δημήτρη. Αν η άποψη της ελληνικής πλευράς είναι αυτή, και εγώ εμμένω στην αναγκαιότητα της συναίνεσης, έτσι λοιπόν αποσύρω την πρόταση. Ας μη μάθει κανένας το περιεχόμενο του έργου της Δ.Σ.Ο.

Α. QUAWAS: Κύριε Πρόεδρε, ξέρετε πώς να μας επηρεάσετε ψυχολογικά και να μας ερεθίζετε. Εμείς ένα βασιλικό Κοινοβούλιο, δεν φοβόμαστε αυτό που πρέπει να πούμε και να γράψουμε. Το θέμα δεν είναι θέμα φόβου, αν στη Βουλή μας που είναι βασιλική δεν φοβόμαστε. Επιπλέον, δεν μας πειράζει, να βάλουμε και το πιο ακραίο κείμενο. Το θέμα είναι ότι μπαίνουν θέματα στα οποία δεν υπάρχει συναίνεση.

Εγώ προτείνω να εξουσιοδοτήσουμε τον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα, να προσθέσουν στο κείμενο ό,τι απόφαση της Ολομέλειας είχε βγει. Τελεία. Εμείς σαν Ολομέλεια κάνουμε αυτή την εξουσιοδότηση στον Πρόεδρο και στον Γ.Γ., να προσθέσει στο κείμενο όποια απόφαση έχει εγκριθεί από την Ολομέλεια.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Νομίζω ότι δεν είναι και τόσο ορθή αυτή η πρόταση, θα πρέπει να υπάρχει συλλογική απόφαση, πόσο μάλλον που πρόκειται περί ενός πολύ σημαντικού ψηφίσματος. Οι Συνάδελφοί μας θα μας κατηγορήσουν τότε για το ότι παραβιάζουμε τις παραδόσεις, ότι υπάρχουν ήδη κάποιες παραδόσεις στην Οργάνωσή μας και τις παραβιάζουμε. Όχι, δεν θα το δεχτώ αυτό.

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Για να υπάρξει διευκρίνιση των όσων είπα, είπα ότι δεν μπορεί να μπαίνουν νέα στοιχεία στο ψήφισμα. Για στοιχεία τα οποία έχουμε πάρει απόφαση, δεν τίθεται θέμα να προστεθούν και στο νέο ψήφισμα, αλλά το να προσθέσουμε νέα στοιχεία, για τα οποία δεν έχει γίνει καμία συζήτηση, καμία απόφαση και να έρχονται την τελευταία στιγμή και να μπουν στο κείμενο ως σφήνα, χρησιμοποίησα τη λέξη αυτή, θεωρώ ότι δεν είναι σωστό.

Για την αναφορά, σας είπα, στα προηγούμενα ψηφίσματα, όπως λέει και ο Συνάδελφος Κύπριος, δεν έχω καμία αντίρρηση να συμπεριληφθούν και να ολοκληρώσουμε εδώ τη συζήτηση για να μη γίνεται ατέρμονη συζήτηση.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, αυτό το ψήφισμα είναι ένα ψήφισμα που αναφέρεται στο διαθρησκευτικό διάλογο και λέει εδώ: Η Δ.Σ.Ο. από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής της μέχρι σήμερα, οργανωμένα προσπαθεί να συμβάλει στο διαθρησκευτικό διάλογο και στην κατανόηση των σύγχρονων θρησκευτικών φαινομένων, στην αποτροπή συγκρούσεων και στην ανάδειξη εκείνων των στοιχείων του Χριστιανισμού και της Ορθοδοξίας, που συμβάλλουν στην αλληλοκατανόηση των ανθρώπων.

Σας είπα κατ' ιδίαν, γι' αυτό το σημείο στο οποίο είπαμε ότι πρέπει να βάλουμε 2-3 παραδείγματα, τα παραδείγματα πρέπει να αφορούν συγκρούσεις οι οποίες είναι ή εμφανίζονται ως διαθρησκευτικές συγκρούσεις και τις οποίες εμείς αποφασίσαμε. Και όταν είπατε για την Κύπρο, σας τόνισα ότι η Κύπρος είναι πρόβλημα κατοχής, δεν είναι πρόβλημα διαθρησκευτικής σύγκρουσης. Εάν ήταν πρόβλημα διαθρησκευτικής σύγκρουσης στη Σερβία, να βάλουμε τη Σερβία, και έχουμε αποφασίσει. Αν ήταν πρόβλημα διαθρησκευτικής σύγκρουσης ή εμφανίζεται, στη Μ. Ανατολή, να το βάλουμε. Από κει και πέρα, τα υπόλοιπα στο παρόν κείμενο ψηφίσματα που έχουμε κάνει για όπου υπάρχει κρίση στον κόσμο, δεν έχουν θέση, πολλώ δε μάλλον δεν έχει θέση το θέμα της Ουκρανίας.

V. ALEXEEV: Θα ήθελα να απαντήσω σ' αυτές τις σκέψεις. Στο κείμενο του ψηφίσματος που είμαστε έτοιμοι να το εγκρίνουμε τώρα, υπάρχει μία πολύ ισχυρή

διατύπωση. Αναφέρεται στην α' παράγραφο της ρωσικής διατύπωσης, όπου λέει ότι αν και η θρησκεία στις πλείστες των περιπτώσεων δεν αποτελεί την κύρια αιτία των βίαιων αναμετρήσεων, εν τούτοις θρησκευτικοί συμβολισμοί και απόψεις έχουν επιστρατευθεί και χρησιμοποιηθεί, προκειμένου να νομιμοποιήσουν τη χρήση βίας ως μέσο πολιτικής πάλης για εξουσία. Αυτή η διατύπωση αγκαλιάζει σχεδόν όλες τις χώρες του μετασοβιετικού κόσμου και την Ουκρανία. Αυτή η παράγραφος αναφέρεται άμεσα στα προβλήματα για τα οποία έγινε λόγος χθες.

Αν δεχόμαστε λοιπόν αυτή τη διατύπωση της παραγράφου, δεν καταλαβαίνω γιατί δεν θα πρέπει να είμαστε συνεπείς. Κάνουμε ένα βήμα εδώ και μετά σταματάμε μπροστά στο επόμενο βήμα. Τι μας σταματά;

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Εν πάση περιπτώσει, ίσως κάνω και κατάχρηση του ρόλου μου εδώ, αλλά θέλω να πω το εξής: αν ρωτήσουμε τους κ.κ. βουλευτές, τουλάχιστον την πληροφόρηση την οποία έχουμε όλοι εμείς σήμερα, έχει κανείς εικόνα ότι στην Ουκρανία γίνεται χρήση βίας και χρήση θρησκευτικών συμβόλων ως μέσων πολιτικής πάλης για την εξουσία; Αυτό είναι το πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζει σήμερα η Ουκρανία;

V. ALEXEEV: Τα παραδείγματα είναι πολύ περισσότερα, υπάρχει κατάληψη ναών στη Δυτική Ουκρανία, με βάση πολιτικές σκοπιμότητες. Ασκείται βία και εξευτελισμός ανθρώπων στα πλαίσια πολιτικών σκοπιμοτήτων. Τα γεγονότα αυτά δεν τα είχαμε αναφέρει εδώ, αλλά σε άλλα κείμενα στα πλαίσια των διμερών σχέσεων, υπάρχουν πολύ πιο αυστηρές κρίσεις και περιγραφές. Εδώ ο Συνάδελφος μας παρακάλεσε να δώσουμε προσοχή σ' αυτό το πράγμα με πολύ ήπιους τόνους.

Υ. BOLDYRIEV: Αξιότιμοι Συνάδελφοι, εγώ και οι συνεργάτες μου συμμετέχουμε αυτή τη στιγμή σε 4 δίκες για την κατάληψη ναών. Δυστυχώς, αυτά είναι στοιχεία της καθημερινότητάς μας. Αν το CNN δεν κάνει λόγο περί αυτών και δεν το γνωρίζετε, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν λαμβάνουν χώρα τέτοια γεγονότα.

Υ. ASTAPCHENKO: Αξιότιμοι κύριοι, συνάδελφοι, φίλοι, χθες ομίλησε ενώπιον μας ένας Συνάδελφος από την Ουκρανία. Γιατί δεν θέλουμε να τον πιστέψουμε; Γιατί δεν θέλουμε να πιστέψουμε σ' αυτά που λέει ο κ. Alexeev; Τι είναι αυτό το φοβερό που θα πρέπει να ψηφίσουμε; Εδώ γίνεται αναφορά με πολύ ήπιους τόνους σε κάποιο ζήτημα. Εμείς με αγάπη στρέφουμε την προσοχή μας σ' αυτά τα φριχτά γεγονότα που συμβαίνουν στον κόσμο. Για ποιο λόγο αυτή η μεγάλη συζήτηση επί του ζητήματος αυτού; Προτείνω να υποστηρίξουμε τον Συνάδελφό μας.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Αξιότιμοι Συνάδελφοι, ας σταματήσουμε κάπου εδώ. Υπάρχουν κάποια προβλήματα που θα πρέπει από κοινού να αναστοχαστούμε. Αν θέλουμε να εισακουστούν οι απόψεις μας, να μας προσέξουν σε ένα σοβαρό επίπεδο, θα πρέπει να διεκδικήσουμε ένα υψηλό κύρος. Το κύρος αυτό μπορούμε να το διαμορφώσουμε δια μέσου των θέσεών μας.

Αν οι θέσεις μας είναι ασαφείς, τότε δεν πρόκειται αυτές να μας προσδώσουν περισσότερο κύρος. Αυτό το λέω για το μέλλον. Μπορούμε να τα γράψουμε όλα αυτά με πολύ γενικές αναφορές, αγαπητέ Δημήτρη, κανένας δεν θα μας θέσει κανένα ερώτημα, σε πολύ γενικές και αδρές γραμμές να πούμε κάποια πράγματα, ότι γενικά υποστηρίζουμε, γενικά είμαστε υπέρ. Τι υποστηρίζουμε όμως, σε τι συνίσταται η συγκεκριμένη άποψή μας; Δεν θα πρέπει να συνεχίσουμε τη συζήτηση επί αυτού του ζητήματος, ας αφήσουμε το κείμενο του ψηφίσματος ως έχει, αλλά ας το σκεφτούμε αυτό για το μέλλον. Και η Διεθνής Γραμματεία θα πρέπει να το σκεφτεί αυτό για το μέλλον.

Το να ισοπεδώνουμε, να εξομαλύνουμε τα πάντα, να είμαστε ευχάριστοι σε όλους, αυτό είναι μία άποψη, μία στάση. Ή θα πρέπει ως Οργάνωση να έχουμε το δικό μας πρόσωπο, αυτά είναι ζητήματα διαφορετικής τάξεως. Έχουμε τελειώσει τη συζήτηση επί του ψηφίσματος.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Όχι για συζήτηση, απλά θα ήθελα να ενημερώσω τους Συναδέλφους μου, γιατί φρονώ ότι δεν θα έχουν άλλη δυνατότητα να γνωρίσουν όλα αυτά τα πράγματα.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Ας τελειώσουμε πρώτα το ψήφισμα, ας εγκρίνουμε το ψήφισμα και μετά αν θέλεις να πάρεις το λόγο, θα σου τον δώσουμε.

Αξιότιμοι Συνάδελφοι, αίρεται η πρόταση αυτή, το κείμενο μένει ως είχε, ούτως ώστε να μην υπάρξουν ερωτήματα και ενστάσεις, να υπάρξει κοινή συναινετική άποψη, μένει το κείμενο ως είχε. Υπάρχει η πρόταση να το εγκρίνουμε ως έχει. Υπάρχουν αντιρρήσεις; Όχι, δεν υπάρχουν αντιρρήσεις. Τότε, θέτω σε ψηφοφορία το κείμενο. Ποιος είναι υπέρ της έγκρισης του κειμένου; Σας ευχαριστώ, λευκά, κατά; **Εγκρίνεται το κείμενο.**

Υπάρχει η πρόταση να συζητήσουμε το ψήφισμα για την Κύπρο και μετά όποιος θέλει να λάβει το λόγο, μπορεί να τον λάβει, να αναφερθεί σε οτιδήποτε άλλο. Το επόμενο ψήφισμα για την Κύπρο.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Έχουν έρθει χθες δύο συμπληρώσεις στο κείμενο που προτείνει η Ιορδανική αντιπροσωπεία και τις οποίες συμπληρώσεις δέχτηκε η Κυπριακή αντιπροσωπεία. Στην παράγραφο 1, ψηφίζει τα ακόλουθα: «Εκφράζει ξανά την ανησυχία της για τη συνεχιζόμενη de facto διαίρεση της νήσου» και συμπληρώνει η Ιορδανία και αποδέχεται η Κύπρος, «και ζητά την άμεση αποχώρηση των Τουρκικών στρατευμάτων και όλων των εποίκων».

Στην δε παράγραφο 4, υπογραμμίζει ότι πέρα από το αδιαμφισβήτητο της κυριότητας και ιδιοκτησίας των Ορθόδοξων Χριστιανικών Θρησκευτικών και πολιτιστικών θησαυρών και μνημείων στα κατεχόμενα Κυπριακά εδάφη, από την Εκκλησία της Κύπρου και άλλων Χριστιανικών Εκκλησιών, συμπληρώνει η Ιορδανία και αποδέχεται η Κύπρος «και την κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας». Εντάξει; αυτά έχουν γίνει αποδεκτά. Επειδή ο κ. βουλευτής εξ Ιορδανίας είναι ευεπίφορος προς τροποποιήσεις, χαιρόμαστε διότι είναι ολιγόλογες οι τροποποιήσεις του τουλάχιστον.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Υπάρχουν ερωτήματα; Εγώ δυστυχώς δεν έχω λάβει το κείμενο των τροπολογιών, δυστυχώς δεν είναι εδώ ο Δημήτρης να το ακούσει, και εγώ δεν έχω λάβει κανένα κείμενο τροπολογιών. Πού ήταν αυτές οι 15 ημέρες, αγαπητέ Κώστα, που χρειάζονται γι' αυτές τις τροπολογίες, για τις οποίες έγινε τόσος λόγος χθες και σήμερα; Δεν έχουν προηγηθεί αυτές οι 15 ημέρες. Είπαμε ότι δεν θα πρέπει να υπάρχουν διπλά μέτρα και σταθμά στην Οργάνωσή μας.

Είμαστε έτοιμοι να εγκρίνουμε κάθε ψήφισμα για την Κύπρο, σε κάθε διατύπωση, αρκεί να συμφωνούν οι αδελφοί μας από την Κύπρο. Και εδώ δεν έχουμε διπλά μέτρα και σταθμά. Τουλάχιστον θα έπρεπε να ενημερωθεί ο Πρόεδρος για όλα αυτά. Είναι ένα ζήτημα που αφορά τη Διεθνή Γραμματεία. Αυτό είναι ζήτημα της Διεθνούς Γραμματείας.

Α. QUAWAS: Νομίζω ότι ο Πρόεδρος ενημερώθηκε, γιατί εγώ τις αλλαγές τις πρότεινα όταν μου δώσατε το δικαίωμα να μιλήσω. Εγώ δεν τις έδωσα γραπτές, ούτε ξεπέρασα την προθεσμία των 15 ημερών. Εσείς και σαν Πρόεδρος, μας δώσατε το δικαίωμα να μιλήσουμε περί των δύο ψηφισμάτων. Και αυτές τις δύο αλλαγές τις είπα όταν ήμουν στο βήμα και μίλησα. Και έτσι δεν έγιναν εν αγνοία του Προέδρου, μπορεί εν αγνοία του Προέδρου γραπτώς. Αλλά προφορικώς εγώ τα είπα.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Ακριβώς περί αυτού κάνω λόγο, περί του γραπτού κειμένου για το οποίο μας έκανε κάποια διδασκαλία ο Δημήτρης σήμερα το πρωί.

Μας είπε ο Δημήτρης ότι θα πρέπει να έχουμε γραπτώς την κάθε τροπολογία. Και εσείς μας το είπατε σήμερα, και εσείς υποστηρίζατε αυτή την αρχή, μας κάνατε μάθημα εδώ, ότι δεν ενεργούμε ορθώς, ότι παραβιάζουμε το καταστατικό.

Είμαστε όμως καλοί μαθητές και ενεργούμε όπως ενεργείτε και εσείς. Έτσι λοιπόν, ακούω την πρότασή σας, αλλά δεν έχω γραπτώς το κείμενο και δεν μπορώ να το καταλάβω.

V. OREKHOV: Σας ευχαριστώ κ. Πρόεδρε, θα ήθελα εδώ να βάλουμε μία τελεία σε όλη αυτή τη συζήτηση. Συμφωνώ απόλυτα με το Δημήτρη, υπάρχει κοινοβουλευτική πρακτική και αν ένα κείμενο έρχεται προς εξέταση στο Κοινοβούλιο, θα πρέπει να υποβάλλεται στη Γραμματεία γραπτώς, με βάση το χρονοδιάγραμμα που προβλέπεται. Είτε το θέλουμε, είτε δεν το θέλουμε, θα πρέπει να τηρήσουμε την κοινοβουλευτική πρακτική, τα κοινοβουλευτικά ήθη, μιας και έχουμε μία Διακοινοβουλευτική Συνέλευση και όχι κάποιο συνεταιρισμό.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Τότε Βλαδίμηρε, μπορούμε άραγε να εξετάσουμε τις τροπολογίες αν δεν τις έχουμε γραπτώς;

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Να πάμε στην ψήφιση του κειμένου. Δεν υπάρχει κανένας λόγος να συζητούμε πάλι σε μία ατέρμονη συζήτηση, που δεν αλλάζει και πολλά στο κείμενο, δεν έχει νόημα.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Έτσι, αγαπητοί Συνάδελφοι, υπάρχει η πρόταση να θέσουμε σε ψηφοφορία το κείμενο και να το εγκρίνουμε χωρίς τροπολογίες.

V. ALEXEEV: Θεωρώ ότι αυτό δεν είναι σωστό. Δεν ξέρω γιατί προτάσσουμε τα ζητήματα αρχής εκεί που δεν χρειάζεται να το κάνουμε αυτό, δεν είναι έξυπνο αυτό. Είναι άκομμη αυτή η συμπεριφορά. Αν οι Κύπριοι αδελφοί μας, μας ζητούν να κάνουμε κάποιες τροπολογίες, αυτό δεν είναι ζήτημα αρχής, ας το κάνουμε. Αν κάπου αργήσαμε, κάτι δεν είχε ανακοινωθεί πρωτότερα, αν δεν υπάρχει κάποια αντίρρηση, ας ψηφίσουμε και τις τροπολογίες.

Ε. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ: Ευχαριστούμε και τον Πρόεδρο και τους Συμβούλους για τις προσπάθειες που καταβάλλουν για την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών. Εμείς θα σεβαστούμε κάθε απόφαση που θα πάρει το Προεδρείο, είτε με τις τροπολογίες, είτε χωρίς τις τροπολογίες, και θα είμαστε ευγνώμονες γιατί μας στηρίζετε σ' αυτό το σχέδιο ψηφίσματος.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΛΗΣ: Για να μη κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας, η ρωσική αντιπροσωπεία έβαλε ένα θέμα για την Ουκρανία, εντάξει; Σας θυμίζω, ότι την περίοδο κατά την οποία ...

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Κώστα, δεν συζητάμε τώρα το ζήτημα της Ουκρανίας, έχει λήξει το θέμα αυτό, συζητάμε το ζήτημα της Κύπρου, το θέμα με την Ουκρανία έχει λήξει, συζητάμε τώρα το ψήφισμα για την Κύπρο.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΛΗΣ: Το θέμα για την Ουκρανία έχει λήξει...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ (εκτός μικροφώνου):

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Όχι, δεν το έχει ξαναοίξει, δεν χρειάζεται να επιστρέψουμε εκεί, δεν το έχει ξαναοίξει, συζητούμε το ψήφισμα για την Κύπρο. Έτσι λοιπόν, ερωτώ τους Συναδέλφους από την Κύπρο. Έχουν ανάγκη από αυτές τις τροπολογίες; Είναι σημαντικό γι' αυτούς να υπάρχουν αυτές οι τροπολογίες στο κείμενο;

Ε. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, οι τροπολογίες αυτές καλυτερεύουν το ψήφισμα. Αλλά εμείς επιμένω ότι δεν θα διαταράξουμε ούτε τη Συνέλευση, ούτε το Προεδρείο, ούτε να δημιουργήσουμε το αίσθημα ότι στη μία περίπτωση υπήρξε άλλη αντιμετώπιση, εμείς δεν έχουμε καμία ένσταση, αν δημιουργεί οποιοδήποτε πρόβλημα να μη μπουν. Δεν θέλουμε σε καμία περίπτωση, άλλωστε λέω ότι είμαστε ευγνώμονες για ό,τι μας προσφέρετε σαν Συνέλευση και σαν Ορθοδοξία εδώ, και σαν Προεδρείο και στη Βουλή και στο Προεδρείο.

V. ALEXEEV: Ας καταλήξουμε κάποια στιγμή τι είναι αυτό που θέλουμε. Θέλουμε ένα ποιοτικό και επωφελές για τους αδελφούς μας κείμενο, ή θέλουμε να μείνουμε στους τύπους του ζητήματος; Αν θέλουμε πράγματι το ψήφισμα αυτό να βοηθήσει τους αδελφούς μας, τότε ας εγκρίνουμε αυτό το ψήφισμα που ικανοποιεί τους αδελφούς μας από την Κύπρο και ας μη κάνουμε κατάχρηση της αναφοράς στους τύπους. Ας υποστηρίξουμε λοιπόν τους αδελφούς μας από την Κύπρο και ας υιοθετήσουμε τη διατύπωση που επιθυμούν αυτοί.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΛΗΣ: Εντάξει, αλλά επειδή τώρα το πράγμα παρατραβάει, ας σταματήσουμε αυτά τα φιλόδοξα, τους αδελφούς μας από την Κύπρο, εδώ είναι Συνέλευση και η Συνέλευση αποφασίζει με βάση κριτήρια, ούτε αδελφούς, ούτε ξαδέλφια. Γιατί αδελφοί είναι και από την Ουκρανία, και από την Αθήνα και από τη Μολδοβλαχία, δεν ξέρω από πού. Εδώ είναι Συνέλευση, είναι Σώμα. Τι θα πει αδελφοί από την Κύπρο; Ό,τι θέλουν οι αδελφοί από την Κύπρο να το βάλουμε, μετά

ότι θέλουν οι αδελφοί από την Ουκρανία, να το βάλουμε, μετά ό,τι θέλουν οι αδελφοί από την Τσεχοσλοβακία να το βάλουμε και καταργούμε τη Συνέλευση.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Κώστα, έχεις σκεφτεί αυτό που είπες, έχεις αναστοχαστεί αυτά που είπες; Αν είμαστε ευαίσθητοι απέναντι στους αδελφούς μας, αυτό σημαίνει ότι θα καταργήσουμε τη Συνέλευση; Είμαστε όλοι αδελφοί, είμαστε όλοι Ορθόδοξοι Κώστα. Θα πρέπει να προσέχεις τις εκφράσεις σου. Εγώ είμαι Πρόεδρος, σου κάνω μία παρατήρηση, να είσαι προσεκτικός στις εκφράσεις σου.

A. QUAWAS: Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε. Θα πρέπει να ζητήσω συγγνώμη εγώ για το θέμα που προέκυψε, επειδή πρότεινα εγώ, εγώ επιμένω στις αλλαγές μου γιατί νομίζω ότι είναι δικαίωμα μου να βάλω προσθήκες, όπως έκανα και στο πρώτο κείμενο. Στο πρώτο κείμενο έκανα τρεις αλλαγές οι οποίες και μπήκαν, γιατί εκεί μπαίνουν και δεν έπρεπε να υπάρχει προθεσμία 15 ημερών και εδώ δεν μπαίνουν; Έτσι, εγώ θα καταλήξω στο ψήφισμα. Εάν η Ολομέλεια δεν θέλει να μπου, σαν δημοκρατικός άνθρωπος θα δεχθώ την άποψη της Ολομέλειας. Αλλά θα πρέπει να τεθεί η πρότασή μου σε ψήφισμα. Ευχαριστώ πολύ.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Υπάρχουν δύο θέσεις. Η πρώτη θέση λέει ότι από τη στιγμή που δεν έχουμε δει γραπτώς αυτές τις τροπολογίες δεν μπορούμε να τις συζητήσουμε και οι Κύπριοι δεν επιμένουν σ' αυτές. Και υπάρχει η θέση του Συναδέλφου που πρότεινε αυτές τις τροπολογίες, ο οποίος επιμένει να τεθούν σε ψηφοφορία. Ποιες απόψεις υπάρχουν; Δεν νομίζω ότι είναι σκόπιμο να αρχίσουμε την ψηφοφορία, θα πρέπει να λάβουμε κάποια απόφαση. Να υποστηρίξουμε την Κύπρο, λένε από την αίθουσα. Ποιος έχει αντίρρηση για ζητήματα αρχής επί των τροπολογιών; Εγώ δεν έχω καμία αντίρρηση, η Κύπρος δεν έχει αντίρρηση. Ποιος άλλος θα είχε αντίρρηση; Έχουμε ακούσει το κείμενο, υπάρχουν αντιρρήσεις Συνάδελφοι; Τότε προτείνω να εγκριθεί το ψήφισμα με τις τροπολογίες που έκανε ο Συνάδελφος από την Ιορδανία. Συμφωνούμε; Τότε θέτω το ψήφισμα σε ψηφοφορία. Ποιος είναι υπέρ του ψηφίσματος;Σας ευχαριστώ.

Εγκρίνεται το ψήφισμα, θα ήθελα να συγχαρώ τους Συναδέλφους από την Κύπρο.

Φτάνουμε στο τέλος της Γ.Σ., ποιος θα ήθελε να λάβει το λόγο για να θέσει κάποια ζητήματα; Εν συντομία όμως παρακαλώ.

Y. BOLDYRIEV: Αξιότιμοι Συνάδελφοι, νομίζω ότι το πληροφοριακό μέρος έχει επίσης σημασία για τη Συνέλευσή μας, διότι οι αποφάσεις μπορούν να λαμβάνονται

μόνο βάση γνώσεων. Αν δεν υπάρχει η γνώση, οι αποφάσεις μπορεί να μην είναι και τόσο ποιοτικές. Θα ήθελα λοιπόν να σας αναφέρω ότι γύρω από το Κοινοβούλιο, 50 μέτρα από το Κοινοβούλιο της Ουκρανίας, επί ένα χρόνο υπάρχει ένα στρατιωτικό αντίσκηνο, όπου υπάρχει ένας προσωρινός ναός. Εκεί υπάρχει ένας ιερέας τον οποίο οι τοπικές αρχές εξεδίωξαν από το ναό του που βρίσκεται στην περιοχή της Τσερνοπόλσκ. Είναι μία περιοχή στην οποία κυριαρχούν οι Ελληνοκαθολικοί. Εκτός των ολιγάριθμων κοινοτήτων της Ορθοδόξου Εκκλησίας, οι υπόλοιποι είναι Ελληνοκαθολικοί και στη διάρκεια ενός έτους αυτός ο ιερέας λειτουργεί στο αντίσκηνο απέναντι από το Κοινοβούλιο, και δεν μπορούμε να πράξουμε τίποτε, διότι βάσει του Συντάγματός μας οι τοπικές αρχές και η κεντρική εξουσία είναι διαιρεμένες, η δικαστική εξουσία δεν μπορεί να λάβει κάποια απόφαση επ' αυτού του ζητήματος, διότι οι γραφειοκράτες που λειτουργούν στο εκτελεστικό επίπεδο είναι επίσης Ελληνοκαθολικοί και επίσης δεν εκτελούν τις αποφάσεις του δικαστηρίου.

Αξιότιμοι φίλοι, οφείλω να σας πω ότι για την αποτελεσματική διεξαγωγή των εργασιών της Ολομέλειας μας, χρειάζονται πολλές γνώσεις και χρειάζεται ίση αντιμετώπιση όλων των μελών. Αδιαμφισβήτητα η Ουκρανία θα ξεπεράσει το πρόβλημα που δεν συμπεριελήφθη στο σημερινό ψήφισμα, το κόμμα μας θα νικήσει στις επόμενες εκλογές το φθινόπωρο. Παραμένει όμως κάποια πικρία δυστυχώς, και θα τη μεταφέρω στο Κίεβο. Ευχαριστώ.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Γίνεται δεκτή η πληροφορία. Έχουμε άλλο ένα ζήτημα της Γ.Σ. το οποίο πρέπει να συζητήσουμε μαζί σας. Είναι το ζήτημα του προσδιορισμού εκδοχών διεξαγωγής της επόμενης Ολομέλειας, του τόπου διεξαγωγής. Τι προτάσεις υπάρχουν;

Α. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Να ρωτήσουμε αν υπάρχει κάποια πρόταση. Εγώ προτείνω αν μπορεί να γίνει στην Κύπρο η επόμενη Γ.Σ., αλλά σύμφωνα με τα όσα συζητήσαμε με τους Συναδέλφους, είπαν ότι πρέπει να υπάρχει και δεύτερη άποψη, λόγω του προβλήματος το οποίο αντιμετωπίζει η Κύπρος και των εκλογών τις οποίες έχει και δεν μπορεί να δεσμευθεί αυτή τη στιγμή για την επόμενη Γ.Σ. Μπορεί βέβαια να δεσμευθεί στα τέλη του Φεβρουαρίου. Να υπάρχει όμως και δεύτερη άποψη.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Συμφωνώ με την πρόταση του Δημήτρη, ίσως κάποιος από τους συναδέλφους έχει πρόταση. Παρακαλώ.

Α. QUAWAS: Να θεωρήσουμε την Ιορδανία σαν δεύτερη περίπτωση, παρ' όλο που δεν ξέρουμε αν εγώ προσωπικά θα είμαι βουλευτής, γιατί το Νοέμβρη θα έχουμε

εκλογές. Αλλά εμείς πριν από την Κύπρο μπορούμε να σας δώσουμε την απάντηση. Και χωρίς να είμαι εγώ βουλευτής, θα μπορώ άνετα να σας διευκολύνω ό,τι χρειάζεται μία χώρα να δώσει στη Δ.Σ.Ο. για το θέμα της Γ.Σ. και έτσι θα ήθελα πάρα πολύ να παρακαλέσω την Προεδρία να θεωρεί την Ιορδανία σαν δεύτερη χώρα.

V. ALEXEEV: Η Ιορδανία είναι πολύ προβληματική επικράτεια σήμερα, λόγω της κρίσεως με την Εκκλησία της Ιερουσαλήμ και πρωτίστως λόγω της θέσης που έχει λάβει η Κυβέρνηση της Ιορδανίας. Νομίζω όμως ότι γίνεται δεκτή η πρόταση της Ιορδανίας.

A. QUAWAS: Εδώ τέθηκε θέμα της Εκκλησίας μου χωρίς να υπάρχει λόγος. Σας παρακαλώ πολύ κ. Πρόεδρε, δεν τίθεται θέμα Προεδρίας ή θέμα Εκκλησίας.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Ζητώ συγνώμη, δείχνω κίτρινη κάρτα στο δεύτερο Σύμβουλο, στον πρώτο έκανα παρατήρηση και στο δεύτερο.

E. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, εμείς επαναλαμβάνουμε ότι θα είναι μεγάλη χαρά, όμως τα πάντα θα εξαρτηθούν από την έκβαση των Προεδρικών Εκλογών το Φεβρουάριο και δεν μπορούμε εμείς να προδεσμεύσουμε είτε τη νέα Κυβέρνηση, είτε πιθανώς και τον νέο Πρόεδρο της Βουλής μας, για Συνέλευση τέτοιου επιπέδου και τέτοιας εμβέλειας. Τέλη Φεβρουαρίου όμως θα δώσουμε ξεκάθαρη απάντηση. Άρα, πρέπει να υπάρχει δεύτερη επιλογή.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Αξιότιμοι Συνάδελφοι, άλλες προτάσεις υπάρχουν; συζητήσαμε τις εκδοχές επίσης για τη Βουλγαρία, και από τη Βουλγαρία οι Συνάδελφοι παρακάλεσαν να έχουν κάποιο χρονικό περιθώριο ούτως ώστε να επεξεργαστούν το ζήτημα. Άλλες προτάσεις υπάρχουν Συνάδελφοι; Ακούστε προσεκτικά γιατί τελειώνουμε τις εργασίες μας. Άλλες προτάσεις υπάρχουν;

T. SSEKIKUBO: Ο Συνάδελφος από το Σουδάν αναφέρθηκε στην δυνατότητα για το Σουδάν. Δεν είναι εδώ ο Συνάδελφος, θα ήθελα να αναφέρω ότι υπήρξε μία πρόταση στο Χαρτούμ στο Σουδάν, έχει υποβάλει αυτή την πρόταση στη Γραμματεία ο Συνάδελφος.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Εκεί πράγματι έγινε λόγος για τη συνεδρίαση της Διεθνούς Γραμματείας πρωτίστως, όχι για την Ολομέλεια, για τη Διεθνή Γραμματεία. Πρέπει να πάμε εκεί, να εξετάσουμε την κατάσταση, να έχουμε τις πρώτες επαφές. Διότι η Ολομέλεια είναι μεγάλη οργανωτική δουλειά και συνήθως έχουμε διεξαγωγή της Διεθνούς Γραμματείας εκεί και μετά από ένα χρόνο ετοιμάζεται η Ολομέλεια. Ως εκδοχή για τη Διεθνή Γραμματεία, φυσικά θα το έχουμε υπόψη μας.

Αξιότιμοι Συνάδελφοι, νομίζω ότι εάν αναθέσετε στη Διεθνή Γραμματεία μέχρι τέλους να επεξεργαστεί αυτές τις προτάσεις που συζητήσαμε σήμερα, ίσως εμφανιστεί και κάποια συμπληρωματική. Δεν είναι παρούσες όλες οι χώρες σήμερα. Τότε η Διεθνή Γραμματεία το φθινόπωρο θα επεξεργαστεί αυτές τις προτάσεις, αλλά ο κύκλος των προτάσεων έχει ήδη ακουστεί, άρα έχετε αντίληψη.

Άλλο ένα ζήτημα από μένα, πολύ σημαντικό, πρέπει να δεχθούμε ότι δεν είμαστε απλώς άνθρωποι που συνεδριάζουν σε Ολομέλεια, αλλά έχουμε και κάποια θέματα. Πρέπει να προσδιορίσουμε το θέμα. Προτάσεις λοιπόν, επιθυμίες και θεματικές. Χθες ακούστηκαν προτάσεις για την ιατρική, φερ' ειπείν Ορθοδοξία και Ιατρική.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Έχω την εντύπωση ότι αυτό πρέπει να το δει η Γραμματεία. Γιατί το θέμα το οποίο θα επιλέξουμε θα εξαρτηθεί και λίγο από τον τόπο στον οποίο πάμε. Δηλαδή, αν θα πάμε στην Ιορδανία πρέπει κάπου να κάνουμε λόγο για Ορθοδοξία και Αραβικό κόσμο, αν θα πάμε στην Κύπρο, ας το αφήσουμε κι αυτό για τη Γραμματεία.
Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Καλώς. Ολοκληρώνουμε συνεπώς.

V. ALEXEEV: Πριν ο κ. Πρόεδρος σας πει τα αποχαιρετιστήρια λόγια του, θα ήθελα να σας πω ότι η Οργάνωσή μας δοκιμάζεται από μία κρίση εμπιστοσύνης θα έλεγα. Υπήρξαν κάποιες αποχρώσεις χθες, από μερικές αντιπροσωπείες, κάποιες αντιπροσωπείες είχαν κάποιες αντιδράσεις για την αυστηρότητα απέναντι στις ταμειακές υποχρεώσεις τους κλπ. Πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, να έχουμε ανεκτικότητα, σοφία και αγάπη έναντι του άλλου, με προσοχή να αφουγκραζόμαστε τις ανάγκες, τα προβλήματα του καθενός μας από τις Ορθόδοξες κοινότητες των χωρών μας.

Κ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Επειδή ο Βαλέριος αναφέρθηκε σε κρίση εμπιστοσύνης, πίστευα ότι θα συνεχίσει κάπως αλλιώς. Αλλά αν θεωρεί κρίση εμπιστοσύνης το οικονομικό γεγονός, συμφωνώ κι εγώ μαζί του ότι θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί, όποια Κοινοβούλια δεν μπορούν να συνεισφέρουν ή έχουν προβλήματα, δεν πρέπει να είμαστε προσβλητικοί, να επιμένουμε σε τέτοιου είδους ζητήματα. Γι' αυτό άλλωστε υπάρχουν και οι χρηματοδοτήσεις.

Από κει και πέρα, δεν διαβλέπω εγώ, άλλωστε ο κ. Νικολόπουλος επανατοποθετήθηκε, απ' ό,τι λέει ο κ. Γεωργακόπουλος, στη χθεσινή δεξίωση. Από κει και πέρα, εγώ δεν διαβλέπω κάτι τέτοιο, διαβλέπω απλώς ότι υπάρχει από πολλούς μία συλλογιστική άποψη να μη μπούμε σε θέματα τα οποία μας έχουν

ταλανίσει σε παλιότερες Συνελεύσεις, όπως το περίφημο θέμα του να είμαστε όλοι υπέρ του να βγάλουμε ένα ψήφισμα για το βομβαρδισμό του ΝΑΤΟ εναντίον της Γιουγκοσλαβίας και να καταλήγει το ψήφισμα 8 χώρες να μη το ψηφίζουν. Δεν πρέπει να φτάσουμε σε τέτοια ακραία φαινόμενα, όπου για αυτονόητα πράγματα να μη ψηφίζουν οι χώρες, κινδυνεύει η Συνέλευση.

Προεδρεύων Σ. ΠΟΠΩΦ: Έτσι λοιπόν, ολοκληρώνουμε τις εργασίες. Θα ήθελα ολοκληρώνοντας να εκφράσω τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες σε όλους τους συμμετέχοντες, για το ότι ήρθαν εδώ, να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μας στους φίλους μας Καζάχους, τον Πρόεδρο κ. Nazarbaev, τον κ. Tokayev, στο Υπουργείο Εξωτερικών, στο Κοινοβούλιο, για το γεγονός ότι μας παρείχαν τις πιο ευνοϊκές συνθήκες εργασίας και σήμερα θα έχουμε ενδιαφέρουσες εντυπώσεις από την Αστανά. Θα επισκεφθούμε έναν Ορθόδοξο ναό, θα έχουμε κάποια δεξίωση, είχαμε πολύ γόνιμη συζήτηση.

Συνολικά θα ήθελα να σας πω ότι μίλησαν περίπου 30 άτομα στις 4 συνεδριάσεις της Ολομέλειάς μας. Το πρόγραμμά μας εκπληρώθηκε πλήρως. Εφέτος και στις αρχές του επόμενου έτους, σε μία σειρά χωρών επίκεινται εκλογές, έχουμε αναφέρει ήδη αυτές τις χώρες, δεν θα τις ξανααναφέρουμε. Οι εκλογές είναι πάντα σοβαρή υπόθεση. Εύχομαι σε όλους επιτυχίες, νίκες στις εκλογές και για να μη στενοχωρούμε τη Γραμματεία μας, πρέπει να προσπαθήσουμε, γιατί αν χάσουμε στις εκλογές με ποιον θα δουλεύουν; Έχουν συνηθίσει τα πρόσωπά μας, εάν χάσουμε τις εκλογές, με ποιον θα συνεργάζονται, αν όχι με εμάς που μας έχουν συνηθίσει; Δεν θα πρέπει λοιπόν να τους στενοχωρήσουμε. Γι' αυτό λοιπόν, εύχομαι επιτυχίες σε όλους σας στις εκλογές. Εύχομαι υγεία σε όλους σας, καλή σας όρεξη, τελειώσαμε τις εργασίες μας.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Ψήφισμα - Συμπεράσματα

της 14ης ετήσιας Γενικής Συνέλευσης
της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας
(Δ.Σ.Ο.)

**«Ο Διαθρησκευτικός διάλογος ως παράγοντας ειρηνικών
και δίκαιων σχέσεων μεταξύ των λαών»**

«Ο Θεός αγάπη εστί ..» (Α΄ Ιωάν. 4, 16).

Εμείς, αντιπρόσωποι βουλευτές των κοινοβουλίων μας, που συνήλθαμε στην πόλη της Αστανά, Πρωτεύουσα της Δημοκρατίας του Καζακστάν, μετά από αποδοχή του Εθνικού Κοινοβουλίου, ολοκληρώνοντας την 14^η Γενική μας Συνέλευση με κεντρικό θέμα: **«Ο Διαθρησκευτικός διάλογος ως παράγοντας ειρηνικών και δίκαιων σχέσεων μεταξύ των λαών»**, απευθυνόμαστε σήμερα προς τα κοινοβούλιά μας, προς την πολιτική ηγεσία των χωρών μας, προς όλους τους διεθνείς οργανισμούς, προς τους θρησκευτικούς ηγέτες του κόσμου, προς κάθε άνθρωπο καλής θελήσεως και τους απευθύνουμε εγκάρδιο χαιρετισμό αγάπης, συνεννόησης και καταλλαγής.

Η παγκόσμια κοινότητα σήμερα, τελεί υπό την απειλή διαφόρων μορφών βίας και μάλιστα με το προσωπείο της αποκαλούμενης θρησκευτικής.

Και ενώ στον πυρήνα όλων των θρησκειών, ιδιαίτερα μάλιστα των μονοθεϊστικών, περικλείεται ένα μήνυμα, ζωής, ειρήνης, δικαιοσύνης, αρμονίας και εντίμων κοινωνικών σχέσεων, η ανθρωπότητα σήμερα, αλλά και οι θρησκείες οι ίδιες, βρίσκονται αντιμέτωπες με την διάχυτη παρουσία και την καταστροφική δύναμη της αποκαλούμενης θρησκευτικής βίας.

Συχνά μάλιστα εμφύλιες διαμάχες και αναταραχές, επιστρατεύουν θρησκευτικές παραδόσεις και εκφράσεις για να παράσχουν νομιμότητα στους ισχυρισμούς των συγκρουόμενων.

Αν και η θρησκεία, στις πλείστες των περιπτώσεων, δεν αποτελεί την κύρια αιτία των βίαιων αναμετρήσεων, εν τούτοις θρησκευτικοί συμβολισμοί και απόψεις έχουν επιστρατευθεί και χρησιμοποιηθεί, προκειμένου να νομιμοποιήσουν την χρήση βίας ως μέσο πολιτικής πάλης για εξουσία.

Οι ίδιες δε οι θρησκευτικές κοινότητες ενώ δηλώνουν ότι δεν πρόκειται για θρησκευτικές διαμάχες και αυτοδεσμεύονται στην προοπτική της ειρήνης και της ανεξιθρησκίας, είναι απροετοίμαστες να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά την δυναμική της αποκαλούμενης θρησκευτικής βίας η οποία απελευθερώνεται.

Αυτά, στις αρχές του νέου αιώνα των τεχνολογιών, όπου ο θρησκευτικός πλουραλισμός είναι πραγματικότητα και όλες οι θρησκείες οφείλουν να το παραδεχθούν.

Ενώ οι πολίτες καλούνται να συνειδητοποιήσουν την ξεκάθαρη διαφοροποίηση του κράτους και των μηχανισμών του από την θρησκεία, του δημοσίου από τον ιδιωτικό χώρο και ότι τέλος το κοσμικό κράτος δεν δύναται να στηρίζεται στην θρησκευτική νομιμοποίηση της εξουσίας του.

Ο σύγχρονος κόσμος καλείται σήμερα να αντιμετωπίσει τα φαινόμενα αυτά με πνεύμα συμφιλίωσης και καταλλαγής.

Ο κάθε ένας από μας καλείται να απαντήσει στο διαφορετικό και ξένο, «φιλόξενα» και με ανεκτικότητα.

Οι πολιτικοί και οικονομικοί παράγοντες στην παγκόσμια σκηνή θα πρέπει με υπεύθυνο τρόπο να αναζητήσουν τις αιτίες των φαινομένων αυτών και με πνεύμα φιλεύσπλαχνο να διαχειριστούν την επικίνδυνη δυναμική της βίας, θέτοντας τον διαθρησκευτικό διάλογο στην βάση των προτεραιοτήτων τους.

Οι εκκλησίες, οι θρησκευτικές κοινότητες και οι ηγέτες τους καλούνται να αναλάβουν νέες δημόσιες πρωτοβουλίες για μετριοπάθεια, ηθικό προσανατολισμό των κοινωνιών, συνεννόηση και συμφιλίωση.

Να ιδρύσουν νέους χώρους και πνευματικά ιδρύματα τεκμηρίωσης και ανάδειξης εκείνων των στοιχείων των θρησκειών που συμβάλουν στην συμφιλίωση και συνεννόηση με τους «άλλους», στοιχεία τα οποία εν τέλει, συνυπάρχουν στην βάση κάθε θρησκείας και τα οποία ανά τους αιώνες, πολιτικές και άλλες σκοπιμότητες έχουν περιορίσει ή εξαφανίσει.

Η κάθε μορφής εξουσία πρέπει να παύσει να αναζητά την ηθική της νομιμοποίηση στις θρησκείες, οι δε θρησκευτικοί ηγέτες πρέπει να αναδείξουν άλλους πόλους συσπείρωσης των πιστών τους, διαφορετικούς από αυτούς της πολιτικής εξουσίας.

Η Δ.Σ.Ο από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής της μέχρι σήμερα, οργανωμένα προσπαθεί να συμβάλει στον διαθρησκευτικό διάλογο και στην κατανόηση των σύγχρονων θρησκευτικών φαινομένων, στην αποτροπή συγκρούσεων και στην ανάδειξη των στοιχείων εκείνων του Χριστιανισμού και της Ορθοδοξίας που συμβάλουν στην αλληλοκατανόηση των ανθρώπων.

Χώρες, και κοινοβούλια χωρών, με ορθόδοξο θρησκευτικό προσανατολισμό, τα οποία έχουν παράδοση στην δημοκρατική οργάνωση των σύγχρονων κοινωνιών αλλά και στην ειρηνική συνύπαρξη των θρησκευτικών εκφράσεων, συμβάλουν ενεργά στις πρωτοβουλίες της Δ.Σ.Ο και συντρέχουν κάθε προσπάθεια ενώ οι ορθόδοξες εκκλησίες ανταποκρίνονται κάθε φορά θετικά στις πρωτοβουλίες αυτές.

Μέσα από ένα πλήθος συναντήσεων, επισκέψεων, δηλώσεων, η Δ.Σ.Ο αναδεικνύεται ως χώρος διακοινοβουλευτικού διαλόγου και παγκόσμιας συνεννόησης σε θέματα πολιτικού και πολιτισμικού προσανατολισμού που κινούνται γύρω από την έννοια της θρησκείας, έχοντας σαν βάση την ορθόδοξη πίστη η οποία στηρίζει το ειρηνικό μέλλον της οικουμένης.

Οι προσπάθειες αυτές θα συνεχιστούν και στο μέλλον αναζητώντας διεξόδους στα σύγχρονα προβλήματα της κοινωνίας, σε συνεργασία με κάθε χώρο και οργάνωση που εργάζεται για το ειρηνικό μέλλον της ανθρωπότητας.

Αστανά, 22 Ιουνίου 2007

Ψήφισμα
για την πολιτιστική κληρονομιά στις κατεχόμενες από τα Τουρκικά
στρατεύματα περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας

Η Διακοινοβουλευτική Συνέλευση της Ορθοδοξίας (Δ.Σ.Ο.):

Έχοντας συνέλθει στη 14^η Ετήσια Γενική Συνέλευσή της στην Αστανά,

Διαπιστώνοντας μετά λύπης της ότι η κατοχή τμήματος της Κυπριακής Δημοκρατίας από τουρκικά στρατεύματα συνεχίζεται από το 1974,

Παρακολουθώντας με ανησυχία τις εξελίξεις του Κυπριακού προβλήματος, αλλά και τις συνεχιζόμενες συνέπειες, λόγω της έλλειψης βούλησης και συνεργασίας της τουρκικής πλευράς,

Ανησυχώντας ιδιαίτερα για την τύχη της θρησκευτικής και πολιτιστικής κληρονομιάς στα κατεχόμενα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας, στα πλαίσια μιας ηθελημένης εγκατάλειψης και/ή καταστροφής εκ μέρους του κατοχικού καθεστώτος,

Έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά της για την Κύπρο, από την ίδρυση της Δ.Σ.Ο και εντεύθεν, τα σχετικά ψηφίσματα του ΟΗΕ, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και άλλων διεθνών οργανισμών, ως επίσης και σχετικές δικαστικές αποφάσεις, μεταξύ άλλων στις ΗΠΑ και Γερμανία,

Υπενθυμίζοντας ειδικότερα τις σχετικές πρόνοιες της Σύμβασης της UNESCO του 1972 για την Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς,

Ψηφίζει τα ακόλουθα:

1. *Εκφράζει ξανά την ανησυχία της για τη συνεχιζόμενη de facto διαίρεση της νήσου και ζητά την άμεση αποχώρηση των Τουρκικών στρατευμάτων και όλων των εποίκων .*
2. *Εκφράζει ιδιαίτερα την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι χιλιάδες δείγματα της θρησκευτικής και πολιτιστικής κληρονομιάς στα κατεχόμενα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας έχουν καταστραφεί, εξαφανιστεί ή γίνει αντικείμενα παράνομης εμπορίας διεθνώς, ένεκα της ηθελημένης εγκατάλειψης και/ή καταστροφής εκ μέρους του κατοχικού καθεστώτος, στα πλαίσια της πολιτικής του για αλλοίωση του χαρακτήρα των κατεχομένων εδαφών.*
3. *Διαπιστώνει επίσης μετά λύπης της ότι κάθε προσπάθεια διάσωσης της θρησκευτικής και πολιτιστικής αυτής κληρονομιάς και/ή επαναπατρισμού των θησαυρών, που αποτελούν μέρος της, γίνεται αντικείμενο πολιτικής εκμετάλλευσης από τα παράνομο κατοχικό καθεστώς με σκοπό την αναβάθμιση ή και την άμεση ή έμμεση αναγνώρισή του.*
4. *Υπογραμμίζει ότι, πέρα από το αδιαμφισβήτητο της κυριότητας και ιδιοκτησίας των ορθόδοξων χριστιανικών θρησκευτικών και πολιτιστικών*

θησαυρών και μνημείων στα κατεχόμενα Κυπριακά εδάφη από την Εκκλησία της Κύπρου, άλλων Χριστιανικών Εκκλησιών και την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, η πολιτιστική και θρησκευτική αυτή κληρονομιά αποτελεί και μέρος της Ευρωπαϊκής και παγκόσμιας κληρονομιάς και, ως τέτοια, πρέπει να τύχει επείγουσας προστασίας και αποκατάστασης.

5. *Καλεί* όλες τις χώρες και διεθνείς οργανισμούς να συμβάλουν με κάθε μέσο στο έργο των αρχών της Κυπριακής Δημοκρατίας για τη διάσωση, αποκατάσταση και επαναπατρισμό των θρησκευτικών και πολιτιστικών θησαυρών της, που προέρχονται από ή ευρίσκονται στα κατεχόμενα εδάφη της.
6. *Καλεί* ιδιαίτερα την Τουρκία να επιδείξει το δέοντα σεβασμό σε αυτό το ανεκτίμητο τμήμα του παγκόσμιου πολιτισμού και να συνεργαστεί για την αποκατάστασή του χωρίς πολιτικές σκοπιμότητες.
7. *Υποστηρίζει* την ταχύτερη δυνατή εξεύρεση συμφωνημένης, δίκαιης και λειτουργικής λύσης στο Κυπριακό πρόβλημα, με τη μορφή της διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας, στη βάση των σχετικών ψηφισμάτων του ΟΗΕ και του κοινοτικού κεκτημένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που θα λαμβάνει υπόψη τις νόμιμες ανησυχίες και τα νόμιμα δικαιώματα όλων των Κυπρίων.

Αστανά, 22 Ιουνίου 2007